

STORTINGET

Dokument 15:17

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2401–2550
31.05–15.06.2023**

Innhold

2401. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. styret i Helse Nord som har bestemt at man skal se på organiseringen av akuttfunksjoner, besvart av helse- og omsorgsminister	11
2402. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. utvidelse av E18 gjennom Bærum og å fjerne det såkalte miljøløkket fra prosjektet, besvart av samferdselsminister	12
2403. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. trygg Pride-feiring i hele landet, besvart av justis- og beredskapsminister	13
2404. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. trygghet rundt Pride-arrangementer, besvart av justis- og beredskapsminister	14
2405. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. opptrappingsplanen til Kulturminnefondet som ble varslet i Hurdalsplattformen, besvart av klima- og miljøminister	15
2406. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. høring om overtredelsesgebyr etter åpenhetsloven, besvart av barne- og familieminister	16
2407. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. straffegjennomføring, besvart av justis- og beredskapsminister	16
2408. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. når en kommune begår saksbehandlingsfeil som påfører innbyggere merkostnader, besvart av kommunal- og distriktsminister	17
2409. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. domstolen i Steinkjer, besvart av justis- og beredskapsminister	18
2410. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. at bilistene skal måtte betale bompenger for å finansiere at en firefelts vei blir redusert til ren tofelts vei for bilistene, besvart av samferdselsminister	19
2411. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. hvordan departementet har kommet frem til en årlig produksjon på 7 TWH fra første fase av Sørlike Nordsjø II, besvart av olje- og energiminister	19
2412. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. utdelingen av mat til flyktninger som har fått avslag på sin asylsøknad i Hellas, besvart av utenriksminister	20
2413. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. om hvorvidt det er viktig å nå kostholdsrådene, både for klima, miljø og folkehelsen, besvart av landbruks- og matminister	21
2414. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. beredskapen i jernbanesektoren som følge av hendelsene i Romeriksporten og Blixtunnelen der passasjerer ble sittende fast i timesvis, besvart av samferdselsminister	21
2415. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. funksjonshindredes økonomiske levekår, besvart av kultur- og likestillingsminister	23
2416. Fra stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen, vedr. jordbruksoppjøret, besvart av landbruks- og matminister	24
2417. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. hvalkjøtt, besvart av helse- og omsorgsminister	26
2418. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. forbudet mot forkynnelse i all opplæring, besvart av kunnskapsminister	27
2419. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. at norske kronen er på et rekordlavt nivå, besvart av finansminister	27
2420. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. saksbehandlingstiden for metodevurderinger hos SLV, besvart av helse- og omsorgsminister	28
2421. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. vintervedlikeholdet på Rv 3, besvart av samferdselsminister	29
2422. Fra stortingsrepresentant Lavrans Kierulf, vedr. om det å busse elever bort fra sin egen nærscole i et integreringsperspektiv, besvart av kunnskapsminister	32
2423. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utbygging av hele eller deler av Sørlike Nordsjø 2 med hybridkabler, besvart av olje- og energiminister	32
2424. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. å sikre at det foretas en bred nok forholdsmessighetsvurdering i tilbakekallsaker etter statsborgerskapslovens § 26, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	33
2425. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. endringer i lønssystemet for dommere i tråd med Domstolkommisjonens anbefaling, besvart av justis- og beredskapsminister	34
2426. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. stiftelsen Statsraad Lehmkul sin søknad om ekstra 6 millioner til nødvendig vedlikehold, besvart av kultur- og likestillingsminister	35
2427. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. Helse Nord, besvart av helse- og omsorgsminister	35

2428. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at det er trafikkmessig forsvarlig at passasjerer må stå i en buss hvor fartsgrensen på veien er 100 km i timen, besvart av samferdselsminister.....	36
2429. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kjernekraft, besvart av olje- og energiminister	37
2430. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. eksamensfusks, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	38
2431. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. hestenæringen, besvart av landbruks- og matminister.....	39
2432. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. omfanget av rekkefølgekrav som norske kommuner stiller til boligprosjekt, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	40
2433. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. dyrevelferden, besvart av landbruks- og matminister	40
2434. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. kronekursfallet, besvart av finansminister	41
2435. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. studentrabatt, besvart av samferdselsminister.....	42
2436. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. eksamen i Hindi og Punjabi, besvart av kunnskapsminister..	42
2437. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. tilskuddsordningen for nitrogenrensing av Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister.....	43
2438. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. granskning av tekniske feil i Barnevernets systemer, besvart av barne- og familieminister	44
2439. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Bergstøl Andersen, vedr. økt voldskriminalitet i Agder, besvart av justis- og beredskapsminister.....	45
2440. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. om det er behov for 1000-lappen som kontantenhet, besvart av finansminister.....	45
2441. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. hvilke kontrakter staten har inngått med kommersielle og ideelle aktører innenfor barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og familieminister.....	46
2442. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen, besvart av samferdselsminister.....	47
2443. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. at personer som søker på funksjonsassistanse skal kunne få innvilget sin søknad, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	49
2444. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. den svært sjeldne blodsykdommen PNH, besvart av helse- og omsorgsminister.....	49
2445. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. asfalt på fylkesvegane og riksvegane, besvart av samferdselsminister.....	51
2446. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. sommerskole, besvart av kunnskapsminister	52
2447. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. å velge elbil når ny anbudsprosess skal på plass høsten 2023, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	52
2448. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. sikkerhetsbrudd i integrasjonen en lang rekke kommunale barnevernstjenester bruker, besvart av barne- og familieminister	54
2449. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. egenandelen som betales på apoteket, besvart av helse- og omsorgsminister.....	55
2450. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. utredning av årsaken til problemet med syk laks i Berbyelva, besvart av fiskeri- og havminister.....	55
2451. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. jernbaneprosjektet Sandbukta – Moss – Sjøstad, besvart av samferdselsminister.....	57
2452. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. utrede en egen lov for å sikre rettighetene til fanger som holdes av norske styrker i væpnede konflikter, besvart av forsvarsminister.....	58
2453. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. DNS-blokkering, besvart av helse- og omsorgsminister.....	58
2454. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. havforvaltning i nordområdene, besvart av fiskeri- og havminister	59
2455. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. prinsippet fra den nye Folkehelsemeldingen om at “virkemidler skal settes inn der de har størst effekt for de som trenger det mest, men samtidig være bra for alle”, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	60
2456. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. samarbeidet med EU om skogbruk, besvart av klima- og miljøminister	61
2457. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. datalagring av pasientdata, besvart av helse- og omsorgsminister.....	62

2458. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. konsekvensutredningen av en nasjonal skytjeneste, besvart av justis- og beredskapsminister	62
2459. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. flatt tilskudd til kommuner som bare velger å ikke legge ned små skoler, besvart av kommunal- og distriktsminister	63
2460. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. sanksjoner mot ni personer som er involvert i fengslingen og behandlingen i fengsel av den kjente russiske opposisjonspolitikeren Vladimir Kara-Murza, besvart av utenriksminister	64
2461. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. mobbesaker, besvart av justis- og beredskapsminister	64
2462. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. den frivillige organisasjonen Hopeful, besvart av kultur- og likestillingsminister	65
2463. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. batteribedrifta Corvus, besvart av næringsminister	66
2464. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Kommunalt pasient- og brukerregister, besvart av helse- og omsorgsminister	67
2465. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. byvekstavtalen for Trondheims-området, besvart av samferdselsminister	69
2466. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. verneinteressene, besvart av klima- og miljøminister	70
2467. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. å indeksjustere terskelverdiene i porteføljestyringa i Kystverket og andre statlige etatar i samferdslesektoren, besvart av fiskeri- og havminister	71
2468. Fra stortingsrepresentant Naomi Wessel, vedr. oppdatert anslag på LCOE, utbyggingskostnad og subsidiebehov for Utsira Nord ved en utbygging på 500 MW, besvart av olje- og energiminister	72
2469. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. sprit fra tredjeland utenfor EU, besvart av landbruks- og matminister	74
2470. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. forsikringstilbydere for private sparkeykkelutleiery, besvart av samferdselsminister	74
2471. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister	75
2472. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. matproduksjon, besvart av næringsminister	76
2473. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. regelverk som ikke hindrer pasienter å få best egnet medisin, besvart av helse- og omsorgsminister	77
2474. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. høstens klimatoppmøte i De forente Arabiske Emirater, besvart av klima- og miljøminister	78
2475. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. trossamfunnsloven, besvart av barne- og familieminister	79
2476. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. arbeidslivskriminalitet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	79
2477. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. terrorangrepet 25. juni 2022, besvart av justis- og beredskapsminister	80
2478. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. konkurranse mellom ulike energikilder om de samme midlene, besvart av olje- og energiminister	81
2479. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. klagesaker i NAV, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	82
2480. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. barnevernsreformen, besvart av barne- og familieminister	82
2481. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. villrein, besvart av kommunal- og distriktsminister	83
2482. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. metangassutslepp frå jordbruket, besvart av landbruks- og matminister	85
2483. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. oversikt over behovet for sikringstiltak i NAV, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	86
2484. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. North Sea Link (NSL) kabelen mellom Norge og England, besvart av olje- og energiminister	87
2485. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. kolmule, besvart av fiskeri- og havminister	88
2486. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. utbyggingsavtalevedtak, besvart av kommunal- og distriktsminister	89
2487. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. å justere på Enovas oppdragsbrev slik at borettslag og sameier på mer enn 4 enheter kan delta i tilskuddsordninger fra Enova, besvart av klima- og miljøminister	89
2488. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. løsning til en sikker digital ID som inkluderer funksjonshemmede, besvart av kommunal- og distriktsminister	90

2489. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. at Norge ikke har tilsluttet seg den internasjonale kampflykoalisjonen, besvart av forsvarsminister.....	91
2490. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. fastkork på flasker, besvart av klima- og miljøminister	92
2491. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. EUs karbongrensejusteringsmekanisme (CBAM), besvart av finansminister.....	93
2492. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. den foreslåtte naturressursskatten på 1,3 øre/kWh, besvart av finansminister.....	93
2493. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. de syv utvalgte innsatsområdene i regjeringens veikart for grønt industriløft, besvart av finansminister.....	94
2494. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. migrasjonsutfordringene som utspiller seg i flere europeiske land, besvart av justis- og beredskapsminister	95
2495. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. flyselskaper som har avvirket sin tilstedeværelse/ flyvninger innland/utland ved norske flyplasser med flypassasjeravgiften som begrunnelse, besvart av samferdselsminister.....	95
2496. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 b andre ledd, besvart av helse- og omsorgsminister	96
2497. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. ordningen for lavrisikordningene for Øst-Finnmark, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	98
2498. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. bygningsarbeidere, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	99
2499. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Arbeidstilsynet, besvart av justis- og beredskapsminister	100
2500. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. vold i Sverige, besvart av justis- og beredskapsminister.....	101
2501. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. kraftselskapene, besvart av olje- og energiminister	102
2502. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. energieffektiviseringsdirektivet fra 2012, besvart av olje- og energiminister	103
2503. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. overføre ansvaret med rv. 19 gjennom Moss til Nye Veier, besvart av samferdselsminister	103
2504. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. sysselsette innvandrere, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	104
2505. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. etableringen av en digital markeds plass for overskuddsmasse, besvart av næringsminister.....	105
2506. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. sosiale rettår for sjølvstendig næringsdrivande, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	106
2507. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. afghansk sikkerheitspoliti, besvart av forsvarsminister.....	107
2508. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. universiell utforming, besvart av samferdselsminister	108
2509. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. Mondelez, besvart av utenriksminister.....	109
2510. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. importen av russiske varer, besvart av næringsminister	110
2511. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. å flytte Kreftregisteret frå dei regionale helseforetaka over til Folkehelseinstituttet, besvart av helse- og omsorgsminister	111
2512. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. berekna vedlikeholdsetterslep på vegnettet pr i dag på fylkes og riksvegnettet i heile landet, besvart av samferdselsminister	112
2513. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kontrollar på noko av dei tryggaste vegane, framfor å prioitere dei mest ulykkesutsatte vegane, besvart av justis- og beredskapsminister.....	112
2514. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. informasjon om alle møter som samferdselsmyndighetene har hatt med lokale aktører på Helgeland i forkant av beslutning om å øke det lokale bidraget med 66 mill. kroner ifm. lengre rullebane, besvart av samferdselsminister.....	113
2515. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. menneskehandel, besvart av justis- og beredskapsminister..	114
2516. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. lovligheten for nordmenn å spille hos utenlandske spill selskaper, besvart av kultur- og likestillingsminister	114
2517. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. gang- og sykkelveinet, besvart av samferdselsminister	115
2518. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. ny strategi for eID i offentlig sektor, besvart av kommunal- og distriktsminister	116

2519. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. status og framdrift i arbeidet med forbedringer av pasientreiseordningen, besvart av helse- og omsorgsminister	117
2520. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. TikTok på en telefon, besvart av justis- og beredskapsminister.....	118
2521. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. åpenhetsloven, besvart av barne- og familieminister	118
2522. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. personer som er innlagt på institusjon ikke skal miste ytelse de får mens de er innlagt, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	120
2523. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. utenlandske statsborgere som har stemmerett ved høstens kommunevalg, besvart av kommunal- og distriktsminister	120
2524. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. fastlegesituasjonen i Vestland, besvart av helse- og omsorgsminister.....	121
2525. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. varslingsinstituttet for varslere i offentlig sektor, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	122
2526. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. trekke oljefondet ut av selskaper som står på den ukrainske antikorrupsjonsmyndighetens svarteliste, besvart av finansminister	123
2527. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. bygging av IKEA på det såkalte Deli-jordet i Vestby, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	123
2528. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. regelverket om stønad til gruppe 2- bil, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	124
2529. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. karantenereglene for blodgivning for menn som har sex med menn, besvart av helse- og omsorgsminister	126
2530. Fra stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes, vedr. prosjektkostnadene for Ryfast, besvart av samferdselsminister.....	127
2531. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. hydrogenlokomotiv på Rørosbanen eller Nordlandsbanen, besvart av samferdselsminister	127
2532. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. at det skal være trygt for ansatte i barnehager og skoler å snakke om og undervise om Pride, besvart av kunnskapsminister	128
2533. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. arbeidet med en nullvisjon mot all drukning, besvart av fiskeri- og havminister.....	129
2534. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. ansatte i barnehager og skoler, besvart av kunnskapsminister	130
2535. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. sikkerhetsutstyr, besvart av justis- og beredskapsminister	131
2536. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. utstyr som etterlyses i Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister.....	131
2537. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. batteriselskapet Morrow, besvart av næringsminister	132
2538. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. etterretningstjenesteloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	134
2539. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. jordbruksoppkjøret, besvart av næringsminister.....	134
2540. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. tørkesituasjonen, besvart av landbruks- og matminister	136
2541. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. prøveprosjektene med ulike modeller for fleksibel skolestart, besvart av kunnskapsminister	136
2542. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. undervisning i nordsamisk ved Åarjelsaemien Virehtiesåafoe (Sørsamisk Kunnskapsark), besvart av kunnskapsminister.....	137
2543. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. flypassasjeravgift, besvart av finansminister.....	138
2544. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. budsjettmessige konsekvenser Høyre sitt alternativ til revidert nasjonalbudsjett vil ha per fylkeskommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	139
2545. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. oppfølgingstilbudet for adoptivfamilier, besvart av barne- og familieminister.....	140
2546. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. PNH legemiddelet, besvart av helse- og omsorgsminister...	141
2547. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. strømkundene belastes som følge av valutakursen, besvart av olje- og energiminister	143

2548. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. å tilby velferdstjenester til personer som oppholder seg illegalt i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	143
2549. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. bemanningsbyrå, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	144
2550. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. Start-supporter som ble nakenvisitert av politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	145

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2401 – 2550) for sesjonen 2022–2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	2464, 2529, 2546
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2407, 2520, 2538
Andersen, Alf Erik Bergstøl (FrP)	2439
Bastholm, Une (MDG)	2452, 2456
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2435, 2477
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2463, 2506, 2510, 2511
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2434, 2533, 2543
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	2457, 2465, 2488, 2540
Elvestuen, Ola (V)	2413, 2527
Fagerås, Mona (SV)	2466
Fiskaa, Ingrid (SV)	2507
Foss, Ingunn (H)	2425, 2462
Frølich, Peter (H)	2535, 2536
Grotle, Olve (H)	2485
Gulati, Himanshu (FrP)	2430, 2436, 2461, 2475, 2516
Haltbrekken, Lars (SV)	2437, 2474, 2499, 2501
Hansson, Rasmus (MDG)	2402, 2472, 2505, 2517, 2526
Helleland, Linda Hofstad (H)	2498, 2509
Hjemdal, Silje (FrP)	2426, 2431, 2438, 2453, 2524
Hoksrud, Bård (FrP)	2401, 2420, 2444, 2490, 2496
Hussein, Marian (SV)	2427, 2449, 2471
Johnsen, Tor André (FrP)	2421
Jønnes, Kari-Anne (H)	2405, 2481, 2534
Jørgensen, Geir (R)	2497
Kierulf, Lavrans (FrP)	2422
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2412, 2544
Kristjánsson, Mímir (R)	2508
Lauvsnes, Irene Heng (H)	2530
Lie, Kathy (SV)	2455, 2545
Limi, Hans Andreas (FrP)	2493, 2523
Linnestad, Anne Kristine (H)	2458
Lund, Tobias Drevland (R)	2403, 2424
Lønseth, Mari Holm (H)	2409, 2494
Laabak, Bjørnar (FrP)	2480, 2495
Marhaug, Sofie (R)	2411, 2423, 2484, 2502, 2547
Melby, Guri (V)	2446, 2459, 2489
Molberg, Anna (H)	2479
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2419, 2429, 2478, 2500, 2537
Njåstad, Helge André (FrP)	2428, 2432, 2486, 2487
Nyholt, Hege Bae (R)	2441, 2448, 2532, 2550
Ojala, Irene (PF)	2519
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2443, 2522, 2525
Pettersen, Tage (H)	2406, 2521

Raja, Abid (V)	2541
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2418
Rotevatn, Sveinung (V)	2482, 2518
Sande, Erling (Sp)	2451
Sandtrøen, Per Martin (Sp)	2416
Sanner, Jan Tore (H)	2460
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	2549
Schou, Ingjerd (H)	2450, 2473
Skjelstad, André N. (V)	2414, 2447, 2467, 2531, 2542
Stensland, Sveinung (H)	2539
Stokkebø, Aleksander (H)	2440, 2476
Sve, Frank Edvard (FrP)	2442, 2445, 2512, 2513
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2417, 2491, 2492, 2514
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	2404, 2433
Trellevik, Ove (H)	2454
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	2515
Wessel, Naomi (R)	2468
Westgaard-Halle, Lene (H)	2469, 2470
Wiborg, Erlend (FrP)	2408, 2410, 2503, 2504, 2548
Øvstegård, Freddy André (SV)	2415, 2483, 2528

STORTINGET

Dokument 15:17

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2401

Innlevert 31. mai 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 8. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ overfor Helse Nord for å bidra til at kommunene får en større og bedre representasjon i arbeidsgruppene for å forsterke legitimiteten til den jobben som arbeidsgruppene skal gjøre?

BEGRUNNELSE:

Styret i Helse Nord har bestemt at man skal se på organiseringen av akuttfunksjoner, og fødselsomsorgen er blant områdene som nå skal utredes for å se på endringer av funksjoner og oppgaver i Helse Nord sitt område. I forbindelse med dette har styret bestemt at det skal nedsettes flere arbeidsgrupper for å vurdere fremtidens tjenester og oppgaver, samt hvor disse skal utføres i fremtiden. I forslaget legges det opp til at det skal nedsettes 5 arbeidsgrupper med 11 medlemmer i hver gruppe, hvorav det kun skal være to representanter fra kommunene i Nordland, Troms og Finnmark i hver gruppe. Flere har pekt på at man mener at kommunene burde vært bedre representert i alle arbeidsgruppene.

Svar:

Helse Nord RHF sin økonomiske utvikling er svært bekymringsfull og innebærer behov for omfattende omstillingstiltak. Jeg ba derfor Helse Nord RHF i et eget foretaksmøte den 9. november 2022, om å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt sørge for-ansvar på lang sikt.

Styret i Helse Nord RHF behandlet organiseringen av dette utredningsarbeidet, herunder sammensetningen av fem arbeidsgrupper, i styremøtet den 31. mai 2023. Det går fram av protokollen fra styremøtet at kommunene skal ha mellom 1-4 representanter i hver av de fem arbeidsgruppene, som skal bestå av om lag 15 medlemmer.

Jeg forholder meg til de vedtak som fattes i styret. Jeg har også merket meg at kommunene vil bli involvert gjennom åpen forslagskanal, gjennom bred høring når vedtatt utkast til helhetlig plan foreligger, samt gjennom informasjon til helsefelleskapene og i andre etablerte møtearenaer.

SPØRSMÅL NR. 2402**Innlevert 31. mai 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 7. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Åpner stortingsvedtaket om utvidelse av E18 gjennom Bærum for å fjerne det såkalte miljølokket fra prosjektet, dvs. den delen av prosjektet som har størst lokal verdi, for å kutte kostnader i prosjektet?

BEGRUNNELSE:

I den politiske debatten om utvidelse av E18 gjennom Bærum ble et "miljølokk" på Strand framhevet som et avgjørende tiltak for å sikre at den utvidete veien ikke vil bli en belastning for lokalmiljøet, og at den utvidete motorveien ikke vil motvirke Stortingets klima- og miljømål og vedtak om at biltrafikken inn til byene ikke skal øke. "Miljølokket", framstilt i media som et stort parklignende areal over en motorvei som ikke er synlig, bidro trolig sterkt til at et flertall lokalt var positive til utbyggingsplanene.

Samtidig gjorde den politiske behandlingen det klart at sterk kostnadskontroll, nøktern standard, kostnadsreducerende tiltak og at departementet får fullmakt til å tilpasse prosjektet i henhold til de endrede forutsetningene.

MDG har hele veien vært imot utvidelse av E18 vestkorridoren fra starten, men stortingsflertallet har vært for. I Innst.st Innst. 393 S (2019–2020) heter det at:

"Komiteens flertall (...) er opptatt av omfang og kostnader for prosjektet, og viser videre til det faktum at Viken fylkeskommune ikke ønsker å stille garanti for bompengelånet slik prosjektet er skissert i proposisjonen."

Og videre:

"Partene forplikter seg til aktivt å søke etter inntekts-genererende/kostnadsreducerende tiltak som bl.a. økte inntekter gjennom omregulering av eiendom og grunn-eierbidrag, fjerning av luftetårnet i Gjønnestunnelen, utsetting av ombygging av Fornebukrysset østgående retning."

Videre heter det:

"I det justerte forslaget har Statens Vegvesen (SVV) videre lagt følgende til grunn: Det forutsettes at Bærum kommune, som reguleringsmyndighet gjennomfører de nødvendige prosesser om omreguleringer i samarbeid med Statens vegvesen og Viken fylkeskommune."

Partene bak vedtaket om utbyggingen var altså på det rene med at kostnader skulle kuttes og prosjektet ville bli tilpasset utviklingen. Partene var også godt kjent med at miljøtiltak og lokale tilpasninger ofte er blant det som kuttes først når kostnader må ned i prosjekter av denne typen.

Prosjektet har nå gått gjennom en "optimalisering" i SVV, som følge av økte kostnader. SVV har bl.a. konkludert med at "miljølokket" fjernes fra prosjektet. Folk i Bærum kommune ser nå ut til å ende med akkurat den store, åpne motorveien de ble lovet at de ikke skulle få.

Svar:

Områdereguleringsplan for E18 Vestkorridoren, Lysaker - Ramstadsletta fra 2017 inneholdt en separat bussvei på strekningen. I juni 2020 vedtok Stortinget utbygging og finansiering av E18 Lysaker - Ramstadsletta, jf. Prop. 38 S / Innst. 393 S (2019-2020). Behandlingen av saken medførte at bussveien utgikk. Det framgår videre av behandlingen at partene også skulle aktivt søke etter inntektsgenererende/kostnadsreducerende tiltak. En forenklet løsning for Lysaker kollektivterminal ble også inkludert i prosjektet til en kostnad på maks. 700 mill. 2020-kr inkl. mva.

Det er altså gjennom behandling av Prop. 38 S / Innst 393 S (2019-2020) lagt til grunn at E18-prosjektet arbeider for å redusere kostnader, og det er forutsatt sterk kostnadskontroll. Det forutsettes videre at Bærum kommune, som reguleringsmyndighet gjennomfører de nødvendige prosesser om omreguleringer i samarbeid med Statens vegvesen og Viken fylkeskommune. Anleggsarbeidene knyttet til E18 Lysaker - Ramstadsletta ble startet i november 2020.

Statens vegvesen har med bakgrunn i Stortingets behandling av Prop. 38 S / Innst 393 S (2019-2020) foretatt justeringer i prosjektet, og planlagt med omreguleringer slik at bussveien utgår. Forutsetningen for et lokk for lokalveien på Strand er dermed ikke lenger til stede. Lokkets tekniske funksjon var å være bru for bussveien med bussholdeplass over lokalveien mellom Strand og Stabekk. Siden bussveien utgår, vurderer Statens vegvesen at Strandlokket ikke lenger vil bidra vesentlig til prosjektets samfunns mål.

Statens vegvesen har våren 2023 satt i gang en reguleringsprosess for endringene der blant annet regulert Strandlokk fjernes. Oppstart på planarbeidet med endringene ble varslet den 16. mars 2023 etter at planinitiativ ble oversendt Bærum kommune i desember 2022.

Jeg er gjort kjent med at både naboer og lokale velforeninger har vist betydelig misnøye med at Strandlokket fjernes. Jeg er videre kjent med at Statens vegvesen i møte med velforeningene den 3. mai 2023, informerte om at Strandlokket ikke er inkludert i konkurransegrunnlaget/tilbudene for kontrakten på prosjektering og byg-

ging av Fornebukrysset - Strand. Det ble også opplyst om at byggekontrakten er planlagt signert i juni 2023, og at ny reguleringsplan tidligst vil bli vedtatt våren 2024. Det er avklart med Bærum kommune at det ikke er nødvendig med full konsekvensutredning, men at viktige forhold knyttet til endringen som bl.a. støy, luft og grøntarealer vurderes i den videre planavklaringen og tas med i planbeskrivelsen. Statens vegvesen opplyser at samarbeidet med Viken fylkeskommune og Bærum kommune knyttet til omreguleringen av Strandlokket, så langt har vært godt.

Statens vegvesen viser til at den foreslåtte nye løsningen uten Strandlokk vil bidra til betydelige besparelser både økonomisk (om lag 300 mill. kr), og når det gjelder CO₂-utslipp. I tillegg bidrar endringen til færre sprengninger, redusert massetransport og en enklere anleggsgjennomføring - noe som reduserer ulempene for naboene i anleggsperioden, både støymessig og luftkvalitetsmessig.

Beregninger viser også at den foreslåtte nye løsningen heller ikke medfører økt luftforurensning og dårligere lokale støyforhold i området når trafikken settes på.

Prognosen for sluttkostnad for E18 Lysaker - Ramstadsletta vurderes pr. d.d. å være innenfor prosjektets styringsramme. Det er imidlertid fortsatt stor usikkerhet i markedet, og Statens vegvesen vurderer at det vil være krevende å holde prosjektet innenfor styringsrammen uten å iverksette forenklinger og kutt. Statens vegvesen har derfor igangsatt en omregulering der Strandlokket foreslås helt eller delvis å utgå. I denne planprosessen vil endringenes betydning for forhold som økonomi, anleggsgjennomføring, klimagassutslipp, støy, luft og grøntarealer beskrives nærmere.

Det legges til grunn at omreguleringen av Strandlokket gjennomføres med god medvirkning og i henhold til gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2403

Innlevert 1. juni 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 13. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at alle får en trygg Pride-feiring i hele landet?

BEGRUNNELSE:

I dag kom nyheten at Redd Barna har sett seg nødt til å avlyse sin pridedefestival for barn etter trusler om vold i sosiale medier. Redd Barna har anmeldt trusselen til politiet.

Det er snart et år siden terrorangrepet under Pride i Oslo der to mennesker ble drept og flere ble skadet. I mai i år kom PST med en egen trusselvurdering for Pride. I denne vurderingen skrev PST:

«LHBT+-personer og samlingssteder inngår i fiendebildet til både høyreekstremister og ekstreme islamister, og har blitt aktualisert som mål de siste årene».

PST mener at særlig Pride-arrangementer som samler store mengder folk kan være attraktive mål.

Det bes om at statsråden redegjør for hvordan hun, sammen med politiet og PST, arbeider for å sikre at Pride-arrangementer er sikret slik at barn, unge og voksne kan samles.

Svar:

Når det gjelder spørsmålene relatert til avlysningen av Redd Barnas pride-arrangement i Bergen, henviser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 2404 fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik. Jeg forstår at mange kjenner på usikkerhet, frykt, sinne og sorg etter angrepet i fjor sommer. Angrepet rammet feiringen av kjærlighet og mangfold, og det skeive miljøet ble hardt rammet. Jeg lytter til og tar på alvor uroen og kritikken som uttrykkes. Angrepet har på mange måter preget det siste året, ikke minst har det påvirket arbeidet i departementene, i PST og politiet. Det er gjennomført flere tiltak for å styrke tryggheten og årvåkenhet i Norge. Åpenhet og dialog skal gjenspeile politiets arbeid med trussel-utsatte grupper. Politidistriktene skal derfor være i dialog med aktuelle organisasjoner/arrangører i eget politidistrikt om sikkerhet og trygghet, og ha fokus på informasjonsdeling og samarbeid med trusselutsatte grupper og miljøer.

PST har utarbeidet en egen trusselvurdering for årets pride. Det er politiet som gjør vurderinger knyttet til sikkerheten ved gjennomføring av pridearrangementer. Sikkerhet og trygghet vil være en prioritert oppgave for politiet, og politidistriktene vil derfor ha dialog med lokale pridearrangører, gi råd og veiledning til gjennom-

føringene og ha fokus på synlig tilstedeværelse. De vil videre iverksette ulike tiltak basert på foreliggende trusselvurdering, risikovurderinger og lokale forhold.

PST og politiet har ansvar for at rammene rundt årets arrangementer er ivaretatt så alle kan få en så trygg og god pridefeiring som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2404

Innlevert 1. juni 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 13. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre trygghet rundt Pride-arrangementer i tiden fremover?

BEGRUNNELSE:

I dag ble det kjent at Redd barna ser seg nødt til å avlyse barnefestivalen under Pride i Bergen grunnet trusler og hatefulle meldinger. Dette er fullstendig uholdbart. Pride er en politisk markering og protest, og det er totalt uakseptabelt at folk vegrer seg for å delta og trues til taushet. Politiet har en viktig rolle i å sikre forsamlingsfriheten, og vi må kunne forvente at myndighetene sikrer trygghet i forbindelse med disse arrangementene. Også arrangører må oppleve trygghet, slik at folk ikke vegrer seg for å sette opp arrangementer.

Justisministeren skriver i svarbrevet på oppropet fra skeive organisasjoner og pride-arrangører at en må tenke helhetlig i forebyggingsarbeidet for å avverge hatkriminalitet og terrorangrep i fremtiden. Videre skriver justisministeren at trusselutsatte skal inkluderes i forebyggingsarbeidet og at terrortrusselen fremdeles er reell. PET Outreach i Danmark som har som mandat å holde jevnlig kontakt med sivilsamfunnet, og ser selv på dette som et av tre sentrale grep for å forebygge terror. Et mulig tiltak for å styrke forebyggings- og sikkerhetsarbeidet er å opprette en PET Outreach-avdeling etter modell fra Danmark.

Skeive organisasjoner opplever fortsatt manglende forståelse hos politiet av skeive som terrormål. Ifølge politiets egne undersøkelser har en tredjedel av skeive lav tillit til politiet. Skeive organisasjoner mener at det er et prekært behov for kompetanseheving i politiet. Rosa kompetanse justis kurser ansatte som ønsker å bli bedre på mangfold og inkludering med både publikum og kollegaer, og jobber med å øke oppmerksomheten rundt den innsatsen som må gjøres mot hatkriminalitet. Tiltak 14 i politiets mangfoldplan handler om å øke kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold. Rosa justis har en webinarrekke for POD denne våren, og av 18 000 ansatte

totalt i politiet møter det bare 40-100 personer hver gang. Det kan derfor synes nødvendig å jobbe mer proaktivt for å sikre måloppnåelse av tiltak 14 og økt forståelse hos politiet av skeive som mulig terrormål.

Svar:

Jeg synes det er trist at Redd Barna så seg nødt til å avlyse pride-festivalen for barn i Bergen. Det er ikke akseptabelt at hat og trusler skal føre til avlysning av arrangementer. Etter det jeg kjenner til, har avlysningen i dette tilfellet skjedd som følge av Redd Barnas egen beslutning. Vest politidistrikt opplyser at de var forberedt på å sikre arrangementet og hadde planlagt nødvendige tiltak. PST har utarbeidet en egen trusselvurdering i forbindelse med pride. Det er politiet som gjør vurderinger knyttet til sikkerheten ved gjennomføring av pride-arrangementer. Sikkerhet og trygghet vil være en prioritert oppgave for politiet, og politidistriktene vil derfor ha dialog med lokale pride-arrangører og ha fokus på synlig tilstedeværelse. De vil videre å iverksette ulike tiltak basert på foreliggende trusselvurdering, risikovurderinger og lokale forhold.

Når det gjelder forebyggings- og sikkerhetsarbeidet, har ulike land har ulike måter å organisere sitt politi og sin nasjonale sikkerhetstjeneste på. Det er viktig å ta lærdom av andre for å gjøre forbedringer, dersom det er grunnlag for det. Politiet og PST har ulike roller. PST har et hovedansvar for trusselaktørene, mens det er i hovedsak politiet som ivaretar dialogen med ulike trusselutsatte grupper. PST og politiet samarbeider for å sikre at det er en sammenheng mellom det trusselaktørene er fokusert på, og hvordan politiet kommuniserer med utsatte grupper. Denne rolledelingen er tydeliggjort blant annet basert på erfaringene fra tidligere terrorhendelser. Rapporten fra evalueringsutvalget vil likevel være svært viktig for å fremme læring og identifisere læringspunkter i form av forbedringspunkter og bevaringspunkter. Når det gjelder spørsmål om kompetanse i politiet, kan jeg nevne at det i 2021 ble fremmet en ytterligere satsning på

kompetanseheving gjennom etableringen av et nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet. Politiet ble tildelt 7 millioner kroner til formålet. Kompetansemiljøet skal bidra til å heve politidistriktenes kompetanse og kan veilede i konkrete saker. Kompetansen skal omfatte ulike deler av politiets arbeid; forebygging, etterretning, dialog og tillitsskapende arbeid, etterforskning og påtalebehandling.

«Mangfold, dialog og tillit: Handlingsplan for politiets arbeid 2022-2025», ble lagt frem i juni 2022 og legger særlig vekt på tiltak som retter seg mot ulike minoriteter. To tiltak er særlig relevante på hatkriminalitet:

- Tiltak 15: Kompetanse og kunnskap om hatkriminalitet og
- Tiltak 16: Videreutvikle statistikk og analyse av anmeldt hatkriminalitet.

Jeg vil videre vise til at regjeringen tidligere i år fremla en handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold, der

flere tiltak gjelder politiet. Det kan nevnes tiltak 11 om kompetanseheving, tiltak 13 om forebygging av hatkriminalitet mot bla. lhbt+, og tiltak 15 om dialog og møteplasser. Jeg forstår at mange kjenner på usikkerhet, frykt, sinne og sorg etter angrepet i fjor sommer. Politiets arbeid skal være tillitsskapende ved å bygge på åpenhet og dialog, og dette skal gjenspeile politiets arbeid med trussel-utsatte grupper. Politidistriktene skal derfor være i dialog med aktuelle organisasjoner/arrangører i eget politidistrikt om sikkerhet og trygghet, og ha fokus på informasjonsdeling og samarbeid med trussel-utsatte grupper og miljøer. Politiet skal også være rådgiver og støtte til arrangørene i sikkerhetsspørsmål knyttet til arrangementene.

PST og politiet har ansvar for at rammene rundt årets arrangementer er ivaretatt så alle kan få en så trygg og god pride-feiring som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2405

Innlevert 1. juni 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 7. juni 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvor det blir av opptrappingsplanen til Kulturminnefondet som ble varslet i Hurdalsplattformen?

opptrappingen, men vil jobbe videre med spørsmålet utover i perioden.

Svar:

Kulturminnefondet gjør et svært viktig arbeid for å bevare verneverdige kulturminner og kulturmiljø, og er et supplement til de øvrige tilskuddsordningene for kulturminner og kulturmiljøer. Kulturminnefondet er et brukerrettet lavterskeltilbud, og bidrar godt til bevaringen av et mangfold av verneverdige, men ikke-fredete kulturminner. Fondet har vist en imponerende evne til å bruke ressursene effektivt og kreativt.

I Hurdalsplattformen la regjeringspartiene fram felles mål for politikken de neste fire årene, og varslet at det vil bli lagt fram en opptrappingsplan for Kulturminnefondet. Som det går fram av plattformen, vil oppfølgingen av målene avhenge av det økonomiske handlingsrommet. De siste årene har vært preget av at regjeringen har måtte prioritere store, uventede utgiftsøkninger. Regjeringen har derfor foreløpig ikke funnet rom for å starte denne

SPØRSMÅL NR. 2406**Innlevert 1. juni 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 9. juni 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Har departementet gjennomført en høring om overtredelsesgebyr etter åpenhetsloven, slik statsråden skrev i svar på mitt skriftlige spørsmål nr. 1586 i mars?

BEGRUNNELSE:

Departementet fastsatte 14. februar i år en forskrift med et gebyrtak på 25 mill. kroner for virksomheter som bryter åpenhetsloven. Gebyret kan bli enda høyere, basert på omsetning.

Statsråden bekreftet at forskriften var fastsatt uten at det hadde vært holdt høring først. Vurderingen hadde vært at det ikke var nødvendig med høring, fordi Forbruk-

ertilsynet fører tilsyn med åpenhetsloven etter samme system som etter markedsføringsloven.

Svaret gikk videre ut på at departementet ville gjennomføre en høring om saken "i løpet av våren", der det ville bli bedt om innspill på den øvre rammen for overtredelsesgebyr.

Svar:

I svaret mitt på spørsmål nr. 1586 fra stortingsrepresentanten skreiv eg at Barne- og familiedepartementet i løpet av våren vil gjennomføre ei høyring om utmåling av tvangsmulkt og lovbrotsgebyr etter openheitslova. Høyringsnotatet er i prosess og eg planlegg å sende det på høyring om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 2407**Innlevert 1. juni 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 6. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden det er positivt at voldsdømte kan innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll (fotlenkesoning) eller vil hun ta initiativ til en forskrifts- endring?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine skriftlige spørsmål nr. 2102 og nr. 2236, samt statsrådens besvarelse av spørsmålene. Som det fremgår av besvarelsene, har det i perioden 2020 – 2023 blitt innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll til et betydelig antall personer som er dømt for voldslovbrudd. Mest oppsiktsvekkende er opplysningen om at 359 personer som er dømt for overtredelse av straffeloven § 273 (kroppsskade) har fått innvilget hel eller delvis straffegjennomføring med elektronisk kontroll i perioden.

Da Fremskrittspartiet satt i regjering var det ikke mulig for voksne voldsdømte å få innvilget straffegjennomføring

med elektronisk kontroll. Etter at Fremskrittspartiet gikk ut av regjering ble denne praksisen myket opp, ved at forskrift om straffegjennomføring ble endret. Denne endringen ble gjennomført i mars 2020, med ikrafttredelse fra 1. september 2020. På dette tidspunktet var koronapandemien i en innledende fase. Nå som pandemien er et tilbaketog, ønsker spørsmålsstiller svar på om statsråden synes det er positivt at voldsdømte kan innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll eller om hun vil ta initiativ til en forskriftsendring slik at praksis igjen blir at voldsdømte ikke kan innvilges slik straffegjennomføring.

Svar:

Straff skal virke forebyggende – det skal motvirke handlinger som er kriminalisert. Elektronisk kontroll er en straffegjennomføringsform som skal bidra til dette formålet på flere måter. Muligheten til å gjennomføre hele straffen med elektronisk kontroll (helgjennomføring)

skal blant annet bidra til at domfelte unngår eventuelle negative konsekvenser av et fengselsopphold, herunder passivering og institusjonalisering. Dette er spesielt viktig å unngå for unge straffedømte og personer som ikke har gjennomført straff i fengsel tidligere. Muligheten til å gjennomføre siste del av en fengselsstraff med elektronisk kontroll (delgjennomføring), skal blant annet legge til rette for en gradvis overgang fra fengsel til full frihet i samfunnet. Tanken er at en gradvis progresjon er med på å forebygge utenforskap, fremme deltakelse i arbeidslivet og dermed motvirke ny kriminalitet. Erfaring viser at også enkelte domfelte som er dømt for voldslovbrudd, faller inn under formålene som begrunner straffegjennomføring med elektronisk kontroll og kan ha positivt utbytte av straffegjennomføringsformen.

Jeg vil presisere at personer som er dømt for de alvorligste voldslovbruddene, er unntatt ordningen med straffegjennomføring med elektronisk kontroll, jf. straffegjennomføringsforskriften § 7-2 fjerde ledd første punktum. Det samme gjelder domfelte som er dømt for voldslovbrudd begått mot barn eller en person som vedkommende bodde eller fortsatt bor sammen med, og domfelte som er dømt for lignende forhold tidligere, jf. forskriften § 7-2 fjerde ledd andre punktum.

Videre er det ikke noen automatikk i at domfelte som er dømt for andre voldslovbrudd, får innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Hvorvidt domfelte, herunder personer som er dømt for voldslovbrudd, får innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll, beror alltid på en helhetlig og konkret vurdering av tilrådelighet og sikkerhetsmessig forsvarlighet, jf. straffegjennomføringsloven § 16 a første ledd siste punktum og straffegjennomføringsforskriften § 7-2 tredje ledd.

Kriminalomsorgen har lang erfaring med å foreta disse vurderingene. Det gjenspeiles i den lave andelen brudd på forutsetninger og vilkår, som i 2022 var på 5,8 prosent. Dette regnes som svært lavt sammenlignet med andre straffegjennomføringsformer.

Rettsstilstanden hviler på en sterk støtte i befolkningen til bruk av alternativer til fengselsstraff. I den nyeste store undersøkelsen av rettsoppfatningen i Norge, utført av Velferdsforskningsinstituttet NOVA i 2022, sa over halvparten av deltakerne seg enige i at flere burde få mulighet til å gjennomføre fengselsstraff hjemme med elektronisk fotlenke. Videre ble rehabilitering av gjerningspersonen løftet frem som det viktigste formålet med samfunnets reaksjon på kriminalitet. Sett i sammenheng med at straffegjennomføring med elektronisk kontroll ser ut til å kunne bidra til å redusere risikoen for tilbakefall til kriminalitet, tilsier befolkningens rettsoppfatning at flere burde få gjennomføre straff med elektronisk kontroll, ikke færre.

Avslutningsvis vil jeg presisere at det også da Fremskrittspartiet satt i regjering var mulig for domfelte som var dømt for voldslovbrudd å gjennomføre straff med elektronisk kontroll. I perioden mellom 2008 og 2020 var begrensningene for lovbruddskategorier regulert i straffegjennomføringsforskriften § 7-3 fjerde ledd, der det het at straffegjennomføring med elektronisk kontroll som hovedregel ikke skulle innvilges når domfelte var dømt for seksuallovbrudd eller voldslovbrudd. Ifølge Kriminalomsorgsdirektoratet fikk i alt 127 personer som var dømt for seksuallovbrudd og 1401 personer som var dømt for voldslovbrudd innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll i årene 2014 til og med 2019, da Fremskrittspartiet satt i regjering.

SPØRSMÅL NR. 2408

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 9. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Er statsråden enig at når en kommune begår saksbehandlingsfeil som påfører innbyggere merkostnader skal kommunen dekke dette?

BEGRUNNELSE:

I Fredrikstad Blad kunne vi nylig lese om et ektepar som søkte og fikk tillatelse til å sette opp et drivhus i Bot-

nekilen på Hvaler. I etterkant kom det frem at kommunen hadde gjort en feil da kommunen hadde glemt å innhente høringssvar fra Viken fylkeskommune og Statsforvalteren. Det førte til at tillatelsen kommunen ga ble trukket tilbake og de måtte søke på nytt. Det medførte at drivhuset som allerede var satt opp måtte flyttes. Ekteparet som handlet i god tro har hatt betydelige kostnader knyttet til kommunens feil og foreløpig er kravet deres på 600 000 kr, men det kan ende høyere.

Jeg har tidligere løftet problemstillinger som dette for statsråden da FrP mener det bør være en selvfølge at når en kommune begår saksbehandlingsfeil så må de også ta kostnadene med å rette det opp, ikke skyve kostnadene over på uskyldige innbyggere. Jeg har forståelse for at statsråden ikke kan gå direkte inn i en enkeltsak, derfor ber jeg statsråden om å gi en generell uttalelse som slår fast at det er kommunene som skal dekke merkostnadene feil de selv har begått medfører, ikke innbyggere.

Svar:

Storingsrepresentant Erlend Wiborg har rett i at eg ikkje kan gå inn i enkeltsaka som det er vist til i grunngevinga. Det er vidare vanskeleg å gje ei slik generell uttale som representanten ynskjer. Saksbehandlingsfeil kan leie til erstatningsansvar for ein kommune etter det såkalla arbeidsgjevaransvaret. Men for at det skal føreligge eit slikt ansvar må alle erstatningsvilkåra vera innfridde. Det må føreligge både ansvarsgrunnlag, årsakssamanheng og eit økonomisk tap. Vurderinga av dei enkelte vilkåra er i stor grad skjønsprega og grensene er fastlagde i rettspraksis. Difor må kvar sak vurderast konkret.

SPØRSMÅL NR. 2409

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 9. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I Stortinget 31.05 uttalte statsråden at hun mente domstolen i Steinkjer ble "fjernledet fra Trondheim". Til DAs undersøkelse av effekter og organisering fra februar 2022, oppgir Trøndelag tingrett at ledelsen reiser på tre-ukersturnus. De har enten to til tre dager i norddelen, én dag på Brekstad og så Trondheim eller hele tiden på reisefot mellom rettsstedene.

Mener statsråden at hennes påstand om at domstolen i Steinkjer blir fjernledet fra Trondheim gir et dekkende og korrekt bilde av hvordan domstolen reelt sett ledes?

nen er for domstoler med flere rettssteder. Blant annet gjelder dette Trøndelag tingrett, hvor hele ledelsen ifølge DAs undersøkelse fra februar 2022 har sitt arbeidssted i Trondheim, og reiser rundt til de tre andre rettsstedene i rettskretsen, hvor rundt 26 ansatte har sine arbeidssteder.

Når de ansatte innenfor én organisasjon arbeider ved flere ulike steder blir ledelsen nødvendigvis mindre tilstedeværende på de enkelte arbeidsstedene enn i organisasjoner med ett felles arbeidssted. Det er en reell forskjell på at en leder er til stede på arbeidsplassen hver dag, og at lederen er til stede en dag eller to i løpet av en arbeidsuke.

BEGRUNNELSE:

Viser til vedlegg til Domstolsadministrasjonens høringsvar i forbindelse med regjeringens forslag om reversering av domstolsreformen. Viser også til Trøndelag tingretts høringsuttalelse, hvor tingretten skriver at «[d]et skal nevnes at ledelsen i Trøndelag tingrett normalt er til stede ved alle rettsstedene ukentlig».

Svar:

På Statens arbeidsgiverportal (<https://arbeidsgiver.dfo.no>) er «fjernledelse» beskrevet som «medarbeidere som er lokalisert et annet sted enn der deres kollegaer og leder sitter». Denne beskrivelsen er også treffende for ledelsesformer der lederne reiser rundt til de øvrige arbeidsstedene i organisasjonen fra sitt kontorsted – slik situasjo-

SPØRSMÅL NR. 2410**Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 8. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mener statsråden det er fornuftig at bilistene skal måtte betale bompenger for å finansiere at en firefelts vei blir redusert til ren tofelts vei for bilistene?

BEGRUNNELSE:

Siden 1996 har bilistene hatt en nesten 5 kilometer lang firefelts vei på deler av Rolvsøyveien. Nå må bilistene ta regningene ved å måtte betale historisk mye i bompenger for å finansiere at dette strekket blir redusert fra firefelts vei til tofeltsvei for bilistene. Folketallet i Nedre Glomma har økt betydelig siden 1996 og selv om mange velger å bruke kollektivtrafikk er mange avhengig av bilen for å få hverdagen til å fungere. Det å da halvere veikapasiteten vil etter FrPs syn være veldig uheldig. Når kostnadene også skyves over på bilistene gjennom en historisk økning i bompenger oppfattes dette som særdeles urimelig.

Svar:

Fylkesvei 109 er en viktig del av bypakke Nedre Glomma fase 2, som er vedtatt av Sarpsborg og Fredrikstad kom-

muner og Viken fylkeskommune, og som Stortinget har gitt sin tilslutning til.

Hovedmålene i bypakken er:

- Nullvekstmålet, som handler om at klimagassutslipp, kø, luftforurensing og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.
- Økt fremkommelighet for kollektivtrafikken
- Økt fremkommelighet for gående og syklende
- Økt fremkommelighet for næringstransporten

Det er viktig med god fremkommelighet for buss og næringstrafikk, og effektive og trygge forhold for syklister og gående. Dersom de som kan det, velger å gå, sykle eller ta bussen, vil det også gi bedre plass på veien for de som trenger bilen.

Utbyggingen av fylkesvei 109 vil bety en stor forbedring for alle trafikantgrupper, sammenlignet med dagens situasjon. De planlagte løsningene vil bidra til at det blir mer attraktivt å benytte buss, å sykle og gå. Det er i tråd med målene for Bypakke Nedre Glomma fase 2, som kommunene stiller seg bak, og med regionale og nasjonale mål for transport, klima og miljø.

SPØRSMÅL NR. 2411**Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 12. juni 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan departementet har kommet frem til en årlig produksjon på 7 TWh fra første fase av Sørilige Nordsjø II?

BEGRUNNELSE:

Departementet skriver i forbindelse med pressekonferanse om havvind den 29. mars følgende:

«Her lyser vi ut et prosjektområde med plass til 1500 MW havvind. Første fase av Sørilige Nordsjø II vil bidra med om lag 7 TWh fornybar kraftproduksjon årlig når det er ferdig utbyggt.

Det tilsvarer om lag strømforbruket til 460 000 husholdninger gjennom et år.»

Kan departementet oppgi hvor stor installert effekt de legger til grunn for beregningen, hvor mange fullstimer årlig og hvilken kapasitet på nettforbindingen til fastlandet.

Svar:

I forbindelse med oppdraget «Identifisering av nye områder for vindkraft til havs» har NVE også gjort nye vurderinger av potensialet for kraftproduksjon i de ulike

områdene. Prosjektområdet til første fase av Sørlige Nordsjø II ligger i det området NVE har gitt navnet Sørvest F.

Ifølge NVE har Sørvest F svært stabile og gode vindressurser, og har en estimert kapasitetsfaktor (uten tap) på cirka 68 prosent. Kapasitetsfaktor er et mål hvor mye av tiden det er forventet at parken produserer. Hvis man hensyntar at det vil være noe tap i produksjonen, er den estimerte kapasitetsfaktoren cirka 56 prosent og den estimerte brukstiden per år er 4 901 timer. Tap skyldes ulike faktorer som medfører redusert produksjon, som for eksempel nedetid for vedlikehold og vaketap.

Beregningen legger til grunn NVEs estimerte brukstid med tap og et vindkraftverk med en installert kapasitet på 1 400 MW. Departementet har lagt til grunn en kapasitet på 1 400 MW fordi dette er definert som grensen for det største bortfallet av effekt kraftsystemet skal tåle (dimens-

jonerende feil). For tilknytning av havvind angir dette begrensningen for hvor mye effekt som kan overføres på hver enkelt forbindelse til land.

Den estimerte årlige produksjonen er regnet ut ved å multiplisere brukstiden på 4 901 timer med den totale installerte effekten på 1 400 MW. Det gir en estimert årlig produksjon på om lag 7 TWh for første fase av Sørlige Nordsjø II.

I praksis kan det være årsaker til at havvindprodusenten installerer en noe høyere kapasitet enn 1 400 MW, og likevel ivaretar begrensningen knyttet til den dimensjonerende feilen i kraftsystemet i dag. For eksempel kan produsenten ønske å installere noe høyere kapasitet i vindparken for å oppnå en høyere utnyttelsesgrad når det ikke blåser for fullt, eller for å forsyne forbruk fra andre aktører til havs. Det vil i så fall gi en noe høyere estimert produksjon.

SPØRSMÅL NR. 2412

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 12. juni 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Flere hjelpeorganisasjoner slår alarm etter at greske myndigheter fra den 17. mai har stoppet utdelingen av mat til flyktninger som har fått avslag på sin asylsøknad.

Vil utenriksministeren ta opp disse grove menneskerettighetsbruddene med greske myndigheter, og hva vil regjeringen gjøre for å avbøte de store menneskelige lidelsene i de greske flyktningeleirene?

BEGRUNNELSE:

Leger uten grenser samt bistandsorganisasjonen The Hope Project har rapportert om at greske myndigheter den 17. mai 2023 stanset å gi ut mat til alle flyktninger og migranter som har fått svar på asylsøknaden sin. Samtidig har mange barn blitt fratatt personnumrene sine. Dette er grove brudd på en rekke internasjonale konvensjoner som Hellas samt Norge har forpliktet seg til, samtidig bryter det med sedvanerettslig praksis. Leger uten grenser er svært bekymret for situasjonen for flyktninger i Hellas og de fordømmer greske myndigheters behandling av mennesker på flukt.

Matstansen fikk øyeblikkelig virkning og fra og med 17. mai delte myndighetene ut 490 færre måltider til menneskene i flyktningeleiren Mavrovouni på øyen Lesbos.

Uten videre organisering ble resultatet at de 2 000 første i køen fikk mat, mens de 490 bakerst ikke fikk noe som helst.

Videre er beskjeden at de 490 menneskene som har fått asylsøknaden behandlet ikke lenger får tak over hodet i leiren fra og med denne uken. Familier, enslige og barn blir altså stående uten mat og tak over hodet.

Svar:

Norske myndigheter har i flere internasjonale sammenhenger, for eksempel i FN's menneskerettighetsråd, uttrykt vår bekymring for rapporter i mediene og fra frivillige organisasjoner om kritikkverdig behandling av flyktninger og migranter i Hellas. Vi har oppfordret greske myndigheter om å grundig etterforske alle slike påstander. I samarbeid med EU og øvrige europeiske land vil vi fortsette å følge flyktning- og migrantsituasjonen i Hellas nøye.

Personer som ikke får innvilget sine søknader om opphold er forpliktet til å vende tilbake til sitt hjemland. EUs mottaksdirektiv har som mål å sikre et forsvarlig og harmonisert mottakstilbud i EUs medlemsland. Hellas er forpliktet av dette direktivet.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at Norge gjennom EØS-midlene har bidratt med omfattende innsats for å styrke

asyl- og mottakssystemet i Hellas. Som en del av denne innsatsen er det også gitt støtte til et program for assistert frivillig retur for særlig sårbare migranter i Hellas. I tillegg til EØS-midlene har Norge også bistått Hellas på andre

måter de siste årene, herunder gjennom EUs samordning- smekanisme for sivil beredskap, personell gjennom EUs støttebyråer og humanitære midler.

SPØRSMÅL NR. 2413

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 9. juni 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Har Miljødirektoratets rapport «Klimatiltak i Norge mot 2030» endret statsråden syn om hvorvidt det er viktig å nå kostholdsradene, både for klima, miljø og folkehelsen?

BEGRUNNELSE:

Landbruks- og matministeren har tidligere uttalt både at det er:

«uaktuelt å kutte i norsk kjøttproduksjon»

og at

«Jeg vil ikke løfte en finger for å kutte i norsk kjøttproduksjon – uansett hva kostholdsradene sier.»

I dag kom Miljødirektoratet med en ny rapport som viser hva som skal til for at Norge skal nå klimamålet for 2030. Der presenteres 85 tiltak som alle må gjennomføres

parallelt dersom vi skal nå klimamålet, og det tiltaket som troner helt øverst på Miljødirektoratets liste over tiltak som har størst potensial for reduksjon i ikke-kvotepliktige utslipp i perioden 2021-2030 er:

«Matforbruk i tråd med de nasjonale kostholdsradene – altså ikke spise mer enn 500 gram rødt kjøtt i uken, og spise mer grønnsaker.»

Svar:

Jeg er kjent med den nye rapporten som kom fra Miljødirektoratet fredag der effekten av å spise i tråd med kostholdsradene er beskrevet. Jeg mener vi skal spise variert og at befolkningen bør følge de norske kostholdsradene. Det handler om å ha en balansert meny av kornprodukter, frukt, grønnsaker, meieriprodukter, fisk og kjøtt.

SPØRSMÅL NR. 2414

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 14. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak har statsråden innført for å øke beredskapen i jernbanesektoren som følge av hendelsene i Romeriksporten og Blixtunnelen der passasjerer ble sittende fast i timesvis?

BEGRUNNELSE:

Bane NORs beredskap har blitt kritisert ved flere anledninger det siste halve året. Først i desember da to tog mistet strømmen i Romeriksporten, der nær 800 reisende var innesperret i fire timer. Og nå i mai da et lokaltog kom i berøring med en kontaktledning, slik at den falt ned

over taket til toget. 70 passasjerer ble sittende fast i tunnelen i tre timer. Ved begge anledninger har passasjerene opplevd informasjonen underveis som svært dårlig. Det har også vært usikkerhet knyttet til beredskapsmessige spørsmål som mengde vann til drikke om bord i togene.

Svar:

Etter hendelsen i Romeriksporten 12. desember 2022, der to tog ble stående inne i tunnelen i rundt fire timer, sendte departementet brev til Jernbanedirektoratet og Statens jernbanetilsyn og ba om en redegjørelse for hendelsesforløpet, håndteringen og hvordan lignende hendelser kan forebygges. Tilsynet ble også bedt om å redegjøre for hvordan de gjennom sine roller i sektoren kan bidra til forebygging og effektiv håndtering av denne typen hendelser. Disse redegjørelsene kom 16. januar i år og er publisert på etatenes nettsider.

Statens jernbanetilsyn gjennomførte tilsyn med Bane NOR, Vy og Flytoget etter hendelsen i Romeriksporten, særlig med tanke på beredskap og avvikshåndtering. Tilsynsrapportene, som er publisert på tilsynets nettsider, avdekket flere mangler ved beredskapen og samordningen mellom de involverte aktørene. Departementet ba i brev av 13. mars om en redegjørelse fra Bane NOR om hvordan de svarer ut funnene og ledelsesmessig følger opp nødvendige tiltak som fremgår av rapporten. Departementet fremhevet at det er sentralt for de reisendes tillit til jernbanen at arbeidet med både forebygging og håndtering av denne typen hendelser er godt forstått og samordnet mellom de involverte aktørene.

Det ble avholdt et eget møte i departementet 14. april der Statens jernbanetilsyn redegjorde kort om funnene og pålegg som fremgår av rapporten etter tilsynet med Bane NOR. Bane NOR hadde frist 31. mai til Statens jernbanetilsyn med å dokumentere at påleggene er etterlevd. Statens jernbanetilsyn vurderer nå om funnene i tilsynsrapporten kan lukkes. Jeg er opptatt av å følge disse sakene tett og departementet har derfor kalt inn til et nytt oppfølgingsmøte med partene 14. juni. Her vil man gå gjennom de ulike påleggene og hvordan samordningen av oppfølgingen har foregått.

Statens jernbanetilsyns tilsynsrapporter med Vy og Flytoget bekreftet behovet for bedre samordning mellom de involverte aktørene, både med tanke på beredskapsplanene og håndteringen når noe oppstår. Bane NOR må sørge for at alle parter er godt samordnet og har lik forståelse av situasjonen, særlig med tanke på tekniske egenskaper ved togene og andre forutsetninger som tilsier en viss responstid.

Jernbanedirektoratet har i oppfølgingen av sin rapport fra 2022 om en tiltaksplan for bedre driftsstabilitet etablert en systematisk oppfølgingsdialog om drift på jernbanen med Bane NOR og togoperatørene. Jernbanedirektoratet har etablert en møteplass for ledelsen i de

ulike virksomhetene i jernbanen hvor formålet er bedre samordning og læring. Et av temaene som skal følges opp er tiltaksplanen for bedre kundeopplevelse ved driftsavvik.

I oppfølgingsmøtet 14. juni med Jernbanedirektoratet, Statens jernbanetilsyn og Bane NOR har jeg også bedt om en redegjørelse om den siste hendelsen i Blixtunnelen 22. mai. Bane NOR har opplyst at sikkerheten til passasjerene ikke var truet, og at felles situasjonsvurdering hos både Bane NOR og Vy var at det var tryggest for de reisende å bli værende i toget. Bergingen av toget tok dessverre for lang tid, og jeg har derfor bedt Jernbanedirektoratet om å innhente informasjon om hendelsen fra de berørte aktører. Statens jernbanetilsyn vil også ta med denne hendelsen i sin vurdering av om funnene fra tilsynsrapportene knyttet til hendelsen i Romeriksporten kan lukkes, og vil danne grunnlag for tilsynets vurdering av eventuelle ytterligere oppfølgingskrav og reaksjoner.

Jeg forventer også at de involverte har nye innspill til konkrete lærings- og oppfølgingspunkter som kan forebygges denne type hendelser og redusere omfanget av ulempene for de reisende.

SPØRSMÅL NR. 2415**Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 9. juni 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden følge opp vedtak 607 i stortinget om funksjonshindredes økonomiske levekår, der det blir bedt om en vurdering av de økonomiske levekårene og tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne og deres nærmeste familie, og vil et eget offentlig utvalg om temaet være aktuelt?

BEGRUNNELSE:

I desember 2022 fremmet SV følgende forslag i stortinget (Dokument 8:77 S (2022-2023)):

Stortinget ber regjeringen nedsette et offentlig utvalg som skal lage en utredning om de økonomiske levekårene for personer med nedsatt funksjonsevne og deres nærmeste familie, samt foreslå tiltak for å bedre de økonomiske levekårene for gruppen. Utredningen skal ferdigstilles innen 1. juli 2024.

Dyrtiden rammer oss alle, og noen grupper blir hardere rammet enn andre. Mange funksjonshindrede er i en posisjon der vanlige individuelle tiltak som motvirker økte utgifter er vanskelige. Samtidig er de fra før i en vanskelig økonomisk situasjon.

I 2017 gav Norges Handikapforbund ut rapporten «Hva koster det?». Gjennom denne rapporten ønsket Handikapforbundet å synliggjøre bredden og totaliteten i hvilke kostnader funksjonshemmede har på grunn av sin funksjonsnedsettelse, og hvordan dette påvirker den enkeltes økonomiske levekår. Det ble særlig satt fokus på endringer i etablerte økonomiske kompensasjonsordninger og vise hvordan dette har bidratt til en forverring av funksjonshindredes økonomiske levekår.

Siden rapporten ble skrevet har de økonomiske forholdene for denne gruppen forverret seg.

For å kunne treffe effektive og gode tiltak må vi ha mer kunnskap om hvordan situasjonen er.

Stortinget fattet følgende vedtak i saken:

Stortinget ber regjeringen i oppfølgingen av Likestillings- og mangfoldsutvalget gjøre en vurdering av de økonomiske levekårene og tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne og deres nærmeste familie, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Dette vedtaket ble blant annet fattet på bakgrunn av statsrådets svar i saken til komiteen der hun viser til likestillings- og mangfoldsutvalgets arbeid.

Likestillings- og mangfoldsutvalget leverte sin NOU På høy tid 2. mai. Utover å etablere at mange funksjonshindrede og deres familier har store ekstrautgifter som

konsekvens av funksjonshindringen, har ikke utvalget gått i dybden på økonomiske levekår for denne gruppen. De foreslår derimot følgende:

«Økonomiske levekårsundersøkelser av funksjonshindrede og deres familier iverksettes. Disse må gjennomføres over tid for å kunne dokumentere og følge utviklingen.»

Svar:

Som representanten kjenner til ønsket regjeringen å vente til Likestillings- og mangfoldsutvalgets utredning ble levert før vi tok stilling til å sette ned et offentlig utvalg. Utvalget har nå levert sin utredning der de blant annet anbefaler å iverksette levekårsundersøkelser av personer med funksjonsnedsettelse og deres familier.

Regjeringen ser at dette er nødvendig for å få en oversikt over de økonomiske levekårene for personer med funksjonsnedsettelse, og anser igangsetting av en levekårsundersøkelse som en mer hensiktsmessig måte å få oversikt enn å sette ned et offentlig utvalg. Regjeringen vil derfor igangsette en anskaffelse av en ny levekårsundersøkelse.

SPØRSMÅL NR. 2416

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen

Besvart 9. juni 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over estimert tetting eller økning av inntektsgap mellom jordbruket og andre yrkesgrupper, mål i kroner, som følge av forhandlingsresultatet i hvert jordbruksoppgjør siden forhandlingsinstituttet for jordbruket ble etablert, eventuelt så langt tilbake i tid som det er tilgjengelige data?

Svar:

Det er krevende – og en omfattende – oppgave å gi en presis oversikt over en veldig lang periode fordi:

- forhandlingsmåten har vært endret (fra inntektsutvikling målt på Totalkalkylen til inntektsnivå målt på modellbruk, og tilbake til utvikling målt på Totalkalkylen. Videre fra forhandlinger for inneværende år til forhandlinger for kommende år og enkelte år for begge deler, jf. bl.a. 2022)
- innholdet i jordbruksavtalens ramme er endret (avvikling av målpriser for kjøtt og egg som gjør at avtalerammen blir mindre med den samme tilrettelegging for inntektsvekst)
- grunnlagsmaterialet det har vært forhandlet på grunnlag av er endret, fra modellbruk med effektivitetsnormer til Totalkalkylen (hvor tallseriene av ulike årsaker tidvis revideres, pga. nytt datagrunnlag, endring av kapitalberegningene, fjerning av pelsdyrholdet osv.)
- enkelte år er det også gitt engangsbevilgninger som både kan ha vært, og delvis ikke vært direkte inntektsgivende tiltak på kort sikt.

Når det er sagt, viser gjennomgangen i det følgende at det aldri før er blitt lagt til rette for større vekst i jordbrukets inntektsmuligheter enn i årets jordbruksavtale. Det inkluderer de ekstraordinære oppgjørene på slutten av 1970-tallet etter Stortingets opptrappingsvedtak i 1975.

Hva som betraktes som «nivåheving» eller «tetting av gap» har også hatt ulike tolkninger over tid. I perioden 1978-1992, ble resultatoppnåelsen målt som sammenligning av nivå på modellbrukssystemet for «yrkesmessig drevne bruk», med innarbeidede effektivitetsnormeringer, korreksjon for overproduksjon og tillegg av levekårsfordeler. Tallene for jordbruk ble sammenlignet med industriarbeiderlønn. Fra 1993 gikk en tilbake til å måle relativ utvikling, dvs. prosentvis utvikling i Totalkalkylen for jordbruket sammenlignet med gjennomsnittlig lønnsutvikling for alle lønsmottakere. Alle tillegg ut over lik prosentvis vekst ble benevnt «nivåheving», fordi større prosentvis vekst gir større vekst i kjøpekraft.

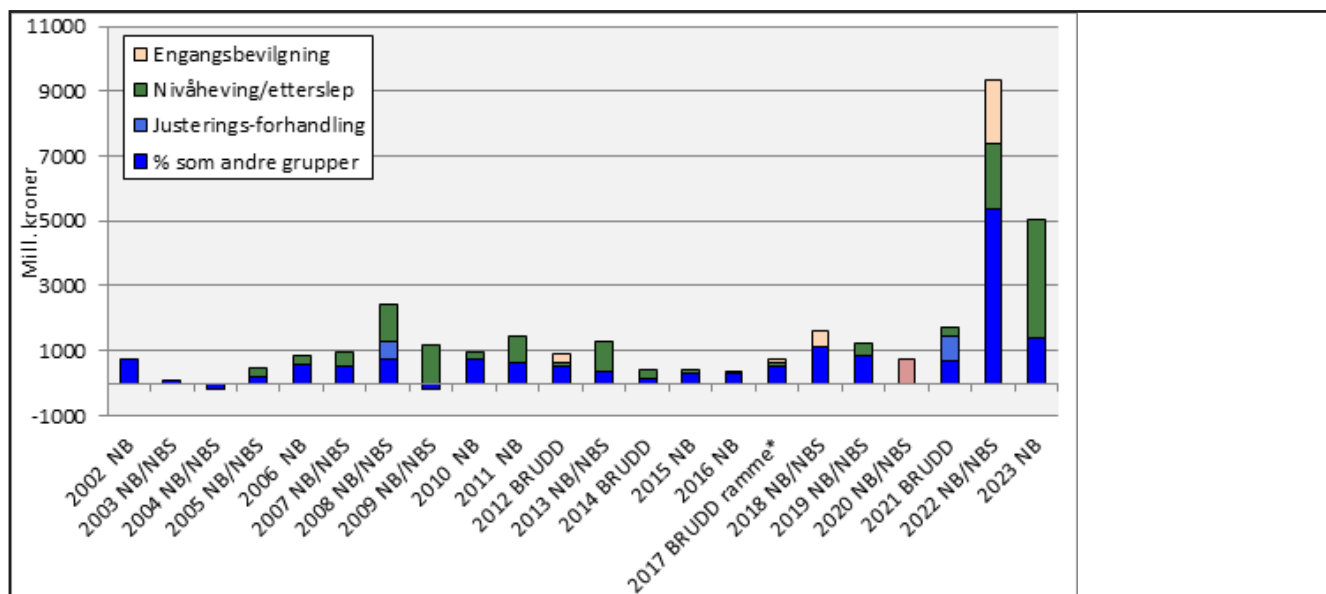
I perioden 1993 til og med 2004 var hovedregelen at jordbruksoppgjørene endte med lik prosentvis vekst som prognosen for vekst i gjennomsnittlig årslønn.

Figur 1 viser rammer og tilrettelegging for inntektsvekst de siste 22 årene i nominelle kroner. I denne perioden har det vært forhandlet om budsjett for kommende år og endring i målpriser fra 1. juli inneværende år. Blå søyler viser hvilken ramme som var nødvendig for å legge til rette for lik prosentvis vekst i jordbrukets inntektsmuligheter som gjennomsnittlig årslønn. De blå søylene varierer i stor grad med kostnadsutviklingen og illustrerer at størrelsen på en avtales økonomiske ramme isolert sett i svært liten grad forteller noe om tilrettelegging for inntektsvekst. Den grønne delen av søylene viser tilrettelegging for nivåheving ut over lik prosentvis vekst. Oransje deler er ulike ekstraordinære bevilgninger/engangsbevilgninger. Det er ikke mulig i dette formatet å gi en helt presis gjengivelse uten å gå nærmere inn i spesielle forhold enkelte år.

Fra 2002 til 2004 var resultatet lik prosentvis vekst i jordbrukets inntektsmuligheter som gjennomsnittlig årslønn. I 2004 var det mulig med minusramme fordi kostnadene i næringa ble redusert. I 2005 ble det gitt et tillegg ut over lik prosentvis vekst. I alle år etter det har det vært gitt tillegg ut over lik prosentvis vekst (i koronaåret 2020 var forhandlingene forenklet og uten ordinært grunnlagsmateriale). I den rødgrønne perioden (2006-2013) var resultatet et tillegg ut over lik prosentvis vekst som la til rette for kronemessig lik vekst som lønsmottakerne. Under regjeringen Solberg (2014-2021) ble det også gitt tillegg ut over lik prosentvis vekst, men rammene var lavere bl.a. fordi lønnsveksten var lavere.

Det er også et moment at hva inntektsendringen i ettertid ble registrert å bli, avhenger av treffsikkerheten i prognosene i forhandlingene, kostnadsutvikling, inntektsutvikling, markeds-balanse, og hvilken konsekvens det ble gitt i det påfølgende oppjøret. Figuren viser derfor hva det ble søkt å legge til rette for i forhandlingene, med det kunnskapsgrunnlaget en hadde på forhandlingstidspunktet.

Årene 2022 og 2023 skiller seg markant fra alle tidligere år ved at det i sum legges til rette for en inntektsvekst som er 100.000 kroner høyere enn lønsmottakerne målt i kroner. Søylene er beregnet som for årene før, for sammenlignbarhetens skyld. I 2022 ble det forhandlet for 2 år, og 10,9 milliarder kroner var sum av økte inntektsmuligheter over 2 år og ikke et tradisjonelt rammebegrep. I figuren er det toårige oppjøret i 2022 lagt inn på 2022.

Figur 1. Økonomisk ramme for jordbruksoppgjørene 2002-2023, og tilrettelegging for inntektsvekst. Blå søyler angir ramme for anslått lik prosentvis vekst på forhandlingstidspunktet.

I tabell 1 nedenfor er det gjort en grov illustrasjon på opptrappingsperioden 1976-1982. Det er kun ment som en illustrasjon, fordi innholdet i jordbruksavtalens rammer var annerledes, det var høy pris- og kostnadsvekst, og det ble forhandlet for et antall effektive årsverk som var langt lavere enn oppgitte årsverk i SSBs arbeidskraftundersøkelser. Antall effektive/normerte årsverk var i 1976 fastsatt til 91.000 mot 142.700 registrert. I 2023 er det oppgitt 40.100 årsverk. På grunn av sterk produktivitetsvekst kan det, etter kostnadskompensasjon, derfor legges til rette for en klart større økning i inntektsmulighetene per årsverk med lavere økonomisk ramme.

Tabell 1 viser rammene for jordbruksoppgjørene i 2022-kroner, antall registrerte årsverk og hvilken inntektsvekst dagens totalkalkyle viser for opptrappingsperioden. Til sammenligning vises veksten i gjennomsnittlig årslønn iflg. nasjonalregnskapet.

Tabell 1. Inntektsvekst per årsverk iflg. Totalkalkylen og årslønn iflg. nasjonalregnskapet i 2022-kroner, samt antall årsverk i jordbruket 1976-1982.

	Ramme Mill. 2022-kr	Årsverk jordbruk	Endring i Tot.kalk kr/årsverk 2022-kr	Endring i årslønn 2022-kr	Mervekst Jordbruk
1976	10 526	142 700	19 700	13 700	6 000
1977	6 435	141 200	30 400	4 000	26 400
1978	4 922	136 700	9 700	2 900	6 800
1979 ¹⁾	-	133 300	-33 500	-5 100	-28 400
1980	6 204	124 500	25 400	-3 500	28 900
1981	7 157	122 300	6 500	-5 000	11 500
1982	5 074	119 800	-9 000	300	-9 300

1) Inntektsstopp.

SPØRSMÅL NR. 2417**Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 9. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Har hvalkjøtt blitt vurdert faglig til å inngå i nasjonale kostholdsråd?

BEGRUNNELSE:

Det vises til nylige nordiske vurderinger av kostholdsråd, hvor blant annet bærekraft vektlegges. Hvalkjøtt har et svært lavt CO₂-avtrykk og regnes i tillegg for å være næringsrikt, magert og sunt. På den bakgrunn vil det være nyttig å vite om hvalkjøtt spesifikt har blitt vurdert lagt til i nasjonale kostholdsråd fra norske helsemyndigheter, og eventuelt hva den faglige vurderingen omkring hvalkjøtt konkluderer med.

Svar:

De nordiske landene har samarbeidet om et felles vitenskapelig kunnskapsgrunnlag for næringsstoffanbefalinger og kostråd siden 1980-tallet. Disse kunnskapsgrunnlagene har inntil nå vært utarbeidet utelukkende fra et helseperspektiv. De enkelte landene utarbeider sine anbefalinger og kostråd på bakgrunn av dette felles kunnskapsgrunnlaget. Det er et svært omfattende arbeid som ligger bak utarbeidelse og revidering av næringsstoffanbefalinger og kostråd.

Nå i juni vil de nye, reviderte, nordiske næringsstoffanbefalingene bli overlevert fra forskerne til Nordisk ministerråd. I dette arbeidet er miljømessig bærekraft omtalt i den grad det finnes tilstrekkelig vitenskapelig do-

kumentasjon. Hovedformålet med de norske kostrådene er å fremme god helse, og helseperspektivet vil fortsatt være det primære i arbeidet med å oppdatere de norske kostholdsrådene. Dette arbeidet vil starte opp når de reviderte nordiske ernæringsanbefalingen er overlevert til Nordisk ministerråd.

Forskningen som ligger til grunn for anbefalinger og råd i de nordiske næringsstoff-anbefalingene dreier seg hovedsakelig om inntak av ulike næringsstoffer og matvaregrupper som frukt, grønnsaker, fisk, kjøtt og kornvarer. Det gis sjelden råd om enkeltmatvarer i disse kunnskapsoppssummeringene. Det er sammensetningen av hele kostholdet som avgjør i hvilken grad det er bra for helsen.

De gjeldende nasjonale kostrådene i Norge er helsebegrunnet. CO₂-avtrykket har ikke blitt vurdert. Når det gjelder dagens kjøttanbefalinger, skiller vi på rødt og hvitt kjøtt. Det anbefales å velge magert kjøtt og kjøttprodukter, samt avgrense mengdene bearbeidet og rødt kjøtt. Det er ikke gitt særskilte råd for enkelte dyreslag. Så vidt vi kjenner til finnes det ikke tilstrekkelig dokumentasjon på helseeffekten av hvalkjøtt til å kunne gi anbefalinger for inntak. Dette betyr at vi ikke har kunnskapsgrunnlag til å kunne gi særskilt råd om hvalkjøtt.

Jeg synes også det er verdt å nevne at forbruket av hvalkjøtt i Norge lenge har vært svært lavt. På 1970-tallet ble det anslått til å ligge i området 0,2-0,8 kg per person per år. På 1990-tallet var anslagene på 0,02-0,1 kg per person per år. Etter dette er det ikke gjort anslag for hvalkjøtt i den offisielle forbruksstatistikken.

SPØRSMÅL NR. 2418**Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 9. juni 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at forbudet mot forkynnelse i all opplæring ikke vil gå utover muligheten til å ha skolelagsvirksomhet og skolegudstjenester i skolen?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok nettopp ny opplæringslov. Blant det som ble vedtatt var et lovfestet forbud mot forkynnelse i all opplæring.

Det fremstår uklart hva som er behovet for en slik paragraf, da det allerede er forbud mot forkynnelse i KRLE-faget. Derfor stemte KrF mot denne lovendringen. Vi ønsker en avklaring fra statsråden, ettersom vi frykter at forbudet kan skape enda mer uro og ramme aktiviteter som skolelag eller skolegudstjenester.

Svar:

Skolen skal gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring, og bidra til at hver elev kan ivareta og utvikle sin identitet i et inkluderende og mangfoldig fellesskap. Å delta på gudstjeneste eller andre tradisjonelle feiringer av høytider kan være en del av dette. Noen skoler har tradisjon for å tilby elever å delta på skolegudstjenester. Det er opp til skoleeier selv å avgjøre om de ønsker å tilby deltakelse på skolegudstjenester eller ikke. Forslaget til forbud mot forkynnelse i all opplæring er ikke ment å forandre dette.

Jeg understreker samtidig at skoler som tilbyr elevene å delta på en skolegudstjeneste, også må tilby et likeverdig alternativ for elever som ikke ønsker å delta på gudstjeneste. Skolen skal vise respekt for elevenes religion og livssyn. Elevene har rett til fritak fra aktiviteter i skolen som oppleves som utøvelse av en annen religion eller livssyn enn sitt eget. Retten til fritak gjelder også for øving og andre forberedelser til skolegudstjenester og skoleavslutninger. Jeg presiserer også at skoleavslutninger skal være inkluderende og legges slik at alle elever kan delta. Skolegudstjenesten bør derfor ikke være en skoleavslutning i seg selv. Jeg viser for øvrig til Utdanningsdirektoratet veileder som belyser rammer og problemstillinger knyttet til å la elevene delta på gudstjenester.

Når det gjelder skolelag, er ikke skolelagsvirksomhet en del av opplæringen. Forslaget til forbud mot forkynnelse i all opplæring påvirker dermed ikke denne typen virksomhet. Jeg viser ellers til mitt svar fra 2022 ved Dokument nr. 15:90 (2022-2023) som gjaldt skolelagenes mulighet til benytte skolens lokaler i skoletiden.

SPØRSMÅL NR. 2419

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 12. juni 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Den norske kronen er på et rekordlavt nivå. Eksempelvis har NOK svekket seg med over 55 % i forhold til EUR siste 10 år. Den samme utviklingen ser vi i forhold til øvrige valutaer. I en liten åpen økonomi som Norges medfører dette en massiv importert inflasjon. Sterkt fallende valutakurs med påfølgende innenlandsk inflasjon er en problemstilling vi kjenner fra land med svært ustabile økonomier.

Kan statsråden avklare om ikke den Norske stat burde demonstrere mer tro på eget land og egen valuta gjennom sine investeringer og politikk?

BEGRUNNELSE:

Norge har en egen liten valuta for 5,5 millioner borgere. Om vi skal ha en egen valuta som ikke er knyttet mot f.eks. Euro, kan ikke staten ødelegge tilliten til NOK ved massive salg av den samme valutaen. Staten signaliserer da sterkt at den ikke har tillit til denne. Uforutsigbar skatte og finanspolitikk, hvor flere beslutninger tas med tilbakevirkende kraft, hjelper heller ikke på omdømmet til Norge og kursutviklingen til den norske kronen.

Norge er tjent med en valuta som er stabil og forutsigbar i forhold til våre handelspartners valuta. Det er selvfølgelig en balanse mellom en eksportvennlig kurs kontra hvilken importert inflasjon man tåler. De kursene vi ser i dag er ikke i nærheten av å oppfylle disse hensynene. Det kan godt illustreres ved å se på utviklingen i den danske kronen mot norsk, som er forrykket 60 % i norsk disfavør i løpet av 10 år.

Statens forvaltning av olje- og gassinntektene gjøres primært gjennom Oljefondet. Midlene blir investert i fremmed valuta. Denne innretningen gjør at Norges Bank er den største selgeren av NOK i markedet. Norge har altså en egen valuta for et marginalt antall innbyggere samtidig som staten holder olje- og gassinntektene utenfor NOK økonomien.

Dagens finanspolitikk medfører en vesentlig formuesoverføring fra innbyggere til stat. Staten er investert i fremmed valuta, mens innbyggerne rammes av massiv inflasjon i NOK.

Fenomenet med sterkt fallende valutakurs med påfølgende innenlandsk inflasjon er en problemstilling vi kjenner fra land med svært ustabile økonomier. Norge har i ut-

gangspunktet en stabil økonomi med handelsoverskudd og statlig finansieringsevne i særklasse. Gjennom å ha en liten valuta som staten selv ikke ønsker å investere i signaliserer man til markedet manglende tro på egen valuta og investering i eget land.

Effekten av dagens finanspolitikk er at inflasjonen drives unødvendig høyt opp på tross av at begrunnelsen for politikken er det motsatte.

Svar:

At Norge er et attraktivt land å investere i, viser bedriftene våre, som satte investeringsrekord i fjor. Da økte investeringene i fastlandsbedriftene med nesten 15 pst., til 450 mrd. kroner (ifølge SSB). Vi må tilbake til høykonjunkturen i 2007 for å finne like høy investeringsvekst i et enkeltår. Andelen utenlandsk eide aksjer på norske børser har holdt seg stabil det siste året, og nedsalgene av verdipapirer de siste månedene kommer etter en lang periode med oppkjøp. Ser vi de siste fire kvartalene under ett, har utenlandske investorer kjøpt seg opp med over 50 mrd. kroner på Oslo Børs.

Vi har en høyt utdannet befolkning og stor åpenhet mot utlandet, og vi er produktive. Vi har stabile rammebetingelser, og våre offentlige velferdsordninger gir trygghet som støtter opp under omstillingsevne. Vi har mindre forskjeller, stor grad av frihet og høy tillit til hverandre. Alt dette er med på å gjøre Norge til et attraktivt land å investere i, også fremover.

Å tallfeste hva som driver den norske kronkursen er vanskelig, og forklaringsfaktorene ser ut til å skifte over tid. I siste pengepolitiske rapport fra mars trekker Norges Bank frem fallende petroleumspriser, rentedifferanser og finansiell markedsure som de tre viktigste forklaringsfaktorene bak kursbevegelser i kronen den siste tiden. Det siste året har Norges Bank hevet renten betydelig, men likevel mindre enn sentralbankene hos våre viktigste handelspartnere. Norske renter er nå lavere enn hos våre handelspartnere og spesielt lavere enn i USA. Risikoviljen i markedene har svekket seg i møte med usikkerheten om fremtidig utvikling i inflasjon og bankuro i USA. Når usikkerheten øker, søker investorer seg gjerne til større valutaer, og små valutaer som den norske kronen kan falle i verdi.

SPØRSMÅL NR. 2420

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 14. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Helseministeren svarte på mitt tidligere spørsmål 07.12.22 (spørsmål 15; gjentatt i svar 24.02.23) om tiltak for å redusere saksbehandlingstiden for metodevurderinger hos SLV at det var bevilget 10 millioner kroner.

Hvilke konkrete tiltak er gjort for å øke effektiviteten og redusere saksbehandlingstidene for blåreseptsaker, og hva er effekten av disse tiltakene så langt i 2023?

BEGRUNNELSE:

Det er en pågående debatt om at norske pasienter får legemidler tilgjengelig senere enn i andre land, basert på W.A.I.T.-rapporten 2023 (gjennomført av analyse-selskapet IQVIA på oppdrag fra EFPIA). Rapporten viser til at tilgang i Norge kommer langt senere enn i både Sverige, Danmark og Finland. Tross gjentatte løfter om raskere saksbehandlingstid opplever vi at det tar urimelig lang tid å få refusjon i Norge sammenlignet med de øvrige nordiske landene. Vi er kjent med at forvaltningen er innrettet

ulikt i disse landene, men det forklarer ikke det faktum at norske pasienter må vente så mye lenger på tilgang til nye legemidler.

Helseministeren hevdet i sitt svar i Spørretimen 24.02.2023 (dokument nr. 15:1427 (2022-2023)) at Legemiddelverket i 2022 fattet vedtak i over 100 refusjonssaker. FrP bad om en oversikt over alle sakene fra 2022, og fikk utlevert en liste over 43 saker, hvorav halvparten var saker på SLVs eget initiativ eller oppdrag fra Helfo, og ikke søknader fra legemiddelselskap. Av de 20 øvrige sakene, gikk to inn i anbud, og for tre saker er det ingen tilgjengelig informasjon. Statsråden sier at det ikke skal ta lengre tid enn 180 dager å vurdere et legemiddel for forhåndsgodkjent refusjon. En gjennomgang av refusjonssøknadene med tilgjengelige vedtak fra 2022 på Legemiddelverkets egne nettsider, viser likevel at saksbehandlingstiden gikk over den lovfestede fristen på 180 dager i 8 av 15 saker. Vi stiller oss undrende til at ministeren bruker tallet 100, når det i realiteten kun er behandlet under halvparten

så mange saker, og selv da er under halvparten ferdigbehandlet innen fristen.

Svar:

Jeg legger til grunn at spørsmålet i hovedsak gjelder utviklingen i saksbehandlingstiden innen blåreseptområdet.

I årene frem mot 2022 bygget det seg opp en betydelig kø av metodevurderinger i Legemiddelverket, og dette toppet seg i 2022. At kun halvparten av sakene med innsendt dokumentasjon i 2022 ble behandlet innen fristen, skyldes blant annet at mange av sakene ble liggende i kø før saksbehandlingen startet. Bakgrunnen for køen var hovedsakelig en samlet økning i oppdrag knyttet til blå resept og i System for Nye metoder. I 2022 gjennomførte Legemiddelverket og System for Nye metoder effektiviserings tiltak. Resultatet er at køen er kraftig redusert. Per juni 2023 er det ingen reell kø knyttet til legemidler på blå resept. Dette er blant annet resultat av en mer effektiv saksbehandling.

WAIT-undersøkelsen fra 2023 har benyttet informasjon om legemidler som fikk markedsføringstillatelse i perioden 2018-2021. Det kan derfor forventes at rapporten viser en økt saksbehandlingstid for Norge. Undersøkelsen inneholder imidlertid i mindre grad legemidler finansiert av folketrygden. De ulike nasjonale bransjeorganisasjonene for legemiddel-industrien måler legemidlenes tilgjengelighet på forskjellige måter, noe som er nærmere forklart i en kronikk Legemiddelverket har skrevet om studien i Dagens Medisin 25. april 2023.

Statistikk knyttet til beslutninger om finansiering av legemidler over folketrygden som det vises til, er beskrevet nærmere i Legemiddelverkets årsrapport. Tallet 100 refererer til det samlede antallet refusjonsbeslutninger for folketrygdfinansierte legemidler i 2022, medregnet saker hvor det ble gjort kombinert vedtak for pris og refusjon.

Legemiddelverket fikk som det vises til, en styrking av kapasitet i statsbudsjettet for 2023. Jeg er orientert om at Legemiddelverket er godt i gang med rekruttering og opplæring.

SPØRSMÅL NR. 2421

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 13. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er samferdselsministeren opptatt av bedre trafikksikkerhet, også om vinteren, og vil i så fall samferdselsministeren sørge for at vintervedlikeholdet på Rv 3 blir bedre og like bra som det var tidligere, ved at vintervedlikeholdet går tilbake til driftsklasse B og ikke C?

BEGRUNNELSE:

Riksrevisjon sin rapport viser at dårlig vegstandard er medvirkende årsak i hele 30 dødsulykker i trafikken. Det er meget alvorlig og alarmerende. Det er uakseptabelt at manglende vedlikehold og utbedring av vegstandarden er årsaken til dødsulykker. Da FrP hadde samferdselsministeren var vi tydelig på at mer penger til bedre, tryggere og sikrere veger er trafikksikkerhet. Mer penger til ny asfalt, mer penger til trygge og sikre 4-felt motorveger og ikke minst mer penger til bedre vintervedlikehold er viktig bidrag i økt trafikksikkerhet og viktig for å redde liv. Riksrevisjonen sin konklusjon og kritikk er knallhard. Selv om kostnadene til både drift og vedlikehold har økt vesentlig

så har ikke Statens Vegvesen klart å sikre bedret fremkommelighet eller tryggere riks- og fylkesveier. Vedlikeholdsetterslepet har økt og kanskje det aller verste er at for dårlig vintervedlikehold har vært medvirkende årsak til flere dødsulykker. Dessverre så har dagens Ap/Sp regjering satt på bremsene for videre satsing på å bygge trygge og sikre 4-felt motorveier. De er tydeligvis ikke opptatt av å både få ned ulykkene, øke trafikksikkerheten og knytte regioner tettere sammen med trygge 4-felt motorveier. Det blir det ekstra ille om dagens regjering heller ikke vil sørge for et bedre vintervedlikehold. Rv 3 som er hovedveien gjennom Østerdalen og tungtransport næringa sin prioriterte veg, har fått dårligere vedlikehold om vinteren. For 3 år siden så besluttet SVV at vintervedlikeholdet på Rv 3 skulle bli dårligere. Driftsklassen ble satt ned fra B til C. Både NLF Guttorm Tysnes og FrP advarte mot dette. Det sier seg selv at dårligere vintervedlikehold vil gi dårligere kjøreforhold og økt risiko for ulykker. Men selv om jeg tok opp dette i et spørsmål til daværende samferdselsminister Hareide så var det ingen forståelse for vår bekymring om økt ulykkesrisiko eller NLF, ambulanspersonell, FrP m.fl.

sitt krav om å gå tilbake til driftsklasse B, slik det var før. Selv om en reduksjon fra B til C bl.a. resulterte i at det ble slutt på at Rv3 hovedsakelig skal ha bar veg og at Rv3 ble en typisk vintervei med snø og is, så viste Hareide til SVV som arrogant påstod

«at beslutningen om å endre driftsklasse for rv 3 fra B til C ikke vil redusere trafikksikkerheten på denne veien».

Svar:

Trafikksikkerhet og framkommelighet på veiene våre er viktig hele året. For regjeringen er det å ta vare på og utbedre det vi har av infrastruktur en viktig prioritet i samferdselspolitikken. Det gjelder også rv. 3 i Østerdalen som er en viktig veg for både lokalbefolkningen og for tungtransporten nord-sør i landet vårt, med noen av de største godsverdiene på veinettet i hele Norge. Endringen i vinterdriftsdriftsklasse på rv. 3 Østerdalen i 2020 er en endring i hvordan og når det skal saltes. I tillegg er det en endring i krav til syklostid på brøyting og salting/strøing.

Salt virker best på veier med stor trafikk. Rv. 3 har tidvis relativt liten trafikk vinterstid. Det er derfor viktig å salte med riktig mengde for å få best mulig effekten ut fra den trafikkmengden veien har.

En av fordelene ved å bruke mindre salt, er at vegene blir tørrere. Med mye bruk av salt, blir vegene våte av saltsprut, som igjen gir dårligere veggrep. Mindre bruk av salt gir også mindre saltavrenning til vassdrag og drikkevannskilder, mindre skader på kjøretøy, veg og vegutstyr.

Statens vegvesen gjør dette for å salte smartere i kombinasjon med mer bruk av grus og strøsand. Statistikken viser at det brukes betydelige mengder med både salt og sand på rv. 3, betydelig mer enn på E6 i Gudbrandsdalen, rv. 7 gjennom Hallingdal og E16 gjennom Valdres. Alle disse vegene har samme driftsklasse som rv. 3.

Statens vegvesen vil fortsette å gjøre fortløpende vurderinger og ha tett oppfølging av driftsentreprenøren for å få best mulig kjøreforhold, og jeg legger til grunn at Statens vegvesen vil iverksette ytterligere tiltak den kommende vinteren, dersom det er nødvendig for å sikre gode og trygge kjøreforhold.

Vedlegg:

År	Dødsulykke	Ulykke med hardt skadde	Ulykke med lettere skadde	Sum
2022	0	0	6	6
2021	0	1	4	5
2020	1	2	3	6
2019	0	3	4	7
2018	1	0	5	6
2017	0	2	1	3
2016	0	0	7	7
2015	0	1	7	8
2014	0	0	5	5
2013	0	0	3	3
2012	0	2	10	12
2011	1	1	8	10
2010	2	1	6	9
Sum	5	13	69	87

Tabell: Ulykker med drepte og hard skadde.

Ulykker på rv. 3 i kommunene Åmot, Stor-Elvdal, Rendalen, Tynset og Alvdal for vintermånedene (januar, februar, mars, april, november og desember).

År	Totalt	Utforkjøringer	Fastkjøringer	Punkteringer	Annet
2021	172	25	7	31	109
2020	112	17	6	22	67
2019	163	28	11	24	100

Tabell: Data fra Viking og Redgo bilberging. Bilberginger på rv. 3 for vintermånedene (januar, februar, mars, april, november og desember).

SPØRSMÅL NR. 2422**Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Lavrans Kierulf****Besvart 9. juni 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om det å busse elever bort fra sin egen nærscole i et integreringsperspektiv?

BEGRUNNELSE:

I Drammen er det områder som har en særdeles høy andel elever med en annen bakgrunn enn norsk. Dette har utviklet seg gradvis over tid. Nå har kommuneledelsen foreslått å busse elever fra det som er deres egen nærscole for å skape det som beskrives som «økt mangfold» i en annen del av kommunen. Derfor lurer jeg på hva statsråden som kommer fra et parti som vanligvis er veldig opptatt av at elever skal ha rett til å gå på nærskolen sin, tenker om forslaget om at elever i Drammen skal busses vekk fra sin egen nærscole, fordi man skal utjevne balansen mellom elever med innvandrerbakgrunn.

Svar:

Jeg kjenner ikke til omstendighetene og vurderingene som er gjort i saken som representanten viser til, og går

derfor ikke nærmere inn på denne. I opplæringsloven § 8-1 er det regler om hvordan elevene i grunnskolen skal fordeles på de ulike skolene i kommunen. Bestemmelsen lovfester det som blir kalt nærscoleprinsippet og gir barn rett til å gå på den skolen som ligger nærmest.

Vurderingen av hva som er den nærmeste skolen skal ta utgangspunkt i geografiske forhold, men skal også hensynta andre relevante forhold, for eksempel om søsken fra samme husstand er plassert på den samme skolen, trafiksikkerhet, kapasiteten på skolene og om skoleveien er farlig. Kommunen kan legge vekt på kapasiteten ved hver enkelt skole, men først og fremst når skoleanlegget ikke har plass til flere elever. Det er imidlertid ikke slik at rettighetene etter § 8-1 innebærer et krav om å utvide eksisterende skolebygg.

Det er den enkelte kommune som har ansvaret for å fordele elevene på de ulike skolene i kommunen og kommunen må da vektlegge de hensyn som er lovlige. Statsforvalteren fører tilsyn med at kommunene overholder regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2423**Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 9. juni 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Mener NVE at utbygging av hele eller deler av Sørilige Nordsjø 2 med hybridkabler kan bli lønnsomt for utbygger uten subsidier?

BEGRUNNELSE:

I offentligheten gir enkelte politikere, lederskribenter og andre aktører inntrykk av at det er regjeringens valg om å ikke bygge første del av Sørilige Nordsjø 2 med hybridkabel som utløser subsidiebehovet ved utbyggingen. Det fremstår uklart hva det faglige grunnlaget for dette er, og

hvilken fordeling av flaskehalsinntekter man da legger til grunn.

NVE har analysert ulike former for nettilknytning til havs ved utbygging i Sørilige Nordsjø 2. Jeg ønsker at statsråden ber dem om en enkel vurdering av dette, i og med at de har lagt ned et større arbeid om nettilknytning i Sørilige Nordsjø 2. Ber om at eventuell fordeling av flaskehalsinntektene tas med i betraktningen, dvs. at man enten gjør det som i dag at Statnett mottar inntektene, eller at man tillater en privatisering av flaskehalsinntekter.

Svar:

Første fase av Sørliche Nordsjø II vil ha en maksimal kapasitet på 1 500 MW, og vil knyttes med en radial til Norge. Den radielle nettløsningen vil legge til rette for at det produseres mer fornybar kraft til det norske kraftsystemet, og vil med dette utgjøre et viktig bidrag til kraftbalansen innenlands. Første fase av Sørliche Nordsjø II har en estimert årlig produksjon på cirka 7 TWh. At første fase av Sørliche Nordsjø II knyttes radielt til Norge legger til rette for enn raskere realisering av prosjektet enn dersom prosjektet var blitt bygget ut med en hybridkabel. Det skyldes blant annet at det er flere forhold som er uavklart knyttet til regulering og markedsdesign av hybridkabler.

NVE har nylig gjennomført en analyse av virkningen på kraftsystemet av ulike nettløsninger for fase 2 av Sørliche Nordsjø II, der blant annet samfunnsøkonomiske nyttevirksomheter er vurdert. I analysene er det lagt til grunn et vindkraftverk på 1 400 MW som tilknyttes budområdet NO2 (Sørlandet). NVE finner at hybridløsningene ikke gir vesentlig større inntjening til havvindprodusenten, men at nyttevirksomhetene er større ved en stor hybrid (1 400

MW hver vei) enn ved en radial. Det skyldes at det skapes flaskehalsinntekter over forbindelsen, spesielt som følge av samspillet med den regulerbare vannkraften. Etter dagens regelverk vil disse flaskehalsinntektene tilfalle netteier. Reguleringsmyndigheten for energi, RME, har anbefalt at Statnett eier og drifter hybridkabler til havs. Flaskehalsinntektene vil dermed ikke nødvendigvis bidra til havvindparkens bedriftsøkonomiske lønnsomhet, men de kan bidra til høyere samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

NVE har sammen med en direktoratsgruppe identifisert nye områder for havvind. NVE og direktoratsgruppen har i den forbindelse foreslått at Sørliche Nordsjø II utvides til et nytt og større område kalt Sørvest F. Hvor stort dette området bør være og hvor stor kapasitet det bør åpnes for vil bli vurdert i den strategiske konsekvensutredningen som skal gjennomføres før en eventuell åpning og utlysning av området.

Fremover planlegger jeg å lyse ut nye prosjektområder til havvind med jevne mellomrom, og vil vurdere nettløsninger i forbindelse med hver utlysning.

SPØRSMÅL NR. 2424

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 9. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Nylig avsagt dom i tingretten viser at forvaltningens praksis kan synes å være i strid med lovgivers intensjon.

Vil statsråden følge opp dommen overfor forvaltningen for å sikre at det foretas en bred nok forholdsmessighetsvurdering i tilbakekallsaker etter statsborgerskapslovens § 26?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på mitt skriftlige spørsmål Dokument nr. 15:1600 (2022-2023) svarte statsråden:

"Men med bakgrunn i den praksisredegjørelsen UDI har gitt, har jeg ikke grunn til tro at statsborgerloven § 26 fjerde ledd ikke praktiseres i tråd med lovgivers intensjon".

Nå har det nylig kommet en dom fra Oslo tingrett i en av disse sakene som konkluderer med at praksis, i denne saken, at forholdsmessighetsvurderingen ikke er i samsvar med lovgivers intensjon, se Rett 24: <https://rett24.no/>

[articles/ble-fratatt-statsborgerskapet--vant-i-frem-i-oslo-tingrett](#)

Særskilt trekker dommen frem at utlendingsforvaltningen ikke har foretatt en bred nok forholdsmessighetsvurderingen:

Etter rettens syn er det ingenting i forarbeidene som taler for at det ikke skal foretas en alminnelig forholdsmessighetsvurdering. Særlig viser retten til at det i forarbeidene står at det skal legges vekt på hvilken «byrde» som påføres statsborgeren og den nærmeste familie ved å tilbakekalle statsborgerskapet. Videre har retten lagt vekt på at departementet presiserte at listen med momenter ikke var uttømmende, og at temaet for forholdsmessighetsvurderingen er «konsekvensene» tilbakekallet får.

Slik retten vurderer rettskildebildet, skal det foretas en bred vurdering. Det har gjort, må holdes opp mot vedkommende sin tilknytning til Norge, og i denne vurderingen kan retten legge vekt på en rekke momenter. Dersom lovgiver hadde ment at det ikke skulle legges vekt på visse individuelle forhold, som helse og økonomiske conse-

kvenser, ville dette etter rettens syn fremkommet eksplisitt av forarbeidene.»

Dommen er ikke rettskraftig ennå, men den viser at det her kan synes som at forvaltningspraksis ikke er i samsvar med lovgivers intensjon, derfor mitt spørsmål til statsråden.

Svar:

I forarbeidene til statsborgerloven § 26 er momenter som inngår i forholdsmessighets-vurderingen utdypet og presisert, men det er også presisert at disse momentene ikke er uttømmende. I alle saker om tilbakekall av statsborgerskap skal det foretas en avveining av alle relevante hensyn med utgangspunkt i forholdets alvor og personens tilknytning til riket. Forholdsmessighetsvurderingen må skje innenfor rammene av Grunnloven § 102 og EMK artikkel 8, og barnets beste vil være et grunnleggende hensyn. Domstolpraksis vil også kunne tillegges vekt ved vurderingen av forholdsmessighet.

Jeg er opptatt av at regelverket for tilbakekall av statsborgerskap praktiseres i tråd med lovgivers intensjon. Jeg ba derfor i fjor Utlendingsdirektoratet (UDI) om å redegjøre for sin praktisering av forholdsmessighets-

vurderingen ved tilbakekall av statsborgerskap. Formålet var å undersøke om lovgivers intensjon med å lovfeste forholdsmessighetsvurdering blir ivaretatt. UDI opplyser i sin praksisredegjørelse at UDI i alle saker vurderer om konsekvensene av tilbakekall er forholdsmessige sett hen til statsborgerens tilknytning til Norge på den ene siden og forholdets alvor på den andre siden. Det skal være et rimelig forhold mellom inngrepet og den byrde som personen eller personens nærmeste familie påføres ved å tape statsborgerskapet. UDI opplyser også at helsemessige utfordringer inngår som ett av momentene i forholdsmessighetsvurdering som taler mot å tilbakekalle norsk statsborgerskap. Med utgangspunkt i UDIs praksisredegjørelse, finner jeg ikke at det er behov for å instruere UDI om forståelsen av statsborgerloven § 26 fjerde ledd.

Forholdsmessighetsvurderingen er et rettsanvendelsesskjønn som kan overprøves av domstolen. Jeg vil understreke at departementet verken kan instruere Utlendingsnemnda om lovtolkning eller skjønnsutøvelse. Jeg legger til grunn at UDI og UNE løpende vurderer domsavsigelser og hvilken betydning de kan ha for praksis.

SPØRSMÅL NR. 2425

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 9. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at det er grunn til å gjøre endringer i lønssystemet for dommere i tråd med Domstolkommisjonens anbefaling, og vil statsråden legge frem sak for Stortinget om dette i løpet av inneværende stortingsperiode?

BEGRUNNELSE:

Domstolkommisjonen mente det var grunn til å fastsette en ny fremgangsmåte for lønnsfastsettelse for dommere i lagmannsrettene, tingrettene og jordskifterettene, se NOU 2020: 11 kapittel 17. Begrunnelsen var blant annet at dagens ordning kan være uheldig ut fra et uavhengighetssperspektiv.

Svar:

Jeg mener det er grunn til å vurdere om det bør gjøres endringer i lønssystemet for dommere. Jeg kan på nåværende tidspunkt ikke si noe om og når regjeringen eventuelt vil legge frem en sak for Stortinget. Det har imidlertid vært dialog mellom departementet og Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), sistnevnte fastsetter i dag lønnen til dommere i tingrettene og lagmannsrettene, om oppfølging av Domstolkommisjonens anbefalinger. Siden gjeldende ordning for dommere i tingrettene og lagmannsrettene er basert på en avtale med hovedsammenslutningene, vil KDD i dette arbeidet også ha dialog med partene.

SPØRSMÅL NR. 2426**Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 12. juni 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Hvordan vurderes stiftelsen Statsraad Lehmkuhl sin søknad om ekstra 6 millioner til nødvendig vedlikehold, som må gjøres i en periode hvor det vil gå utover de ordinære inntekter?

BEGRUNNELSE:

Statsraad Lehmkuhl har nylig returnert fra en vellykket 20 måneders jordomseiling som del av FN sitt havtiår. Skipet skal i dokk høsten 2023 med en budsjetttramme på 25 MNOK. Denne utgiften skal stiftelsen håndtere selv uten ekstra tilskudd fra det offentlige. For 2024 har Stiftelsen Seilskipet Statsraad Lehmkuhl i sin årlige søknad til KUD sendt en ekstra søknad på 6MNOK utover ordinært tilskudd. Dette siden skipet blir nødt til å gå i dokk og på verksted fra medio april – medio september 2024 for å gjøre nødvendig vedlikehold, herunder overhaling av samtlige tre master og rær, noe som må gjøres i et 20 års intervall. Den lange verkstedsperioden i 2024 har en foreløpig budsjetttramme på 40 MNOK og vil i tillegg medføre tap av viktige inntekter siden oppholdet er i skipets høysesong. Skipets jordomseiling «One Ocean Expedition» har satt ny kurs for skipet og skal for fremtiden styrke sin posisjon som en flytende ambassadør for havnasjonen Norge og FN sitt havtiår og ny ekspedisjon planlegges i

2025. Skipet har gjort mye for Norge og for havet og det er derfor av stor betydning at dette følges opp slik at skipet kan fortsette med nye ekspedisjoner for Norge og for FN sitt havtiår.

Svar:

Skoleskipet Statsraad Lehmkuhl gjør en viktig innsats som ambassadør for Norge og våre sjøfartstradisjoner, i likhet med de to andre skværriggerne som mottar årlig driftstilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet, Christian Radich og Seilskipet Sørlandet.

Jeg er godt kjent med at alle tre skipene har store vedlikeholdsutfordringer, og disse intensiveres i forkant av hovedklassingene som skutene må gjennom hvert femte år for å opprettholde tillatelsene til å seile.

Foruten det årlige statstilskuddet, som for Statsraad Lehmkuhls del i 2023 utgjør 17,4 millioner kroner, ble det i tildelt 2020 ytterligere 20 millioner kroner til vedlikehold av Statsraad Lehmkuhl. I tilknytning til jordomseilingen skuta satte ut på i 2021 mottok de i tillegg et ekstratilskudd på 6 mill. kroner, som ble videreført i de påfølgende to årene.

Den konkrete søknaden om en tilleggsbevilgning på 6 millioner kroner, vil jeg ta stilling til i prosessen fram mot budsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 2427**Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 15. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Helse Nord har lenge stått i en svært vanskelig økonomisk situasjon. Nå ser vi at det fremmes forslag om å legge ned helt nødvendige døgntilbud i Harstad DPS, til de ansattes fortvilelse. Nok en gang rammes psykisk helsevern når sykehus skal spare penger.

Hvordan vil statsråden sikre at sparetiltak i Helse Nord ikke nok en gang går ut over pasienter i psykisk hel-

severn, og hva vil hun gjøre for et å sikre et anstendig tilbud i Harstad?

Svar:

Regjeringen prioriterer psykisk helse høyt, og legger til grunn at helseforetakene i størst mulig grad skjermer tilbudet innen psykisk helsevern. Siden det gjelder et konk-

ret spørsmål om døgntilbud ved Harstad DPS har jeg innhentet opplysninger fra Helse Nord RHF.

Helse Nord RHF er tydelige på at arbeidet som pågår ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF (UNN) ikke handler om å spare penger, men om utfordringer knyttet til rekruttering av fagfolk og ønske om å skape et bedre og mer helhetlig tjenestetilbud til pasienter i Harstad. De viser også til at dersom man skal lykkes med å utvikle en bærekraftig struktur for spesialisthelsetjenestene i Nord-Norge, er det sannsynlig at man må gjøre en del lokale endringer i tjenestetilbudet.

UNN planlegger bygging av nye bygg for psykisk helse og rusbehandling i Tromsø, med en kostnadsramme på 2,3 mrd. kroner (2022). Nye arealer vil legge til rette for et moderne og betydelig opprustet tilbud innenfor psykiske helse på sykehusnivå, for befolkningen i landsdelen.

Helse Nord RHF oppgir at styret ved UNN HF har bedt om at direktøren innen mai 2023 legger fram en egen sak som viser hvordan Psykisk helse- og rusklinikken innenfor gjeldende økonomiske rammer vil utvikle sitt helhetlige tilbud (jf. styresak 24-2022 – Nybygg for psykisk helse- og rusbehandling, UNN Tromsø, beslutning om plassering). Tidsrammen for ferdigstilling er senere utsatt til desember 2023. Bakgrunnen for oppdraget er de store utfordringene klinikken opplever knyttet til mangel på fagfolk (spesielt sykepleiere, psykolog- og legespesialister) og vedvarende overbelegg i Tromsø på grunn av manglende kapasitet innenfor akuttpsykiatrien og sikkerhetspsykiatrien. De viser også til økt pågang av pasienter,

økende ventetider og fristbrudd, en eksisterende klinisk struktur som ikke lar seg bemanne og som fører til betydelige budsjettoverskridelser, samt et ønske om å skape et bedre og mer helhetlig tjenestetilbud. Per i dag er ingen endringer knyttet til klinisk struktur og organisering i Psykisk helse- og rusklinikken vedtatt. Etter planen skal et utkast sendes ut på høring i løpet av juni måned.

Det opplyses at resultatmål for arbeidet er at Psykisk helse- og rusklinikken innen desember 2023 skal ha utarbeidet framtidig klinisk struktur og organisering innenfor gjeldende økonomiske ramme. Estimert omstillingsbehov er vurdert til 50-60 millioner. Oppdraget forstås som et nullsumspill, hvor man må prioritere innenfor gjeldende økonomiske ramme. Det betyr at når man prioriterer å styrke eksisterende tilbud eller etablere nye tilbud, så må andre tilbud reduseres, legges ned eller flyttes. Arbeidet som pågår i UNN HF handler altså ikke om å spare penger. Arbeidet er heller ikke direkte knyttet til utredning av ny funksjons- og oppgavedeling i Helse Nord, men preges av mange av de samme utfordringene som ligger til grunn for den utredningen.

Helse Nord RHF viser videre til at UNN legger til grunn at dersom det vedtas endringer av tilbudet ved Senter for psykisk helse og rusbehandling i Harstad, vil øvrige tilbud innenfor samme fagområde styrkes tilsvarende – noe som også kommer befolkningen i Harstad til gode. Det distriktspsykiatriske døgntilbudet forutsettes da ivaretatt ved nærliggende sentra i Narvik og på Silsand.

SPØRSMÅL NR. 2428

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 12. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at det er trafikkmessig forsvarlig at passasjerer må stå i en buss hvor fartsgrensen på veien er 100 km i timen, og mener statsråden det er forsvarlig å stå i en buss som går 85 km i timen?

BEGRUNNELSE:

Os & Fusaposten publiserte en artikkel tirsdag 16. mai som beskrev en hendelse der en 68 år gammel person tok bussen fra Lagunen til Lyseparken. Bussen var overfylt, med flere passasjerer som måtte stå tett sammen inne i bussen. Denne strekningen har en fartsgrense på 100 km/t. Denne

personen har stilt spørsmål om hvor trygt dette egentlig er, og om det er trafikkmessig forsvarlig.

Svar:

Vi har tre hovedtyper av busser, delt i klasse I, II og III. Inndelingen er basert på harmoniserte regler i EØS-området og typene har ulike krav og ulike bruksområder.

Buss klasse I (bybuss) brukes på strekninger med mange holdeplasser og i utgangspunktet med lav hastighet. Ettersom slike busser har mange ståplasser og ikke er underlagt krav om installering og bruk av sikkerhets-

belte, kan de kjøres i høyst 70 km/t, etter en innstramming i 2014.

Buss klasse II er de typiske distriktsbussene som har både stå- og sitteplasser. Slike busser kan kjøre i inntil 80 km/t.

Buss klasse III er ekspressbusser, turbusser, flybusser og liknende. Disse har bare sitteplasser med bilbelte og kan kjøre i inntil 100 km/t.

Fylkeskommunen har ansvar for løyvepliktig persontransport i rute, og kan stille krav til buss-materiellet som skal brukes på ruter i fylket. Valg av materiell foretas etter en avveining av hensynet til effektiv kollektivtransport og trafikksikkerhet. For skoleskys er det av hensyn til sikker-

heten stilt krav om at skyssen skal dimensjoneres slik at skolebarn har tilgang til sitteplass med bilbelte

Utfordringen mange steder er dels knyttet til det særegne bymønsteret vi har i Norge hvor det, innenfor bygrensene, kan være større avstander mellom steder som ofte forbindes med veier med fartsgrense 80 km/t eller høyere. Det er også lengre avstander mellom tettsteder.

Den enkelte fylkeskommune er som løyvemyndighet nærmest til å vurdere hvilke busser som bør brukes på de enkelte rutene, og jeg legger til grunn at de vektlegger hensynet til trafikksikkerheten der rutene helt eller delvis går på veier med høyere fartsgrenser.

SPØRSMÅL NR. 2429

Innlevert 2. juni 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 13. juni 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Med utgangspunkt i de store framtidige kraftbehovene globalt, og nasjonalt - spesielt for partiene som skal elektrifisere alt, og med bakgrunn i at både EU og FN har kommet med flere rapporter som viser kjernekrafts nøkkelrolle i det grønne skiftet, fremstår regjeringens aversjon mot mer kunnskap merkelig.

Når verden endrer seg og når den politiske debatten og linjen endrer seg, bør ikke også denne lange praksisen endres, og forskning på kjernekraft inkluderes i energiforskningsinnsatsning, eller er statsrådets motstand ideologisk?

BEGRUNNELSE:

Statsråden svarer på mitt spørsmål nr. 2296 at det å utelukke kjernekraft fra å søke forskningsmidler er en videreføring av en lang praksis hvor de målrettede energiforskningsinnsatsingene ikke har inkludert kjernekraft, fordi denne energikilden ikke har vært aktuell for det norske kraftsystemet.

Med planer for kraftforbruk og ambisjoner om klimakutt fra flere partier på Stortinget, så vil kjernekraft med stor sannsynlighet være eneste kraftkilde som gjør det mulig å nå målene. Også i global sammenheng.

Og når man ser på taktskiftet som har vært i kjernekraftdebatten, så blir svaret på spørsmål nr. 2296 enda mer merksnodig. Spesielt med tanke på regjeringspartiene og partier som FrP, H, KrF og flere sine landsmøtevedtak om å fremskaffe mer kunnskap og kom-

petanse på kjernekraft, og hvor alle partier unntatt Sv, SP og AP (De to siste partier på tross av nylig fattede landsmøtevedtak), stemte for. Dessverre blokkerte AP, SP og SV dermed for flertall til å fremskaffe mer kunnskap og kompetanse på kjernekraft, samt utredning av muligheten og behovet for kjernekraft i Norge.

Og begrunnelsen for å gjøre det samme innen forskningsmiljøene finner statsråden i tidligere praksis, uendret av tidens forandringer.

Svar:

Vi har begrensede ressurser til energiforskning. For å møte klimautfordringene, bør vår forskningsinnsats først og fremst konsentreres om områder der vi har naturlige fortrinn, et aktivt næringsliv og gode kunnskapsmessige forutsetninger.

Regjeringen har for øvrig sørget for at Norges kompetanse innen nukleær virksomhet blir ivaretatt gjennom vår bevilgning til et nasjonalt senter for nukleær forskning. Vi opprettholder også viktig kompetanse gjennom vårt arbeid med å dekommissionere våre gamle forskningsreaktorer. Vi har god kunnskap om sentrale forhold knyttet til anvendelse av kjernekraft. Videre legger vi vekt på å følge utviklingen av kjernekraft i Europa og ellers i verden. Norske forskere deltar blant annet i enkeltprosjekter under Euratom-programmet. Jeg ønsker velkomment at det norske nukleære forskningsmiljøet bidrar til denne utviklingen på hensiktsmessig vis.

SPØRSMÅL NR. 2430**Innlevert 4. juni 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 9. juni 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

På bakgrunn av historiene som VG har skrevet om, mener statsråden at regelverket for og praktiseringen av avdekning av reell fusk er godt nok, at den ivaretar studentenes rettsikkerhet godt nok når mistanke oppstår (f.eks. ved at dataprogrammer finner en tekstlikhet), at "match" i slike dataprogrammer i seg selv er tilstrekkelig for å straffe noe for fusk, og vil han ta noe initiativ for å gjennomgå og eventuelt endre dagens regelverk eller praktisering på bakgrunn av det som er kommet frem i blant annet VG?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til VGs omfattende dekning av saker hvor studenter har blitt straffer for å ha fusket på eksamener i tilfeller hvor det viser seg at de ikke har fusket eller hvor det kan stilles betimelige spørsmål ved regelverket og/eller omstendighetene.

De skriver blant annet om en kvinnelig student (44 år) som hadde brukt to avsnitt fra en tekst hun hadde skrevet selv, da hun strøk på eksamen semesteret før. Hun hadde kildehenvist korrekt til læreboken, men ikke til sin egen besvarelse. En annen student (22 år) skal ha henvist til kilder i parentes fortløpende i teksten, men ikke brukt anførselstegn rundt selve sitatene.

En annen student (da 21 år) skal ha spurt før eksamensstart om håndbok var tillatt hjelpemiddel, men fikk ikke svar.

I enkelte av sakene har studentene også fått medhold, beklagelse og utdanningsinstitusjonen inngått forlik i erstatningsspørsmålet.

VG viser også til at Kunnskapsdepartementet ønsker å heve straffen for de som fusker grovt.

Svar:

Jeg vil om kort tid legge fram en lovproposisjon med forslag til ny universitets- og høyskolelov. I dette arbeidet har jeg vurdert dagens regelverk om fusk ved eksamen.

Lovforslaget vil, i likhet med dagens lov, angi ramme for bruk av reaksjoner ved fusk. Hva som skal anses som fusk og hvilken reaksjon som skal brukes, må vurderes nærmere ved den enkelte institusjon. Institusjonene er ansvarlig for å ha faglig betryggende vurdering av studentene. I lovproposisjonen vil jeg imidlertid gi flere avklaringer og føringer for institusjonenes håndtering av fuskesaker.

Jeg vil blant annet understreke at institusjonene må gjøre en konkret vurdering av tekstlikhet som oppdages gjennom plagiatverktøy. Institusjonene må vurdere omfanget av tekstlikheten og om likhetene er uforklarlige. Institusjonene må i tillegg til automatisk plagiatkontroll, alltid utrede sakene konkret ved mistanke om fusk. Studentens egen forklaring må inngå i slike utredninger. Jeg vil også videreføre studentenes rett til få bistand fra advokat fra det tidspunkt en sak om mulig utestenging er reist. Utgiftene til advokatbistand skal dekkes av institusjonen.

I lovproposisjonen vil jeg videre understreke at reaksjonen i fuskesaker må stå i forhold til hva studenten har gjort. I tillegg til graden av skyld, må alvorlighetsgraden ved handlingen tillegges vekt når reaksjonen skal fastsettes. Jeg vil understreke i proposisjonen at bruken av reaksjoner må nyanseres ut fra hvor alvorlig fuskehandlingen er.

Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2304 (2022-2023) om gjenbruk av eget arbeid (ofte omtalt om «selvplagiering»).

SPØRSMÅL NR. 2431**Innlevert 4. juni 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 13. juni 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden konkret tenkt å følge opp lovnader om å ta større ansvar for hestenæringen og hvordan vil hun berolige ulike aktører som frykter for næringens fremtid?

BEGRUNNELSE:

Ved innføring av ny pengespillov er mange av premissene for forutsigbarhet for overføringer og betingelser nå endret. Dette var noe Fremskrittspartiet advarte mot. Det er stor uro i hestemiljøet for konsekvensene og at man ikke ser vilje hos regjeringen til å følge opp sine løfter.

Ap, Sp og SV påpekte i sin merknad at man skulle ta større ansvar for hestenæringen, og varslet en gjennomgang av rammevilkår, lite har skjedd.

Konkret har det vært et ønske at staten fra 1. juni 2023 skulle overta finansieringen av Norsk Hestesenter, samt kostnader til arbeid med hestevelferd, herunder antidopingarbeid, som kommer alle grener av hestesporten i Norge til gode. Det er viktig for framtiden til sporten at staten nå tar et overordnet ansvar for å sikre fortsatt drift på landets travbaner og staller. Samlet sett har jeg forstått at ovenstående forslag utgjøre en utgift på 40 mill. kr over statsbudsjettet.

Til tross for dette forslaget og merknad finner jeg ingen reelle bevilgninger til hestesporten i RNB. De forslag som er fremmet er i realiteten bevilgninger til økt lønns- og prisjustering og dermed ingen reell økning for å dekke inn de økte utgiftene travsporten får som konsekvens av innføring av ny pengespillov.

Viser til: Oppfølging av AP, SP og SVs forslag i behandlingen av innstilling 86 S 2020-2021 (Dokument 8: 126 S 8 2019-2020):

"IV – Stortinget ber regjeringen sørge for at staten fra 1. januar 2022 overtar finansieringen av Norsk Hestesenter samt oppgaver knyttet til dopingkontroll, stevneveterinær, stallkontroller og forebyggende dopingarbeid."

Viser også til Ap, Sp og SVs merknad i sak om pengespilloven:

"F l e i r t a l e t vil vise til at hestesporten og hestenæringa har ei viktig betydning, og vil understreke behovet for at det vert arbeidd vidare med rammevilkåra for både sport og næring."

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet er det vist til at det konkret har «vært et ønske at staten fra 1. juni 2023 skulle overta finansieringen av Norsk Hestesenter, samt kostnader til arbeid med hestevelferd, herunder antidopingarbeid, som kommer alle grener av hestesporten i Norge til gode».

Slik spørsmålet er stilt, finner jeg det riktig å si at verken jeg eller regjeringen har gitt noen lovnad om dette. Familie- og kulturkomiteen innstilte på et slikt anmodningsvedtak under behandling av representantforslag om sikring av inntektsgrunnlaget for hestesporten i Norge, jf. Innst. 86 S (2020–2021), men forslaget ble ikke vedtatt. Regjeringen har måttet gjøre strenge prioriteringer i budsjettprosessen, og økt statlig finansiering av hestesporten og Norsk Hestesenter har dermed ikke vært prioritert.

Når det gjelder spørsmålet om å berolige ulike aktører som frykter for næringens fremtid, antar jeg ut fra sammenhengen at spørsmålet dreier seg om overføringer til trav- og galoppporten. Blant annet ut fra henvendelser og møter med mitt departement, anerkjenner jeg at denne sporten står i en krevende situasjon. Det er imidlertid trav- og galoppportens organisasjoner som har den beste kompetansen til å vurdere hvordan de selv kan håndtere en negativ utvikling over tid innenfor de eksisterende rammer.

Jeg vil ellers vise til at totalisatoravgiften er fjernet, og at dette isolert sett har lagt til rette for styrking av overføringene til trav- og galoppporten. Dette bidrar til å kompensere for konsekvenser av myndighetstiltak for å sikre ansvarlig spill. Jeg har også lagt til rette for å styrke det bredere hesteholdet ved at inntil 3 prosent av overskuddet fra pengespill på hest skal kunne gis til andre enn de faste mottakerne, nemlig til ikke-fortjenestebaserte organisasjoner som arbeider for å fremme norsk hesteavl, hestehold og hestesport.

Nye tiltak fra regjeringens side vil eventuelt måtte håndteres i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2432**Innlevert 4. juni 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 12. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Har statsråden oversikt over eller ynskje å finne ut omfanget av rekkefølgekrav som norske kommuner stiller til boligprosjekt?

GRUNNGJEVING:

Boligskatt har vært meir og meir tema i det siste etter at Torvik-utvalget foreslo å auke denne og i tillegg er alltid eigedomsskatten som auker sidan kommunene krever inn meir og meir tema. Eit tema som og går på beskatning av bolig og eigedom er rekkefølgekravene som mitt inntrykk det stilles fleire og fleire av. Dette er eit grep kommunane bruker for å velte kostnader som kunne vært tatt av kommunen ut på utbyggjarar som igjen henter det inn i form av auka priser til boligkjøparar. Det er lite tilgjengelig statistikk over omfanget og det igjen bidrar til lite debatt om denne form for skjult boligskatt.

Svar:

Det finst i dag fleire titusen reguleringsplanar i norske kommunar. Dersom departementet skulle ført oversyn over omfanget av rekkefølgekrav som norske kommunar stiller til bustadprosjekt, ville dette medført eit betydeleg meirarbeid. Eg kan ikkje sjå at det auka byråkrati som dette vil kunne medføre er ein klok bruk av offentlege midlar.

Plan- og bygningslova gjev kommunane høve til å stille rekkefølgekrav i område der dei ynskjer å byggje

bustadar. Formålet med rekkefølgekrav er å passe på at planområdet vert bygd ut på ein koordinert og hensiktsmessig måte. At tilkomst, vatn og avløp er på plass, er ein heilt nødvendig føresetnad for at slike byggjetiltak kan takast i bruk. Avhengig av omfang og plassering, vil det også kunne vere aktuelt å stille krav om andre felles tiltak som mellom anna barnehage, leikeområde, parkar, møteplassar for sosial trivsel og gang- og sykkelveg.

Kommunen skal sikre at rekkefølgekrav om offentleg infrastruktur vert følgt, men det kan tidvis ta tid før kommunen har midlar og kapasitet til å prioritere å oppfylle rekkefølgekrav. Ynskjer ein utbyggjar likevel å starte sitt byggeprosjekt, må utbyggaren i så fall sjølv dekke ein høvesvis del av kostnadane til den nødvendige infrastrukturen. Dette er såleis ingen skattlegging, men ei utgift ein tek for å kunne starte eit utbyggingsprosjekt raskare. For å sikre at slike etableringar skjer i ordna former kan partane nytte seg av utbyggingsavtalar. Utbyggingsavtalane vert inngått mellom kommunen og

grunneigar/utbyggjar og avklarar kven som skal bygge, og kven som skal finansiere tiltaka som rekkefølgekrava gjeld. Det er frivillig for utbyggjar å gjennomføre rekkefølgekrav i vedteken plan, men i praksis vil ofte både kommunen og utbyggjar ha interesse av å inngå ein utbyggingsavtale slik at dei kjem i gang med utbygginga. Det er eigne føresegner om utbyggingsavtalar i kapittel 17 i plan- og bygningsloven som mellom anna skal sikre at kommunane ikkje misbrukar sin sterke posisjon til å tvinge fram privat finansiering av infrastruktur i større omfang enn kva som er naudsynt.

SPØRSMÅL NR. 2433**Innlevert 4. juni 2023 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 13. juni 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at Mattilsynet i 2022 gjennomførte historisk få tilsyn med dyrevelferden, og er dette et resultat statsråden er fornøyd med?

BEGRUNNELSE:

Nylig publisert Mattilsynet sin årsrapport for arbeidet med dyrevelferd i 2022.

Av rapporten kommer det frem at antall tilsyn med dyrevelferden er redusert med over 75 prosent på bare fem år.

I 2018 utførte Mattilsynet totalt 7.857 tilsyn med dyrevelferden. I 2022 ble det kun ført 1.904 slike tilsyn. Andelen uvarslede tilsyn var riktignok noe høyere i 2022, men fordi det ble gjennomført svært få tilsyn, var antall uvarslede tilsyn også faktisk lavere i fjor sammenlignet med tidligere år.

At antall tilsyn med dyrevelferden, både varslede og uvarslede, reduseres år for år, er svært urovekkende. Utviklingen er særlig uheldig i lys av funnene fra Mattilsynets nasjonale tilsynskampanje om velferd for svin, hvor det ble avdekket at over halvparten av svinebøndene bryter regelverket. Et slikt funn burde resultere i en opptrapping av tilsynet med dyrevelferden hos produksjonsdyr, slik at det i større grad blir mulighet for å både veilede produsentene i gjeldende regelverk og avdekke brudd.

Det er også urovekkende å se av den nyeste årsrapporten at Mattilsynet i stadig mindre grad prioriterer å følge opp bekymringsmeldinger fra publikum. I 2018 mottok Mattilsynet 12 666 bekymringsmeldinger, og fulgte opp hele 30,7 prosent av disse med en inspeksjon. I 2022 var det kun 7,6 prosent av meldingene fra publikum som ledet til en inspeksjon, til tross for at Mattilsynet dette året faktisk mottok færre meldinger.

De ansatte i Mattilsynet har lenge advart om at ressursene ikke strekker til. Fortvilte varslere har stått frem og fortalt at utallige «må-oppgaver» og stor ressursmangel går ut over dyrevelferdsarbeidet. Veterinærforeningen har også bedt om et betydelig ressursløft for Mattilsynet, uten å bli hørt.

Svar:

Denne regjeringen er opptatt av dyrevelferd, og i Hurdal-plattformen la vi inn et viktig punkt om nettopp å styrke

Mattilsynet. I statsbudsjettet for 2022 fikk Mattilsynet 40 millioner kroner øremerket dyrevelferd og digitalisering. Mattilsynet har gjennom denne styrkingen av budsjettet rekruttert nye medarbeidere innen digital utvikling, i tillegg til nærmere 40 nye veterinærer, jurister, og fiskehelsebiologer som kom på plass i løpet av fjoråret. Det er viktig at Mattilsynet har kapasitet til å drive veiledning og kontroll på dyrevelferdsområdet. Dette blir et prioritert område også framover.

Budsjettkutt over flere år og behov for forbedring, utvikling og digitalisering, har satt Mattilsynet i en krevende ressursituasjon. I tillegg har Mattilsynet de siste årene stått overfor en økende mengde uforutsette hendelser på dyrehelseområdet. Krigen i Ukraina har også ført til at Mattilsynet har måtte omdisponere store ressurser for å ta imot kjæledyr som kommer med flyktninger fra Ukraina. Knappheten på ressurser har blitt særlig tydelig i arbeidet med dyrevelferd, der Mattilsynet ofte står i ressurskrevende saker med store konsekvenser for både dyr og mennesker.

Siden høsten 2022 har Mattilsynet jobbet med et pilotprosjekt i region Stor-Oslo der dyrevernemndene inspiserer dyrehold etter utvalgte bekymringsmeldinger og veileder dyreholdere med godt lekmannsskjønn. Det vil fortsatt være Mattilsynet som fatter eventuelle vedtak. Prosjektet skal gi grunnlag for å vurdere om dette skal gjennomføres som en fast ordning i hele landet for å bidra til å avhjelpe behovet for tilsyn med dyrevelferd i ulike dyrehold.

Tilsyn med dyrevelferd har vært en prioritert oppgave for Mattilsynet over mange år og det skal det selvfølgelig være framover. Samtidig vil jeg understreke at det alltid vil være dyreeiers ansvar å sørge for god dyrevelferd hos sine dyr.

SPØRSMÅL NR. 2434

Innlevert 4. juni 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 12. juni 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I et intervju med DN om fallet til norske krona (NOK) målt mot andre valutaer, uttaler statsråd Tonje Brenna at det ikke er politiske årsaker til kronkursfallet. Videre sier

hun at "Vi har flytende kronekurs og politikerne bestemmer ikke den."

Kan statsråden redegjøre for om Finansdepartementet er enig i at politiske prioriteringer ikke kan påvirke kronkursen?

Svar:

Det stemmer at politikerne ikke bestemmer kronekursen. Den norske kronen flyter fritt i verdi, og kursen på norske kroner bestemmes av tilbudet av og etterspørselen etter

norske kroner i markedet. Norges Bank har ikke satt noe mål for kronekursen.

Dersom politiske vedtak fører til endringer i tilbudet eller etterspørselen av norske kroner, kan det føre til endringer i kronekursen, på lik linje med private investeringer og kjøp.

SPØRSMÅL NR. 2435

Innlevert 4. juni 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 7. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Staten gir støtte til alle fylker som gir studentrabatt til studenter under 30 år, men flere fylker finansierer studentrabatt utover dette selv. I dag varierer derfor aldersgrensen for studentrabatt på kollektivreiser fra fylke til fylke. Dette skaper en urettferdig forskjellsbehandling rundt i landet når mange over 30 også studerer.

Vil regjeringen ta initiativ til en likestilling av aldersgrenser i alle fylker for kollektivrabatter for studenter opp til 40 år?

Svar:

Den statlige bevilgningen til rabattordningen for skoleelever og studenter skal dekke 40 prosent rabatt på periodekort for skoleelever og studenter under 30 år. Formålet med ordningen er å bidra til å gjøre kollektivtransport mer attraktivt for ungdom for å fremme gode

reisevaner også som voksne. Ordningen har derfor en ungdomsprofil.

Rabatten gjelder på kollektivtransport med fylkeskommunal tjenestekontrakt og tog mot fremvisning av legitimasjon. Fylkeskommunene og togselskapene står fritt til å ha bedre ordninger enn dette, basert på lokale behov og prioriteringer. De vilkår som gjelder for statens finansiering er ment å utgjøre minimumsvilkår for ordningene, og har vært gjeldende siden iverksettelsen av ordningen i 2002/2003. Så lenge kollektivtrafikken er et fylkeskommunalt ansvar vil både takster, aldersgrenser og rabattordninger kunne variere med den enkelte fylkeskommunes prioriteringer.

Jeg mener dagens ordning er tilfredsstillende, bl.a. fordi den gir rom for fylkene og togselskapene til å etablere bedre ordninger, og har følgelig ikke planer om å endre aldersgrensen.

SPØRSMÅL NR. 2436

Innlevert 4. juni 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 14. juni 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil kunnskapsministeren kunne be UDIR om å ta en ny vurdering av om eksamen i Hindi og Punjabi av de nevnte (og andre) hensyn fortsatt bør beholdes i kategori LK06

(hvor eksamen skrives for hånd) istedenfor å endres til kategori LK20?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til henvendelse fra Patshala-styret til UDIR om at de har undervist i Hindi og Punjabi i over tjue år. De viser til at språkeksamen nå skal være delt inn i to deler, hvorav den ene skal følge ny metode for skriftlig eksamen LK20, mens den andre skal følge den gamle/eksisterende metoden, LK06.

Hindi og Punjabi skal nå være plassert i LK20, som betyr at elevene må gi skriftlig eksamen på PC. De viser til at dette sees på som svært uheldig grunnet flere hensyn, deriblant at Hindi og Punjabi har egne særegne tegn og er en skriftspråktype som skiller seg kraftig fra det latinske alfabetet som vi vanligvis er vant til å benytte oss på datamaskiner, og som gjør at disse språkene vil egne seg mye bedre for eksamen skrevet ved hånd istedenfor på datamaskin.

Svar:

Gjennom fagfornyelsen ble det utviklet og innført nye læreplaner i Kunnskapsløftet. De nye læreplanene ble tatt i bruk fra 2020. Å kunne skrive har alltid vært en sentral del av kompetansen i læreplanene for fremmedspråk. Digital skriving er derfor en del av læreplanene. I 2022 ble det gjort noen presiseringer i læreplanene i fremmedspråk for å tydeliggjøre at elevene også skal kunne skrive digitalt og bruke tastatur som tilhører det konkrete fremmed-

språket. Det er laget en egen veiledning om digital skriving i fremmedspråk som ligger på Utdanningsdirektoratet sine nettsider.

Til eksamen er det viktig at elevene får vist den kompetansen de har tilegnet seg i opplæringen, og eksamen må derfor være tilpasset de gjeldende læreplanene. I forbindelse med oppmelding til eksamen i fremmedspråk vil kandidatene få beskjed om at de må installere riktig tastatur i forkant av gjennomføringen av eksamen. Beskrivelse av hvordan dette gjøres er også en del av veiledningen direktoratet har laget som er nevnt ovenfor.

Det er Utdanningsdirektoratet som har ansvar for å utforme eksamensoppgaver til sentralt gitte skriftlige eksamener. Til å utarbeide eksamensoppgaver setter direktoratet ned fagnemnder. Det er et viktig prinsipp at personene i fagnemndene skal ha undervisningserfaring fra faget de lager oppgaver i eller ha solid fagkompetanse i faget.

Eksamen etter læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 gjennomføres fra og med våren 2023 i det nye digitale gjennomføringssystemet som direktoratet også har ansvar for. Hensikten med det nye systemet er å gi elevene og eksamenskandidatene en intuitiv og brukervennlig tjeneste der de kan få vist egen kompetanse på flere måter enn i dag. I tillegg skal gjennomføringssystemet også ivareta nye krav til universell utforming.

SPØRSMÅL NR. 2437

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 9. juni 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

I revidert nasjonalbudsjett utsettes tilskuddsordningen for nitrogenrensing av Oslofjorden. Samtidig vet vi at det haster å komme i gang med tiltak for å kutte utslippene.

Når kan vi forvente at tilskuddsordningen er på plass og planlegger statsråden noen nye tiltak for Oslofjorden?

Svar:

Regjeringen er i gang med et krafttak for Oslofjorden. Vi er opptatt av rask oppfølging av tiltaksplanen for en ren og rik Oslofjord og har særlig fokus på de største påvirkningene på fjorden, som er fiskeri, jordbruk og avløp.

Det er nødvendig med bedre avløpsrensing for å redde Oslofjorden. Dette gjelder særlig fjerning av nitrogen. Miljødirektoratet har identifisert om lag 50 avløpsanlegg hvor det kan være aktuelt med nitrogenfjerning. Kommunene har fått tydelig signal om at krav om nitrogenfjerning kommer. Statsforvalterne er i gang med arbeidet for å få strengere krav på plass.

I tillegg har regjeringen i statsbudsjettet for 2023 bevilget 12,5 millioner kroner for å styrke arbeidet med å redusere forurensning fra avløp til fjorden. Vi skal blant annet styrke kommunene ved å gi tilskudd til prosjektering av nitrogenfjerning. Tilskuddsordningen vil være på plass i løpet av høsten 2023.

Regjeringen har også styrket statsforvalterne og Miljødirektoratet for å sikre raskere saksbehandlingstid og kompetanseheving. Vi skal også utrede virkemidler og insentiver for å øke interkommunalt samarbeid om avløpsløsninger. Samarbeid kan bidra til billigere og smarte løsninger for kommunene, som igjen kan bidra til å redusere gebyrene for innbyggerne.

I tillegg skal vi se nærmere på ulike finansieringsordninger for kommunenes oppgradering av avløpsanlegg og ledningsnett, både for Oslofjorden og hele landet. Dette

kan bidra til å lette byrden for kommunene som må foreta store investeringer i tiden fremover. Vi har et stort etterslep innen avløp i hele landet slik at det er viktig å se etter ordninger som kan bidra til det nasjonale løftet som trengs for å få på plass bedre avløpsrensing. Dette er regjeringen nå i gang med. Jeg vil understreke at dette arbeidet ikke skal rokke ved insentivene for kommunene til å investere og oppgradere vann- og avløpsløsninger så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2438

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 9. juni 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden snart sette i gang en nasjonal uavhengig granskning av tekniske feil i Barnevernets systemer?

BEGRUNNELSE:

Det ble før helgen avdekket meget alvorlig teknisk feil i overføringen av bekymringsmeldinger fra den nasjonale portalen til de kommunale systemer.

21 bekymringsmeldinger til barnevernet er ikke kommet frem til bla Bergen kommune. Feilen kan gjelde 244 kommuner, ifølge leverandøren. Det er fremdeles mye man ikke vet men dette er meget bekymringsfullt og svært alvorlig for de barna dette rammer. Slike feil kan få fatale konsekvenser.

Svar:

Det er avdekket ein alvorleg teknisk feil som gjeld overføring av bekymringsmeldingar mellom Nasjonal portal for bekymringsmeldingar og leverandørsystemet Familia, som Visma eig og som dei fleste kommunane i Noreg bruker. Feilen gjeld fleire norske kommunar, og omfanget er førebels ikkje kjent.

Visma har stadfesta at dei har retta feilen og at dei no informerer alle kommunar om kva dei må gjere for å undersøke om dei er ramma av feilen og korleis dei skal sikre systema sine. Visma hjelper dei også i dette arbeidet.

Eg er som representanten, bekymra for kva konsekvensar feilen kan ha fått for barn som har behov for vern og hjelp, og tek denne saka på største alvor.

Eg har derfor gitt Bufdir i oppdrag å granske saka, der dei går gjennom årsaka til, omfang og konsekvensar av feilen, kva som må gjerast for å rette opp, korleis vi kan lære av det som har skjedd og unngå at det skjer igjen. Eg har bede Bufdir om å samarbeide med Statens helsetilsyn ved gjennomføringa av oppdraget, og om å løyse oppdraget i dialog med relevante aktørar, inkludert KS, Datatilsynet og Digitaliseringsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2439**Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant AlfErik Bergstøl Andersen****Besvart 13. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden oppmerksom på at Agder nå utmerker seg i negativ forstand med økt voldskriminalitet, og vil statsråden styrke Agder politidistrikt med ekstra ressurser for å drive forebyggende arbeid og øke sin fysiske tilstedeværelse i belastede områder og på skoler?

BEGRUNNELSE:

Etter pandemien har vi i Agder sett en enorm voldsbølge. Man kan ofte lese om vold både i skolene og ellers i samfunnet. Nå viser også statistikk at Agder er det fylket i Norge som utmerker seg negativt med økt voldskriminalitet. Vi som arbeider og bor i Agder har sett at voldsspiralen øker samtidig så opplever vi ikke at regjeringen setter inn nødvendige tiltak for å bremse denne utviklingen. Det er dessverre, samtidig, lite handling å vise til fra Regjeringens side for å stoppe denne utviklingen.

Svar:

Et viktig oppdrag for politiet er å bidra til trygge lokalsamfunn over hele landet.

Det er riktig som representanten Andersen påpeker, at det har vært en generell økning i anmeldte voldssaker i Agder fra 2021 til 2022. Agder politidistrikt opplyser at år-

sakene til denne utviklingen er sammensatte og det vises blant annet til lave score på levekårsundersøkelser samt en stor andel barnevernsinstitusjoner i distriktet. Dette er beskrevet nærmere i Agder politidistrikts åpne, lokale trusselvurdering.

Agder politidistrikt opplyser til Politidirektoratet at deres forebyggende innsats er høyt prioritert. Det er utviklet et godt samarbeid med kommunene, blant annet gjennom politikontakt og politiråd, og det jobbes kontinuerlig med å imøtekomme ønsker om økt tilstedeværelse særlig for å forebygge ungdomskriminalitet. I tillegg er det under etablering et systematisk og tverretattlig samarbeid med blant annet representanter fra barnevernsinstitusjonene i Agder, Bufetat region Sør, kommunene, Fylkeskommunen og Sørlandet Sykehus.

Senterparti og Arbeiderparti-regjeringen satser på politiet. Regjeringen styrket for eksempel budsjettet for politiet og påtalemyndigheten i 2022 med 226,3 mill. kroner utover regjeringen Solbergs forslag, og i RNB 2023 er det foreslått en tilleggsbevilgning på 555,2 mill. kroner. Midlene Stortinget bevilger til politiet fordeles av Politidirektoratet (POD) til politidistriktene, inkludert Agder politidistrikt. Jeg legger til grunn at politimesteren i Agder benytter de tildelte ressurser på en mest mulig hensiktsmessig måte, slik at politiet får en god og helhetlig tilnærming for å forebygge og bekjempe kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 2440**Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 12. juni 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Er det behov for 1 000-lappen som kontantenhet, og i så fall hvorfor?

BEGRUNNELSE:

1 000-lappen virker å ha lite praktisk betydning i folks hverdag, men bidrar til at det blir langt enklere å betale, frakte og smugle store pengebeløp på liten plass. Jeg ønsk-

er å få klarhet i hvilke sentrale funksjoner denne kontantenheten tjener.

Mitt spørsmål gjelder ikke spørsmålet om kontanter generelt, men 1000-lappen konkret.

Svar:

Norges Bank skal etter sentralbankloven § 1-2 (1) bl.a. fremme et effektivt og sikkert betalingssystem. Etter loven

§ 3-4 (1) har Norges Bank enerett til å utstede norske pengesedler og mynter, og banken bestemmer norske sedler og mynters pålydende og utforming. Norges Bank avgjør sammensetningen av valører i den norske seddelserien bl.a. ut fra hensynet til samlet effektivitet, slik at betalingsstransaksjoner skal kunne gjøres med så få enheter som mulig.

I forbindelse med utviklingen av dagens seddelserie, som ble introdusert i 2017-2019, gjorde Norges Bank en ny og grundig vurdering av valørsammensetningen. Banken kom til at det fortsatt burde være fem valører, der 50 kroner er den laveste og 1 000 kroner er den høyeste. I forbindelse med dette arbeidet hadde Norges Bank dialog

med Økokrim, der Økokrim ga uttrykk for at det ikke var grunnlag for å hevde at omfanget av økonomisk kriminalitet ville blitt vesentlig redusert om de største valørene i seddelserien ble fjernet.

Kontanter har viktige funksjoner i betalingssystemet i dag, selv om kontantbruken i en normalsituasjon er lav. Regjeringen satte 26. mai i år ned et utvalg som skal se på hvordan vi kan sikre trygge og enkle betalinger for alle fremover. Utvalget skal gjøre en bred og helhetlig vurdering av betalingsfeltet, inkludert kontanternes rolle. Blant annet skal utvalget vurdere behovet for tiltak av hensyn til finansiell inkludering, beredskap og kriminalitetsbekjempelse. Utvalget har frist til 15. november 2024.

SPØRSMÅL NR. 2441

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 9. juni 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden informere om hvilke kontrakter staten har inngått med kommersielle og ideelle aktører innenfor barnevernsinstitusjoner og legge fram oversikt over kontraktvarighet for avtaler inngått med kommersielle og ideelle selskaper innenfor statens ansvarsområde?

Svar:

Anskaffing av ideelle plassar

Buudir gjennomførte i 2022 ein anskaffingsprosess retta mot dei ideelle leverandørane, og skreiv avtalar om 243 institusjonsplassar. I dei nye avtalane er delen med kjøpsgaranti auka frå om lag 60 prosent til 83 prosent. Avtalene er tidsubestemte, og varer til ein av partane seier den opp. Avtaleporteføljen med leverandørane er samansett av følgjande leverandørar:

Aberia Ung AS
Betania Alta
Crux
Crux Rostad
Cura
Frelsesarmeens Barne- og familievern
Haraldsplass
Josephines stiftelse
Klokkergårdstiftelsen
Oslo Sanitetsforening Brusetskollen AS
Rufs (Rena Ungdoms- og Familiesenter)
Fossum Ung
Stiftelsen Fossumkollektivet
Stiftinga Voss barneheim

I tillegg har Bufetat regionale avtalar om 20 plassar med leverandørane Stiftelsen Milepælen, Fagertun Hybelhus (Norsk Folkehjelp) og Oslo Sanitetsforening.

I anskaffingane har Bufdir inngått ideelle avtalar med aktørar som ikkje har ideelt eigarskap. Dette gjeld leverandørane Aberia Ung AS, Cura og Rufs. Regjeringa ga i mars 2023 Bufdir føring om å innføre krav om ideelt eigarskap for å reknast som ideell leverandør. Kravet om ideelt eigarskap gjeld samtlege eigarledd tilhøyrande leverandøren.

Anskaffing av fleksibel kapasitet

Frå oktober 2022 til våren 2023 gjennomførte Bufdir òg ein anskaffingsprosess om i hovudsak fleksibel kapasitet, der både kommersielle og ideelle leverandørar kunne delta. I denne anskaffinga blei det inngått ram-

meavtalar om 53 plassar. Avtalane varer til 31. januar 2024, med moglegheit for uttak av opsjon i 1 + 1 år. Avtaleporteføljen består av følgjande leverandørar, der dei to første har einskilde plassar med kjøpsgaranti:

Rufs (Rena Ungdoms- og Familiesenter)
Hiimsmoen
Olivia Solhaugen
Den skreddersydde enhet
Stendi Midt
Stendi Nord
Stendi Øst
Fjellstø omsorg
Aurora Omsorg

SPØRSMÅL NR. 2442

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 12. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren lytte til lokaldemokratiet og faktisk følge opp det han sjølv har sagt i Stortinget om å ha respekt for lokaldemokratiet, no når både Ålesund kommune og Vestnes kommune sier klart og tydeleg NEI til Møreaksen?

GRUNNGJEVING:

I fleire debattar i Stortinget og i replikkordskifter har samferdselsministeren gong etter gong vist til at lokaldemokratiet er "SÅ" viktig og at dette må ein ha respekt for i sak etter sak.

Ikkje vil samferdselsministeren instruere lokaldemokratiet med øymerking eller prioriteringar i viktige saker som til dømes ang vegvedlikehold som no i eigen rapport frå Riksrevisjonen slår fast med bakgrunn i manglande vegvedlikehold tar liv på både fylkes og riksvegar.

I Møre og Romsdal har det i mange år vore ei svært betent sak ang prioritering og mulig bygging av ein veg til no over 25 milliard kr til 2292 bilar i døgnet over Romsdalsfjorden, ang prosjektet MØREAKSEN.

I store meiningsmålingar har folket klart og tydeleg sagt ifrå at Møreasken vil ein ikkje har, med sine lange undersjøiske tunellar ned på 3-400 m under fjorden.

Eit samla fylkesting, kommunane samt NHO og det meste av næringslivet har peika på pri 1 i fylket som er E-136 frå Ålesund til Bjorli. Denne svært klare prioriteringa har vore slik i snart 30 år, utan at Statens vegvesen har fått dette med seg.

For kort tid sidan la utbyggingsdirektøren i Statens vegvesen fram sine prioriteringar, der dei hadde tenkt å ta heilt ut av NTP, "Exportvegen E-136 frå Moa til Ørskogfjellet", dette begrunna i at dei sjølv, altså Statens vegvesen, IKKJE hadde verken planlagt eller prosjektert denne strekninga.

Dette sjølv om altså absolutt alle har prioritert denne "livsnerven" av ein veg i fylket, så har statens vegvesen bevisst flytta det meste av planleggingsmidlane til Møreaksen, eit prosjekt som folket ikkje vil ha.

No er det igjen ute høyring i kommunane for prioter- ing til NTP, og ifølge samferdselsministeren er det svært viktig å lytte til lokaldemokratiet.

I høyringsbehandlinga til Ålesund og Vestnes kommune der store delar av Møreaksen mellom Ålesund og Molde skal gå, og dei som angjeveleg skulle få ein SÅ stor bu og arbeidsmessig effekt av dette fjordkryssingsprosjektet til Molde,

- så seie altså Ålesund NEI til Møreasken, og Vestnes seier NEI til Møreasken, og peikar på at E-136 og andre vegar i fylket er svært mykje viktigar.

Også E-39 Veibust-Blindheim til Moa som er den mest ulykkesutsatte vegen i fylket og regionen sin dødsveg er langt viktigare enn Møreasken.

Svar:

I Nasjonal transportplan 2022-2033 er E39 Ålesund-Molde omtalt som eitt av prosjekta med oppstart i første seksårsperiode av gjeldande NTP 2022-2033. Prosjektet omfattar både ferjefri kryssing av Romsdalsfjorden og utbetring av vegen mellom Breivika i Ålesund kommune og Ørskogfjellet i Vestnes kommune, der E39 og E136 har ei fellesstrekning. Ansvaret for utbygging av E136 mellom Vestnes og Dombås er gitt til Nye Veier AS.

Transportetatane har kome med innspel til Nasjonal transportplan 2025-2036. Statens vegvesen har foreslått ei endring i porteføljen av store riksvegprosjekt. Nokre

prosjekt er foreslått tatt ut, nokre er skalert ned og nokre er delt i etappar. Grunngevinga for desse endringane er at prosjekta ikkje er tilstrekkeleg avklart, at det ikkje er semje om løysingane eller at det er stor kostnadsauke. Statens vegvesen har foreslått å ta ut E39 Breivika-Vik av prosjektet E39 Ålesund-Molde, slik at dette no berre gjeld E39 Vik-Molde.

Innspela frå transportetatane er no ute på høyring. Det har allereie kome inn fleire merknadar i høyringa. Alle merknadar som kjem inn blir lagt ut på Samferdselsdepartementet si heimeside. Departementet vil gå gjennom alle merknadane når høyringsfristen er ute. Merknadane vil vere viktige for regjeringa i vårt arbeid med prioriteringar.

Regjeringa vil leggje fram forslag til Nasjonal transportplan 2025-2036 til Stortinget våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 2443

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 7. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at personer som søker på funksjonsassistanse skal kunne få innvilget sin søknad?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at personer som ønsker å jobbe, men som trenger tilrettelegging, får muligheten til det. 23. Mai varslet Nav at pengesekken til funksjonsassistanse var tom, og ingen som søkte etter denne datoen ville få innvilget sin søknad. Dette er en ordning for å tilrettelegge for jobb for de med en funksjonsnedsetting. Regjeringen har i sitt Reviderte nasjonalbudsjett lagt inn 18 millioner ekstra, men dette vil ifølge Blindeforbundet kun dekke overforbruket for i fjor, ikke at flere vil få funksjonsassistanse.

Svar:

Funksjonsassistanse kan gis til personer som har omfattende fysiske funksjonsnedsettelser, og til blinde og sterkt svaksynte. Funksjonsassistanse i arbeidslivet skal bidra til at tiltaksdeltakeren skaffer seg eller beholder ordinært arbeid. Ordningen innebærer at en lønnet assistent hjelper til med praktiske formål i arbeidssituasjonen. Funksjonsassistanse er en rammestyrte ordning finansiert over stats-

budsjettets kapittel 634, post 79. Ordningen er regulert i forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften), kapittel 6.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyste i en pressemelding 16. mai at fra og med mai måned i år vil det ikke bli innvilget funksjonsassistanse til nye brukere siden budsjetttrammen er disponert. Personer som allerede har fått et vedtak om funksjonsassistanse vil ikke bli berørt.

Hvor mange nye som kan få innvilget funksjonsassistanse avhenger av størrelsen på bevilgningen og hvor mange personer som går ut av ordningen. Regjeringen har i budsjettproposisjonen framlagt samtidig med revidert nasjonalbudsjett for 2023, foreslått at bevilgningen økes med 19,6 mill. kroner. Denne økningen er i all hovedsak begrunnet med mer aktivitet som ble gjennomført i fjor og som betales i år. Bevilgningsforslaget vil derfor ikke gi grunnlag for å ta inn nye personer i ordningen. Dersom det skal tas inn flere nye personer i ordningen i år, må budsjetttrammen økes.

SPØRSMÅL NR. 2444**Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 9. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Er det ikke i strid med pasient- og brukerrettighetsloven å nekte livreddende behandling med komplementhemmere for pasienter som har fått påvist den svært sjeldne blodsykdommen PNH etter 26. september 2022?

BEGRUNNELSE:

Flere medier har de siste dagene skrevet om ny-diagnostiserte PNH-pasienter som ikke får behandlingen som deres leger anbefaler, og som pasienter som fikk påvist diagnosen før 26. september i fjor fremdeles får.

Anne Sophie von Krogh, overlege ved St. Olavs hospital og spesialist på blodsykdommer og indremedisin, sa følgende i en sak NRK.no publiserte 1. juni:

«Det er rett og slett en fortvilende situasjon, som er vanskelig for pasientgruppa og vanskelig å forklare som behandlende lege – at det er forskjellsbehandling i praksis».

Von Krogh sa videre i saken at et samlet fagmiljø av hematologer mener dette er dypt problematisk, fordi pasientene som får behandlingen potensielt kan leve nesten symptomfritt.

Pål André Holme, som er professor og fagansvarlig for blødersykdom ved Rikshospitalet, skrev følgende om vedtaket om å nekte nye pasienter slik behandling i et brev datert 16. mai til fagdirektør ved Oslo Universitetssykehus:

«Uansett er situasjonen slik at for ny-diagnostiserte pasienter med behandlingstrengende PNH er det ikke tilgjengelig behandling p.t. i Norge. En situasjon som pr. i dag er totalt medisinsk uforsvarlig.»

Spørsmålsstiller mener den uholdbare situasjonen for nye pasienter som får påvist PNH er enda et eksempel på at i det norske helsevesenet er det pris, og ikke pasientenes beste, som er avgjørende for om medisiner skal tilbys dekket av det offentlige. De som taper på det, er pasienter som lider og dør helt unødvendig.

Svar:

Legemiddelet ekulizumab brukes blant annet til behandling av paroksysmal nattlig hemoglobinuri (PNH), som er en sjelden, ervervet blodsykdom som rammer blodceller. Ekulizumab har vært markedsført i Norge siden 2009, og finansieringsansvaret ble overført fra folketrygden til helseforetakene fra 1. februar 2019. Noen pasienter har fått dekket ekulizumab via ordningen med individuell

stønad på blå resept, men det forelå ingen vurdering av om metoden er en kostnadseffektiv behandlingsmetode for noen av indikasjonene før det ble innvilget individuell stønad. Pasienter som stod på behandling før overføring av finansieringsansvaret, har fått behandlingen videreført så lenge den enkelte kliniker mener at det er medisinsk indikasjon for dette.

Beslutningsforum i System for Nye metoder besluttet i september 2022 at metoden ikke skal innføres til nye pasienter med paroksysmal nattlig hemoglobinuri (PNH) med hemolyse og klinisk(e) symptom(er) som indikerer høy sykdomsaktivitet, uavhengig av tidligere historie med transfusjoner. Fra beslutningsgrunnlaget som er tilgjengelig på nyemetoder.no, er jeg kjent med at i denne saken har ikke leverandøren levert dokumentasjon til metode-vurderingen. Her står det også at de regionale helseforetakene vurderer at prisen på legemiddelet er svært høy og at det med dagens pris ikke er sannsynlig at prioriterings-kriteriene er oppfylt. Beslutningsforum i System for Nye metoder ba samtidig fagdirektørene om å gå i dialog med klinikere for å utvikle kriterier for videreføring og eventuelt avslutning av behandling med ekulizumab for pasienter som allerede er under behandling med legemiddelet.

Dagens utvikling av ny kunnskap, teknologi, utstyr, utredning og behandling gjør det mulig å gi befolkningen i Norge et stadig bedre helsetjenestetilbud. Samtidig er det en utfordring at mulighetene og ønskene ofte overstiger de ressurser vi har tilgjengelig. For å bidra til et godt, rettferdig og likeverdig fordelt helsetilbud innenfor de tilgjengelige ressurser, har Stortinget sluttet seg til et sett av prinsipper for prioritering som skal anvendes i helsetjenesten.

Pasienter har etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 b andre ledd rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Begrepet «nødvendig helsehjelp» tolkes slik at det gir krav på nødvendig helsehjelp med en forsvarlig standard, basert på en individuell vurdering av behov. Kravet er en rettslig standard som endres i tråd med medisinsk og teknologisk utvikling. Innholdet i forsvarlighetskravet endrer seg dermed også i takt med utviklingen av fagkunnskap og endringer i verdioppfatninger. Kjernen i forsvarlighetskravet er koblet opp mot det som til enhver tid er definert som etablert behandling. Pasienter som mener de ikke får oppfylt sin rett til forsvarlige tjenester, kan klage til Statsforvalteren.

Det er behandlende helsepersonell som tar stilling til om pasienten har krav på nødvendig helsehjelp fra spesi-

alishelsetjenesten, og som foretar en individuell vurdering av hva slags behandling som skal tilbys den enkelte pasient innenfor det tilbudet som er gjort tilgjengelig i spesialisthelsetjenesten. Det er de regionale helseforetakene som avgjør hva som skal være tilgjengelig tilbud i tjenesten, ofte gjennom beslutninger i Systemet for Nye metoder.

Pasienter med rett til nødvendig helsehjelp har krav på forsvarlig helsehjelp. Kravet om forsvarlighet skal også

ligge til grunn for innretningen av tjenestetilbudet som de regionale helseforetakene har ansvar for.

Jeg kan ikke ta stilling til hvorvidt helsehjelpen til en konkret pasient eller pasientgruppe er forsvarlig. Denne vurderingen er det som nevnt over behandlende helsepersonell og tjenesten som gjør, og jeg forventer at de oppfyller sin lovpålagte plikt til å yte forsvarlige tjenester.

SPØRSMÅL NR. 2445

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 12. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram kor mange meter asfalt som vart lagt her i landet på fylkesvegane og på riksvegane spesifisert i åra, 2018, 2019, 2020, 2021 og 2022, og forventa ant meter på fylkes og riksvegane i 2023?

GRUNNGJEVING:

Riksrevisjonen legger no fram ein rapport som syner at manglande vegvedlikehold og gjennomføringa i Statens vegvesen, har stor betydning for graden av ulykker på Norske veier. Her blir det retta flengande kritikk og dette forventar vi regjeringa tar på det største alvor.

I 2022 var det året med lågast andel asfaltlegging her i landet sidan 2012, der 2012 var det siste året i førige raud/grøne regjeringstid. Likevel opplever vi at representantar frå regjeringspartia skryter av sin vegvedlikeholdssatsing, og at ein angjeveleg skulle har fått blomster for dette frå entreprenørar.

Korleis dette henger i hop veit ikkje eg, men her må det være nokon som har for mykje blomster i så fall.

Statsbudsjettet for 2023 varsla ytterligere nedgang i asfaltlegginga med heile 23 %. No har regjeringa varsla

nye løyvingar til vegvedlikehold på riksvegane på i overkant av 1 milliard kr for 2023. Samtidig varslar Statens vegvesen at asfaltprisane har steget med mellom 15-20 %, noko som gjer eit stort innhogg i meter lagt asfalt.

I tillegg veit vi at statens vegvesen har fått ytterligare store ekstrakostnader med bakgrunn i tap av rettsaker, som sjølvstapt tappar etatens grunnlag for vegvedlikehold.

I fylka som står for 44 000 km meter med fylkesveg, er situasjonen enda meir dramatisk. Kommunane fekk ein auke i kostnadane ang pris og lønsvekst på heile 12 milliard kr samla for 2022, som eg ikkje klarer å sjå er kompensert. For 2023 er det heller ikkje kompensert faktisk utgiftsauke i kommunanen fullt ut. Dette betyr mindre vegvedlikehold i fylka og vegvedlikeholdsetterslepet der aukar fortsatt.

Svar:

Tabellen under er henta frå Statens vegvesen og viser lengde km det er gjennomført vedlikehald i form av asfaltering. Det er rapportert for riksveg (2018-2022) og for fylkesveg (2018-2019).

År	Km asfaltering (vedlikehald)					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023 (prognose)
Riksveg	940	860	770	1 149	835	690/ 840 (RNB)
Fylkesveg	2 160	2 270	-	-	-	-

For riksveg er prognosen for 2023 om lag 690 km før tildeling av ekstramidlar i samband med revidert nasjonalbudsjett. Med førespegla tilleggsøyving vil det bli om lag 840 km. Endeleg omfang blir påverka av prisutviklinga utover året (SSB-indeks for vedlikehald, asfaltering av vegar).

For fylkesveg har Statens vegvesen ikkje nokon tilsvarande oversikt frå år 2020 etter avviklinga av samsvegadministrasjon.

Tabellen under er henta frå Statistisk sentralbyrå sin statistikkbank, frå kommune-stat-rapportering (KO-STR), og gjeld fylkesveg dekkelagt siste år (2020-2022).

År	Fylkesveg dekkelagt siste år (km)		
	2020	2021	2022
Alle fylkeskommunar	1 455,5	2 099,7	1 652,0

Samferdselsdepartementet har ikkje oversikt over fylkeskommunane sine planar for dekkelegging i 2023.

SPØRSMÅL NR. 2446

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 13. juni 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor mange kommuner tilbyr sommerskole for elevene sine, og hvor mange elever får tilbud om sommerskole gjennom slike ordninger (Ber om tall fra fem siste tilgjengelige år)?

BEGRUNNELSE:

I 2021 satte Venstre og den blå-grønne regjeringen av en halv milliard kroner til nye og utvidete sommerskoletilbud for elever i grunnskolen. Regjeringen foreslår å bevilge 500 mill. kroner til kommunene til nye og utvidete sommerskoletilbud for elever i grunnskolen. Målet var å gi flere unge en arena der de kan delta i faglige, sosiale og kulturelle aktiviteter i skolens sommerferie i 2021, og at elever kunne få mulighet til å ta igjen tapt undervisningstid og progresjon.

228 kommuner benyttet seg av tilskuddet. Regjeringen Støre valgte å ikke gjenta suksessen i årene etter. Spørsmålsstilleren lurer på hvilken effekt bevilgningen hadde på sommerskoletilbudet til elever i grunnskolen, og hva som er omfanget av sommerskoler i kommunene.

Svar:

2021 var et meget spesielt år hvor mange elever hadde opplevd mangel på faglig og sosialt fellesskap som følge av strenge koronarestriksjoner. I forbindelse Prop. 79 S (2020–2021) om økonomiske tiltak i møte med pandemien, ble det under regjeringen Solberg bevilget midler

til «tilskudd til nye og utvidete sommerskoletilbud ifb. koronapandemien» sommeren 2021. I regjeringen Solbergs forslag til budsjett for 2022, Prop. 1 S (2021–2022), ble det ikke foreslått å videreføre tilskuddet til sommerskoletilbud i 2022.

I 2022 ble det bevilget til sammen 291 mill. kroner til kommunene for å støtte barn og unge som følge av konsekvenser av pandemien i skole og barnehage i forbindelse med behandlingen av Prop 1 S (2021–2022) og Prop. 115 S (2021–2022). Midlene gikk blant annet til oppfølging av elever som har fått tapt faglig og sosial læring, og for å gi barn og unge som ble særlig hardt rammet av pandemien ekstra støtte og oppfølging.

Ulike former for sommerskoletilbud tilbys flere steder i landet. Dette er aktiviteter som både er lærerike og gir elevene et sosialt tilbud, men kommunene er ulike og må selv vurdere lokalt om de ønsker å gi slike tilbud. Kunnskapsdepartementet har ikke oversikt over sommerskoletilbud.

SPØRSMÅL NR. 2447**Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 9. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at de som er berettiget «gruppe 2-bil» vil få anledning til å velge elbil når ny anbudsprosess skal på plass høsten 2023?

BEGRUNNELSE:

Snart kommer anbudet for rullestolbrukere som trenger bil, såkalt «gruppe 2-bil». «Markedsdialogen» tilsier at det ikke er mulig med elbil nå heller. På siste brukerutvalgsmøte med NAV nevnes det "Dessverre har det vist seg at det så langt ikke er noen tilgjengelige, godkjente løsninger for større bilombygg hvor el-bil kan benyttes" samt at "NAV svarer at de må jobbe videre med samarbeidsparter og Arbeids- og velferdsdirektoratet for å finne løsninger på dette i fremtiden."

Fraværet av elbil i ny anskaffelse som skal gjelde fra november 2023 skyldes argumenter om at det har vi ikke prøvd før, det til tross for at avgåtte Arbeids- og sosialminister Hadia Tajik i 2021 tydelig sa at det ikke er aktuelt med nytt anbud uten elektriske biler på lista.

Svar:

Regjeringen har som mål at Norge skal bli et lavutslippsland innen 2050. Et viktig bidrag til dette er at biler som går på fossilt drivstoff i økende grad erstattes med nullutslippsbiler. Dette gjelder også spesialtilpassede biler for personer som er berettiget «gruppe 2-bil» og som er avhengig av heis eller rampe for å komme inn i bilen. Imidlertid forutsetter dette at leverandørmarkedet produser elektriske biler i tilstrekkelig antall som er egnet for ombygging.

Arbeids- og velferdsetaten har derfor over lengre tid hatt fokus på å etterspørre elektriske biler. I forrige anbudsrunde, som ble gjennomført i 2020 og 2021, brukte etaten mye tid og ressurser på forsterket dialog med leverandørmarkedet for å undersøke mulighetene for å anskaffe egnede elektriske kassebiler. I tillegg til dette omfattet kartleggingsarbeidet og utvidede dialogaktiviteter med leverandørmarkedet, publiserte etaten en tilleggshøring for å sikre at konkurransen ble tilrettelagt best mulig for at elektriske biler kunne tilbys. På tross av et omfattende arbeid mottok etaten dessverre da ingen tilbud om egnede nullutslippsbiler fra markedet.

Etter at den nåværende rammeavtalen ble inngått i 2021, har etaten i løpet av avtaleperioden arbeidet aktivt mot leverandørmarkedet for å informere om etatens be-

hov for nullutslippsbiler og for å holde seg orientert om utviklingen av nye og mer egnede bilmodeller. Etaten har bl.a. vært i dialog med leverandørutviklingsprogrammet (LUP), Bilimportørenes landsforening og bilbransjeforeningen. De har videre undersøkt hvilke elektriske kassebiler som er tilgjengelig og hvilke som kommer på markedet i nærmeste framtid. På bakgrunn av denne kartleggingen er det gjennomført dialogmøter med billeverandører for en gjennomgang og framvisning av aktuelle bilmodeller. De har også gjennomført møter med bilombyggere og utstyrsprodusenter for å se på ombyggingsmulighetene for de ulike bilmodellene.

Gjennom dette kartleggingsarbeidet ser etaten noen lyspunkter når det gjelder potensielle biler som kan være aktuelle for målgruppen for «gruppe-2 biler». I første omgang dreier det seg om noen små elektriske kassebiler og ett par mellomstore/store kassebiler som kan dekke behovet for enkelte brukere, primært som påsitterbil, dvs. en bil der brukeren er passasjer. Tilbakemeldingene fra produsenter og leverandører er imidlertid at større ombyggingsarbeid på elektriske kassebiler fortsatt er utfordrende av flere årsaker, bl.a. som følge av bilbatterienes plassering og restriksjoner fra bilprodusentene.

Både Arbeids- og velferdsetaten og brukerne av «gruppe-2 biler» vil være tjent med at ny teknologi tas i bruk, inkludert elektriske kassebiler. Gjennom utprøving av ny teknologi vil man kunne få nyttige erfaringer som kan bidra til videre utvikling av framtidsrettede og gode løsninger for brukerne.

Jeg må samtidig minne om at markedet for utvikling av bilmodeller er et verdensomspennende marked der Arbeids- og velferdsetaten er en svært liten kunde med små påvirkningsmuligheter. Etaten arbeider derfor i flere spor, samtidig som de fortsetter å jobbe aktivt mot produsenter og leverandører med forventning om at behovene for egnede nullutslippsbiler blir gjort kjent og tatt hensyn til.

Som tidligere statsråd Hadia Tajik uttalte i svar på spørsmål nr. 9 (2021-2022) fra representanten Lars Haltbrekken, ville hun be Arbeids- og velferdsetaten om å legge til rette for at det istedenfor å forlenge rammeavtalen etter to år, som etaten har mulighet for, heller skulle vurdere om å inngå en ny rammeavtale dersom markedet kan tilby tilstrekkelig mange nullutslippsbiler som egner seg som «gruppe 2-biler».

Jeg er derfor tilfreds med at etaten i tråd med det vil legge til rette for at elektriske biler skal kunne tilbys gjennom anskaffelsesprosessen. Gjennom en aktiv markeds-

dialog, der leverandørmarkedet bl.a. blir informert om at elektriske biler er det foretrukne alternativet, og tilrettelegging av anbudskonkurransen er ambisjonen at kan

tilby elektriske biler til brukerne av «gruppe 2-biler» etter at neste rammeavtale er inngått forutsatt at etaten mottar tilbud om egnede biler.

SPØRSMÅL NR. 2448

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 12. juni 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvem har totalansvaret når det er så mange aktører involvert, og hva vil statsråden gjøre for å rydde opp og sikre at en tilsvarende feil ikke skjer igjen?

BEGRUNNELSE:

Offentligheten er i dag er i dag blitt kjent med et svært omfattende sikkerhetsbrudd i integrasjonen en lang rekke kommunale barnevernstjenester bruker opp mot IT-leverandøren Visma. Ifølge VG kan feilen ha ligget i systemet siden 2020. Feilen har resultert i at innsendte bekymringsmeldinger har blitt merket som behandlet og slettet fra systemet. Bergen kommune har identifisert 24 slike meldinger, og bekrefter at 21 av dem er forsvunnet.

Det kommunale barnevernet følger opp utsatte barn, samfunnets aller mest sårbare. Bekymringsmeldinger er inngangsporten til det store flertallet av tiltak, så vel statlige som kommunale. Samfunnet er helt avhengig av at systemene som skal ivareta informasjonen om disse barna fungerer og er etterrettelig.

Svar:

Det er avdekket ein alvorleg teknisk feil som gjeld overføring av bekymringsmeldingar mellom Nasjonal portal for bekymringsmeldingar og leverandørsystemet Familia, som Visma eig og som dei fleste kommunane i Noreg brukar. Feilen inneber at enkelte bekymringsmeldingar ikkje har komme fram til barneverntenesta. Feilen ramar fleire norske kommunar, men det totale omfanget er førebels ikkje kjent. Feilen har berre slått inn unntaksvis, slik at ikkje alle meldingar er ramma.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har no dialog med aktørane. Direktoratet opplyser at feilen ligg i Visma sitt system, og at Visma har gått ut og tatt ansvar for dette. Kommunane, i dialog med leverandørane, er ansvarlege for systema dei vel å ta i bruk, og for at desse

er i samsvar med gjeldande regelverk og fungerer som dei skal.

Eg har vidare fått opplyst at Visma har retta feilen og at ny versjon av programvara er gjort tilgjengeleg for dei kommunane som nyttar Visma Familia. Kommunane må installere denne rettinga i driftsmiljøet sitt. Visma har òg laga ein informasjonspakke med rettleiing om kva kommunane må gjere. Dei stiller òg supportpersonell til disposisjon for å sikre at kommunane får nødvendig rettleiing.

Ifølgje Visma er det ikkje mogleg å finne igjen meldingar som er gått tapt dersom dei er eldre enn 14 dagar. Det vil dermed vere umogleg å finne tilbake tapte meldingar som er levert før midten av mai 2023. KS har, som systemeigar for den nasjonale portalen for varsling av bekymring til barnevernet, frå 2. juni 2023 mellombels endra denne praksisen. Dette skal gi kommunane høve til å få kontroll på situasjonen, og det vil vere mogleg å finne igjen bekymringsmeldingar som no blir levert.

Buðdir oppmodar kommunar som er ramma av feilen om å prøve å finne ut kva barn eventuelle tapte meldingar gjeld. Kommunane som har fått verifisert at meldingar er borte, blir oppmoda om å gå ut til publikum med informasjon om kva tidspunkt dette har skjedd, og be om at aktuelle bekymringar blir melde på nytt. Formålet er å sikre at barn som treng det, får den hjelpa dei skal ha. Buðdir har òg sendt ut eit brev til alle kommunane i landet, der dei ber om å få informasjon om omfang og andre forhold rundt den tekniske systemsvikten i kvar enkelt kommune, for så å samle dette i ei landsomfattande oversikt.

Saka er svært alvorleg, og eg er bekymra for kva konsekvensar dette kan ha hatt for sårbare barn og unge som treng vern og hjelp.

Eg har derfor gitt Buðdir i oppdrag å granske, der dei går gjennom årsaka til, omfang og konsekvensar av feilen, kva som må gjerast for å rette opp, korleis me kan lære av det som har skjedd og unngå at det skjer igjen. Eg har bede Buðdir om å samarbeide med Statens helsetilsyn ved gjennomføringa av oppdraget, og om å løyse oppdraget i

dialog med relevante aktører, inkludert KS, Datatilsynet og Digitaliseringsdirektoratet.

Eg følger saka tett, og vil vurdere behovet for fleire tiltak etter kvart som vi får meir informasjon om årsaka til og omfang og konsekvensar av feilen.

SPØRSMÅL NR. 2449

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 14. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Det betyr at egenandelen som betales på apoteket kan bli lavere om legen har skrevet ut alle reseptene på samme dag, enn om reseptene er lagt inn på ulike dager. Dette problemet har blitt meldt inn fra både innbyggere og fastleger, og er helt urimelig. Det gir merarbeid for fastlegene å passe på dette, og kronisk syke får høyere utlegg til nødvendige legemidler på starten av året.

Er statsråden enig i at maksgrensen på inntil 520 kr bør gjelde for den samlede uthenting på apoteket, uavhengig av når resepten er skrevet ut?

BEGRUNNELSE:

Det er en utfordring i dag at veldig mye av helseutgiftene til kronisk syke mennesker kommer i årets første måneder, før grensen for frikort er nådd. Betaling av egenandel ved utlevering på blå resept er hjemlet i blåreseptforskriften § 8, og her står det at medlemmet skal betale en egenandel på 50 pst. av restbeløpet, men ikke mer enn 520 kroner per resept. I rundskrivet til folketrygdloven §5-14 er dette presisert i Helsedirektoratets kommentar at dersom legen har skrevet ut flere resepter til pasienten samme dag, anses dette som én resept.

Svar:

I dag skal det betales en egenandel på 50 prosent av reseptbeløpet for blåresepter, men ikke mer enn 520 kroner per resept, jf. blåreseptforskriften § 8. «En resept» forstås som det samme lege har rekvirert samme dato, enten det er på papir eller på e-resept. Ved reitererte resepter skal det betales ny egenandel etter utlevering av et kvantum svarende til tre måneders forbruk. Foreligger det flere resepter, fra forskjellige leger og/eller med ulik dato, risikerer pasienten egenandel utover 520 kroner ved ett besøk på apoteket eller hos bandasjisten.

Dagens regelverk gir lite forutsigbarhet for pasientene angående hvor mye de skal betale ved uthenting på

apotek og hos bandasjist, og enkelte pasienter kan få høye utgifter i løpet av kort tid. Det er også en ordning hvor det brukes mye skjønn, og med mye administrasjon for de som forvalter regelverket som lege, apotek, bandasjist og HELFO.

Helsedirektoratet har derfor fått i oppdrag å vurdere endringer i regelverket for blåresept-ordningen. Forslaget er nå til vurdering i departementet.

Basert på de innspill departementet mottar, vil jeg arbeide for at regelverket for egenbetaling bidrar til å fordele pasientenes utgifter utover året. Samtidig er jeg orientert om at regelverksendringene vil kreve endringer i dagens IT-systemer. Apotekforeningen har gitt tilbake-melding om at det vil være umulig å tilrettelegge for endringer i den nåværende apotek-løsningen FarmaPro i løpet av 2024, og at en prioritert innføring av en endret egenandelsmodell i den fremtidige løsningen Eik vil forsinke innføring av Eik ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 2450**Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 15. juni 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil klima- og miljøvernministeren sørge for en grundig utredning av årsaken til problemet med syk laks i Berbyelva slik at han kan iverksette tiltak som bedrer helsen i den norske villaksstammen?

BEGRUNNELSE:

I 2002 fikk Berbyelva i Halden status som nasjonalt laksevassdrag. Dette ble gjort under miljøvernminister Børge Brende og var et ledd i en nasjonal satsing på sikre den norske villaksstammen.

I 2019 ble oppdaget en mystisk sykdom på flere lakser i Berby. Veterinærinstituttet og Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) har undersøkt de syke fiskene, men man har ikke kunnet konkludere med hva som er årsaken til sykdommen. Sykdommen arter seg om alvorlig hudsykdom som fører til store, åpne sår på fisken. Det finnes god billedokumentasjon på laks som er fullstendig deformert på grunn av sårene, men som fortsatt lever når de blir tatt. Det er tatt prøver både av rogn og vannet som fisken reiser i, men dette har ikke ført til ny kunnskap.

I 2020 ble det observert flere syke laks, men i 2021 ble det ikke tatt noen syke laks. Det var med dette et håp om at problemet kanskje var forbigående. Under årets sesong har det igjen blitt tatt laks med «Red Skin Disease». Dette er ikke et problem bare for laksen i Berbyelva. Sykdommen har blitt observert også andre steder i Norge. Laksen vandrer og yngler på forskjellige og det er en reell fare for at smitten vil bre seg til andre viktige laksevassdrag.

Problemet håndteres i dag av dyktige og engasjerte entusiaster. Det er Arbeidernes Jeger- og Fiskeforening (AJFF) i Halden som har tatt prøvene på idealistisk grunnlag. De har også tatt den økonomiske kostnaden med arbeidet, med støtte fra Veterinærinstituttet og har AJFF tatt prøver for blant andre NINA, Veterinærinstituttet i Oslo, og Universitetet i Bergen. Fiskeforvalteren i Viken er også informert, men også her stopper det opp.

Sett i lys av Berbyelvas status som nasjonalt laksevassdrag er dette et nasjonalt problem som krever oppmerksomhet fra departementshold. Jeg ber derfor statsråden om å følge opp sitt ansvar og gå raskt og tydelig inn for å fjerne sykdommen som sprer seg i den norske villaksstammen.

Svar:

«Red skin disease» er betegnelsen på et sykdomsbilde som ble observert første gang i forbindelse med dødelighet hos villaks i Enningdalselva (også kalt Berbyelva) i Halden kommune sommeren 2019. Veterinærinstituttet undersøkte flere fisk fra denne elva og flere andre norske elver den sommeren. Det kom også inn tilsvarende rapporter fra andre Nord-europeiske land, deriblant Danmark, Irland, Sverige og Skottland. Betegnelsen «red skin disease» ble tatt i bruk for å lette kommunikasjonen i samarbeidet mellom de ulike landene.

Årsaken til «red skin disease» er foreløpig ukjent. Veterinærinstituttet gjennomførte omfattende undersøkelser i perioden 2019 og 2020, og har gjennomført nye prøveuttak i 2023. Resultatene fra disse prøveuttakene foreligger ennå ikke. Hovedformålet med undersøkelsene har vært å benytte både generelle og spesifikke metoder for å avdekke om tilstanden skyldtes kjente eller hittil ukjente smittestoffer. Den utredningen stortingsrepresentanten etterlyser er med andre ord pågående.

Veterinærinstituttets undersøkelser og resultater fra 2019 og 2020 har ikke gitt støtte til at sykdommen forårsakes av et smittomt agens. Dette betyr blant annet at viktige sykdommer kjent fra norsk fiskeoppdrett ikke ser ut til å være involvert i sykdomsutviklingen. En smittsom komponent kan likevel ikke utelukkes. Måten sykdommen opptrer på tyder imidlertid på at laksen påvirkes av en eller flere faktorer i miljøet den har befunnet seg i, for eksempel forekomst av visse alger, eventuelt med fotosensibilisering involvert.

Det fagfolkene kaller «red skin disease» er så langt begrenset til funn av ringformede hudforandringer på buken av nygått laks, altså laks som helt nylig har gått opp i elva fra sjøen. Veterinærinstituttet har så langt kun sett tilfeller av «red skin disease» i Enningdalselva. De mottar likevel henvendelser og bildemateriale av enkeltfisk fra andre vassdrag der laksens tilstand har likhetstrekk med «red skin disease». Det er ikke kjent om fisk med «red skin disease» kan overleve og bli friske. Foreløpig ser det ikke ut til at problemet omfatter ferskvannslevende stadier av laks eller andre arter, for eksempel sjøørret.

Tiltak for å hindre spredning av smittomme sykdommer mellom vassdrag følger av forskrift av 6. april 2022 nr 631 om dyrehelse (dyrehelseforskriften). Forskriftens § 16 setter et forbud mot å flytte levende eller døde viltlevende akvatiske dyr til andre vassdrag eller til andre deler av samme vassdrag, med mindre man har tillatelse fra Mattilsynet. Tilsvarende stiller § 17 krav om at fiske-

utstyr, båter og andre gjenstander som er brukt i ett vassdrag, skal tørkes eller desinfiseres før de flyttes til andre vassdrag eller til andre deler av samme vassdrag. I samme forskrift § 7, stilles det også krav om at enhver skal snarest melde fra til Mattilsynet ved unormal dødelighet og andre tegn på alvorlig sykdom hos viltlevende akvatiske dyr.

Selv om det ikke er fastslått at «red skin disease» kan knyttes til ett eller flere smittestoff er det anbefalt å holde en høy hygienisk standard (biosikkerhet) innen og mellom vassdrag. Mattilsynet anbefaler derfor følgende, i tillegg til overholdelse av bestemmelsene i dyrehelseforskriften:

- Desinfiser og tørk fiskeutstyr, vadere, håver og annet utstyr før flytting mellom vassdrag.

- Ikke vask og sløy fisk andre steder enn der den er fanget.
- Syk eller medtatt fisk skal ikke settes ut igjen i vassdraget.
- Bare slå ut vann i samme vassdrag som det er hentet fra. Mattilsynet følger nøye med på utviklingen av «red skin disease», men er avhengig av at laksefiskere og andre melder fra om syk fisk til Veterinærinstituttet og sørger for at de får prøver som de kan analysere. Veterinærinstituttet og Mattilsynet opprettet i 2020 et web-basert nasjonalt meldingssystem der man kan laste opp bilder og registrere funn av syk eller død villfisk. Meldingssystemet er et ledd i helseovervåkingen av villfisk. Meldingen kan legges inn her: [Syk villfisk \(vetinst.no\)](https://www.vetinst.no)

SPØRSMÅL NR. 2451

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 13. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I Prop. 118 S (2022–2023) Tilleggslovvingar og omprioriteringar i statsbudsjettet 2023, vert det informert om at Bane NOR SF har varsla Jernbanedirektoratet om at det vil vere nødvendig å auke kostnadsramma for prosjektet Sandbukta–Moss–Sjåstad, og at ferdigstilling vil bli ytterlegare utsatt.

Kva er grunnen til at det blir ytterligare kostnadsauke og forseinkingar i prosjektet og kva vert gjort for å halde risiko og kostnadane nede?

GRUNNGJEVING:

Jernbaneprojektet Sandbukta – Moss – Sjåstad er ein del av Intercity satsinga. Prosjektet si kostnadsramme vart etter forslag frå Solbergregjeringa auka med heile 70 % i samband med Stortinget si handsaming av Prop. 193 S (2020-2021). I 2023 kroner er kostnadsramma etter dette 19 203 mrd. kroner. BaneNor varslar no at kostnadsramma må aukast ytterlegare og at ferdigstilling av prosjektet vil bli ytterlegare utsett.

Svar:

Etter oppstart av anleggsarbeida i 2020 oppdaga Bane NOR at grunnforholda i Moss sentrum var dårlegare enn det som det tidlegare var grunn til å tru. Bane NOR har

derfor sidan 2020 og fram til i dag jobba med å kartleggje omfang av behov for områdestabilisering.

Ny informasjon om og forståing av grunnforholda har undervegs avdekt store utfordringar knytt til områdestabilitet. Dette har hatt store konsekvensar for prosjektet, og har medført at omfanget har endra seg frå tidlegare berre å vera ei jernbaneutbygging, til no også å skulle redusere risikoen for kvikkleireskred i Moss sentrum. Det er anslått at meir enn to tusen personar bur i det som no er kartlagt å vera kvikkleiresona i Moss sentrum. Tryggleiken i dette området varierer, men området vil totalt sett bli sikrere etter at prosjektet har gjennomført dei planlagde områdestabiliserande tiltaka.

Forbetring av områdestabiliteten, både for å bygge jernbane og for å etablere tilfredsstillande tryggleik for bevarane i området, medfører arbeid som ikkje opphavleg var ein del av jernbaneprojektet, og som i ei viss grad må gjennomførast uavhengig av prosjektet. Desse arbeida er tryggingsskritt med potensielt svært store konsekvensar, noko som har lagt sterke føringar på val av løysingar og gjennomføringsmetodikk, og dermed også tidsplanar og kostnadsestimat.

Som følgje av dette har det over ein lengre periode vore stor uvisse om kostnader og varigheiter på gjennomføring av desse arbeida. Jernbanedirektoratet har løypande følgt opp Bane NOR på status i prosjektet og framdrift i arbeidet med kartlegging av grunnforholda i Moss

sentrum fordi dei er ein vesentleg del av grunnlaget for å fastsetja omfang, kostnader og framdrift for prosjektet.

Bane NOR har no konkludert med eit konsept (talløysing) for heile prosjektet, og har vedteke at dette er tilstrekkeleg modent til å fastsetja prognose for kostnader og ferdigstilling av prosjektet. Føretaket planlegg å gjennomføra ekstern kvalitetssikring hausten 2023. Direktoratet vil halda fram med å følgja opp Bane NOR i det vidare arbeidet, og vil med utgangspunkt i ekstern kvalitetssikring fremme tilråding om ny kostnadsramme

til departementet. Det blir teke sikte på at ny kostnadsramme blir framlagd i samband med handsaming av Revidert nasjonalbudsjett i juni 2024. Fastsetjing av nytt tidspunkt for ferdigstilling av prosjektet vil vere omfatta av dette arbeidet. Dette vil deretter formaliserast i fastprisavtalen mellom Jernbanedirektoratet og Bane NOR.

Eg vil halde Stortinget orientert om saka, og vil omtale prosjektet Sandbukta–Moss–Såstad i Samferdselsdepartementets budsjettforslag for 2024, Prop. 1 S (2023–2024), som skal leggjast fram i oktober 2023.

SPØRSMÅL NR. 2452

Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 12. juni 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Viser til svar fra Statsråden 26.5.2023 og 11.5.2023 på spørsmål om oppfølging Stortingets vedtak i 2017 om å utrede en egen lov for å sikre rettighetene til fanger som holdes av norske styrker i væpnede konflikter. Siden vedtaket i Stortinget ser vi at stadig flere barn blir internert som følger av væpnet konflikt.

Kan statsråden bekrefte at regjeringen vil vurdere behovet for særskilt beskyttelse av internerte barn i væpnet konflikt i sitt endelige svar til Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål sendt til forsvarsministeren 5.5.2023 om oppfølging av Stortingets vedtak om å utrede en egen lovhjemmel for å sikre at fanger som holdes av norske styrker i forbindelse med en væpnet konflikt får ivaretatt sine rettigheter. En del av dette spørsmålet pekte også på behovet for å inkludere en vurdering av særskilt beskyttelse av internerte barn i væpnet konflikt i regjeringens endelige svar til Stortinget. Viser også til svar fra Forsvarsministeren 11.5.2023, hvor han påpeker at han vil levere et svar på Stortingets bestilling fra 2017 i løpet av kommende år. I dette svaret bekrefter ikke Forsvarsministeren at også særskilt beskyttelse av internerte barn vil inngå.

Viser videre til begrunnelse gitt i spørsmål tilsendt forsvarsministeren 5.5.2023:

Siden dette forslaget ble vedtatt i 2017 ser vi at stadig flere blir internert, også barn, som følge av væpnet konflikt innenfor uakseptable forhold og uklare juridiske rammer. Ifølge den siste rapporten fra FNs generalsekretær om barn i væpnet konflikt ble minst 2 864 barn internert

som følget av væpnet konflikt i 2021 (Rapporten omfatter kun barn som er internert i land hvor FNs rapporteringsmekanisme for barn er til stede. Barn som er internert i eksempelvis Nordøst-Syria er ikke omfattet.) Ifølge Redd Barna er det fremdeles internert nesten 7000 barn i nordøst Syria i leire som FN har beskrevet som torturlignende forhold.

Også interneringen av barn i væpnet konflikt, er i hovedsak et resultat av at verdenssamfunnet har sviktet i å klare å bli enig om tydelige regler for internering i væpnet konflikt. I den utredningen som Stortinget har besluttet at regjeringen skal gjøre av egne lovbestemmelser om beskyttelse av sikkerhetsinternerte, vil det derfor også være viktig å vurdere hvordan man kan ivareta de særlige behovene til barn som interneres som følge av væpnet konflikt, ved blant annet å ha tydelige bestemmelser om repatriering av disse barna til sine hjemsteder eller hjemland.

Svar:

Jeg kan bekrefte at regjeringen vil vurdere behovet for særskilt beskyttelse av internerte barn i væpnet konflikt i det endelige svaret til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2453**Innlevert 5. juni 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 9. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vurderer regjeringen å innføre digitale restriksjoner, eksempelvis DNS-blokkering, for å forhindre at nordmenn får tilgang til alkoholreklame eller lignende på internett?

BEGRUNNELSE:

I en sak på TV2 31. mai i forbindelse med Fremskrittspartiets forslag om å tillate at alkoholprodusenter kan dele egen produktomtale på sosiale medier, uttaler avdelingsdirektør i Helsedirektoratet, Øyvind Giæver, følgende:

«Dersom de [alkoholprodusentene] ønsker å konkurrere på et utenlandsk marked, er det mulig å gjøre noen tekniske ting som for eksempel å sperre for norske IP-adresser på sosiale medier.»

Sett i lys av regjeringens forslag om å DNS-blokkere nordmenns tilgang til utenlandske spillskaper er det grunn til å anta at regjeringen vil vurdere å bruke dette verktøyet for å blokkere annet innhold de ikke liker eller ønsker at nordmenn ikke skal ha tilgang til. Jeg lurte derfor på om dette eller andre verktøyet er vurdert brukt også i forbindelse med alkoholloven.

Svar:

I Alkoholloven § 9-4 tredje ledd bokstav b er det allerede hjemmel til å DNS-blokkere ulovlig alkoholreklame. Bestemmelsen ble vedtatt i forbindelse med gjennomføringen i norsk rett av forordning ([EU](#)) 2017/2394 om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning, den såkalte CPC-forordningen (Consumer Protection Cooperation-forordningen). Det ble da tatt inn et nytt tredje ledd i alkohollovens § 9-4 om fjerning av digitalt nettinhold som lyder:

«Dersom en overtredelse av bestemmelser som Helsedirektoratet fører tilsyn med etter § 9-3, medfører en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser, og det ikke finnes andre effektive midler for å stanse overtredelsen, kan retten etter begjæring fra Helsedirektoratet og etter reglene i markedsføringsloven §§ 43 a til 43 c pålegge

- a. en vertstjenesteleverandør eller en eier av et nettbasert grensesnitt å fjerne innhold på grensesnittet eller innta en tydelig advarsel som forbrukerne ser når de får tilgang til det nettbaserte grensesnittet,
- b. en internettilbyder å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,

- c. en vertstjenesteleverandør å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- d. en registerenhet for toppdomener eller en domenerregistrar å slette, suspendere eller omregistrere et fullt kvalifisert domenenavn til Helsedirektoratet».

«Begrense tilgangen» til et nettbasert grensesnitt tar sikte på ulike former for å vanskeliggjøre tilgangen til lovstridig innhold, for eksempel gjennom blokkering. DNS-blokkering innebærer å pålegge internettilbydere innføring av tekniske tiltak for å hindre internettkbrukeres tilgang til utvalgte nettsider ved bruk av domenenavnsystemet (DNS).

Tredje ledd henviser videre til prosessreglene i markedsføringsloven §§ 43 a til 43 c som skal gjelde tilsvarende for saker om å fjerne digitalt nettinhold etter alkoholloven.

Det er Helsedirektoratet som fører tilsyn med at alkoholregelverkets reklameforbud overholdes, jf. alkohollovens § 9-3, og som utøver partsstilling på vegne av staten etter § 9-4 tredje ledd. Hvorvidt man skal anvende adgangen til å begjære blokkering, er en skjønnsmessig vurdering som er opp til Helsedirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2454**Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 13. juni 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Ifølge regjeringen så sikrer enigheten en havforvaltning i nordområdene som er både langsiktig og bærekraftig. Enkelte dager er det registrert over 70 russiske fiskefartøy i Barentshavet.

Hvordan regjeringen utøver kontroll med fiskeriene, slik at vi er sikre på at Russland forholder seg til avtalte kvoter må være en sentral del for å skape trygget om en bærekraftig forvaltning av våre fiskeribestander, hvilke fartøyer er kontrollert av norske og Russiske myndigheter, når fant kontrollen sted, og hva ble avdekket under kontrollene?

BEGRUNNELSE:

Norge inngikk høsten 2022 en fiskeriatvtale med Russland for 2023. Totalkvoten for en rekke arter ble satt, for eksempel for nordøst-arktisk torsk for 2023 ble den satt til 566 784 tonn, i tråd med forvaltningsregelen. Totalkvoten av torsk fordeles mellom Norge, Russland og tredjeland etter samme mønster som tidligere år. Norges kvote for 2023 er 260 782 tonn for denne bestanden.

I tillegg til at partene ble enige om kvoter for en rekke fiskeslag, ble også partene enige om å fortsette arbeidet med en forvaltningsplan for reker. Fiskeriatvten inneholder også tekniske reguleringer for utøvelsen av fisket, kontrolltiltak og forskningssamarbeid. Det er et langvarig og omfattende forskningssamarbeid mellom Norge og Russland om levende marine ressurser og økosystemet i Barentshavet, og partene ble enige om et felles norsk-russisk forskningsprogram for 2023.

Russiske forskere er midlertidig suspendert fra Det internasjonale rådet for havforskning ICES. Kvoterådene for 2023 for de bestandene vi forvalter sammen med Russland er derfor i år utarbeidet i en bilateral arbeidsgruppe mellom Havforskningsinstituttet og det russiske forskningsinstituttet VNIRO. Norge slutter opp om sanksjonene mot Russland og fører kontroll med at sanksjonsregelverket blir overholdt, samtidig som vi hegner om en bærekraftig fiskeriforvaltning. Den russiske siden har meddelt at fiskeriatvten for 2023 kan bli suspendert dersom det blir innført ytterligere innstramminger i restriksjonene Norge har innført for russiske fiskefartøys anløp til norske havner.

Svar:

Norge følger nøye med på fisket i våre farvann. Gjennom Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon utveksler Norge og Russland månedlig informasjon om landinger, kvoteutnyttelse, og fiske i hverandres økonomiske soner i Barentshavet og Norskehavet.

Partene har gjennom Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon også innført en rekke omforente kontrolltiltak med særlig fokus på ulovlig fiske og kvotekontroll.

I 2022 og 2023 er det gjennomført 387 landinger fra russiske fiskefartøy i norske havner. Alle disse er omfattet av havnestatskontrollregimet, som innebærer at fartøyene må ha bekreftelse fra flaggstat på at rapportert aktivitet er riktig og tillatt, og forhåndsgodkjenning fra Norge som kyststat for bruk av havn. I denne perioden er 34 av disse landingene kontrollert med hjemmel i fiskerilovgivningen. Dette er et høyere antall enn det Norge er forpliktet til gjennom internasjonale avtaler. Registrerte overtredelser dreier seg generelt om mindre alvorlige avvik, og ingen avdekkede feilrapporteringer av fangst.

I 2022 gjennomførte Kystvakten 174 kontroller av russiske fiskefartøy, som har resultert i tre anmeldelser for mangel på losleider og to tilfeller av fiske etter sild i stengt område. I 2023 har Kystvakten så langt gjennomført 90 kontroller av russiske fiskefartøy i norske farvann uten at det er avdekket alvorlige overtredelser. Det er gitt fire advarsler for manglende rensing av trål før nytt hal, manglende stuasjeplan, manglende kontrollpunktsmelding ved landing og for liten maskevidde i deler av trål.

Når det gjelder innretningen av fiskerikontrollen av russiske fiskefartøy, viser jeg til justis- og beredskapsministerens svar på skriftlig spørsmål nr. 2618 fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo.

SPØRSMÅL NR. 2455**Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 13. juni 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Vil statsråden ta med seg prinsippet fra den nye Folkehelsemeldingen om at “virkemidler skal settes inn der de har størst effekt for de som trenger det mest, men samtidig være bra for alle” til arbeidet med gjennomgangen av spillemiddelordningen, og hvordan har statsråden tenkt til å ivareta behovene til de som driver egenorganisert idrett og aktivitet i en ny anleggsplan?

BEGRUNNELSE:

Fysisk aktivitet er en sentral del av folkehelsearbeidet og omgivelsene er med på å avgjøre hvor fysisk aktive vi er. Anlegg og møteplasser for idrett og fysisk aktivitet er en grunnleggende infrastruktur for å drive mange idretter og aktiviteter, både organiserte og egenorganiserte. I omtalen av fysisk aktivitet i Folkehelsemeldingen viser regjeringen til at man har startet en gjennomgang av spillemiddelordningen. Spillemiddelordningen kan være et viktig verktøy for å nå målene om flere fysisk aktive og utjevning av sosiale helseforskjeller.

Flere har påpekt at dagens spillemiddelordning fungerer som en «køordning» der de som får midler først er de som søker først, ikke nødvendigvis de som trenger det mest. I Folkehelsemeldingen, som har som mål å utjevne sosiale helseforskjeller, poengteres det at virkemidler skal settes inn “der de har størst effekt for de som trenger det mest, men samtidig være bra for alle”.

Idretten vet best selv hvilke behov de og deres medlemmer har, men for å sikre at også grupper utenfor idrettsbevegelsen - og som kanskje er de som trenger det mest - har et attraktivt og godt tilbud, må man finne en metode for å fange opp hvilke behov og ønsker de har.

Svar:

Det står i Hurdalsplattformen at regjeringen vil ruste opp og bygge flere og bedre idrettsanlegg og lage en nasjonal plan for anlegg sammen med idretten. Vi er godt i gang med dette arbeidet.

Høsten i fjor og vinteren i år har vi vært rundt omkring i alle fylkene og møtt organisasjoner og aktører på lokalt og regionalt plan, og vi har hatt møter med sentrale organisasjoner i Oslo. Hensikten har vært å få et bredt tilfang av innspill til nasjonal plan og til hvordan en framtidig spillemiddelordning for anlegg kan se ut.

Alle organisasjoner og aktører som spillemiddelordningen er relevant for er blitt invitert til å komme med

synspunkt og innspill, og vi har mottatt mange innspill bl.a. fra friluftslivet og representanter fra egenorganiserte miljøer.

Å sikre et bredt og godt anleggstilbud er noe jeg er svært opptatt av. Derfor har også ett av hovedspørsmålene vi har ønsket å få innspill på vært hvordan vi kan bidra til å sikre at det er de anleggene det er mest behov for som blir bygget først.

Som jeg nettopp har orientert komiteen i Stortinget om, er det for tidlig å si hvordan en framtidig anleggsmodell vil se ut og dermed også nøyaktig hvordan ulike behov vil bli ivaretatt. Dette må vi komme tilbake til når vi har fått bearbeidet innspillene vi har fått inn og vurdert ulike løsningsmodeller. Men jeg kan forsikre representanten Lie om at jeg er opptatt av at vi også i framtiden skal ha et bredt og godt anleggstilbud til glede for flest mulig.

SPØRSMÅL NR. 2456**Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 13. juni 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I en sak i Dagens Næringsliv 06.06.23 kommer det fram at Regjeringspartiene vurderer å trekke Norge ut av klimasamarbeidet med EU om skogbruk. Regjeringen har ved flere anledninger vært tydelig på at de har intensjon om å fortsette samarbeidet med EU og ta del i EUs klimaregelverk.

Kan statsråden bekrefte at Norge vil fortsette samarbeidet med EU om skogbruk?

Svar:

Klimaavtalen med EU innebærer at Norge tar del i EUs klimaregelverk fra 2021 til 2030. Det klimaregelverket

som ble inntatt i EØS-avtalens protokoll 31 i 2019 er innrettet for å nå et mål om 40 prosent utslippsreduksjon innen 2030. Siden den gang har EU økt klimamålet sitt til 55 prosent, og EU har nylig vedtatt et forsterket klimaregelverk for å nå dette målet («Klar for 55»), herunder et nytt skog- og arealbruksregelverk. Regjeringen ønsker å videreføre klimasamarbeidet med EU og arbeider ut fra at vi også skal oppfylle Norges forsterkede mål under Parisavtalen i samarbeid med EU. Nå som EU har vedtatt sitt forsterkede klimaregelverk, vil Norge i tråd med ordinære EØS-prosesser, gå i dialog med EU om på hvilke vilkår Norge skal delta i de enkelte delene av dette nye regelverket, herunder det nye skog- og arealbruksregelverket, jf. Prop. 1 S (2022-2023).

SPØRSMÅL NR. 2457**Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 14. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

NRK melder 6. juni at Helse Sør-Øst går videre med planene om å bruke amerikansk eid sky til lagring av pasientdata. De tre andre RHF-ene ønsker ikke å gjøre dette. Fagforeningen Tekna stiller også spørsmål ved saken.

Hva tenker statsråden om at de 4 RHF-ene gjør ulike vurderinger rundt personvern og amerikansk eid data-lagring av pasientdata?

Svar:

Jeg vil først takke for spørsmålet, og anledningen til å oppklare et feilaktig etterlatt inntrykk som følge av NRKs oppslag. Innledningsvis vil jeg presisere at hvert enkelt helseforetak er dataansvarlig etter personvernforordningen og må gjøre egne vurderinger om personvernspørsmål.

I etterkant av medieoppslaget, har jeg vært i kontakt med de fire regionale helseforetakene. Tilbakemelding-

ene oppfatter jeg slik at de regionale helseforetakene ikke har ulike vurderinger når det gjelder overordnede strategier for bruk av skytjenester. Jeg oppfatter at ulikhetene er knyttet til tempo for overgang til bruk av skyløsninger. Tilbakemeldingene tyder derfor på at de fire RHFene ikke har ulikt utgangspunkt når det gjelder personvern og amerikanskeide skytjenester.

Skytjenester har fordeler, også med hensyn til sikring av informasjon, men det er også risiko ved dette. Da handler det om å gjøre grundige vurderinger, om å sikre systemer for å ta ned kjente og tenkbare risikoer så langt det er mulig, samt om å sikre at løsningene er innenfor de juridiske rammene i blant annet personvernforordningen. Dette arbeidet gjør foretakene hver for seg, det samarbeides interregionalt, og det er god dialog med aktører som Norsk Helsenett SF og Nasjonale sikkerhetsmyndigheter.

Avslutningsvis viser jeg til den gode dialogen Helse Sør-Øst RHF har hatt med Datatilsynet i dette svært krevende juridiske og tekniske spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 2458**Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 9. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I debatten i Stortinget 13.03.23 (Innst. 202 S (2022-2023) jf. Dokument 8:48 S (2022-2023) sier justisministeren at konsekvensutredningen av en nasjonal skytjeneste er til ekstern kvalitetssikring.

Når forventer justisministeren at kvalitetssikringen vil være klar og at den nasjonale skytjenesten vil være på plass?

BEGRUNNELSE:

I 2020 uttrykte NSM bekymring for Norges avhengighet av utenlandske skytjenester. I november 2021 ble kunnskapsinnhenting igangsatt og KVUen ble oversendt Justis- og beredskapsdepartementet til sittende regjering den 26. januar 2023. Skytjenester kan være en katalysator for digital transformasjon, og det haster med å finne en løsning som både sikrer innovasjon i offentlige

tjenester, og ivaretar kritiske opplysninger og nasjonal sikkerhet.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har gitt Nasjonal sikkerhetsmyndighet i oppdrag å gjennomføre en konseptvalgutredning (KVU) der behovet, og alternative løsninger for en nasjonal skytjeneste for ugradert, skjermingsverdig informasjon og annen beskyttelsesverdig data er vurdert. Dette er et viktig prosjekt. KVUen ble overlevert departementet 26. januar 2023, og er nå til ekstern kvalitetssikring (KS1) i tråd med statens prosjektmodell.

Det er en omfattende utredning som jeg håper vil legge til rette for gode vurderinger på et sakskompleks som er omfattende, sammensatt og som reiser flere prinsipielle og tverrsektorielle problemstillinger. Etter planen skal kvalitetssikringen sluttføres i løpet av sommeren 2023. Videre oppfølging vil bli fastsatt etter at ekstern kvalitetssikring er foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2459**Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 12. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvorfor velger regjeringen å gi et flatt tilskudd til kommuner som bare velger å ikke legge ned små skoler, i stedet for å bruke dem på utviklingsprosjekter i skoler i distrikts-Norge?

BEGRUNNELSE:

I Åfjord kommune i Trøndelag kjemper lokalsamfunnet for å ha et ungdomstrinn på Stoksund oppvekstsenter. Skolen ble nybygd som Oppvekstsenter med 1. – 10. skole i 2012, og har etter dette vært utbedret med flotte uteområder tilpasset til de forskjellige alderstrinn. Skolen har siden 2011 hatt varmlunsj og egen kokk tilsatt. I 2022 ble ungdomstrinnet på skolen nedlagt.

Lokalsamfunnet ønsker å kunne ha tilbud om både fådelt og fulldelt ungdomsskole i bygda, og har i den sammenheng utviklet ulike ideer for å styrke opplæringstilbudet og utvikle et unikt tilbud for sitt ungdomstrinn. Det kan være gjennom samarbeid med andre skoler, gjennom tilvalgsfag, digitale løsninger som fjernundervisning og samarbeid med lokalt næringsliv som alternativ opplæringsarena. Dette er et eksempel på at bygda drar i samme retning, og jobber for å utvikle et unikt og godt opplæringstilbud på ungdomstrinnet samtidig som de utvikler sin egen hjembygd.

Regjeringen har innført et grendeskoletillegg som fordeles flatt til alle kommuner med grendeskoler som er truet av nedleggelse. Tilskuddet er finansiert gjennom et trekk i rammetilskuddet til alle kommuner. Tilskuddet

innebærer ingen incentiv til å utvikle skolene videre, men bare til å opprettholde dagens struktur.

Svar:

I 2022 blei det innført eit nytt tilskot på 500 000 kroner per kommunale grunnskole i kommunen. Tilskotet blei gitt med ei særskild fordeling basert på tal over grunnskolar i kommunane i skoleåret 2021/2022. Satsen er prisjustert i 2023, og er 519 000 kroner per grunnskole. I 2023 utgjør tilskotet 1,286 mrd. kroner. Desse midlane skal bidra til å hindra skulenedleggingar. Nærskulen er ofte sjølve nerven i lokalsamfunnet. No får kommunane eit insentiv til å halda fram med å satsa på ein desentralisert skulestruktur med kortast mogleg reiseveg. Tilskotet blir finansiert innanfor rammetilskotet til kommunane, ved eit trekk på eit likt beløp per innbyggjar for alle kommunane.

Kvalitetsutvikling i skulen er eit kommunalt ansvar og omfattar alle skular i kommunen, også grendeskulane. Rammene for slikt arbeid er m.a. opplæringslova og læreplanverket, under dette «Overordnet del - verdier og prinsipper for grunnopplæring». Bestemmelsen i op-

plæringslova om at kommunen skal sørgja for at skulane jamleg vurderer i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå måla som er fastsette i læreplanverket, er vidareførte i den nye opplæringslova som nyleg blei vedteken av Stortinget.

Det finst også særskilde tiltak som skal stimulera til kvalitetsutvikling i skulen. Denne regjeringa har til dømes løyvd 10 mill. kroner til lokale pilotar og prosjekt i barnehagar og skular knytt til tillitsreforma. Det vil i løpet av kort tid, før sommaren, bli etablert ei tilskotsordning som skal forvaltast av Utdanningsdirektoratet. Tilskotsordninga skal stimulera kommunane til å prøva ut meir tillitsbaserte arbeidsformer i barnehagar og skular, ved å gi dei tilsette høve til å utnytta kompetansen sin betre gjennom meir fagleg fridom og meir tid til barna og elevane. Eg viser også til at regjeringa som ein del av tillitsreforma nyleg har gått ut med ein invitasjon til kommunane om å søkja om forsøk. Kommunar kjenner best kva utfordringar dei står overfor og kva som er eventuelle hindringar i lovverket for å løysa desse utfordringane. Kommunane kan søke om forsøk innan alle sektorar eller på tvers av sektorar.

SPØRSMÅL NR. 2460

Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 12. juni 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

EU innfører nå sanksjoner mot ni personer som er involvert i fengslingen og behandlingen i fengsel av den kjente russiske opposisjonspolitikeren Vladimir Kara-Murza. Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål nr. 1 761 (2022–2023) og på spørsmål i den ordinære spørretimen 26.04.2023 om målrettede sanksjoner mot hovedaktører i forfølgelsen av Vladimir Kara-Murza.

Vil utenriksministeren nå legge til rette for at Norge følger EU med sanksjoner mot de samme personene?

Svar:

Jeg kan bekrefte at vi legger opp til å slutte oss til EUs nye listeføringer rettet mot ni personer som har vært involvert i saken mot den anerkjente russiske opposisjonspolitikeren Vladimir Kara-Murza, så snart vi har mottatt invitasjon og har vurdert de rettslige sidene.

SPØRSMÅL NR. 2461**Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 12. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Finner statsråden det urovekkende at 96 prosent av mobbesaker henlegges og at 44 prosent av sakene ikke engang etterforskes, og mener hun at politiet prioriterer disse sakene høyt nok og/eller at det kan være behov for en gjennomgang av politiets håndtering av mobbesaker, retningslinjer for hvordan slike saker skal følges opp, eller en revidering av innholdet i dagens kapittel 9A i opplæringsloven (som i stor grad også videreføres i den nylige vedtatte opplæringsloven når det kommer til mobbing)?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dagbladet sin serie av saker om mobbing i norsk skole, herunder saker om flere enkeltskjebner som har blitt utsatt for mobbing over lengre tid og hvor sakene har fått tragiske utfall.

I dag kan vi i Dagbladet lese at 96 prosent av mobbesaker henlegges, og at politiet i 44 prosent av disse sakene ikke finner grunn til å engang undersøke sakene. Jeg antar det betyr at flertallet av disse sakene dermed ikke etterforskes.

Advokat John Christian Elden uttaler også i saken at "det er åpenbart at dette ikke har vært prioritert i politiet".

Med denne høye henleggeleseprosenten og stor andel saker som ikke engang etterforskes, er det stor grunn til å stille spørsmål på om politiet tar disse sakene på tilstrekkelig alvor, om mobbing prioriteres med ressurser i politiet og om opplæringslovens kapittel 9A fungerer godt nok.

Svar:

Spørsmålet retter seg i stor grad mot et regelverk og ansvarsområde som sorterer under Kunnskapsministeren. Jeg har derfor innhentet hennes vurdering.

Det er alvorlig når elever ikke har det trygt og godt på skolen. Det følger av opplæringsloven kapittel 9 A at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Skolen har plikt til å jobbe kontinuerlig for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø. For å sikre elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø, er det avgjørende at skolen jobber godt med forebygging.

Etter § 9 A-4 har skolen en aktivitetsplikt til å sikre at elever har et trygt og godt psykososialt skolemiljø. Alle

som arbeider på skolen, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, gripe inn mot krenkelser dersom det er mulig, og varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. I alvorlige tilfeller skal rektor varsle skoleeier. Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken. Skolen har plikt til å sette inn egnede tiltak og utarbeide en skriftlig tiltaksplan for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørge for at involverte elever blir hørt og legge vekt på elevenes beste i arbeidet. Skolen må dokumentere arbeidet skolen gjør for å oppfylle aktivitetsplikten i enkeltsaker. Det gjelder en skjerpet aktivitetsplikt etter § 9 A-5 dersom en som arbeider på skolen krenker en elev eller det er mistanke om dette.

Kommunen og fylkeskommunen har plikt til å ha internkontroll for å sikre at regelverket overholdes, jf. kommuneloven § 25-1.

Elever og foreldre har mulighet til en rettslig overprøving hos statsforvalteren av om skolen har oppfylt aktivitetsplikten i en enkeltsak (håndhevingsordningen), jf. opplæringsloven § 9 A-6. Elever eller foreldre kan melde sin sak til statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke gjør nok for å sikre eleven et trygt og godt skolemiljø. Statsforvalteren skal ta stilling til om skolen har oppfylt aktivitetsplikten. Statsforvalteren kan også pålegge skolen å gjennomføre konkrete tiltak innen en bestemt frist. Elever og foreldre kan påklage vedtaket til statsforvalteren til Utdanningsdirektoratet. Statsforvalteren kan i tillegg fastsette en tvangsmulkt for å sikre fremdrift og gjennomføring av statsforvalterens vedtak, jf. opplæringsloven § 9 A-13.

Elever og foreldre er likevel ikke begrenset til håndhevingsordningen. Elever og foreldre kan også anlegge søksmål mot kommunen for brudd på skolemiljøreglene med krav om erstatning eller inngi anmeldelse.

I noen tilfeller vil det likevel være passende å reagere med straff. Etter opplæringsloven § 9 A-14 første ledd kan den som «forsettlig eller aktaust, og alvorleg eller gjentekne gonger, bryt plikta etter § 9 A-4 første og andre ledd og § 9 A-5» straffes med bøter eller fengsel i opp til 3 måneder eller begge deler, dvs. for brudd på plikten til å følge med, gripe inn og å varsle. Det må være snakk om alvorlige eller gjentatte tilfeller for at det skal kunne reageres med straff. Skoleeieren kan i tillegg straffes for brudd på plikten til å undersøke og å sette inn tiltak, jf. § 9 A-14 andre ledd.

Som det fremgår av redegjørelsen over er ikke straff det primære virkemiddelet for å løse vanskelige enkelt-saker. Statsforvalteren besitter kompetanse om skolemiljø som politiet ikke har, og har mulighet til å komme med konkrete tiltak for å løse enkeltsakene.

Ifølge mediene er 44 prosent av anmeldelsene henlagt etter koden «ikke rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold». Dette er en indikator på at anmeldelsens innhold trolig ikke beskriver et straff-

bart forhold eller at en etterforskning vil føre frem til tiltale. I vurderingen av om det foreligger «rimelig grunn» skal det etter Riksadvokatens retningslinjer[1] blant annet være en bedømmelse på anmeldelsesstadiet av graden av sannsynlighet for at det foreligger et straffbart forhold, og, i tilfelle, av muligheten for at en etterforskning vil kunne gi bevismessig avklaring av det objektive og subjektive grunnlag for straffansvar. Henleggelse kan for øvrig påklages til overordnet nivå i påtalemyndigheten.

SPØRSMÅL NR. 2462

Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 14. juni 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for begrunnelsen for at den frivillige organisasjonen Hopeful nå blir vurdert som en virksomhet som faller inn under det offentliges ansvarsområde, slik at den ikke får kompensert for merverdiavgift når organisasjonsform og drift er den samme som før?

BEGRUNNELSE:

Hopeful er en ideell organisasjon, lokalisert i Kristiansand, godkjent og registrert i Frivillighetsregisteret. Stiftelsen gir ungdom som faller utenfor en tett individuell oppfølging over tid. Målgruppen er utsatt ungdom mellom 15 - 25 år og målsettingen er å få ungdom inn i arbeid eller utdanning. Resultatene av arbeidet er gode, og de lykkes med 89 % av målgruppen.

Kristiansand er på landstoppen i stønadmottakere og unge uføre og etableringen er begrunnet ut fra et ønske om å bidra til at de unge får benyttet talentene og ressursene sine til det beste for seg selv og samfunnet. De ønsker å være et supplement, og ikke en konkurrent til det offentlige.

Organisasjonen har siden oppstarten i 2012 fått kompensert for kostnader til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester etter reglene i «Forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner». For regnskapsåret 2021 har de fått avslag med begrunnelse om at «virksomheten faller inn under det offentliges ansvarsområde», selv om organisasjonsform og drift er den samme som før.

Svar:

Formålet med momskompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet. I tråd med regelverket er ikke alle former for aktivitet eller virksomhet kompensasjonsberettiget.

Ordningen er avgrenset bl.a. mot virksomhet av privatøkonomisk karakter og virksomhet som kommer næringsinteresser eller offentlige oppgaver til gode. I § 3 tredje ledd fremgår det hvilken virksomhet som ikke kan tildeles kompensasjon for merverdiavgiftskostnader. Av bokstav e) og f) går det frem at det ikke kan gis kompensasjon til virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode, og heller ikke til virksomhet hvor det offentlige kan påvirke eller legge føringer for virksomheten. Momskompensasjonsordningen skal ikke kompensere momskostnader til virksomhet som er ment å være en offentlig oppgave.

Departementet er kjent med at Hopeful søkte 30. august 2022 om kompensasjon for regnskapsåret 2021, og at Lotteritilsynet avsto søknaden 19. desember 2022 med den begrunnelse «at klager i det vesentlige driver virksomhet som er underlagt offentlig involvering, og som kommer offentlige oppgaver til gode». Hopeful påklaget vedtaket 20. desember 2022. Lotterinemnda er klageinstans for ordningen, og fattet vedtak i saken 22. mai 2023 hvor avslag på søknad om kompensasjon ble opprettholdt. I vedtaket heter det blant annet: Lotterinemndas forståelse er at denne typen oppfølging av ungdommer kommer offentlige oppgaver til gode. I Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets og Arbeids- og velferdsdirektoratets felles retningslinjer for samarbeid mellom barnevernstjenesten

og Nav-kontoret, er Navs ansvar for oppfølging av ungdom nærmere beskrevet i punkt 4.2.

Her fremgår det at Nav har ansvar for den enkeltes helhetlige behov for bistand, og for å tilby en individuelt tilpasset oppfølging med de tjenester, tiltak og virkemidler som kontoret rår over. Her nevnes kravet på en behovs- og eventuelt arbeidsevnevurdering etter lov 16. juni 2006 nr. 20 om arbeids- og velferdsforvaltningen (nav-loven) § 14 a, som er styrende for den hjelpen Nav gir. Videre nevnes opplysning, råd og veiledning for ungdom som har droppet ut av videregående opplæring eller står i fare for å gjøre det. Det vises her til lov 18. desember 2009

nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) § 17. Dette underbygger at det er ment å være en offentlig oppgave å bistå ungdom som på grunn av helse eller sosiale problemer har behov for hjelp til å komme i arbeid eller fullføre utdanning.

Forvaltningen av ordningen er innrettet slik at kompensasjon tildeles etter årlig søknad, blant annet basert på den enkelte søkers årsregnskap for foregående år. Dette kan innebære at noen søkere kan oppleve å ikke få tildelt kompensasjon, selv om kompensasjon er tildelt tidligere år. Fra 2019 ble det gjort justeringer i forskriften for å tydeliggjøre at lovpålagte oppgaver ikke skal kompenseres.

SPØRSMÅL NR. 2463

Innlevert 6. juni 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 14. juni 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Batteribedrifta Corvus varsler 6. juni at dei stoppar planane om å bygge ein ny storskala batterifabrikk i Lyseparken i Bjørnafjorden kommune/Vestland fylke, på grunn av svak og sein oppfølging frå den norske regjeringa på USAs nye klimapakke (IRA).

Kva vil Næringsministeren gjere for å medvirke til å få Corvus sine planer om å etablere grøn industri på Vestlandet på skinnene igjen, og raskt få på plass norsk- og EU-tilpassa rammevilkår for batteriindustri og andre typer storskala fornybar industri i Noreg?

Svar:

Regjeringa heiar og satsar på næringsverksemd, og særleg på prosjekta som tek oss til lågutsleppssamfunnet. Vi har satt som mål at Noreg skal ha redusert utsleppa av klimagassar med 55 prosent innan 2030. Ein av måtane vi skal kome oss dit på, er ved å bruke meir fornybar kraft, og mindre fossil kraft. Heile verda etterspør meir fornybar kraft og grøn teknologi. For å stabilisere den variable, fornybare krafta, slik at ho kan brukast omtrent som fossilt brensel, må vi ha mellom anna batteri til ulike formål, med gode eigenskapar for yting, tryggleik og berekraft.

Regjeringa har vald ut batteri til ein av pilarane i «Grønt industriløft» som skal hjelpe til å realisere verdiskapingspotensialet i utvalde grønne verdikjeder. I tillegg har vi lagt fram ein nasjonal batteristrategi. I denne presentasjonen regjeringa ti grep for ei berekraftig industrial-

isering innanfor batteriproduksjon. Vi er godt i gang med mange av grepa. Vi stiller mellom anna opp med kapital, lån og garantiar, som skal utløse privat kapital. Vi deltek på ministernivå som fast medlem av European Battery Alliance, som det einaste landet utanfor EU, og vi jobbar med å etablere ei kopling mellom ambisjone norske batteriprojekt og etablerte IPCEI-initiativ på feltet. Dette skapar betre rammevilkår for norsk batteriindustri.

Tilbakemeldingar eg får i møte med mange verksemd er at Noreg er eit godt land å drive næringsverksemd i. Samfunnet vårt har ein del eigenskapar det kan vere vanskeleg å setje ein verdi på i kroner og øre. Den norske samfunnsmodellen blir kjenneteikna av høg grad av fridom, tillit og ansvar til den enkelte medarbeidar, generelt høgt utdanningsnivå i befolkninga, sosial tryggleik til alle og ein distriktsprofil som tek heile landet i bruk gjennom eit desentralisert tilbod av utdanning, velferd og infrastruktur. Dette er gode som gir høg produktivitet og ei evne til å drive kontinuerleg forbetningsarbeid.

Verksemd må tenkje seg godt om når det gjeld kor dei skal investere. Ei avgjerd om kor ei verksemd skal bygge sin neste fabrikk skal stå seg over tid. Her spelar tidssavgrensa støttepakkar som IRA ei rolle, men ho er ikkje den einaste eller viktigaste rolla, etter mitt syn.

Eg er oppteken av å bygge langsiktig norsk konkurransekraft for dei neste tiåra. Vi lanserte Grønt industriløft for snart eit år sidan. Ambisjonane våre, om berekraftige og lønnsame arbeidsplassar for framtida, utsleppsreduksjonar og grøn omstilling, og redusert sårbarheit i sentrale verdikjeder, ligg fast. Verda har endra seg, men behovet

for grøn teknologi har berre blitt større. Verkemidla våre skal være utforma slik at dei gir god konkurranse om statlege midlar, slik at vi sikrar at det er dei beste prosjekta

som får støtte. Eg har òg signalisert at vi skal sjå gjennom verkemidla våre med tanke på behovet for oppdateringar, i lys av mellom anna IRA.

SPØRSMÅL NR. 2464

Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 13. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Datatilsynet har stilt seg kritiske til utvidelsen av Kommunalt pasient- og brukerregister, og hjemmelsgrunnlaget for å pålegge privatpraktiserende tannleger meldeplikt på registeret.

Hvordan arbeider statsråden med å gjøre utvidelsen av Kommunalt pasient- og brukerregister i tråd med GDPR, og hvordan vil denne utvidelsen sikre informasjonsflyt og reservasjonsrett ved innhenting av informasjon?

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratet foreslo i 2021 endringer i Forskrift om kommunalt pasient- og brukerregister (KPR-forskriften) som innebar å gi privatpraktiserende tannleger meldeplikt til registeret. Det betyr at opplysninger fra pasientjournaler som tilhører pasienter som benytter seg av en helprivat tannhelsetjeneste skal overføres til registeret.

Endringen i KPR er tatt helt uten personvern hensyn, og er sterkt kritisert av Datatilsynet. Datatilsynet har stilt seg kritiske til hjemmelsgrunnlaget for å pålegge privatpraktiserende tannleger denne oppgaven uten at det er basert på samtykke fra pasienten eller at det i det minste er mulig å reservere seg.

Utvidelsen strider også med GDPR-prinsippet om formålsbegrensning. "Ethvert formål med behandling av personopplysninger skal identifiseres og beskrives presist. Alle formål skal være forklart på en måte som gjør at alle berørte har samme entydige forståelse av hva personopplysningene skal brukes til. At formålet skal være legitimt innebærer at det i tillegg til å ha et rettslig grunnlag også skal være i samsvar med øvrige etiske og rettslige samfunnsnormer."

Direktoratet gjennomførte utvidelsen av reglementet uten en politisk sak i Stortinget. Det er ønskelig at statsråden redegjør for hvorfor dette var en politisk beslutning for direktoratet, og ikke Stortinget.

Svar:

Jeg vil innledningsvis påpeke at personvern alltid er et sentralt vurderingstema ved reguleringer i helsesektoren, og at det er ett av flere sentrale elementer i helseregisterloven. Dette fremkommer tydelig i bl.a. Prop. 72 L (2013-2014), Prop. 106 L (2015-2016) og Prop. 56 L (2017-2018).

Helsedirektoratet foreslo i høringsnotat av 30. august 2021 et nytt fjerde ledd i § 3-1 i forskrift om Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR). Bestemmelsen hjemles i § 3-1 andre ledd som sier at direktoratet kan gi «forskrifter om plikt til å melde opplysninger for private tjenesteytere uten driftsavtale med kommune eller fylkeskommune som yter helse- og omsorgstjenester på kommunalt nivå». Etter det nye fjerde leddet skal private virksomheter som yter tannhelsetjenester, uten driftsavtale med kommune eller fylkeskommune («helprivate tannhelsetjenester»), ha plikt til å melde pasientdata til KPR på linje med bl.a. fastleger og øvrig kommunal helse- og omsorgstjeneste.

Datatilsynet og Den norske tannlegeforening uttaler i sine hørings svar at Direktoratet ikke kan fastsette forskrift som foreslått. De mener at behandling av helseopplysninger fra helprivate tannhelsetjenester ikke har tilstrekkelig lovhjemmel og rettslig grunnlag.

Krav om lovhjemmel og rettslig grunnlag følger av det ulovfestede legalitetsprinsippet og personvernforordningen artikkel 5, jf. artikkel 6 og 9. Dette betyr at behandlingen må ha hjemmel i lov.

Helseregisterloven § 11 andre ledd bokstav j gir hjemmel til å fastsette forskrifter om behandling av opplysninger i KPR. Helse- og omsorgsdepartementet mener at denne bestemmelsen gir hjemmel til å fastsette forskrifter om behandling av opplysninger fra helprivate tannhelsetjenester. Departementet mener videre at Helsedirektoratet har hjemmel til å fastsette forskrifter om meldeplikt for helprivate tannhelsetjenester.

Helseregisterlovens formål og virkeområde setter de ytre rammene for hva det kan fastsettes forskrifter om, dvs. hvilke opplysninger som kan behandles i KPR.

Behandling av opplysninger fra helprivate tannhelsetjenester er etter departementets vurdering innenfor lovens formål og virkeområde. Lovens generelle virkeområde er fastsatt i § 3 første ledd:

Loven gjelder for behandling av helseopplysninger til statistikk, helseanalyser, forskning, kvalitetsforbedring, planlegging, styring og beredskap i helse- og omsorgsforvaltningen og helse- og omsorgstjenesten.

Departementet mener at helprivate tannhelsetjenester må regnes som en del av «helse- og omsorgsforvaltningen og helse- og omsorgstjenesten» etter denne bestemmelsen. Det er ikke holdepunkter i forarbeidene til å tolke dette begrepet innskrenkende til bare å gjelde offentlige tjenester. Det følger av forarbeidene til loven at den gjelder offentlig og privat virksomhet på lik linje og at reglene skal være de samme. Det presiseres at loven omfatter helse- og omsorgstjenesten på samme måte som helseregisterloven fra 2001, som den nye helseregisterloven erstattet. Det var ikke meningen å innskrenke lovens virkeområde i så måte (Prop 72 L (2013–2014) punkt 17.3). Forarbeidene til helseregisterloven fra 2001 gir ikke holdepunkter for å avgrense lovens virkeområde ut fra om tjenestene er privat eller offentlig finansiert.

Da helseregisterloven § 11 andre ledd bokstav j om KPR ble vedtatt, var det en uttalt forutsetning at KPR skal kunne omfatte opplysninger fra helprivate helse- og omsorgstjenester. Departementet uttaler at «forslag til hjemmelsgrunnlag for KPR åpner [...] for at opplysninger fra helprivat finansierte helse- og omsorgstjenester/ privatpraktiserende behandlere kan inngå i registeret», men at registeret ikke «i første omgang» skal inneholde slike opplysninger (Prop. 106 L (2015–2016) punkt 9.3.9 om privatpraktiserende behandlere uten tilskudd). I komiteens merknader i Innst. 373 L (2015–2016) står det at

«Komiteen ser det som formålstjenlig at KPR omfatter hele primærhelsefeltet. Komiteen registrerer at vi i dag mangler kunnskap om tannhelsetjenesten for voksne [...]».

Det kreves ikke at pasientene har gitt sitt samtykke, og pasientene har heller ikke en generell rett til å reservere seg mot registrering i KPR. Dette følger av helseregisterloven § 11. Det følger derimot av KPR-forskriften § 2-2 første ledd at pasienten skal ha en begrenset mulighet til å motsette seg registrering av nærmere angitte helseopplysninger. Videre følger det av andre ledd en nærmere avgrenset rett til å motsette seg at helseopplysninger gjøres tilgjengelig fra registeret.

SPØRSMÅL NR. 2465

Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 13. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil samferdselsministeren gjøre for at tog fortsatt skal være en del av byvekstavtalen for Trondheims-området og at to tog i timen mellom Steinkjer og Melhus kan bli realisert så snart som mulig, og vil staten stå ved sine løfter slik det står i byvekstavtalen fra 2019?

BEGRUNNELSE:

I 2016 ble det inngått en byvekstavtale mellom staten, Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune der målet var at all vekst i persontrafikken skal tas med kollektiv, sykkel og gange.

I forbindelse med høring på Jernbanedirektoratets handlingsprogram 2018-2029 (FT-sak 109/18) anbefalte direktoratet at man gikk fra planene som forelå om helelektrifisering fra Trondheim til Steinkjer/Storlien, til delelektrifisering fra Trondheim til Stjørdal/Storlien. Det

ville gi reduserte kostnader for elektrifisering og innsparte midler kunne brukes til frekvensøkende tiltak. I Trøndelag ble høyere frekvens vurdert å være så viktig at man gikk med på å utsette helelektrifiseringen helt til Steinkjer. De nye bimodale togene gjør det mulig å kjøre hele strekningen, uavhengig av om den er elektrifisert eller ikke. Nå stilles det spørsmål om det finnes nok materiell til å kjøre to tog i timen fra 2027. Dersom Trønderbanen elektrifiseres helt fram til Steinkjer slik det opprinnelig var planlagt, vil materiellsituasjonen bli annerledes og de bimodale togene kan brukes på andre strekninger som f.eks. Rørosbanen.

I 2018 ble kommunene Melhus, Malvik og Stjørdal invitert inn i Byvekstavtalen (BVA). Begrunnelsen for at det ble akkurat disse kommunene var at de har jernbane og at jernbanen spiller en vesentlig rolle for å nå nullvekstmålet. Ny BVA ble signert 25/6-19.

I den nye BVA fra 2019, er to tog i timen mellom Steinkjer og Melhus tatt inn som en ambisjon om realisering innen 2024.

I januar 2021 fikk fylkeskommunen brev fra Samferdselsdepartementet med beskjed om at realisering av to tog i timen innen 2024 ikke var mulig. Jernbaneforum Midt-Norge fikk i oppdrag å avklare med departementet om staten fortsatt sto ved avtalen om gjennomføring av to tog i timen. Digitalt møtet med samferdselsdepartementet ble holdt den 18/2. Målet om to tog i timen ble bekreftet, men framdriften var ikke mulig å holde slik ambisjonen var i avtalen.

I desember 2022 starter reforhandlingene av BVA og staten sier da at jernbane ikke skal være en del av byvekstavtalen. Dette har ført til at forhandlingene nå står i stampe.

Svar:

Jernbanen spiller en viktig rolle i kollektivsystemet i Trondheimsområdet og et godt togtilbud vil være en viktig bidragsyter til at nullvekstmålet for byområdet nås. Jeg har derfor stor forståelse for at man i regionen er utålmodige etter å få realisert tilbudsforbedringen som gir to tog i timen mellom Melhus og Trondheim.

Det pågår en kontinuerlig utvikling av kundetilbudet på Trønderbanen i dag. Dette arbeidet omfatter innfasing av nye tog med økt kapasitet, tilbudsutvikling gjennom ny operatørkontrakt, videreutvikling av banen for å kunne øke frekvensen, delelektrifisering og stasjonsutvikling. I byvekstavtalen har staten forpliktet seg til å finansiere stasjons- og knutepunktutvikling i avtaleområdet. Alle slike mindre jernbaneinvesteringer som omtales i byvekstavtalen fullfinansieres av staten. De store jernbaneinvesteringene i form av frekvensøkning eller større reduksjoner i reisetid, prioriteres gjennom Nasjonal transportplan og de årlige statsbudsjettene. Selv om større investeringer kan omtales i byvekstavtalene, forpliktes ikke staten til å gjøre slike store investeringer gjennom byvekstavtalene. Det gjelder også store veiprosjekter. Dette er et prinsipp som gjelder likt for alle byer. Fremdriften for tilbudsforbedringen avhenger derfor av jernbanesektorens porteføljestyling og det økonomiske handlingsrommet vi har i tiden fremover.

Etter mye godt arbeid, ble partene og staten enige om omtale av jernbane i utkast til reforhandlet avtale i mai og det er nå god grunn til å tro at Trondheims-området nå får en ny byvekstavtale. Forslaget til avtale skal nå til lokalpolitisk behandling før den behandles i regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 2466

Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 13. juni 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

For verneinteressene fremstår dette som tilsidesettelse av naturverdienes lovbestemte vern og dermed som myndighetsmisbruk.

Har regjeringen vurdert muligheten for at saksbehandlingen ikke tilfredsstillers lovens krav og at de vedtak som måtte fattes på grunnlag av saksbehandlingen derfor kan bli ugyldige?

BEGRUNNELSE:

Klima- og miljødepartementet ga den 10. februar 2023 oppdrag til Miljødirektoratet om å gjennomføre prosess med endring av forskrift om fredning av Lågendeltaet naturreservat. Dette med sikte på å åpne for bygging av ny E6 på strekningen Roterud-Storhove. Det er en forutset-

ning for grenseendringen at det skal gjennomføres miljøforbedrende tiltak.

Statsforvalteren ble gitt i oppdrag å utrede spørsmålet, og sende på høring, om endring av verneforskriften. Noen utredning har det imidlertid ikke vært mulig å gjøre innenfor de tidsfrister som er gitt og følgelig er saken sendt på høring uten noen utredning av de juridiske, naturfaglige og samfunnsøkonomiske spørsmål forskriftsendringen vil ha betydning for.

Representanter for berørte verneinteresser har i høringsuttalelser påpekt følgende: Naturmangfoldloven § 34,3 inneholder regler om den geografiske utstrekning av et verneområde og understreker at verneområdets geografiske utstrekning skal samsvare med verneformålet. Lovens bestemmelser skal alltid forstås på bakgrunn av lovens formål og virkeområde som angitt i §§ 1 -3. Ved avgrensning av verneområdet skal det legges vekt på å

ivareta økologiske funksjoner av betydning for verneformålet og økosystemets tåleevne mot ytre påvirkninger. I gjeldende forskrift for Lågendeltaet er dette angitt som å bevare et viktig og spesielt våtmarksområde i sin naturlige tilstand. Det var på denne bakgrunn Miljødirektoratet avsto søknaden om dispensasjon for fremføring av motorveien.

Representantene for verneinteressene påpeker også at høringsinstansene inviteres til å uttale seg om et vedtak som det vil knytte seg bestemte forutsetninger til, nemlig de såkalte avbøtende tiltak, men hvor innholdet av disse forutsetningene ikke er kjent. Vesentlige forutsetninger for forslaget som sendes på høring, skal altså utredes først etter høringen. Regjeringens fremgangsmåte etter Miljødirektoratets endelige avslag på dispensasjonssøknaden, hevdes derfor å bryte med naturmangfoldlovens formålsbestemmelser og dermed med saksbehandlingskrav som skal sikre at lovens formål ivaretas. Saksbehandlingsregler følger av naturmangfoldloven §§ 8 og 43,2. ledd, samt forvaltningslovens § 37.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet og for muligheten til å oppklare en misforståelse: Det er ikke riktig som representanten begrunner sitt spørsmål med, at Miljødirektoratet avsto dispensasjonen på bakgrunn av en vurdering av verneformål og økosystemets tåleevne mot ytre påvirkninger. Miljødirektoratet gjorde en rettslig vurdering av om naturmangfoldlovens vilkår for å gi dispensasjon var oppfylt. Direktoratet kom til at lovens vilkår ikke var oppfylt, opphevet Statsforvalterens dispensasjon og viste samtidig til:

«Dersom Regjeringen likevel vil tillate framføring av veien gjennom Lågendeltaet naturreservat, mener Miljødirektoratet dette bør skje ved endring av verneforskriften, slik det ble gjort i saken om oppføring av kraftledning gjennom Sør-dalen naturreservat.»

Det var nettopp dette regjeringen igangsatte prosess for 10. februar 2023.

Representanten mener det regjeringen har åpnet for fremstår som en tilsidesettelse av naturverdiens lovbestemte vern og dermed som myndighetsmisbruk. Jeg minner om at Stortinget har fastsatt en lov som gir adgang til å revurdere ivaretagelse av verneverdier på to måter: Enten ved å gi dispensasjon til tiltak, jf. naturmangfoldloven § 48, eller ved å endre verneforskriften, jf. naturmangfoldloven § 34. Mens det er strenge rettslige vilkår for å gi dispensasjon, gjelder det ingen slike vilkår for å endre en verneforskrift, her avgjøres saken ut fra en helhetlig vurdering. Det finnes forvaltningspraksis for begge typer saker.

Vern betyr at arealdisponeringen er avgjort, og at verneverdiene for all fremtid er gitt forrang. Slik er det i de aller fleste tilfeller. Vi har over 3200 verneområder i Norge,

og vi verner mer natur hvert år. Om lag 18 prosent av landarealet i Norge er nå omfattet av vern. Når en såpass stor del av Norge er vernet, er det ikke til å unngå at det noen ganger, som følge av samfunnsutviklingen, oppstår situasjoner som man ikke overskuer på vernetidspunktet. Det kan oppstå et tungtveiende behov som vanskelig kan løses med lokalisering utenfor verneområdet. Saken om Lågendeltaet illustrerer dette. Et annet eksempel er at Statsforvalteren i Innlandet i januar 2023 ga dispensasjon til bygging av nytt dobbeltspor gjennom Åkersvika naturreservat og inn til Hamar stasjon. Tiltaket var i strid med verneformål og ivaretagelse av verneverdier, men Statsforvalteren kom til at vilkårene for å gi dispensasjon var oppfylt blant annet på bakgrunn av samfunnsinteressen tiltaket representerte. Saken kunne også vært løst som grenseendring, men Statsforvalteren kom etter en konkret vurdering til at dispensasjon var mer hensiktsmessig.

Jeg tar sterkt avstand fra å bruke betegnelsen «myndighetsmisbruk» om å anvende virkemidler som følger av lover vedtatt av Stortinget. Samtidig er jeg glad for at vi har relativt få saker om store inngrep i verneområdene våre.

Forslaget Statsforvalteren har hatt på høring etter oppdrag fra departementet, er et forslag om å endre vernegrensen og verneforskriften. Klima- og miljødepartementet har i tråd med naturmangfoldloven og vanlig praksis lagt opp til høringsfrist på to måneder. Høringsnotatet og tilrådingen Miljødirektoratet har gitt departementet omtaler både verneverdier og sannsynlige konsekvenser av å fremføre ny E6 gjennom Lågendeltaet.

Nye Veier AS sitt forslag til miljøforbedrende tiltak er formelt sett ikke en del av endringen av verneforskriften og Statsforvalterens høringssak. Temaet for høringssaken er fra før godt opplyst gjennom omfattende planprosesser, innsigelser og dispensasjonsbehandling, herunder blant annet en særskilt konsekvensutredning Fagrapport Naturmangfold 30.11.21. Dette har forenklet saksbehandlingen vesentlig i 2023. Planleggingen av ny E6 har pågått i mange år, og ytterligere forsinkelser vil være uheldig. Selv om deler av prosessen har rask fremdrift, er det lagt opp til at saken samlet sett vil være forsvarlig og tilstrekkelig utredet i tråd med gjeldende lover. Jeg viser også til at saksbehandlingen fremdeles pågår, og at de endelige forutsetningene for regjeringens beslutning om en eventuell grensejustering, herunder saksbehandlingen, vil bli gjort rede for i foredraget til kongelig resolusjon. Dette vil

bli offentliggjort når regjeringen har konkludert. Det gir etter mitt syn ikke mening å kommentere gyldigheten av et eventuelt vedtak om grenseendringer, da et slikt vedtak og det endelige grunnlaget for det, ennå ikke foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2467**Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 19. juni 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil regjeringa ta initiativ til å indeksjustere terskelverdiane i porteføljestyringa i Kystverket og andre statlige etatar i samferdslesektoren, for slik å sørge for at intensjonen med porteføljestyringa blir etterlevd i tider med stor prisvekst?

GRUNNGJEVING:

Porteføljestyring i særleg samferdslesektoren gjer at dei ulike aktørane, som Statens vegvesen og Kystverket, kan følgje opp ulike prosjekt på ein hensiktsmessig måte. Det vert operert med ulike terskelverdiar. Er eit prosjekt under ein viss storleik kan byråkratiet gjennomføre prosjekta i tråd med vedtak i NTP mv.

For Kystverket sin del er det satt av om lag 2,5 milliardar kroner til 44 prosjekt som i 2021 var kostnadsrekna til under 100 millionar kroner, som er terskelen for Kystverket si porteføljeforvaltning.

Kystverket kommenterte denne porteføljestyringa slik i 2021:

«For at ressursane skal bli best mogeleg utnytta bør fleire tiltak bli gjennomført samla. Ei slik samanslåing i gjennomføringsfasen kan vere basert på ei geografisk samling av tiltak og/eller ei tematisk samling knytt til at prosjekta krev like leveransar (utdjuping, merkefundament etc). (...) Ei samla løyving til tiltak under 100 mill kr gir oss større fleksibilitet og gjer det enklare å planlegge og utføre ulike tiltak over ei lengre strekning. Då får vi ei meir effektiv gjennomføring av prosjekta, og ei mindre stykkevis og delt utbetring av farleiene.»

(Kjelde: <https://www.kystverket.no/nyheter/2020/stor-prosjektportefolje-med-tiltak-under-100-millionar-kroner/>)

Stor prisvekst på grunn av global uro mv. gjer at fleire prosjekt no er kostnadsrekna over terskelverdiane, og dermed må desse underkastast ei anna sakshandsaming, vedtaks- og gjennomføringsprosess, enn det porteføljestyringa har lagt opp til. Eit døme på prosjekt i ein slik posisjon er innsegling til Florø og Mortingsbåen i Kinn kommune i Vestland.

I eit slikt perspektiv framstår det som naturleg at ein bør prisjustere terskelverdiane, slik at ein kan oppnå dei same positive samfunnsøkonomiske effektane som t.d. Kystverket sjølv visar til. Slik kan ein også få ei raskare gjennomføring av svært mange viktige tiltak til lands og til vanns i heile Noreg.

Svar:

Systemet med porteføljestyring i samferdslesektoren vart innført med framlegginga av Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal Transportplan 2022-2033. Som ein konsekvens av dette, blir korkje omfang eller rekkjefølge for gjennomføring av tiltaka endeleg bestemt i planen. I staden blir transportverksemdene bedne om å arbeide vidare med tiltaka for å redusere kostnader og auke nytta (optimalisering). Endringar i kostnader eller nytte vil føre med seg endringar i rangeringa av tiltak og tidspunkt for oppstart.

Kvart år legg verksemdene fram ei oppdatert porteføljeprioritering der tiltaka er rangerte mellom anna etter kor mogne dei er for gjennomføring, prissett lønsemd (netto nytte per budsjettkrone, NNB), ikkje-prissette verknader og uvisse. Den første porteføljeprioriteringa etter det nye systemet vart lagt fram i mai 2022, og i mai i år la transportverksemdene fram si andre porteføljeprioritering. I utgangspunktet er berre investeringstiltak som er nemnde i Nasjonal transportplan 2022-2033 (sjå tabell 12.2 for ei samla oversikt) omfatta av porteføljeprioriteringa. For Kystverket gjeld det tiltak med forventa investeringskostnad over 100 mill. kr.

I porteføljeprioriteringa som Kystverket la fram i mai i år, peiker etaten på at kostnadene til tiltak i farvatnet har auka betydeleg dei siste to åra. Fleire tiltak i farvatnet som fram til no har vore rekna som mindre tiltak, med forventa investeringskostnad under 100 mill. kroner, har no forventa kostnad over 100 mill. kroner. Kystverket har valt å ta med desse tiltaka i porteføljeprioriteringa, slik at denne prioriteringa no omfattar fleire tiltak enn i fjor.

Eg vil understreke at Kystverket si porteføljeprioritering er ein viktig del av kunnskapsgrunnlaget for dei årlege budsjettprosessane og for forslag til løyvingar til større investeringstiltak på kystområdet. I praksis avheng behovet for løyvingar til større investeringstiltak i dei enkelte år av kva for konkrete tiltak som kan gjennomførast. Større tiltak vert difor ofte omtala i budsjettproposisjonen til Stortinget for å synleggjere konkrete resultat av løyvingane.

Eg vil òg peike på at Kystverket og dei andre statlege transportverksemdene har, og bør ha, stor fridom til å avgjere rekkjefølgja for gjennomføring og sjå ulike tiltak i samanheng. Dette gjeld både mindre investeringstiltak og tiltak innan drift og vedlikehald. I Prop. 1 S (2021–2022) for Samferdsledepartementet blei det mellom anna opplyst om at regjeringa legg opp til å heve terskelverdien til 1 mrd. kr for når investeringsprosjekt på veg, jernbane og kyst skal leggjast fram for Stortinget med forslag om

kostnadsramme, og når prosjekta skal omtalast i Prop. 1 S. Det blei peika på at terskelverdien med dette blir den same som terskelverdien for prosjekt som er omfatta av staten sin prosjektmodell for store investeringsprosjekt. Dette grepet er i tråd med målet i Nasjonal transportplan 2022–2033 om meir for pengane gjennom å gi verksemdene gode insentiv, tydelege forventningar og handlingsrom i gjennomføringa av investeringsprosjekta.

Regjeringa arbeider no med neste Nasjonal transportplan, med planperiode 2025-2036. Meldinga skal etter

planen leggjast fram for Stortinget våren 2024. Som del av arbeidet vil regjeringa ta stilling til kva for prosjekt som vil utgjere investeringsporteføljen til kvar enkelt transportverksemd, og kva for «terskel», i form av forventa kostnad for investeringstiltak, som skal nyttast i meldinga i og porteføljestyringa i åra som kjem. I vurderinga av nivået på denne «terskelen» vil det mellom anna bli tatt omsyn til auka kostnader til investeringstiltak som følgje av prisstiging.

SPØRSMÅL NR. 2468

Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Naomi Wessel

Besvart 15. juni 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er oppdatert anslag på LCOE, utbyggingskostnad og subsidiebehov for Utsira Nord ved en utbygging på 500 MW?

BEGRUNNELSE:

Statnett skriver i sin rapport om tilknytning av nye havområder til land at Hywind Tampen, som vil ha en kapasitet på 95 MW, koster 6,6 milliarder og dermed har en LCOE på 90 €/MWh

I Meld st. 36 (2020-2021) Energi til arbeid skrev regjeringen Solberg:

NVEs anslag for et bunnfast vindkraftverk på 1 400 MW i Sørliche Nordsjø II bygget i 2030 lå mellom 48 og 68 øre per kWh i gjennomsnitt over levetiden. Tilsvarende tall for et flytende vindkraftverk på 500 MW på Utsira Nord lå mellom 72 og 110 øre per kWh.

I brev fra OED til energi- og miljøkomiteen 12. mai 2022, i svar på komiteens spørsmål 19, skrev statsråden at samme tall lå til grunn for Meld. St. 11 (2021-2022).

Siden den gang har man opplevd en svært høy kostnadsvekst på havvind generelt, noe som blant annet førte til at regjeringen oppjusterte subsidiene til havvind i Sørliche Nordsjø 2 med over 50 %.

Jeg vil gjerne vite hva oppjustert anslag på LCOE for Utsira Nord er i dag, i lys av kostnadsveksten, og hva utbyggingskostnad for Utsira Nord da er forutsatt å være. Jeg forutsetter at et slikt anslag ligger til grunn for regjeringens valg om å åpne Utsira Nord, og varsle konkurranse om tildeling av areal med frist 1. september. Bruk gjerne regnemethoden Statnett la til grunn i sin rapport, og ansla-

gene fra NVE som ble brukt i Meld st. 36 (2020-2021) Energi til arbeid som grunnlag.

Jeg ønsker også å vite oppdatert anslag på subsidiebehov per år, om man forutsetter at NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse som anslår en strømpris på under 52 øre fra 2030 til 2040, er riktig.

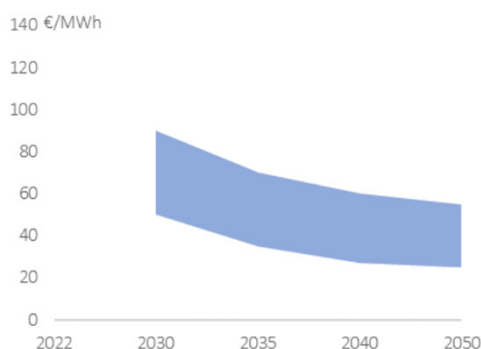
Svar:

Regjeringens mål med havvindsatsingen er industriutvikling, innovasjon og teknologiutvikling, samt økt utslippsfri kraftproduksjon. Utsira Nord og første fase av Sørliche Nordsjø II ble lyst ut den 29. mars i år, og er viktige steg på veien for å følge opp regjeringens ambisjon om å tildele prosjektområder tilsvarende 30 GW innen 2040.

Utsira Nord er kun egnet for flytende havvind, på grunn av havdybden i prosjektområdene. Flytende havvind har potensial til å bli en viktig kilde til fornybar energi, både i Norge og globalt, men er en mer umoden teknologi enn bunnfast og har dermed høye investeringskostnader. I Meld. St. 36 (2020-2021) Energi til arbeid anslo NVE at 500 MW på Utsira Nord kan koste mellom 72 og 110 øre per kWh i 2030.

Det er forventet at kostnadene for flytende havvind vil reduseres over tid i takt med at teknologien videreutvikles og blir tatt i bruk i stor skala. Dette gjenspeiles også i figuren under fra Statnetts langsiktige markedsanalyse (2023). Figuren viser utviklingen i den gjennomsnittlige energikostnaden over levetiden (LCOE, oppgitt i €/MWh) for flytende havvind i Europa frem til 2050. For å legge til rette for innovasjon og teknologiutvikling som kan bidra til å gjøre flytende havvind kommersielt lønnsom på sikt,

har regjeringen besluttet at arealtildelingen i Utsira Nord skal være basert på kvalitative kriterier.

Figur 6-6: Utvikling snitt LCOE (€/MWh) flytende havvind Europa frem til 2050. I den lave delen av skalaen finner vi både en gunstig utvikling i kostnader og prosjekter/land med høy brukstid.

Kilde: Statnett (2023) Langsiktig markedsanalyse 2022-2050, s. 22

Prosjektmodningen på Utsira Nord er på et tidlig stadium. Selskapene har uttrykt et tydelig behov for enerett til areal for å få gjennomført videre prosjektmodning. Selskaper som blir tildelt et prosjektområde i Utsira Nord skal blant annet gjennomføre en prosjektspesifikk konsekvensutredning. Kunnskap fra den prosjektspesifikke konsekvensutredningen vil være viktig for å modne prosjektene videre, og vil blant annet gi mer presise anslag for investerings- og driftskostnader på Utsira Nord. For at støtten skal bli så lav som mulig, er det derfor ønskelig at prosjektene og kostnadsanslagene modnes ytterligere før det gjennomføres en konkurranse om støtten.

SPØRSMÅL NR. 2469

Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 16. juni 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for ordningen hvor sprit fra tredjeland utenfor EU kan oppnå beskyttende betegnelser i Norge i henhold til EØS-lovgivningen, men ikke vin produsert utenfor EØS?

BEGRUNNELSE:

Gjennom EØS har Norge forpliktet seg til å håndheve beskyttede betegnelser for en rekke næringsmidler. På samme måte får noen norske næringsmidler slik som fenalår og akevitt den samme beskyttelsen i EU. Beskyttede betegnelser sikrer at spesielle produkter med et unikt geografisk opphav og tradisjon får beskyttelse mot kopier som feilaktig bruker betegnelsen. Gjerne i den hensikt å utnytte de positive assosiasjonene slike produkter gjerne har hos forbrukere. Beskyttelsen EU-lovgivningen gir, gjelder primært for produsenter i EU, men også tredjeland og EØS-land kan søke om beskyttelse i EU. Tredjeland kan også søke om beskyttelse i Norge gjennom EØS-regelverket for noen varer. for eks. sprit slik som Tequila. Vin produsert i EØS kan få beskyttelse i Norge, men det kan

derimot ikke vin som er produsert utenfor EØS. Til sammenligning kan sprit som er produsert utenfor EØS få slik beskyttelse i Norge.

Svar:

Det er historiske årsaker til at regelverket for beskyttede betegnelser for hhv. vin og sprit er håndtert ulikt i EØS-avtalen. EU-regelverket for sprit er fullt ut innlemmet i EØS-avtalens Vedlegg II, inkludert reglene for beskyttede betegnelser for spritprodukter fra tredjeland. Regelverket for vin er imidlertid ansett for å være en del av EUs landbrukspolitikk og er bare delvis innlemmet Protokoll 47 i EØS-avtalen. Det er bare vin med opprinnelse i EØS-området som er omfattet, og den delen av regelverket som retter seg mot vin med opprinnelse i land utenfor EØS-området, såkalte tredjeland, er ikke tatt med. Dette innebærer også at vin fra tredjeland ikke kan oppnå beskyttede betegnelser i Norge etter EØS-regelverket.

Da EØS-avtalen ble fremforhandlet, besto EFTA av flere medlemsland enn i dag og noen av dem var vinproduserende land som kan ha hatt et ønske om å beskytte

sin egen vinproduksjon, og ikke være bundet av EUs handelspolitikk på vinområdet. EØS-avtalen har ikke blitt endret på dette punktet senere. I dag er det kun Norge og Is-

land på EFTA-siden som er forpliktet etter vinregelverket i EØS-avtalen. Liechtenstein følger den bilaterale avtalen mellom EU og Sveits på vinområdet.

SPØRSMÅL NR. 2470

Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 14. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke forsikringsselskaper viste statsråden til i sin besvarelse av 11.10.2022?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål av 4.10.2022 og besvarelse fra statsråden 11.10.2022 om forsikringstilbydere for private sparkesykkelutleiery. Statsråden skrev i sitt svar at det hadde vært utfordringer med å få et tilstrekkelig antall forsikringstilbydere, men at situasjonen nå var vesentlig forbedret. I sum skulle det ifølge statsråden være 4 forsikringsaktører som nå tilbyr ansvarsforsikring for utleieaktørene av elsparkesykler. Ifølge statsråden skulle det bidra til at prisnivået ville bli redusert som følge av konkurransen. Det viser seg dog at de mindre aktørene i bransjen, som gjerne er norske oppstartsselskaper med lokal forankring utenfor de store byene i Norge, får beskjed om at denne forsikringen ikke tilbys sparkesykkelaktører. De har i praksis fortsatt kun én aktør å forholde seg til som kan sette prisen uten konkurranse fra andre. Det gjør det svært vanskelig for de mindre norske aktørene. De større utenlandske aktørene benytter gjerne internasjonale forsikringsselskaper, men disse har gjerne krav om selskapsregistrering i andre land enn Norge. Hvis situasjonen vedvarer, kan kravet om ansvarsforsikring slik det i dag er innrettet, begrense muligheten for mikromobilitet og gründervirksomhet på mindre steder i Norge.

Svar:

Som jeg viste til i mitt svar 11. oktober 2022 til representanten Westgaard-Halle har det, for å ivareta sikkerheten, tryggheten og fremkommeligheten til både brukere av små elektriske kjøretøy og deres medtrafikanter vært nødvendig å gjøre en rekke innstramminger i regelverket knyttet til bruken av disse kjøretøyene.

Blant tiltakene er at elsparkesykler og andre små elektriske kjøretøy, både utleide og privateide nå også

omfattes av bilansvarsloven, herunder krav til ansvarsforsikring. Formålet er i større grad å ansvarliggjøre både de kommersielle aktørene og private eiere, og gi økonomiske incentiver til å redusere ulykkeskostnadene og dermed bidra til risikoreduserende adferd. I tillegg vil det gi sikre skadede bedre erstatningsdekning ved ulykker.

I mitt svar 11. oktober 2022 viste jeg til at det ifølge opplysninger fra Trafikkforsikringsforeningen da var to nasjonale og et internasjonalt forsikringsselskap som tilbød slik forsikring til utleieaktørene. I tillegg var ytterligere en nasjonal aktør i ferd med å etablere tilbud som ville være fullt tilgjengelig fra 1. november 2022.

Trafikkforsikringsforeningen opplyser nå at de ikke kjenner til endringer om dette, altså at det fortsatt er fire aktører i dette markedet. Det er tre nasjonale selskaper i tillegg til en internasjonal aktør. Ifølge opplysninger fra Trafikkforsikringsforeningen er de tre nasjonale aktørene Tryg, If og Eika, mens den internasjonale er Wakam. Med tre aktører i det nasjonale markedet er forutsetningene til stede for et fungerende marked, også for mindre nasjonale og lokale selskaper.

Prisen på forsikringen settes av forsikringsselskapene og er basert blant annet på vurderinger av risikoen for skader som må dekkes av forsikringen.

Forsikringsplikten for utleieaktører bidrar til å flytte deler av det økonomiske ansvaret for skader fra fellesskapet og privatpersoner som skades til selskapene som driver utleie. Det innebærer samtidig at utleieaktørene får økonomiske incentiver til å redusere risikoen ved sin virksomhet. Jeg mener fortsatt det er riktig at kommersielle utleieaktører, store som små, som leier ut denne type motorvogner på denne måten har ansvar for risikoen som virksomheten medfører. I tillegg kan det ha stor betydning at elsparkesykkelen er forsikret, for de som får permanente skader etter ulykker der slike kjøretøy er involvert.

SPØRSMÅL NR. 2471**Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 15. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Et enstemmig Storting har vedtatt målet om styrke de ideelle i helse- og omsorgssektoren med måltall og tiltak, og sittende regjering har gjort et fornuftig valg om å avvikle fritt behandlingsvalg for å få kontroll på de kommersielle. Dessverre har dette hatt noen utilsiktede konsekvenser, som for Valdresklinikken. I påvente av ny anbudsrunde fra 2025 er de i en svært vanskelig situasjon.

Hvordan vil statsråden styrke den ideelle sektoren og denne klinikken, slik at de ikke blir nødt til å legge ned?

Svar:

Godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg ble avvirket fra 1. januar 2023. Pasienter som allerede hadde påbegynt behandling hos en fri behandlingsvalg-leverandør ved avviklings-tidspunktet, kan fortsette denne behandlingen inntil vedkommende er ferdigbehandlet eller til overgangsordningen avsluttes ved utgangen av 2023.

De regionale helseforetakene skal påse at de har tilstrekkelig kapasitet til å ivareta pasientene som tidligere har mottatt behandling hos aktører i fritt behandlingsvalg-ordningen. De ivaretar dette ansvaret både gjennom å inngå nye avtaler med private leverandører og ved å utnytte og/eller utvide kapasitet hos offentlige sykehus og eksisterende private avtaleparter. De regionale helseforetakene har et løpende ansvar for å sikre tilstrekkelig behandlingsskapasitet.

Jeg har innhentet opplysninger fra Helse Sør-Øst RHF for å besvare representantens spørsmål.

Helse Sør-Øst RHF har som en følge av avviklingen av fritt behandlingsvalg iverksatt en anbudskonkurranse om kjøp av 30 døgnplasser i tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i Sørlandet sykehusområde. Videre har Helse Sør-Øst RHF siden 2021 utvidet de ordinære avtalene med seks private ideelle avtaleparter innen psykisk helsevern med om lag 17,5 døgnplasser. Helse Sør-Øst RHF har så langt ikke vurdert det som hensiktsmessig å utvide sine eksisterende 22 avtaler med private ideelle virksomheter innen TSB, da mange av avtalepartene hadde ledig behandlingsskapasitet i 2022.

Valdresklinikken sin avtale med Helse Vest RHF løp ut i 2022, og Helse Vest RHF har ikke inngått en ny avtale med virksomheten. Virksomheten søkte i 2022 om godkjenning fra Helfo for å levere tjenester innenfor godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg, ved siden av avtalen de har med Helse Sør-Øst RHF. Jeg har forståelse for at den situasjonen som har oppstått for Stiftelsen

Valdresklinikken oppleves som krevende. Helse Sør-Øst RHF opplyser at de har vært i tett dialog med virksomheten. Valdresklinikken søkte ved avviklingen av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg Helse Sør-Øst RHF om å utvide eksisterende avtale med fem døgnplasser. Helse Sør-Øst RHF har vurdert at det ikke er behov for å utvide eksisterende avtaler innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling. En utvidelse i den størrelsesorden Valdresklinikken etterspør vil heller ikke kunne imøtekommes, da dette vil innebære en vesentlig endring av avtalen som er i strid med anskaffelsesregelverket. Ved utvidelser er Helse Sør-Øst RHF i tillegg opptatt av å likebehandle avtalepartene.

Som representanten viser til, jobber Helse Sør-Øst RHF med å forberede nye anskaffelse av døgnplasser innen TSB, med virkning av nye avtaler fra 2025. Det regionale helseforetaket opplyser at de i anskaffelsen vil vurdere om det kan være grunnlag for at anskaffelsen skal reserveres for ideelle virksomheter.

SPØRSMÅL NR. 2472**Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 19. juni 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil næringsministeren som ansvarlig for offentlige innkjøp treffe tiltak for at det offentlige bidrar til økt norsk matproduksjon og selvforsyning ved å etterspørre og kjøpe en vesentlig større andel norskprodusert mat?

BEGRUNNELSE:

Beredskapskommisjonen har nettopp slått fast at Norge bør øke matvareberedskapen ved å produsere mer mat selv. I Hurdalsplattformen har regjeringen satt 50 % selvforsyning på mat som mål, et mål Norge foreløpig er langt fra å nå. Bønder, leder i Innlandet Bondelag og administrerende direktør i Gartnerhallen Elisabeth Morthen, mener i NRK 7.6.23 at norsk jordbruk godt kan produsere mer mat, men at det forutsetter at etterspørselen etter norsk mat øker. Et åpenbart virkemiddel som kan bidra til økt etterspørsel uten å kreve kompliserte inngrep i det private markedet, er at det offentlige i større grad etterspør norskprodusert mat i sine innkjøp.

Svar:

En økning i norsk matproduksjon er et viktig mål for denne regjeringen. Regjeringen viser med jordbruksoppgjørene i 2022 og 2023 at vi prioriterer matproduksjon over hele landet. Sammen med fjorårets jordbruksavtale, legges det med enighet i jordbruksoppgjøret 2023 til rette for en nivåheving av inntektsmulighetene på 100 000 kroner ut over kronemessig lik inntektsvekst som gjennomsnittet av lønsmottakerne. Oppgjørene i 2022 og 2023 legger til rette for økte inntektsmuligheter i alle produksjoner. I Hurdalsplattformen viser vi blant annet til at økt norsk matproduksjon er en kritisk del av norsk beredskap. I tillegg legger vi vekt på at matproduksjon skal foregå på en bærekraftig og klimavennlig måte. Derfor har regjeringen en ambisjon om å øke bruken av norskprodusert/ lokal mat i offentlige virksomheter.

Offentlige oppdragsgivere har allerede gode muligheter for, gjennom sine anskaffelser, å legge til rette for lokale og regionale leverandører, for eksempel matprodusenter. Blant annet har oppdragsgiver vid adgang til å oppstille krav og kriterier i anskaffelsesprosessen som er knyttet til miljø og bærekraft. Oppdragsgiver har også adgang til å vektlegge kvalitet over pris i den enkelte anskaffelse. Disse forholdene kan i enkelte tilfeller være til fordel for norskprodusert mat.

I tillegg har oppdragsgivere etter dagens regelverk plikt til å vurdere å dele opp større anskaffelser i delkontrakter. Formålet er å sikre gode tilbud og et konkurransedyktig leverandørmarked også i fremtiden, men det kan også bidra til å legge til rette for små og mellomstore bedrifter, slik lokale leverandører gjerne er. Dersom anskaffelsen ikke deles opp, skal dette begrunnes i anskaffelsesdokumentene.

Regjeringen ønsker imidlertid å legge enda bedre til rette for lokale og regionale leverandører. Det følger av Hurdalsplattformen at regjeringen vil sikre at statlige og kommunale anskaffelser er utformet slik at lokale og regionale leverandører kan delta i konkurransen om hele eller deler av oppdraget. Dette er bakgrunnen for at Anskaffelsesutvalget, som ble utnevnt 4. november 2022, skal vurdere endringer i anskaffelsesregelverket som sikrer at offentlige anskaffelser har en utforming og størrelse som gjør det mulig for lokale og regionale aktører å delta i konkurransen om hele eller deler av oppdraget, og adgangen til å velge lokale og regionale leverandører, innenfor det EØS-rettslige handlingsrommet. Anskaffelsesutvalget skal behandle denne delen av mandatet i sin andre delrapport, som skal leveres i mai 2024.

Også andre regelverksprosesser på anskaffelsesområdet kan øke graden av norskprodusert mat i offentlige anskaffelser. Regjeringen har i Hurdalsplattformen varslet at det vil innføres krav om at klima- og miljøhensyn skal vektles med minimum 30 prosent i offentlige anskaffelser og høyere der det er relevant. Et høringsnotat med tre ulike forslag til en slik regel var på høring frem til 8. mars 2023, og høringsinnspillene er nå til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2473**Innlevert 8. juni 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 15. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan arbeider regjeringen med å sikre at byråkratisk regelverk ikke hindrer pasienter å få best egnet medisin?

BEGRUNNELSE:

NRK skriver 3. juni om Hvordan Trym Saugstad Karlsen ikke får legemiddelet Soliris siden han er født etter 26. september 2022. <https://www.nrk.no/trondelag/ble-syk-for-sent-og-far-ikke-medisin-helseministeren-vil-ikke-gripe-inn-i-saken-1.16430838>

Svar:

Dagens utvikling av ny kunnskap, teknologi, utstyr, utredning og behandling gjør det mulig å gi befolkningen i Norge et stadig bedre helsetjenestetilbud. Samtidig er det en utfordring at mulighetene og ønskene ofte overstiger de ressursene vi har tilgjengelig, spesielt i forbindelse med utvikling av nye og ofte svært dyre legemidler. For å bidra til et godt, rettferdig og likeverdig fordelt helsetilbud innenfor de tilgjengelige ressursene, har Stortinget sluttet seg til et sett av prinsipper for prioritering som skal anvendes i helsetjenesten: nytte, ressursbruk og alvorlighet. Disse prioriteringskriteriene vurderes samlet og veies mot hverandre. Systemet for Nye Metoder ble lovfestet under forrige regjering.

De regionale helseforetakene har et lovpålagt ansvar for å sørge for et felles system, Nye metoder, som beslutter hvilke metoder som kan tilbys i spesialisthelsetjenesten. Bakgrunnen er at ansvaret for å treffe beslutninger om hvilke spesialisthelsetjenester som skal tilbys, følger ansvaret for å vurdere ressursbruken innenfor et helhetlig finansieringsansvar. Et felles system sikrer likeverdig tilgang til metoder i hele landet, uavhengig av for eksempel helseforetakenes økonomi.

I Hurdalsplattformen har regjeringen forpliktet seg til å få ned saksbehandlingstiden i Nye metoder, sikre tillit til systemet og gi brukere og fagfolk en sterkere stemme. Jeg viser til Prop. 1 S (2022–2023) kap. 11 Videreutvikling av Nye metoder hvor oppfølgingen av evalueringen av Nye metoder fra 2022 gjøres rede for. Vi har også vært tydelige på at vi vil fremme en ny prioriteringsmelding som bl.a. skal bidra til større åpenhet og etterprøvbare rundt prioriteringer i helsetjenesten. Meldingen vil bygge på arbeidet med utvikling av systemet for Nye metoder. Meldingen vil bl.a. drøfte problemstillinger knyttet til innføringen av persontilpasset medisin og regjeringens

politikk for å sikre bærekraft i den offentlige helsetjenesten og for å bevare likeverdig tilgang til nye og innovative behandlingsmetoder. Prioriteringsmeldingen skal videre ha fokus på hvordan prinsippene for prioritering forstås og anvendes i praksis. Vi skal bygge på de prinsippene og kriteriene som Stortinget har sluttet seg til og adressere uklarheter knyttet til dem.

I mitt svar av 9. juni 2023 til stortingsrepresentant Bård Hoksrud viser jeg til at pasienter etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 b andre ledd har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Begrepet «nødvendig helsehjelp» tolkes slik at det gir krav på nødvendig helsehjelp med en forsvarlig standard, basert på en individuell vurdering av behov. Vurderingen av hva som er forsvarlig tilbud er det behandlende helsepersonell og tjenesten som gjør, og jeg forventer at de oppfyller sin lovpålagte plikt til å yte forsvarlige tjenester. Pasienter som mener de ikke får oppfylt sin rett til forsvarlige tjenester, kan klage til Statsforvalteren.

SPØRSMÅL NR. 2474**Innlevert 8. juni 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 16. juni 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

FNs klimasjef er bekymret for at diskusjonen om fossil energi ikke kommer på dagsorden under høstens klimatoppmøte i De forente Arabiske Emirater. Samtidig er det en økende bekymring for at COP28 skal ledes av al-Jaba som også er direktør det statlige oljeselskapet Abu Dabi National oil company.

Vil statsråden ta initiativ til å få på plass en annen president for COP28 og vil han sikre jobbe for at spørsmålet om fossil energi kommer på dagsorden?

Svar:

Funnene i FNs klimapanelers rapport er tydelige på at vi ikke vil nå 1,5 gradersmålet uten en omfattende omstilling i energisektoren. Det er en svært krevende oppgave, men det vil også gi store muligheter. Vi må bevege oss bort fra bruk av fossil energi og over til fornybare energikilder.

Energiomstilling er allerede et tema i flere av de viktigste forhandlingssporene frem mot klimatoppmøtet i Dubai, som for eksempel under arbeidsprogrammet for utslippsreduksjoner og i den globale gjennomgangen. Norge arbeider for at energisomstilling blir et høyt prior-

itert tema, og dette er en av våre hovedprioriteringer frem mot klimatoppmøtet i Dubai. Norge arbeider for at vi får en ambisiøs hovederklæring om hvordan verden kan omstille seg og få et energisystem uten klimagassutslipp. Dette er noe jeg har fremhevet på alle internasjonale klimamøter jeg har vært på og vil fortsette med det frem mot og under klimatoppmøtet i Dubai.

Sultan al-Jaber representerer for øvrig både utfordringene og mulighetene, ved å være statsråd, direktør for et oljeselskap og leder for et fornybarselskap. Forventningene til de Forente Arabiske Emiraters formannskap er høye, kanskje mer på grunn av, enn på tross av al-Jabers bakgrunn. I en tale for den globale petroleumsindustrien i Houston tidligere i år la presidenten tydelig vekt på omstillingen bransjen må gjennom. Han sendte tydelig signal om at også petroleumsbransjen må forberede seg på å rapportere etter bærekraftskriteriene scope 1, 2 og 3, det vil si å få ned direkte og indirekte utslipp samt og rapportere på bærekraft gjennom hele verdikjeden. Dette er nye signal fra en slik rolle og bidrar til økte forventninger klimatoppmøte og mulighetene for å sette energiomstilling på dagsorden.

SPØRSMÅL NR. 2475**Innlevert 8. juni 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 14. juni 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for status for det enstemmige stortingsvedtaket, og når statsråden tenker å fremme de nødvendige lovendringene for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Jeg vil vise til følgende enstemmige vedtaket i Stortinget våren 2020 i forbindelse med behandlingen av trossamfunnsloven, som kom på plass etter initiativ fra Framskrittspartiet:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige lovendringer med sikte på å forby faste etter-skole-tilbud med overnatting over lengre tid for å forhindre segregering, parallellsamfunn, negativ sosial kontroll eller radikaliserings.»

Det er nå over tre år siden vedtaket ble gjort.

Svar:

Stortinget er i Prop. 1 S (2022 – 2023) for Barne- og familiedepartementet orientert om status for vedtak 498 (2019-2020):

««Vedtak 498, 14. april 2020

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige lovendringer med sikte på å forby faste etter-skole-tilbud med overnatting over lengre tid for å forhindre segregering, parallellsamfunn, negativ sosial kontroll eller radikaliserings.»

Departementet har med bistand frå fleire departement, gjort ei førebels utgreiing om dei menneskerettslege spørsmåla, mellom anna om retten til privatliv, retten til å skipe foreiningar og retten til trus- og livssynsfridom. Departementet vil i det vidare arbeidet greie ut moglege verkemiddel for å hindre fritidsaktivitetar for barn og unge som kan bidra til radikaliser-

ing eller vere i strid med rettane til barn eller likestillings- og diskrimineringslova, jf. oppfølginga av vedtak 954 av 20. mai 2021 om fritidsaktivitetar for barn og unge som kan bidra til radikaliserings. Departementet vil orientere Stortinget om den vidare oppfølginga av vedtaket på eigna vis.»

Eg vil her også vise til at Stortinget i Prop. 1 S (2021–2022) blei orientert om at utgreiinga «reiser òg krevjande menneskerettslege spørsmål, mellom anna om retten til privatliv og om trus- og livssynsfridom». Departementet har sidan orienteringa i Prop. 1 S (2022 – 2023) arbeida vidare og vil orientere Stortinget om saka i Prop. 1 S (2023–24).

SPØRSMÅL NR. 2476

Innlevert 8. juni 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 14. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvilken funksjon tjener dagens bilaterale samarbeidsavtaler mot arbeidslivskriminalitet, finnes det eksempler på at disse har hatt praktisk nytteverdi, hvilke land har vi slike avtaler med og er det pågående diskusjoner med flere land om å inngå slike?

BEGRUNNELSE:

For å slå ned på arbeidslivskriminaliteten, er internasjonalt samarbeid avgjørende. Norge har meg bekjent samarbeidsavtaler med blant annet myndighetene i Litauen, Bulgaria, Polen og Estland. Jeg ønsker mer kunnskap om hvordan disse samarbeidene fungerer i praksis.

Svar:

Arbeidstilsynet har inngått bilaterale samarbeidsavtaler med arbeidstilsynene i Estland, Latvia, Litauen, Polen, Bulgaria og Romania. Gjennom EØS-midlenes program for sosial dialog og trepartssamarbeid for perioden 2014–2021, har Estland, Litauen, Bulgaria og Romania mottatt støtte for å understøtte samarbeidstiltak med Arbeidstilsynet. Dette gjelder samarbeid om tilsyn av felles interesse, deling av god praksis og informasjonstiltak overfor arbeidstakere og arbeidsgivere. Arbeidstilsynet har sammen med arbeidstilsynene i de øvrige nordiske og baltiske landene etablert et eget nettverk for å dele erfaringer og bygge felles kunnskap.

Arbeidstilsynets vurdering er at de har egen nytte av slike samarbeidstiltak, samtidig som de kan bidra med å styrke kunnskap og tiltak i samarbeidende land. Blant temaene for samarbeidet er utvikling av tilsynsmetodikk for å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet og deling av erfaringer med hvordan regelverket er innrettet for å bidra til dette. Videre er det gjennomført en informasjonskampanje, «Know your rights». En evaluering viser at kampanjen nådde flertallet i målgruppen utenlandske arbeidstakere gjennom målrettet informasjon i sosiale medier, samt gjennom tilsyn. Kampanjen kom i stand som en del av samarbeidet finansiert av EØS-midlene.

Basert på de bilaterale avtalene har Arbeidstilsynet kunnet samarbeide om tilsyn med virksomheter som opererer i Norge og landene de har samarbeidsavtaler med. Samarbeidet spenner fra deling av informasjon gjennom sikre kanaler til koordinerte tilsyn, og i flere tilfeller samtidige tilsyn, hvor Arbeidstilsynets inspektører deltar i samarbeidslandene og deres inspektører har deltatt på tilsyn i Norge.

Som en del av samarbeidet med Litauen er alle offentlige myndigheter som deltar i det tverretatlige samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet involvert, og tilsvarende fra litauisk side. Litauen er i gang med å etablere et pilotprosjekt basert på erfaringene med a-krimsentrene i Norge. Det skal også gjennomføres tverretatlige bilaterale tilsyn rettet mot virksomheter som har aktivitet i begge land.

I regjeringens handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er et av tiltakene å forsterke samarbeidet med kontrollmyndigheter i andre land, og Norden og Baltikum nevnes særskilt. Samarbeidet som er i gang med myndighetene i Litauen er et godt eksempel på dette. Regjeringen ønsker å videreføre bilateralt og tverretattlig internasjonalt samarbeid innenfor EØS-midlene for en ny periode. I forrige periode lyktes det ikke å oppnå enighet med Polen om innretning av et bilateralt samarbeid, men dette vil være en prioritert målsetting i ny

periode. Arbeidstilsynet vurderer mulighetene for å gjennomføre konkrete samarbeidstiltak med myndighetene i andre land bli vesentlig styrket gjennom norsk deltakelse i European Labour Authority (ELA), og at slik deltakelse vil redusere behovet for å inngå egne bilaterale samarbeidssavtaler framover. Regjeringen arbeider med oppfølging i samarbeid med de andre EFTA-landene med sikte på at deltakelse i ELA tas inn i EØS-avtalen, og vil komme tilbake til Stortinget om denne saken.

SPØRSMÅL NR. 2477

Innlevert 8. juni 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 19. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange møter har justisministeren hatt med PST angående 25. juni, og har hun hatt møter med PST hvor beskyttelse av det skeive miljøet har vært på agendaen, siden angrepet i fjor sommer?

BEGRUNNELSE:

Evalueringsrapporten om terrorangrepet 25. juni er rystende lesing. Etter framleggelsen 8. juni, varslet Justisministeren at PST og Politidirektoratet kalles inn på teppet. Det er uklart hvor mange møter Justisministeren har hatt med PST om 25. juni det siste året.

Svar:

Natt til 25. juni 2022 opplevde Norge et rystende angrep der det skeive miljøet ble rammet. Jeg var første gang i kontakt med Justis- og beredskapsdepartementet kort tid etter at angrepet var et faktum, og jeg startet umiddelbart arbeidet med å håndtere hendelsen. Helt fra angrepet skjedde har både regjeringen, jeg, øvrig politisk ledelse og departementet hatt tett og løpende dialog med PST om angrepet, videre håndtering av trusselbildet overfor det skeive miljøet og tiltakssiden. Det har således vært et stort antall møter hvor dette har vært på agendaen.

SPØRSMÅL NR. 2478

Innlevert 8. juni 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 15. juni 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringen øker subsidierammen til havvind i Sørlige Nordsjø II fra 15 til 23 milliarder kroner, en økning på omtrent 60 %. Framtidig kostnadsreduksjon på havvind er usikker, med høy sannsynlighet for fortsatte subsidier.

For å redusere subsidietrykket de kommende tiårene til et minimum, når store mengder ny lavutslippsenergi skal utvikles, vil regjeringen legge til rette for konkurranse mellom ulike energikilder om de samme midlene, i stedet for å forhåndskvalifisere utvalgte teknologier som i dag?

BEGRUNNELSE:

Med Sørlige Nordsjø II sin forventede årsproduksjon fra 7 TWh, og med en stipulert subsidieramme på 23 milliarder kroner, innebærer dette en forpliktet støtte på nesten 3,3 milliarder per TWh, i beste tilfelle, før systemkostnader for nett og balansekraft er regnet med. Med tilsvarende investeringer kan eksempelvis regulerbar vannkraft utvikles, fullfinansiert og uten behov for slike subsidier. Regulerbar kjernekraft likeså.

Det meste av havvindproduksjonen vil sammenfalle med tilsvarende vindkraftproduksjon i land som er tilknyttet samme strømnnett som Norge, hvilket innebærer at inntekter fra havvind i stor grad vil kunne inntreffe i perioder med lave strømpriser, og dermed få lav inntjening og et høyt subsidienivå, slik subsidieordningen er utformet. Landvind oppnår allerede i dag en strømpris omtrent 10 % lavere enn spot, en dynamikk som forventelig vil forsterkes med mer utbygging av havvind.

En installert kapasitet på 1 500 MW og stipulert årsproduksjon på 7 TWh, tilsvarer en optimistisk kapasitetsfaktor på godt over 50 %. Den forventede stabile produksjonen fra havvind, altså andelen av installert kapasitet som kan regnes som pålitelig, vil være betydelig lavere enn kapasitetsfaktoren. Industrien som skal bygges på bakgrunn av strøm fra havvinden må derfor begrenses til kun en liten andel av den installerte kapasiteten, betydelig mindre enn 7 TWh. Dette gir økt systemkompleksitet og systemkostnader.

Det internasjonale energibyrået, IEA, anslår mangler på viktige mineraler for det grønne skiftet frem mot 2040 på opp mot flere tusen prosent, og opplyser samtidig om at det tar 16 år i gjennomsnitt globalt å åpne en ny gruve. Dette er mineraler som også er av stor betydning for havvind, der råvarer allerede representerer majoriteten av investeringskostnadene. Dette resulterer i stor usikkerhet

ang reduksjoner i det totale kostnadsbildet for havvind, hvor det muligens heller kan finne sted kostnadsøkninger.

Statnett og NVE påpeker samtidig at det er den regulerbare andelen kraftproduksjon, altså den typen kraftproduksjon som er mindre avhengig av været som er mest kritisk å bygge ut for å ivareta Norges forsyningssikkerhet fremover. Regjeringens strategi virker her å være prioritering av spesifikk teknologi, framfor funksjon og resultat.

Svar:

Energikommisjonen (NOU 2023: 3) peker på at analysmiljøene er samstemte i sine forventninger om at kraftbruken framover vil øke betydelig. Regjeringen har derfor en ambisjon om å tildele prosjektområder tilsvarende 30 GW havvind innen 2040. Regjeringens ambisjon vil tilsvare rundt 75 pst. av kapasiteten i det norske kraftsystemet i dag. Havvindsatsingen skal samtidig bidra til at vi når flere mål; økt fornybar kraftproduksjon, utvikling av industri og innovasjon og teknologiutvikling.

Tidligere i år lyste departementet ut de første konkurransene om prosjektområder for havvind på norsk kontinentalsokkel. Jeg er glad for at flertallet på Stortinget har gitt en fullmakt til å inngå en tosidig differansekontrakt for støtte til fornybar energiproduksjon for første fase av Sørlige Nordsjø II. Det innebærer at flertallet på Stortinget legger til rette for at det kan produseres mer fornybar kraft til det norske markedet. Regjeringen har også varslet at det vil fremmes en proposisjon for Stortinget med forslag til tilsagnsfullmakt for statsstøtte til fornybar energiproduksjon til havs i Utsira Nord.

Øvrig støtte til teknologiutvikling i kraftsektoren og energieffektivisering gis gjennom det eksisterende virkemiddelapparatet, som f.eks. Enova.

SPØRSMÅL NR. 2479

Innlevert 8. juni 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 15. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan statsråden si noe om når utredningen blir fulgt opp og særlig om statsråden er enig i at adgang til kontradiksjon i klagesaker i NAV bør forbedres?

BEGRUNNELSE:

NOU 2023: 11 Raskt og riktig — En helhetlig gjennomgang av klage- og ankesystemet i Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten ble nylig overlevert statsråden. Det er forståelig at statsråden nå vil sette seg inn i utredningen og ta stilling til de ulike tiltak som foreslås. Utvalget pek-

er blant annet på at en høy andel vedtak i klagesaker blir påklaget og påanket og deretter omgjort. En viktig årsak til dette er et høyt antall uriktige førsteinstansvedtak. Årsaken til dette er ifølge utvalget at Nav ikke gir brukere mulighet for kontradiksjon. I klagesaker mellom f.eks. arbeidstaker og arbeidsgiver om sykepenger i arbeidsgiverperioden er det etter innspill undertegnede har fått, ikke mulig for arbeidstaker å få innsyn i hva arbeidsgiver anfører som årsaker til at sykepengeutbetaling bestrides. Det er i slike klagesaker liten mulighet til å påvirke egen sak. Kontradiksjon og partsinnsyn handler ifølge utvalget om at parten skal ha reell mulighet til å sette seg inn i og imøtegå faktiske og rettslige omstendigheter i saken, enten de er av prosessuell eller materiell karakter.

Svar:

Representanten stiller spørsmål knyttet til regjeringens oppfølging av NOU 2023: 11 Raskt og riktig.

Utredningen ble sendt på alminnelig høring 4. mai 2023 med høringsfrist 4. september 2023. Fristen er tilpasset sommerferien, og den er sendt ut bredt. Utvalget har kommet med en rekke forslag, og det er viktig for reg-

jeringen å få innspill fra berørte virksomheter og øvrige interessenter. Flere av utvalgets forslag berører flere aktører som det er viktig å få innspill fra før vi konkluderer med hvordan disse skal følges opp.

Parallelt med høringen har departementet dialog med både Arbeids- og velferdsdirektoratet og Trygderetten for å få deres vurderinger av om det er funn og tiltak som bør følges opp raskt.

Oppfølgingen av utredningen er altså allerede i gang. Det er som nevnt svært viktig at vi får innspill fra høringssinstansene før det kan konkluderes hvordan utvalgets funn og forslag skal følges opp.

Representanten spør videre om jeg deler vurderingen av at adgangen til kontradiksjon kan forbedres. Utvalget peker på at dette ikke er godt nok ivarettatt i Arbeids- og velferdsetaten i dag, og jeg deler vurderingen av at det er viktig at dette bedres. Jeg er allerede i dialog med direktoratet om hvordan vi best kan sikre at Arbeids- og velferdsetatens brukere best kan få innsikt i, og mulighet til å påvirke, egen sak. Dette er allerede identifisert som et viktig oppfølgingspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2480

Innlevert 8. juni 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak

Besvart 14. juni 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for kommuner, som til tross for intensjonene i barnevernsreformen, har reell økning i antall barn og unge som må plasseres i institusjon og fosterhjem?

BEGRUNNELSE:

Fredrikstad kommune v/barneverntjenesten har hatt underfinansiering knyttet til barnevernsreformen på 14,9 millioner kroner i 2022 og underfinansiering i 2023 er estimert til 18,9 millioner kroner.

Bakgrunnen for den forskjellen mellom 2022 og 2023 skyldes at egenandel for fosterhjem endres i forhold til plasseringstidspunkt og at kommunen har høyere behov for institusjonsplasseringer enn i 2019. For 2024 er det ikke ennå vedtatt at det blir videreført lav sats for kommunal egenandel for statlig fosterhjem for de som er plassert

før 2022. Dersom dette ikke videreføres vil kostanden bli vesentlig høyere enn i dag.

Oppvekstutvalget i Fredrikstad kommune vedtok 31. mai 2023 i sak 26/23 at administrasjonen på nytt må henvende seg til departementet vedrørende fullfinansiering av barnevernsreformen og beregningsgrunnlaget tilknyttet institusjonsplasseringer, samt de utfordringer det skaper for Fredrikstad kommune. Politisk nivå oppfordres til å jobbe tverrpolitisk inn mot sine partigrupper på Stortinget.

Menon Economics og NTNU Samfunnsforskning evaluerer barnevernsreformen på oppdrag fra Barne- og familiedirektoratet med oppstart i slutten av 2021 og skal ferdigstilles i 2027. Etter oppstartsmålingen i 2022 vil det bli utarbeidet årlige delrapporter. Sluttevalueringen i 2027 har som hovedformål å vurdere reformens måloppnåelse.

Selv om kommuner jobber systematisk med forbedringer og tidlig innsats kan det allikevel være slik

at antall plasseringer går opp og ikke ned sett i forhold til året 2019. Det er bakgrunnen for spørsmålet til statsråden.

Svar:

Den overordna målsetjinga for barnevernsreforma er at fleire barn skal få rett hjelp til rett tid, og at tenestetilbodet i større grad skal tilpassast lokale behov. Dette skal skje gjennom at kommunane får eit auka fagleg og økonomisk ansvar for barnevernet. Kommunane blir samla sett kompenserte for det auka ansvaret dei får gjennom ein auke i kommuneramma. Men når kompensasjonen fordelast i inntektssystemet, får nokre kommunar kompensert mindre enn deira faktiske utgifter, slik som representanten viser er tilfellet for Fredrikstad kommune.

Årsaka er at fordeling av midlar i kommuneramma skjer etter objektive kriterium og ikkje etter faktiske utgifter for den enkelte kommunen. Dette medfører at nokre får meir kompensasjon enn utgiftsauken som følgjer av auka ansvar, medan nokre får mindre. Derfor blei det i Prop. 1 S (2021-2022) lagt opp til ein overgangsperiode på to år, kor halve kompensasjonen til kommunane blir fordelt etter dei objektive kriteria i KDD sin kostnadsnøkkel for barnevern, medan den andre halvparten fordelast etter

kommunanes faktiske tiltaksbruk av statlege barnevernstiltak.

Eg tek på alvor at det er nokre kommunar som opplever utfordringar med overgangen til reforma. Derfor har vi utvida overgangsordninga frå to til tre år.

Vi har også ei anna overgangsordning, som inneber at kommunane betaler gamal, lågare eigendelar for plasseringar i spesialiserte fosterheimar og beredskapsheimar gjort før 1. januar 2022. Denne ordninga gjeld så lenge barna bur der.

Som representanten viser til, blir det gjennomført ei følgjeevaluering av reforma. I tillegg er det sett ned ei nasjonal koordineringsgruppe for gjennomføring av reforma, leia av Bufdir, med representantar frå KS, tre kommunar, statsforvaltaren, Bufetat og Fellesorganisasjonen (FO). Formålet med arbeidet i koordineringsgruppa er å samanlikne og vurdere informasjon om utvikling i kommunane i kjølvatnet av barnevernsreforma, slik at ein på eit tidlegast mogleg tidspunkt kan gripe inn og korrigere eventuell uheldig utvikling.

Eg følgjer utviklinga i kommunane tett, og vil vurdere behovet for tiltak i takt med at vi får meir kunnskap om korleis reforma verkar.

SPØRSMÅL NR. 2481

Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 16. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

I hvilken grad vil de pågående prosesser få konsekvenser for regionalplanene og hvilken rolle har KDD som forvalter av plan- og bygningsloven mtp. hvordan man vil sikre samfunnsøkonomisk helhetssyn i pågående prosesser dersom regionalplanene endres?

BEGRUNNELSE:

I oktober 2022 varslet regjeringen oppstart av arbeid med en stortingsmelding for forvaltning av villrein. Det ble samtidig varslet at det ville bli iverksatt en rekke både kort- og langsiktige tiltak for å bedre levekårene for villrein ifm. Kvalitetsnormen som NINA la frem høsten 2022. Det er bra. Det var lovet en bred og involverende prosess der både kommuner, kraftbransje, reiseliv og andre interesser involveres. Det er et utbredt krav fra ordførere og andre lokalpolitikere at regjeringen tar lærdom av pros-

essene rundt utarbeidelse av de regionale villreinplaner og utvidelse av vern generelt, trør varsomt og respekterer lokaldemokratiet.

De fylkeskommuner som har villrein i sin fauna har regionale forvaltningsplaner for villrein. Det oppstod konflikt rundt flere av planene som da ble vedtatt i Kommunal- og Moderniseringsdepartementet (før 2014 i Klima og Miljødepartementet). Regionalplanene er hjemlet i plan- og bygningsloven og skal avgrense nasjonale villreinområder og fastsette en langsiktig arealforvaltning som balanserer bruk og vern for de aktuelle fjellområdene og slik ivaretar både villreinvernet og øvrige samfunnsinteresser – så som næringsliv, bosetning og friluftsliv. Planene dekker i stor grad områder som allerede er underlagt en eller annen form for vernestatus men også betydelige områder som i utgangspunktet ikke er vernet. Regionalplanene er ikke juridisk bindende, men er å betrakte som et innsigelsesverktøy og gir ofte betydelige og ytter-

ligere innskrenkinger av det lokale handlingsrommet og muligheter for lokal utvikling og verdiskapning. Retningsslinjene for nasjonalt villreinområde er svært restriktive.

Regionalplanene er vedtatt av fylkestingene og hjemlet i Plan- og Bygningsloven som nå forvaltes av Kommunal- og distriktsdep., men det er Klima- og miljødep. som nå alene er bedt om å sørge for prosessen sammen med Statsforvalter og Miljødirektoratet. Berørte kommuner og organisasjoner er invitert til korte innspillmøter for utarbeidelse av stortingsmeldingen om villrein. Kommunene har kort frist til å komme med skriftlig høringsinnspill. For øvrig har folkevalgtnivåene ingen rolle i prosessene.

Svar:

Spørsmålet frå representanten gjeld tre ulike prosessar knytt til forvaltning av villrein; regionale planar for fjellområde med villrein, tiltaksplanar etter kvalitetsnorm for villrein og arbeid med ny stortingsmelding om villrein.

Dei regionale planane skal sikre ei heilskapleg forvaltning av fjellområda, og fastsette ei langsiktig arealforvaltning som balanserer mellom bruk og vern av dei nasjonale villreinområda med randområde. Det er fylkeskommunane som regional planmyndigheit som har ansvar for oppfølging av planane og tek endeleg stilling til om dei regionale planane skal reviderast. Dersom planane skal reviderast i framtida, vil reglane for medverknad etter plan- og bygningslova nyttas slik at alle partar får moglegheit til å bli høyrte. Eg viser vidare til at dei regionale planane er retningsgivande for kommunane si planlegging og at arealbruken blir endeleg fastsett i dei kommunale planane. Eg har stor tillit til at både fylkeskommunane og kommunane vil sikre at det i framtida blir ein god balanse mellom berekraftig bruk og vern av villrein fjella.

Kvalitetsnormen for villrein blei vedteken ved kongeleg resolusjon i 2020, og fastset grenseverdiar for god, mid-

dels og dårleg kvalitet for villrein i villreinområder, basert på bestandsforhold, lavbeite, leveområde og menneskeleg påverking. Ei første klassifisering av dei nasjonale villreinområda blei gjennomført i 2022. Resultatet viser at seks område har dårleg kvalitet, fire har middels kvalitet, medan ingen har god kvalitet. Målet er minimum middels god kvalitet. Kvalitetsnorma seier vidare mellom anna:

«Blir en fastsatt kvalitetsnorm for villrein i et villreinområde ikke nådd, eller er det fare for dette, bør Klima- og miljødepartementet i samråd med andre berørte myndigheter utarbeide en plan for hvordan kvaliteten likevel kan bli nådd. Slike planer skal avveies mot hensynet til igangværende virksomhet av stor samfunnsmessig betydning i området.»

På denne bakgrunnen har Miljødirektoratet fått i oppdrag frå Klima- og miljødepartementet å lage utkast til tiltaksplanar. Det faglege grunnlaget for tiltaksplanar vil bli oversend til Klima- og miljødepartementet i desember. Alle departementa vil bli involvert før regjeringa fastset endelege tiltaksplanar. Klima- og miljødepartementet vil òg legge til rette for dialog med aktuelle kommunar og fylkeskommunar i forkant av ei ope høyring. Alle aktuelle partar skal få god tid til å kome med innspel til faggrunnlaget.

Når det gjeld arbeidet med ei stortingsmelding for villrein, vil det vere avgjerande med god regional og lokal medverknad. Klima- og miljødepartementet har invitert til fleire møter for å få innspel til omtale av utfordringsbildet i villrein fjella og til forslag til ny politikk. Dei inviterte var kommunar, fylkeskommunar, statsforvaltaren, villreinnemnder og villreinutval, organisasjonar og forskings- og kompetansemiljø. Det er òg planer om ein tredje innspelsrunde til hausten, der tema vil bli meir konkret om innhaldet i den nye politikken i villrein fjella. Det er med andre ord ei betydeleg involvering av lokale og regionale partar i arbeidet med stortingsmeldinga.

SPØRSMÅL NR. 2482

Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 16. juni 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Korleis vil det faktum at metangassutslepp frå jordbruket er endå meir skadelege for klimaet enn tidlegare lagt til grunn påverke statsråden sitt arbeid med å få ned utsleppa frå sektoren?

GRUNNGJEVING:

8. juni d.å. publiserte Statistisk sentralbyrå den førebelse statistikken om utslepp av klimagassar for 2022. I den nye statistikken legg ein til grunn oppdatert metodikk for å rekne om ulike klimagassar til CO₂-ekvivalentar. Med den

oppdaterte metodikken, som følgjer av IPCC sin femte hovudrapport etter Paris-avtalen, får ein eit betre fagleg grunnlag for å samanlikne ulike klimagassar sitt skadepotensiale for det globale klimaet.

Med den nye metodikken blir eitt tonn metan rekna om til 28 tonn CO₂-ekvivalentar (mot tidlegare 25 tonn). Dette gjer at jordbrukssektoren, der metangass er den viktigaste utsleppskjelda, aukar sin andel av dei totale klimagassutsleppa i Noreg.

Allereie no ligg ein langt bak å vere i rute til å kutte klimagassutsleppa frå jordbruket i tråd med målet fastsatt i klimaavtalen mellom regjeringa og jordbruksorganisasjonane. Den nye fagmetodikken understrekar ytterlegare kor viktig det er for Noreg sine samla klimagassutslepp at ein raskt får ned utsleppa frå jordbruket. Spørsmålet er om regjeringa har tenkt å foreta seg noko for å få opp tempoet i utsleppsreduksjonane, og i tilfelle kva.

Svar:

Det er riktig, som representanten Rotevatn skriver, at i utslippsregnskapet som SSB publiserte 8. juni, har SSB gått over til å bruke GWP100-verdiene fra IPCCs femte hovedrapport (AR5). For metan er verdien endret fra 25 til 28. Det er i tråd med retningslinjene som fastsettes av FN's klimakonvensjon. Det ble besluttet under COP 24 i Katowice i 2018 at partene skulle gå over til å rapportere med vektfactorer fra AR5 senest innen 2024. GWP100-verdiene er også endret for andre klimagasser, for lystgass er den redusert fra 293 til 265. Det kan også nevnes at i IPCCs sjette hovedrapport fra 2021 (AR6), er GWP100-verdien for metan økt til 32.

I kapittel 7 i del 1 av IPCCs sjette hovedrapport (The Physical Science Basis) gjengis også de siste årenes forskning om vektfactorer for å sammenligne kortlivede klimagasser, som metan, med klimaeffekten av CO₂-utslipp. Omtalen viser at det må skilles mellom utslipp, målt på tradisjonell måte med GWP100, og utslippenes bidrag til oppvarming over tid. GWP100 er en såkalt pulsbasert vektfactor, og anslår det akkumulerte bidraget til stråling-

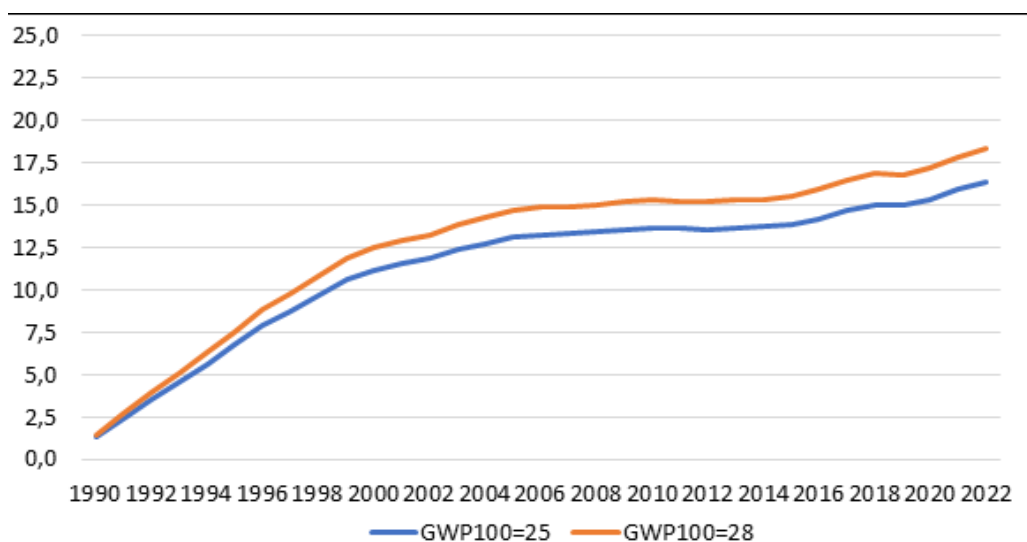
spådrivet over 100 år av en enkelt puls, sammenlignet med CO₂. Akkumulering av årlige CO₂-ekvivalenter av metan, viser ikke oppvarmingsbidraget over tid. Det gjelder spesielt ikke når metanutslippene er stabile eller faller.

For kumulative klimagasser, som CO₂, er oppvarmingsbidraget resultat av summen av alle historiske utslipp, mens for kortlivede gasser, som metan, er oppvarmingsbidraget resultat av utslippene til enhver tid (forstått som 2-3 tiår), siden metan brytes relativt raskt ned i atmosfæren.

Metan er ikke en kumulativ klimagass med en klimaeffekt som er 28 ganger sterkere enn CO₂. Langtids stabile eller svakt fallende utslipp av metan, gir ikke ytterligere oppvarmingsbidrag. Endringen i GWP100-verdi for metan fra 25 til 28 forteller først og fremst at en endring i utslippsnivået har større klimaeffekt enn det som ble regnet med tidligere. Den kortsiktige effekten av en økning, eller reduksjon i utslippsnivået, er også mye høyere enn GWP100-verdien antyder, før den avtar relativt raskt. Å redusere nivået for metanutslipp til et varig lavere nivå, tilsvarer et engangsuttak av CO₂ fra atmosfæren. Med hensyn på oppvarmingseffekt over tid er stabile metanutslipp ekvivalent med netto null utslipp av CO₂, det gir ingen ytterligere oppvarming.

Den ferske utslippsstatistikken fra SSB viser at utslippene fra jordbruket gikk ned fra 2021 til 2022, som følge av reduserte utslipp av metan og lystgass. Årsaken er i hovedsak færre antall melkekyr og redusert omsetning av mineralgjødsel. Siden 1990 er metanutslippene fra jordbruket redusert med vel 6 prosent.

Figuren under viser det akkumulerte oppvarmingsbidraget fra utslipp av metan i jordbruket fra 1990 til 2022, ved bruk av GWP* fra AR6, som gjør at en kan beregne oppvarmingsekvivalenter med GWP100-verdiene 25 og 28 (se også figur 3.18 på side 52 i pro-posisjonen om jordbruksavtalen, Prop. 121 S 2022-2023). Siden 1990 har metanutslippene fra jordbruket gitt et bidrag til oppvarming tilsvarende utslipp av 18 mill. tonn CO₂. Til sammenligning er det fra norsk territorium sluppet ut 1 353 mill. tonn CO₂ i samme periode.

Figur 1. Akkumulert bidrag til oppvarming forårsaket av metanutslipp fra jordbruket ved bruk av GWP100-verdiene 25 og 28, fra 1990 til 2022. Kilder: SSB, IPCCs AR 4, 5 og 6.

Den nye fagmetodikken som Rotevatn viser til omfatter altså ikke bare nye GWP100-verdier, men også en rikligere forståelse av oppvarmingsbidraget fra utslipp av kortlivede klimagasser over tid. Den nye forståelsen endrer faktagrunnlaget noe, men vi vil forsterke arbeidet med å kutte utslipp og oppfylle klimaavtalen med jordbruket.

Om lag halvparten av klimagassutslippene fra jordbruket kommer fra metanutslipp knyttet til fordøyelsen hos husdyr og gjødselhåndtering. Det er derfor viktig for meg at vi ser på mulig-heter for å redusere disse utslippene på en måte som ikke påvirker matproduksjonen negativt. I årets jordbruksforhandlinger ble klima og miljø gitt en høy prioritet, både fra regjeringen og fra Norges Bondelag. Hele 9,3 mrd. kroner er avsatt til ordninger med en klima- og eller miljøeffekt, en økning på over 1,1 mrd. kroner fra 2022. Bruk av metanhemmere i før kan potensielt bidra til

vesentlige reduksjoner i metanutslippene fra drøvtyggere. Et viktig forhandlingsresultat er derfor enigheten om å finansiere etablering av en MetanHUB som skal teste ut bruk av metanhemmere i føret til drøvtyggere under norske forhold. Det skal også settes ned en arbeidsgruppe som skal vurdere muligheten for å koble bruk av metanhemmere til husdyrtilskuddet. I tillegg er det prioritert midler til en rekke andre tiltak.

Jeg har stor tro på at arbeidet med å kutte utslipp per produsert enhet skal lykkes, slik at klimaavtalen oppfylles med tiltak på tilbudssiden i matproduksjonen. Endringer fra etterspørselssiden, som kosthold og redusert matsvinn, vil komme i tillegg. Det vil til sammen ha en vesentlig effekt på utslippene og oppvarmingsbidraget fra norske forbrukeres kosthold og jordbrukets produksjon av mat.

SPØRSMÅL NR. 2483

Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 15. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over behovet for sikringstiltak i NAV, hvilket finansieringsbehov dette utgjør samlet, og hvordan følger regjeringen opp sikkerhetsrapporten som ble utarbeidet etter angrepet ved Nav Årstad (Ber om at oversikt over behov for sikring og finansiering oversendes som en del av svaret)?

BEGRUNNELSE:

Ansatte i NAV har vært utsatt for flere dramatiske og svært alvorlige sikkerhetshendelser de siste årene. Fortsatt melder tillitsvalgte i NAV om manglende arbeid med sikring. Sikkerhetsrapporten etter angrepet ved NAV Årstad peker på mange av de samme manglende som rapporten etter angrepet på Grorud i 2013.

Svar:

Etter drapet på NAV Årstad satte Arbeids- og velferdsdirektoratet og Kommunesektorens organisasjon (KS) ned en arbeidsgruppe som skulle utrede sikkerhetssituasjonen i NAV-kontor. Arbeidsgruppen leverte sin rapport i mars 2023. Rapporten har kartlagt både status og forbedringsbehov og gir et oppdatert kunnskapsgrunnlag om vold og trusler mot ansatte i NAV-kontorene og andre

brukernære tjenester. Rapporten gir også anbefalinger om ulike tiltak som kan bidra til å forebygge vold og trusler.

Arbeidsgruppens rapport og anbefalte tiltak er behandlet i en styringsgruppe som besto av representanter fra ledelsen i Arbeids- og velferdsdirektoratet, KS, ansattes organisasjoner og vernetjenesten. Arbeidsgruppen anbefalte åtte nye eller forsterkede tiltak for å forebygge og håndtere vold, trusler og andre uønskede hendelser mot ansatte. Styringsgruppen sluttet seg til alle de anbefalte tiltakene, og arbeids- og velferdsdirektøren har vedtatt en egen plan for å sikre iverksetting og konkretisering av disse tiltakene:

- A. Gjennomføre opplæring, trening og øvelser
- B. Etablere standard for trygge brukermøter (revidering av minimumsstandard)
- C. Forebygge hendelser gjennom kvalitet, tilgjengelighet og samarbeid
- D. Styrke arbeidet med risikovurderinger i NAV
- E. Forsterke og tydeliggjøre fagområdet vold og trusler og støttefunksjoner i NAV
- F. Sikre nødvendig bistand og veiledning til ledere med arbeidsgiveransvar og verneombud i arbeidet med vold og trusler
- G. Styrke oppfølgingen av ansatte etter uønskede hendelser

H. Styrke oppfølging og reaksjoner overfor brukere som står bak uønskede handlinger

Standard for trygge brukermøter og program for opplæring, trening og øvelser er vurdert som to av de viktigste tiltakene for å forebygge vold og trusler. Dette er tiltak som allerede er påbegynt og som vil bli iverksatt i løpet av 3. kvartal 2023. I tillegg har Arbeids- og velferdsdirektoratet gitt forsterkede styringssignaler for å forebygge vold og trusler i styringsdokumenter til fylkene, NAV Hjelpemidler og tilrettelegging og NAV Kontaktsenter for 2023.

I budsjettet for 2023 har Arbeids- og velferdsetaten satt av 10 mill. kroner ekstra for å kunne gjennomføre fy-

siske sikringstiltak i NAV-kontorene for å forebygge vold og trusler. Dette kommer som et tillegg til de ordinære budsjettene som inkluderer midler til slike tiltak.

Når standarden for trygge brukermøter foreligger, vil Arbeids- og velferdsdirektoratet gjøre en kartlegging av behov for driftsmidler for å kunne oppfylle standarden som er vedtatt.

Sikkerhet for ansatte på Nav-kontor er et tema som jevnlig følges opp i styringsdialogen mellom departementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2484

Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 14. juni 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan har statsråden fulgt opp utfallet av kabelen, og kan statsråden dele det departementet vet om hva utfallet skyldes og hvilke konsekvenser det hadde for kraftproduksjonen i området like etter kabelen falt ut?

BEGRUNNELSE:

I en Urgent Market Message (UMM) på kraftbørsen Nord Pool ble det klokken 12:38 meldt at North Sea Link (NSL) kabelen mellom Norge og England plutselig falt ut. Feilen skal ha oppstått i landanlegget på norsk side på et tidspunkt hvor det var eksport i forbindelsen.

Noen timer senere ble kabelen satt til halv kapasitet og det er dermed mulig å sende opp til 700 MW hver vei. Fredag formiddag var det eksport på 700 MW.

Svar:

Statnett er ansvarlig for driften av kraftsystemet i Norge, herunder utenlandsforbindelsene. Statnett opplyser at det torsdag 8. juni oppstod en teknisk svikt på deler av likeretteren i Kvilldal. Dette medførte at kabelen til Storbritannia (North Sea Link) falt ut, men etter kort tid fikk Statnett koblet om slik at kabelen kom opp på halv kapasitet (700 MW) igjen. Kabelen ble driftet på halv kapasitet til den ødelagte komponenten ble skiftet ut. Fra 13. juni har kabelen vært tilbake med full kapasitet igjen. Statnett har en rekke virkemidler i driften for å rutinemessig håndtere slike umiddelbare utfall. I dette tilfellet ble det håndtert

ved nedregulering av kraftproduksjon. Ved lengre utfall vil kraftprodusentene hensynta redusert overføringskapasitet i sin budgivning i kraftmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 2485**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Olve Grotle****Besvart 16. juni 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Kva har regjeringa tenkt å gjere for å få til reelle forhandlingar med dei andre kyststatane som endar opp i semje om kvotefordelinga før dette fiskeriforbtreingsprosjektet endar i 2024?

GRUNNGJEVING:

Kolmule er ein berekraftig norsk råvare som er viktig for norsk fiskefôr.

Den har mista MSC-sertifisering si på grunn av at Noreg og dei andre kyststatane, Island, Færøyane, EU, UK og Grønland, ikkje har klart å bli samde om kvotefordelinga dei siste 13 åra. Nå er dette fisket underlagt eit fiskeriforbtreingsprosjekt som endar i 2024 dersom det ikkje blir semje.

Norske førselskap seier at dei vil slutte å kjøpe kolmule dersom det ikkje blir semje om dette innan 2024, slik at kolmule igjen kan få tilbake sertifiseringa. Da risikerer vi altså å miste denne norske fôrråvaren.

Svar:

Noreg deltar og er aktiv i andelsforhandlingane om kolmule, saman med dei andre kyststatane, som er Island, Færøyane, Storbritannia og EU. Dette gjer vi innafor dei tre overordna måla som ligg til grunn for Noregs medverknad i dei ulike forhandlingsprosessane for ressursforvaltning, slik desse er lagt fram i den årlege stortingsmeldinga om

fiskeriavtalane å fremme ei berekraftig forvaltning av dei levande marine ressursane, basert på den beste tilgjengelege vitskaplege kunnskapen og ei økosystembasert tilnærming;

å sikre Noreg ein rettferdig del ved kvotefordeling av felles regulerte bestandar;

å sikre tilfrestillande kontroll og handheving i dei forvaltningsregima der Noreg tek del.

Det har vore to møter om ei ny fordeling av kolmulebestanden hittil i år, utan at vi førebels har korne så mykje lenger. Saman med nokre av dei andre partane freista vi å få til eit nytt møte allereie i slutten av juni, kant i kant med eit avtalt møte om fordeling av sild, i håp om å skape framdrift i forhandlingane. Det var dessverre ikkje alle partane som ville ha eit slikt fysisk forhandlingsmøte no, og sidan Noreg ikkje leier forhandlingane, kunne vi ikkje gjere meir enn å oppmode til eit slikt møte. Det skal vera eit digitalt møte mellom delegasjonsleiarane i slutten av

juni, men for forhandlingar gjer ikkje det same nytten som å møtast fysisk med delegasjonar til stadas.

Frå norsk side har vi framført at dersom det ikkje er mogleg å få til ein avtale om fordeling med verknad frå 2024, så bør partane i alle høve prøve å redusere overfisket av den avtalte totalkvoten. Dette krev også ytterlegare drøftingar utover året.

Målet må uansett vere å få til ein avtale om fordeling som inneber at samla fiske blir innanfor avtalt totalkvote, så snart som mogleg. Vi er merksame på problemstillinga som gjeld for til oppdrettsfisk, og dette har vore drøfta internt i den norske delegasjonen som består av representantar frå både sjø- og landsida i sjømatnæringa. Problemstillinga er også drøfta med nokre andre partar, og dette bør vera endå eit incitament til å nå ei samla løysing, i tillegg til det openberre målet om å sikre ei berekraftig forvaltning av kolmule.

SPØRSMÅL NR. 2486**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 15. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at utbyggingsavtalevedtak blir ansett som enkeltvedtak?

BEGRUNNELSE:

Kommuner bruker utbyggingsavtaler med private utbygere for å mellom annet håndtere rekkefølgekrav. Disse avtalene er ofte svært omfangsrike og utbyggerne føler de er tvunget for å ikke senke prosessen. Disse avtalene er ikke enkeltvedtak som kan klages på / lovlighetsvurderes om de er i tråd med lovgivers intensjon.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har tidlegare vurdert innføring av ei klage- eller overprøvingsordning for utbyggingsavtalar, men korne til at det vil vere ressurskrevjande og utfordrande å få til i praksis. Men departementet sende eit forslag til lovendingar på høyring i 2021, som blant anna gjaldt justeringar i reglane om utbyggingsavtalar. Forslaget klargjer vilkåra for kva ein utbyggingsavtale kan innehalde, og at domstolane kan prøve innhaldet i utbyggingsavtalen fullt ut. Dette vil gjere det tydelegare at domstolane kan overprøve innhaldet i

utbyggingsavtalane mellom kommunen og utbyggjar, og kva dei kan prøve.

Høyringsforslaget gjaldt vidare ein ny modell for grunneigarfinansiering av infrastruktur, som er eit alternativ til dei frivillige utbyggingsavtalane. Modellen opnar for at kommunane kan gi føresegner i arealplan om kva som er nødvendig infrastruktur for utbygging i eit område, og korleis kostnadene til denne infrastrukturen skal fordelast på grunneigedomane i det aktuelle området. Ved å synleggjere betalingspliktene som gjeld for dei ein-skilde grunneigedomane i arealplan, kan utbygger føresjå kostnadar i byggjeprosessane tidlegare. Modellen gjerdet også mogeleg å sjå større område i samanheng og sikre ei jamnare byrdefordeling. Endringane skal gi raskare og betre byggjeprosessar og på denne måten sikre nødvendig utbygging.

Ein annan fordel ved bruk av modellen er at utbyggjar får mogelegheit til å klage på kostnadsfordelinga som er fastsette i reguleringsplan. Manglande klagerett på utbyggingsavtalar kan dermed avhjelpast dersom kommunen tek den nye modellen i bruk.

Departementet har jobba med justeringar i forslaget etter høyring. Et revidert forslag vil etter planen sendast på ny høyring i løpet av året.

SPØRSMÅL NR. 2487**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 21. juni 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil statsråden justere på Enovas oppdragsbrev slik at borettslag og sameier på mer enn 4 enheter kan delta i tilskuddsordninger fra Enova som gjelder energieffektivisering, klimatiltak og renovering av boligkroppen?

BEGRUNNELSE:

Mange borettslag og sameier er av eldre dato, anvendte materialer har oppnådd sin levealder, åpenbar slitasje

som følge av dårlige løsninger og utførelse preger mange av byggene satt opp på slutten av 70 og 80-tallet. Dette har ført til at mange borettslag og sameier opplever høye vedlikeholds-, forsikrings og strømkostnader. Et av borettslagene som har opplevd dette er Feråslien Borettslag i Bergen som har tatt kontakt med departementet om denne problematikken. Borettslaget skal gjøre investeringer for over 100 millioner kroner i renovering av boligkroppen, noe som blant annet vil bidra til redusert varmetap på ca. 35 prosent. Enova har i dag tilskuddsordninger som går

direkte til denne typen formål. Borettslaget vil søke Enova om tilskudd til blant annet renovering av boligkroppen når jobben er ferdigstilt. Dagens praksis gjør at mange borettslag og sameier ikke får delta i tilskuddsordningene til Enova, inklusiv Feråslien Borettslag. Departementet har mulighet å gi overordnede og prinsipielle føringer til Enova gjennom årlige oppdragsbrev for å rette opp denne urimeligheten.

Svar:

Regjeringen har allerede gjennom en tilleggsavtale med Enova og gjennom justering av oppdragsbrevet, sørget for en styrket satsing på energieffektivisering, inkludert for husholdninger. Vi har presisert Enovas mandat slik at det nå omfatter energieffektivisering i alle sektorer og i større grad åpner for støtte til moden og velkjent teknologi, i umodne markeder. Som en oppfølging av presiseringen legger Enova opp til en styrket satsing på energi i bredt og energieffektivisering mer spesifikt. Dette innebærer blant annet en ny investeringsstøtte rettet mot borettslag, sameier og yrkesbygg som kobler støtten til energimerket og forbedret energiytelse basert på en grundig kartlegging. Støtten innrettes etter samlet energiytelse fremfor enkelttiltak og overlater til fagpersoner å anbefale løsninger tilpasset den aktuelle bygningen. Støtten blir dermed teknologinøytral og resultatbasert.

Enova støtter for øvrig allerede borettslag og boligsameier i form av kartleggingsstøtte. Kartlegging gir konkrete anbefalinger om blant annet tiltak som kan redusere energibehov, effektbehov eller klimagassutslipp, i tillegg til muligheten for lokal kraftproduksjon i egen bygningsmasse, for eksempel gjennom solceller eller varmpumper. Maksimalt støttenivå for kartleggingsstøtte ligger mellom 150 000 og 350 000 kr, avhengig av antall enheter. I tillegg kan man få opptil 50 prosent mer i kartleggingsstøtte dersom man etter kartleggingen signerer kontrakt på gjennomføring av kartlagte, energibesparende tiltak. Enova ønsker med denne støtteordningen å bidra til å løse noen av utfordringene som borettslag og sameier gjerne møter på allerede i informasjonsinnhentingsfasen i forbindelse med vurderinger av energitiltak. Enova støtter også varmesentraler basert på fornybare energikilder, hvor også borettslag og sameier kan søke. I tillegg kan tiltak under Enovatilskuddet som pris- og effektstyrt energilagringssystem for boliger og smart varmtvannsbereder være aktuelle for den enkelte beboer i borettslag og sameier.

Enova er et spesialverktøy for støtte til teknologiutvikling og markedsintroduksjon av klima- og energiløsninger. Støtten avlaster de som er først ute med å ta i bruk nye løsninger, med mål om at alle andre i neste omgang skal ha bedre og billigere teknologier å velge mellom.

SPØRSMÅL NR. 2488

Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 20. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Mange utviklingshemmede er i dag ekskludert fra viktige digitale arenaer, fordi de ikke får bruke BankID. Blant annet er det utfordrende for mange foreldre å få tilgang til viktige helsejournaler. KrF har nylig foreslått et krav om verifiserbar digital ID på sosiale medier som sikrer en reell 13-års-aldersgrense, og da trengs det også en løsning som kan fungere for utviklingshemmede.

Når vil regjeringen komme med en konkret løsning til en sikker digital ID som inkluderer funksjonshemmede?

i KMD uttalte til NRK 13. april i fjor at regjeringen var i slutfasen av arbeidet med en ny nasjonal strategi for eID i offentlig sektor. Hun sa at målet var å sikre alle nødvendig elektronisk tilgang til offentlige tjenester og at de som ikke selv kan opptre digitalt, kan la seg representere av andre.

De nødvendige regelendringene er allerede vedtatt og åpner for at en fullmektig eller verge kan bruke sin egen elektroniske ID for tilgang til tjenester på vegne av den man er verge eller fullmektig for. Det som gjenstår er at regjeringen presenterer en konkret løsning.

BEGRUNNELSE:

En sikker digital ID for utviklingshemmede har vært mangelvare i lang tid. Statssekretær Gunn Karin Gjøl

Svar:

Digitalt utanforskap er eit av dei områda regjeringa jobbar med å finne gode løysingar på. Digitaliseringa skal gje ein enklare kvardag for både innbyggjarar, næringsliv og frivillig sektor, og det er ei viktig målsetting at alle som har evne til det, skal kunne kommunisere digitalt med offentleg sektor.

Vi er kjent med utfordringane representanten tek opp. Regjeringa har nyleg vedteke ein ny nasjonal strategi for eID i offentlig sektor, der vi mellom anna har sett på korleis ein kan sikre tilgang til digitale tenester gjennom å sørge for at alle har moglegheit for å skaffe seg ein eID på det tryggningsnivået dei har behov for. Departementet jobbar for tida med ein handlingsplan som ein oppfølging av eID-strategien. Regjeringa har også nyleg lagt fram ein handlingsplan som følger opp strategien for økt digital deltakelse og kompetanse i befolkningen - Digital hele livet, som ble lagt fram i 2021 av den forrige regjeringa og der målet er å motvirke digitalt utanforskap og sikre at flest mulig blir inkludert i det digitale fellesskapet.

Elektronisk ID er inngangsnøkkelen til digitale tenester. eID-strategien sitt utgangspunkt er at offentlig sektor må ta eit større ansvar for at identifiserte brukarbehov blir

ivareteke. Det er ein ambisjon at alle skal ha moglegheit til å få bistand til å benytte ein eID, tilrettelagte løysingar eller at andre kan opptre på vegne av brukaren. Alle som ønskjer det skal kunne la seg representere digitalt av andre, dersom en sjølv av ulike årsaker ikkje er i stand til å nytte digitale tenester. Eitt av tiltaka i strategien er derfor å greie ut brukarvennlege digitale fullmaktsløysingar som gjer det mogleg å få tilgang til digitale tenester på vegner av ein annan brukar. Slike løysingar vil bygge vidare på løysingar som allereie er sett i gang, som Digitaliseringsdirektoratet sitt arbeid med fullmaktsregister-prosjektet (FUFINN) og løysinga Altinn Autorisasjon.

Eit anna viktig tiltak i strategien er å greia ut beste praksis og behov for sikker kommunikasjon mellom ulike sektorar og unge brukarar, også under 12 år. Utgreiinga skal gje ein betre forståelse for behov som unge brukarar har for sikker kommunikasjon og samhandling med det offentlege for ulike formål, sjølv om løysingar for sikker kommunikasjon truleg må utviklast per sektor. Tiltaket inneber å lage veiledning og beste praksis for fellesfunksjonalitet i slike løysingar dersom utgreiinga viser at det er behov for dette.

SPØRSMÅL NR. 2489

Innlevert 7. juni 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 20. juni 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvilke vurderinger ligger til grunn for at Norge ikke har tilsluttet seg den internasjonale kampflykoalisjonen og er dette evt. noe regjeringen ønsker å gjøre på et senere tidspunkt?

BEGRUNNELSE:

Den 24. mai ble det endelig klart at regjeringen er positive til et initiativ for å gi ukrainske piloter opplæring og trening på jagerflyet F-16, og at regjeringen vurderer hvordan de kan bidra til dette. Forut for regjeringens beslutning ble det klart at Nederland og Storbritannia gikk sammen om en internasjonal kampflykoalisjon. Ettersom vi forstår har Polen, Danmark, Sverige, Belgia, Portugal og Frankrike nå tilsluttet seg koalisjonen, men ikke Norge.

Svar:

Flere allierte land har tatt initiativ til utdanning av ukrainsk personell på F-16-systemet.

Som vist i brev til representanten Melby av 25. mai 2023, har regjeringen allerede besluttet å bidra til dette.

Trening av personell til F-16 vil fordre samarbeid mellom allierte. Norge er i nær kontakt med aktuelle nasjoner for å kartlegge hvordan vi best mulig kan bidra til slik utdanning.

SPØRSMÅL NR. 2490**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 15. juni 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Her er det en næring som vil følge opp direktivet med fastkork på flasker, men som risikerer å stå i en håpløs situasjon fordi det ikke finnes en løsning før senere på året.

Vil statsråden sikre en utsettelse av innføringen av direktivet i Norge til denne typen korker er tilgjengelige på markedet?

BEGRUNNELSE:

Som kjent, har EU bestemt at alle PET-flasker fra 3. juli 2024, skal ha fastkork på flaskene (flasker med fast kork som ikke skal kunne splittes fra flasken). EU mener at dette vil bidra til å redusere utslippet av plast. Dette er noe som næringen og bedriftene har som mål å følge opp, men utfordringen er at når produsentene tar kontakt med korkleverandørene så er den klare tilbakemeldingen at sportskork for denne korte flaskenakken per i dag ikke er utviklet, og blir sannsynligvis heller ikke tilgjengelig på markedet før tidligst høsten 2024. Produsenten av Isklar har også vært i kontakt med flere andre mineralvannsprodusenter som bekrefter den samme utfordringen med å få på plass nye korker som oppfyller direktivet. Jeg er enig i at det er viktig å redusere utslippet av plast, men det ville jo hatt en enormt mye større effekt om flere EU-Land hadde gjort som Norge og heller innført en panteordning av plastflasker.

Svar:

EUs direktiv om reduksjon av miljøkonsekvensene av enkelte plastprodukter ble vedtatt 5. juni 2019. Direktivet ble tatt inn i EØS-avtalen i 2021 og gjelder for Norge. Formålet med direktivet er å bidra til å redusere miljøkonsekvensene av enkelte plastprodukter. Det skal også bidra til å fremme utviklingen av en sirkulær økonomi. EU-kommisjonen har anslått at direktivet regulerer 86 prosent av engangsartiklene av plast som finnes på europeiske strender.

Korker finnes som forsøpling på strender og i parker. Hensikten med kravet om at korker skal sitter fast på drikkevareemballasjen under bruk, er å hindre at disse mistes og dermed redusere forsøpling. Innen 3. juli 2024 skal derfor EU/EØS-landene sikre at engangs drikkevareemballasje av plast designes og produseres på en måte som sikrer at korker og lokk av plast forblir festet til emballasjen under bruk.

Kravet om at korker skal sitte fast vil ha vært kjent i fem år fra det først ble vedtatt i EU, til det trer i kraft. Produsenter som Coca cola og Tine har allerede produsert drikkeflasker og drikkekartonger med korker som sitter fast under bruk, og har dermed vist at det er mulig.

Miljødirektoratet har begynt prosessen med gjennomføring av kravet i norsk rett. Dialog med bransjen for å utarbeide en konsekvensvurdering og offentlig høring er en standard del av denne prosessen, og miljømyndighetene vil ta med seg eventuelle innspill fra bransjen videre i vurderingen. Ettersom fristen har vært kjent i mange år og det allerede finnes drikkevareemballasje på markedet med korker som sitter fast, ser jeg ingen grunn nå til å utsette fristen for å innføre dette kravet i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2491**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 22. juni 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er regjeringens holdning, på vegne av Norge, til å innlemmes i EUs CBAM-forordning, og hva er andre EFTA-lands holdning i dette spørsmålet?

BEGRUNNELSE:

I en sak i E24 den 14. mai tar NHO til orde for at Norge bør innlemmes i EUs karbongrensejusteringsmekanisme (CBAM) som allerede er vedtatt av EU. I samme sak viser statssekretær Erlend Grimstad til at spørsmålet om inkludering av Norge i CBAM skal opp i EØS-komiteen og i samtaler med EU.

Regjeringens holdning til norsk deltagelse i CBAM har lenge vært uklar og sprikende mellom regjeringsmedlemmene, og det har vært umulig for Stortinget å orientere seg om hva den norske posisjonen er, selv etter flere skriftlige og muntlige spørsmål om saken. For norsk industri er uklarheten om en svært viktig rammefaktor som CBAM, uholdbar.

Regjeringen må kunne forklare sitt syn offentlig i denne viktige saken, inkludert hvordan andre EFTA-land stiller seg i dette spørsmålet.

Svar:

CBAM inngår i en større pakke med nye tiltak på klimamrådet som i større og mindre grad avhenger av hverandre. Regelverket er komplekst, og regjeringen går nå grundig gjennom og vurderer det endelige regelverket for å forberede dialogen med EU og de andre EFTA-landene.

Forordningen reiser en rekke spørsmål som vil inngå i regjeringens vurdering av hvorvidt den bør innlemmes i Norge. Regjeringen er opptatt av å sørge for gode og stabile rammevilkår for norsk industri. Nettopp derfor er det viktig at vi bruker god tid til å vurdere hvordan en eventuell innlemmelse av CBAM i Norge vil påvirke ulike deler av næringslivet. Det gjelder både de som berøres direkte av CBAM, og aktørene som vil berøres gjennom CBAMs påvirkning på produktprisene.

Regjeringen er ikke kjent med at Island eller Liechtenstein har uttalt seg om hvordan de stiller seg til forordningen.

SPØRSMÅL NR. 2492**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 17. juni 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva vil økte skatteinntekter være av at den foreslåtte naturressursskatten på 1,3 øre/kWh (ifm. forslaget om grunnrente på vindkraft på land) heller innføres i form av en økning av produksjonsavgiften på 1,3 øre/kWh for a) en vindkraftkommune med et gjennomsnittlig stort vindkraftverk, og b) for Vefsn kommune?

Svar:

Forslaget om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft ble sendt på høring 16. desember 2022, og hadde hørings-

frist 15. mars 2023. I høringsnotatet ble i utgangspunktet lagt opp til ikrafttredelse fra og med 2023, men det det omtalt at dette skulle vurderes nærmere. I Revidert nasjonalbudsjett 2023 ble det omtalt at regjeringen tar sikte på å foreslå grunnrenteskatt på landbasert vindkraft for Stortinget i høstsesjonen 2024, med virkning fra og med inntektsåret 2024. Naturressursskatten vil dermed først kunne innføres fra 2024. Departementet har ikke grunnlag for å anslå inntektsutjevningen for enkeltkommuner i et fremtidig inntektsår, og dermed heller ikke anslag på hvordan naturressursskatten foreslått i høringsnotatet ville slått ut for enkeltkommuner i 2024.

Ifølge NVEs vindkraftdatabase er normalårsproduksjonen for alle norske vindkraftanlegg om lag 16 900 GWh fordelt på 65 anlegg. Normalårsproduksjonen for et gjennomsnittlig anlegg er dermed om lag 260 GWh. For en kommune med et slikt anlegg anslås en økning av produksjonsavgiften på 1,3 øre/kWh å gi om lag 3,4 mill. kr i årlige avgiftsinntekter.

Normalårsproduksjonen i Vefsn kommune er ifølge NVEs vindkraftdatabase om lag 1 321 GWh. En økning av produksjonsavgiften på 1,3 øre/kWh anslås å gi om lag 17,2 mill. kr årlige avgiftsinntekter.

Det gjøres oppmerksom på at produksjonsavgiften innbetales til staten ut fra faktisk årsproduksjon i anlegget. Avgiftsinntektene tilbakeføres til vertskommunene året etter avgiftsåret.

SPØRSMÅL NR. 2493

Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 22. juni 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Er finansministeren enig med næringsministeren i at risikoavlastning nå er et viktig virkemiddel inn mot de syv utvalgte innsatsområdene i regjeringens veikart for grønt industriløft?

BEGRUNNELSE:

For et år siden lanserte regjeringen et veikart for grønt industriløft som inneholdt visjoner for syv innsatsområder: havvind, hydrogen, batteriproduksjon, fangst og lagring av CO₂, prosessindustri, maritim næring og skogbruk.

Målet til regjeringen var å gjøre Norge til en grønn industri- og energigigant basert på våre naturressurser, kunnskapsmiljøer, industrielle kompetanse og historiske fortrinn. Med dette ville regjeringen bidra til å sette fart på omstillingen, skape jobber over hele landet, styrke investeringene på fastlandet, øke eksporten og kutte klimagassutslippene.

Næringsministeren har lenge varslet et løft for grønn industri. Regjeringen har lovet bort 60 mrd. kroner i statlige lån, garantier og egenkapital frem mot 2025. Dette er ment å gi risikoavlastning til utvalgte bransjer.

18. mars uttalte næringsministeren at hovedmålet er å mobilisere privat kapital, og at regjeringen vil finne den mest effektive måten å risikoavlaste på.

Det ønskes i lys av dette besvart om finansministeren nå mener det er behov for å skape nye grønne arbeidsplasser med risikoavlastning som virkemiddel innenfor utvalgte bransjer.

Svar:

Regjeringen vil benytte et bredt sett med virkemidler for å tilrettelegge for vekst og omstilling i næringslivet. Gode incentiver til å investere og arbeide er viktig for å lykkes med omstilling og øke produktiviteten. Kombinasjonen av brede skattegrunnlag, lave skattesatser og skattemessig likebehandling av næringer, virksomheter og investeringer bidrar til det. Dette ligger også til grunn for regjeringens skattepolitikk. Videre fremmer et velfungerende arbeidsmarked og en kompetent arbeidsstyrke verdiskaping i bedriftene.

Samtidig er et velfungerende kapitalmarked nødvendig for økonomisk vekst og omstilling. Det fremgår av Finansmarkedsmeldingen at lønnsomme prosjekter i Norge samlet sett synes å ha god tilgang til finansiering. Det offentlige virkemiddelapparatet kan imidlertid være et nyttig supplement for blant annet bedrifter i en tidlig fase og for investeringer i klimavennlig teknologi. Risikoavlastning gjennom virkemiddelapparatet kan bidra til å utløse investeringer som ellers ikke ville blitt gjennomført. Ulike varianter av lån, garantier og egenkapital er noe regjeringen vil benytte for å fremme grønn omstilling i næringslivet, herunder gjennom satsingen på Grønt industriløft. Da vi la frem Veikart for grønt industriløft i 2022 ble det vist til at virkemiddelapparatet hadde anslått et behov for statlig risikoavlastning på 60 mrd. kroner frem mot 2025. Forslag til innretning og nivå på ordninger i virkemiddelapparatet vil bli fremmet i de årlige statsbudsjettene.

SPØRSMÅL NR. 2494**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 19. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden at enigheten i Rådet om ny migrasjon- og asylpolitikk påvirker norsk innvandringsspolitikk?

BEGRUNNELSE:

Rådet kom 8. juni 2023 til enighet om ny politikk på asyl- og migrasjonsfeltet. Det gjenstår forhandlinger i Europaparlamentet om det endelige systemet. Enigheten i Rådet innebærer likevel et viktig steg på veien for å få en mer helhetlig håndtering av de store migrasjonsutfordringene som utspiller seg i flere europeiske land. Blant tiltakene det er enighet om, er en ny solidaritetsmekanisme som sikrer en omfordeling fra land som mottar mange migranter til andre land. Det kan både gjelde relokalisering av asylsøkere og økonomiske bidrag. Ingen europeiske land er pålagt å ta ansvar gjennom relokalisering. Videre er det enighet om en felles prosedyre for å håndtere asylsaker, raskere retur og avvisning ved grunnløse søknader og tiltak for å redusere ukontrollerte sekundærbevegelser. Det legges også opp til endring i Dublin-reglene. Det er min forståelse at det skal bli enklere å gjennomføre Dublin-returer.

Norge er ikke medlem av EU, og er derfor ikke forpliktet til å følge EUs linje i disse spørsmålene. Migrasjon er imidlertid en global utfordring som krever et bredt samarbeid. Selv om Norge ikke er medlem i EU, er vi et land i Europa som selv kan bli sterkt påvirket av eventuelle

endringer i EU og økte ankomster i EU-området. Norge er også forpliktet til å følge Dublin-avtalen, og vil bli påvirket av endringer i denne.

Svar:

Medlemsstatene i EU ble 8. juni enige om sin posisjon til to sentrale rettsakter i reformen av asyl- og migrasjonssystemet i Europa. Et sentralt mål har vært å balansere solidaritet som gis til land under migrasjonspress, og samtidig tydeliggjøre ansvaret de enkelte land har for bl.a. registrering av personer og grensekontroll. Rettsaktene er også ment å legge noen overordnede rammer for asyl- og migrasjonshåndtering i EU, samt videreføring og revisjon av Dublin-regelverket.

Enigheten i Rådet er viktig for å kunne lykkes med å løse migrasjonsutfordringene i Europa fremover. Dette har vært diskutert i EU over lengre tid, uten at man har kommet videre. Alle parter er tjent med at Europa har et godt samarbeid for å blant annet fremme kontroll på yttergrensene og at man viser solidaritet landene imellom.

Norge bindes ikke av den forpliktende solidaritetsmekanismen, men det legges opp til at vi skal kunne delta frivillig. Norge har tidligere bidratt solidarisk ved å relokalisere, og vi kan komme til å vurdere å bidra frivillig i en solidaritetsmekanisme. Dette vil vi vurdere senere i prosessen, etter at rettsaktene har vært forhandlet med Europaparlamentet og endelig regelverk foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2495**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 19. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor mange flyselskaper har avvirket sin tilstedeværelse/flyvninger innland/utland ved norske flyplasser med flypassasjeravgiften som begrunnelse og hvilke selskaper og flyplasser gjelder det?

BEGRUNNELSE:

Den tidligere ordføreren i Fredrikstad var aktiv i valgkampen i 2021 om en rekke samferdselsprosjekter i Østfold.

Rygge Sivile Lufthavn skulle åpnes, Kjøkøysund bru bygges ny, Intercity-utbygging med dobbeltspor

til Halden, Grønli stasjon i Fredrikstad og mange flere lovnader. Den tidligere ordføreren ville ha forpliktende årstall for Grønli stasjon og jernbane gjennom Fredrikstad fra den forrige regjeringen.

Det var viktig å bygge opp et knutepunkt på Grønli både i forhold til reisetid til og fra Oslo samt i forhold til byutvikling. Nedprioritering av jernbane ble før valget i 2021 karakterisert som togrøveri av den tidligere ordføreren.

Ryanair hevdet at avvikling av basen på Rygge var på grunn av innføring av passasjeravgift. Arbeiderpartiet og LO mente 1000 arbeidsplasser forsvant og fjerning av passasjeravgiften, eller endring av innretningen av avgiften, var nødvendig for gjenåpning. Historien om at et flyselskap avvikler sin operasjon på en flyplass på grunn av en innført avgift som den enkelte passasjer betaler, enten man er for eller mot en slik avgift, har for mange blitt en "sannhet".

Svarene fra sittende samferdselsminister på de fleste spørsmål vedrørende valgkamplovnader i Østfold vil nok være at det jobbes med ny Nasjonal Transportplan (NTP) – (2025-2036).

Det er derfor viktig å avklare et spørsmål, som ikke vil være med i NTP, nemlig om sittende samferdselsminister står fast på at Rygge Sivile Lufthavn (RSL) ble nedlagt på grunn av en avgift på 80 kroner per passasjer, eller om det var andre sammensatte årsaker til at Ryanair flyttet baseflyet som igjen medførte at styret i RSL bestemte seg for å avvikle driften ved flyplassen.

Svar:

Flypassasjeravgiften ble innført 1. juni 2016, altså under Solbergregjeringen i perioden Frp var en del av regjeringen.

Sammenhengene mellom avgiftsnivået og tilbudet av flyreiser er kompliserte og usikre. Det avgjørende er i praksis det samlede nivået på de fiskale avgiftene (som flypassasjer-avgiften), og de ordinære luftfartsavgiftene, som er betaling for lufthavn- og flysikrings-tjenester. I tillegg har flyselskapenes mulighet til å kompensere avgiftsøkningen ved å øke billettprisene stor betydning (prisfølsomheten).

Det er allment kjent at Ryanair viste til flypassasjeravgiften som årsak til at selskapet trakk seg ut av Moss lufthavn, Rygge i 2016. Widerøe opplyste samme år at de satte fire fly på bakken som følge av avgiften, men det er ikke klart hvilke konkrete ruter dette påvirket. Endelig opplyste Norwegian til mediene at de kuttet seks ruter av sitt sommerprogram i 2017 som følge av flypassasjeravgiften.

Jeg har forelagt spørsmålet for Avinor, som trolig har best oversikt over flyselskapenes praksis og den generelle prisfølsomheten for flyruter i Norge. Avinor opplyser at de ikke har fått beskjed fra flyselskapene, eller på annen måte er kjent med, at eksisterende ruter har blitt lagt ned som følge av flypassasjeravgiften etter de oppslagene som er nevnt ovenfor. Derimot har SAS opplyst til Avinor at ruten fra Bergen til New York ikke ble startet opp som følge av «økt avgift».

SPØRSMÅL NR. 2496

Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 20. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Jeg ber igjen statsråden om å svare på mitt spørsmål.

Dersom prioriteringskriteriene gjør at pasienter ikke får oppfylt sine pasientrettigheter som presisert i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 b andre ledd rett til nødvendig helsehjelp, hva skal prioriteres først?

BEGRUNNELSE:

Jeg sendte nylig inn et spørsmål til statsråden der jeg spurte om det ikke er i strid med pasient- og brukerrettighetsloven å nekte pasienter som har fått den svært sjeldne syk-

dommen PNH etter 26. september 2022, livreddende behandling med komplementhemmere.

Jeg ble ikke akkurat klokere av svaret. Statsråden skriver blant annet:

"Pasienter med rett til nødvendig helsehjelp har krav på forsvarlig helsehjelp."

Hun avslutter med:

"Jeg kan ikke ta stilling til hvorvidt helsehjelpen til en konkret pasient eller pasientgruppe er forsvarlig. Denne vurderingen er det som nevnt over behandlende helsepersonell og tjenesten som gjør, og jeg forventer at de oppfyller sin lovpålagte plikt til å yte forsvarlige tjenester."

Det er greit at statsråden ikke kan ta stilling i enkelt-saker, men her er det snakk om pasienter som har fått en sykdom etter et visst tidspunkt og som dermed ikke får tilgang på livreddende, tilgjengelig medisin, stikk i strid med faglige råd.

Statsråden presiserer at det er behandlende helsepersonell som skal vurdere hvorvidt helsehjelpen som tilbys en pasient eller pasientgruppe er forsvarlig. Det er jeg helt enig i, men her sier jo behandlende helsepersonell selv at tilbudet til disse pasientene er "totalt medisinsk uforsvarlig". Behandlende helsepersonell står i en fortvilet situasjon, fordi de ikke får lov til å tilby sine pasienter livreddende behandling. Samtidig får pasienter som har fått sykdommen før 22. september 2022 medisin. Dette er en ekstrem forskjellsbehandling, som er uholdbar både for pasienter og behandlere.

Statsråden skriver at hun forventer at behandlende helsepersonell oppfyller sin lovpålagte plikt til å yte forsvarlige helsetjenester. I et slikt svar hopper statsråden fullstendig bukk over at i dette tilfellet så har ikke behandlende helsepersonell mulighet til å gjøre jobben sin, fordi de ikke får tilby behandlingen som kan redde pasientens liv.

Når man har slike situasjoner hvor pasienter ikke får tilgang til tilgjengelige, livreddende medisiner, er det et klart brudd med retten til forsvarlig helsehjelp. Derfor ber jeg statsråden presisere hva som er viktigst. Prioriteringskriteriene, eller pasientenes rett til forsvarlig helsehjelp.

Svar:

Storingsrepresentant Bård Hoksrud legger i sitt spørsmål til grunn at pasientene i det konkrete tilfellet som det vises til, ikke får oppfylt sin rett til nødvendige helsehjelp. Som jeg pekte på i mitt svar av 9. juni 2023 til nevnte stortingsrepresentant, har pasienter som har rett til nødvendig spesialisthelsetjenester, rett til helsehjelp med en forsvarlig standard, basert på en individuell vurdering av behov.

Det er behandlende helsepersonell som tar stilling til om pasienten har krav på nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, og som foretar den individuelle vurderingen av hva slags behandling som skal tilbys den enkelte pasient innenfor det tilbudet som er gjort tilgjengelig i spesialisthelsetjenesten. Det er helseforetakene som avgjør hva som skal være tilgjengelig av tilbud i tjenesten, ofte gjennom beslutninger i systemet for Nye metoder.

Retten til nødvendig spesialisthelsetjeneste knytter seg ikke til enhver ny type behandling. Prioritering vil måtte finne sted uansett, i enhver helsetjeneste, gitt en begrenset ressursramme. Det er i tråd med dette at Stortinget har sluttet seg til et sett av prinsipper for prioritering som skal anvendes i helsetjenesten og bidra til åpen og rettferdig prioritering.

Pasienter med rett til nødvendig helsehjelp har krav på forsvarlig helsehjelp. Kravet om forsvarlighet skal også ligge til grunn for innretningen av tjenestetilbudet som de regionale helseforetakene har ansvar for.

Den enkelte pasient har likevel krav på en individuell vurdering av hva som er forsvarlig behandling for vedkommende. I denne vurderingen må alle relevante forhold tas i betraktning. Dersom det foreligger særskilte forhold ved den enkelte pasient som innebærer at den tilgjengelige behandlingen ikke kan anses som forsvarlig, må helsepersonellet vurdere alternative behandlingstilbud. Forsvarlig behandling kan også omfatte symptomatisk behandling, dvs. behandling av symptomer i motsetning til behandling av selve sykdommen.

Oppsummert betyr dette at pasienter ikke har krav på en bestemt type behandling selv om den behandlingen vil være til nytte for pasienten. En forutsetning for dette er at det finnes et tilgjengelig behandlingstilbud som er forsvarlig. Det er spesialisthelsetjenesten som avgjør hva slags behandling den enkelte pasient skal tilbys, men behandlingen skal være forsvarlig.

Jeg kan ikke uttale meg om det behandlingstilbudet en enkelt pasient eller pasientgruppe tilbys er forsvarlig eller ikke, annet enn at det selvfølgelig er krevende situasjoner for de pasientene som står i dette. Det følger av pasient- og brukerrettighetsloven at det er statsforvalteren som er klageinstans dersom pasienter mener at deres rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten ikke er oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 2497**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 21. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvordan skal regjeringen sikre at lånegarantiordninga og lavrisikoårene for Øst-Finnmark blir tatt i bruk i denne omgangen?

BEGRUNNELSE:

I sin tiltakspakke for Øst-Finnmark styrker regjeringen ordningen for lavrisikoordningene for Øst-Finnmark.

I svar på spørsmål 39 fra Finanskomiteen/Rødts fraksjon av 16.5.2023 opplyser departementet at lånegarantiordningene, lavrisikolån og tilskuddsordning for bedrifter med omsetningsfall i Øst-Finnmark i liten grad er blitt brukt.

Det vil være interessant å vite hvordan regjeringen skal sikre at disse pengene kommer bedrifter med inntektsfall og som er nært å stenge dørene, til hjelp.

Svar:

I krisepakka til Aust-Finnmark i RNB 2022 inngjekk fleire tiltak for økonomisk kompensasjon og økonomisk utvikling for næringslivet i regionen.

- Kompensasjonsordning for transaksjonsstans med Russland for næringslivet
- Utvida ramme for lavrisikolån hos Innovasjon Noreg
- Lånegarantiordning i regi av Eksfin

Løyving til Troms og Finnmark fylkeskommune på 50 mill. kroner for nærings- og samfunnsretta tiltak, over KDDs post 553.61

Den mellombelse lånegarantiordninga med ei ramme på 500 mill. kroner under Eksportfinansiering Norge (Eksfin) vart ikkje nytta. Av Innovasjon Noregs auka ramme for nye lavrisikolån på 500 mill. kroner for bedrifter i Aust-Finnmark vart det innvilga 70,7 mill. kroner i 2022. Desse låna ville også vorte innvilga under den ordinære utlånsramma for ordninga. Det vart vidare oppretta ei tilskotsordning med ei ramme på 55 mill. kroner for bedrifter med inntektsbortfall som følgje av Russlands krigføring i Ukraina og dei restriktive tiltaka mot Russland og Belarus. Sju verksemder har søkt om tilskot under ordninga, og det er innvilga tilskot på 6 524 430 kroner til tre verksemder.

Heile løyvinga på 50 mill. kroner over post 553.61 vart i 2022 fordelt ut, til følgjande formål: oppdrag til Innovasjon Noreg, midlar til næringshagar og inkubatorar, midlar til Sør-Varanger utvikling AS og kommunale næringsfond i dei 9 kommunane i Aust-Finnmark.

I RNB 2023 er det som ein del av krisepakken til Aust-Finnmark foreslått to næringsretta tiltak over KDDs post 553.61:

- Løyving til Troms og Finnmark fylkeskommune for nærings- og samfunnsutvikling
- Løyving til Troms og Finnmark fylkeskommune øyremerkt distriktsretta låneordningar hos Innovasjon Noreg

Dei næringsretta låneordningane i RNB 2023 for Aust-Finnmark er altså distriktsretta lån i regi av Innovasjon Noreg på oppdrag frå Troms og Finnmark fylkeskommune. Begge dei næringsretta tiltaka frå KDD vil bidra med kapital til næringslivet i Aust-Finnmark, som no må omstille seg til nye marknader og sikre aktivitet i området i tida framover. Midla er overførbare slik at fylkeskommunen kan nytte dei over ei lengre tidsperiode om det er naudsynt.

SPØRSMÅL NR. 2498**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 16. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

1 200 tidligere fast ansatte bygningsarbeidere i Oslo står nå uten inntekt og jobb som følge regjeringens ideologiske eksperiment.

Vil statsråden ta dette innover seg, og revurdere forbudet mot innleie?

BEGRUNNELSE:

Tall Aftenposten har innhentet viser at 1 300 fast ansatte bygningsarbeidere har mistet jobben bare i forbudssonen i Oslo, Viken og tidligere Vestfold etter at regjeringens innleieforbud trådte i kraft 1. april. Flere av disse var organisert i Oslo Bygningsarbeiderforening som gjennom LO og Fellesforbundet tok initiativ til regjeringens forbud. Påstanden var at de skulle få fast ansettelse hos entreprenørene da forbudet ble innført. Resultatet ser vi nå, kun en av ti har fått jobb. Fortsatt er 1 200 uten jobb, og det forventes at mange flere vil miste jobben sin etter 1. juli. Hele begrunnelsen bak forbudet er tuftet på ideologi og gale forutsetninger om hvordan byggebransjen faktisk fungerer. Bygg- og entreprenørbransjen jobber prosjektbasert og er derfor avhengig av fleksibilitet. Spesielt gjelder det for de mindre selskapene. Bemanningsselskapene er pålagt å gi samme lønn til sine medarbeidere som kunden gir til sine egne, og kunne tidligere tilby mange av bygningsarbeiderne fast jobb før forbudet. Forutsetningene for forbudet har altså vist seg å være helt feil, og tilsynelatende er regjeringen fult klar over det siden det er gjort unntak for egne kjernevelgere i landbruket.

Svar:

Etter forslag fra regjeringen har Stortinget besluttet innstramminger i regelverket om innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak. Formålet med lovendringene om innleie er å bygge opp under hovedregelen i arbeidslivet om faste og direkte ansettelser i et topartsforhold mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. Innleie fra bemanningsforetak innebærer en trepartsrelasjon, som samsvarer dårlig med de sentrale reguleringene av vårt arbeidsliv. Omfattende bruk av innleie, slik en har sett i deler av byggenæringen, kan bidra til å undergrave sentrale elementer i den norske arbeidslivsmodellen. Etter regjeringens vurdering var det nødvendig å endre loven for å legge tydeligere til rette for faste og direkte ansettelser. Jeg viser til nærmere omtale i Prop. 131 L (2021-2022).

I samarbeid med partene i arbeidslivet er det satt i gang en følgeevaluering for blant annet å kartlegge om arbeidstakere i større grad oppnår fast ansettelse i virksomhetene der det er blitt benyttet innleie. Utviklingen må måles over tid. De første resultatene fra denne kartleggingen legges fram mot slutten av 2024.

Etter avtale med Arbeids- og inkluderingsdepartementet har Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeidet egen statistikk over antall jobber i næringen utleie av arbeidskraft. De første tallene ble publisert i slutten av mai og vil bli oppdatert hvert kvartal framover. Som en del av oppdraget skal SSB også følge personer som slutter i utleienæringen og se på hvilke næringer de går til eller om de går ut av arbeidsmarkedet. Dette bidrar til mer presis informasjon om utviklingen i sysselsetting og aktivitet i næringen.

SSBs tall viser så langt at antallet arbeidstakere ansatt i bemanningsforetak var om lag uendret i første kvartal 2023 sammenlignet med samme periode i fjor. Ifølge SSB har Viken og Oslo vært to av de fylkene der flest byggearbeidere fra utleienæringen hadde sitt arbeidssted. Totalt var det over 2 200 slike jobber med arbeidssted i disse fylkene i første kvartal 2023. Det var imidlertid 700 færre jobber enn i første kvartal 2022.

Regjeringen er opptatt av å følge med på utviklingen i bruken av innleie og i hvilken grad det skjer endringer i samsvar med målsettingene for regelverksendringene. Når det gjelder byggenæringen særskilt, vil behovet for arbeidskraft bli påvirket av mange faktorer, slik som den generelle kostnadsutviklingen og utviklingen i etterspørsel, tilgang og pris på ulike innsatsfaktorer og reguleringer innen blant annet plan og bygning. Når det gjelder arbeidsmiljølovens bestemmelser om inn- og utleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak trådte de vedtatte endringene i kraft 1. april, med en overgangsordning fram til 1. juli i år. Virksomhetene må forholde seg til dette, som til annet gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2499**Innlevert 9. juni 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Siden 2016 har Arbeidstilsynet anmeldt over 500 saker. Kun 6,5 % av sakene endte med dom og over 40 % av sakene ble henlagt. Det er et skremmende høyt tall med tanke på at det er statens eget organ med spisskompetanse på arbeidslivskriminalitet som har anmeldt sakene.

Hvilke tiltak vil regjeringen sette i verk for å sikre at politiet får ressurser til å følge opp og faktisk følger opp en større andel av anmeldelser fra Arbeidstilsynet?

BEGRUNNELSE:

Adresseavisen har den senere tiden skrevet om eiendomsbaronen Francis Hay, sveitsisk skatteflyktning, og hans grove utnyttelse av polske arbeidere blant mye annet.

Adresseavisen har den senere tiden skrevet om eiendomsbaronen Francis Hay, sveitsisk skatteflyktning, og hans grove utnyttelse av polske arbeidere blant mye annet.

Anmeldelsen kan ha blitt henlagt pga. manglende ressurser i politiet. Ansatte i arbeidstilsynet omtalte henleggelsen av saken mot Hay som en skandale. Henleggelsen føyer seg inn i en statistikk hvor kun 6,5 % av tilsvarende saker ender med dom og over 40 % blir henlagt. Det alvorlige i dette er at aktører med nok ressurser til å skjule bevis og forvanske etterforskning kan begå alvorlig arbeidslivskriminalitet uten å risikere straff.

I saken om Hay ser man at politiet bruker alt for lang tid på å starte etterforskning av denne typen saker, og må henlegge saker fordi de mangler tilstrekkelige ressurser. Det vil være skadelig for den enkelte arbeidstaker og for samfunnet som helhet at milliardærer som Hay kan bruke sine ressurser på å slippe unna tiltale. At de mest ressurssterke kan slippe unna straff for grov kriminalitet utfordrer grunnleggende prinsipper i vår rettsstat.

Svar:

Innsats mot alvorlig økonomisk kriminalitet, herunder arbeidslivskriminalitet, er ett av fem prioriterte sakstyper under sentrale prioriteringer i riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv for 2023 (Rundskriv nr. 1/2023).

Kriminalitetsbekjempelse som skjer i kontrolletatene, hvor Arbeidstilsynet er én av flere etater, og straffesaksbehandlingen må ses i sammenheng. Utgangspunktet er at politiet og påtalemyndigheten skal prioritere å følge opp lovbrudd som er av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig av forvalt-

ningen, jf. også samordningsplikten som følger av straffeprosessloven § 229 og forvaltningsloven § 47 samt påtalemyndighetens adgang til å overføre saker til forvaltningen etter straffeprosessloven § 71c.

Det har vist seg over tid at resultatene i straffesaksbehandlingen av økonomisk kriminalitet, sammenlignet med noen av de andre fire prioriterte områdene, ikke har vært gode nok, bl.a. som følge av begrenset kapasitet i etterforsknings- og påtaleressursene.

Når det gjelder arbeidslivskriminalitet har departementene derfor gitt oppdrag om at det gjennomføres en evaluering, noe som resulterte i en rapport fra KPMG i desember i fjor. I den sammenheng bør det også nevnes at Nasjonalt tverretatlig etterretningscenter (NTAES) har ferdigstilt sin interne evaluering, også i desember 2022. Begge rapportene er nå gjennomgått og Justis- og beredskapsdepartementet, sammen med Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Finansdepartementet, og det er utarbeidet et felles oppdragsbrev i mai 2023 som er sendt alle berørte etater i a-krimisamarbeidet, herunder politiet v/Politidirektoratet. I forlengelse av oppdraget er Økokrim gitt i oppdrag fra Politidirektoratet å utrede alternative måter å organisere og innrette innsatsen på dette området.

Spørsmålet om hvordan innsatsen kan styrkes vil også være et sentralt tema i den kommende stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet, som regjeringen tar sikte på å fremme innen utgangen av 2023. Stortingsmeldingen vil beskrive og vurdere utfordringene som gjelder samhandling mellom kontrolletater og politiet i a-krimisamarbeidet, og konsekvensene for politiet og påtalemyndigheten når kontrolletatens innsats og sakstilfang øker i større grad. Jeg vil komme tilbake med konkrete forslag til tiltak i meldingen.

Regjeringen satser på politiet og er opptatt av å styrke etatens kapasitet også på etterforskningsområdet. Da vi tiltrådte ble politiet blant annet styrket med 200 millioner kroner i budsjettet for 2022. I tillegg har regjeringen forslått en kraftig prioritering av politiet i revidert nasjonalbudsjett nå i år på om lag 550 millioner kroner. Regjeringen ønsker å fortsette å styrke politiet, bl.a. kommer vi til å legge frem en lokalpolitiplan i 2023 og en stortingsmelding om økonomisk kriminalitet som allerede er nevnt.

Som det fremgår av mitt tidligere svar fra januar 2023 i samme sakskompleks, se skriftlig spørsmål nr. 853, påla riksadvokaten de regionale statsadvokatembetene å gjennomføre en inspeksjon av politidistriktenes håndtering

av saker som gjelder arbeidslivskriminalitet i 2022. Riksadvokaten sitt hovedinntrykk er at distriktene tar arbeidslivskriminalitet på alvor. Flere distrikter jobber aktivt for å styrke innsatsen på området. Samtidig er det avdekket visse svakheter som gir et godt grunnlag for videre oppfølging i 2023. I en del av sakene som ble gjennomgått ved inspeksjonene hadde det ikke vært tilstrekkelig styring og fremdrift. Det synes videre å være noe å hente på å etablere bedre rutiner for identifisering av de rette sakene, dvs. lovbrudd av alvorlig karakter eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningssporet. Inspeksjonene avdekket også noe ulike utfordringer i politidistriktene, og flere embeter har gitt

underliggende distrikter føringer for oppfølging av funn og følger opp dette i sin fagledelse.

Det er ikke avdekket forhold som krever umiddelbare tiltak fra riksadvokaten, men Riksadvokaten vil følge utviklingen. I henhold til riksadvokatens rundskriv om fagledelse (nr. 3/2020) skal funnene følges opp både av politidistriktet og statsadvokatene på bakgrunn av en tiltaksplan som det regionale embetet og politidistriktet utarbeider i fellesskap. Statsadvokatene skal rapportere til riksadvokaten om arbeidet. I den sammenheng vises også til oppdraget som er gitt Økokrim og som allerede er nevnt ovenfor.

SPØRSMÅL NR. 2500

Innlevert 11. juni 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 20. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I Sverige, i hovedstadsområdet ble 7 personer skutt på under 24 timer. Kriminaliteten er utenfor politiets kontroll i over 60 områder i Sverige. Vi ser en negativ utvikling i Norge også, hvor ungdomsmiljøene blir stadig råere og mer voldelig. I Sverige ble dette bagatellisert og forsøkt bortforklart, med konsekvens at de sliter enormt i dag.

Kan statsråden avklare hvordan norske justismyndigheter jobber for å stoppe denne negative utviklingen og om statsråden og departementet evner å ta lærdom av svenskenes mange feil?

BEGRUNNELSE:

Justispolitisk er Sverige på mange vis en branntomt i dag. Ikke et lys i Europa som svensk innvandringspolitikk ble karakterisert som av SVs tidligere leder i 2015.

Storstilt ukontrollert innvandring har medført enorme utfordringer, integrasjonsproblemer, arbeidsløshet, sosiale kostnader, parallelle samfunn og en stor økning i kriminalitet og vold. Kombinert med naiv justispolitikk som i aller høyeste grad ivaretar de kriminelle framfor ofre og lovlydige, og med minimalt fokus på samfunnets beste, så får man problemer.

Vi ser negativ utvikling i Norge også, hvor Svenske tilstander holder på å materialisere seg flere steder. Dette bør statsråden og regjeringen få med seg og agere på.

Svar:

Kriminalitetsnivået i Norge er lavt sammenlignet med en rekke andre land i Europa. Hovedtallene viser en vesentlig nedgang i barne- og ungdomskriminaliteten helt tilbake til 1990-tallet.

Mens det store flertallet av barn og unge er lovlydige, og sjeldent eller aldri er i kontakt med aktører i straffesaksjeden, er det en liten gruppe ungdommer som begår alvorlig og gjentatt kriminalitet.

Siktelsler mot personer under 18 år har siden 2011 gått ned, men det er noe økning for lovbruddsgruppen vold og mishandling, blant annet i siktelsler for trusler og kroppskrenkelser. Når det gjelder voldslovbrudd viser det seg at mye av dette dreier seg om slåssing mellom ungdommer og ungdomsgjenger.

Jeg er godt kjent med at det i Sverige har vært en negativ utvikling i den alvorlige kriminaliteten og at det vært en økning i dødelig vold med skytevåpen. Økningen har en sterk sammenheng med kriminelle miljøer i utsatte områder. I 2020 registrerte svensk politi 366 skadehendelser, med totalt 47 drepte og 117 skadde. Til sammenligning ble fire personer drept ved bruk av skytevåpen i Norge i 2022.

Situasjonen i Norge er annerledes enn situasjonen i Sverige, og regjeringen tar ungdoms- og gjengkriminalitet på største alvor. Noe av det første regjeringen gjorde da vi tiltrådte i 2021 var å styrke politiet med 200 millioner kroner. 40 millioner av disse gikk til å bekjempe organi-

sert kriminalitet og gjengkriminalitet i Oslo som blant annet ble brukt til mer uniformert personell i lokalmiljøene. Økningen på 200 millioner kroner er en varig styrking av politiets driftsbudsjett. Dette har særlig gått til å sikre gode og tilgjengelige polititjenester i hele landet.

Regjeringen arbeider også med en lokalpolitiplan som innebærer etablering av flere nye tjenestesteder, bl.a. på Mortensrud i Oslo. Formålet er å sikre trygghet og tilgjengelige tjenester for folk i hele landet. Det er og vil bli etablert eget nabolagspoliti på henholdsvis Tøyen og Grønland i Oslo. Det er viktig at politiet er til stede i lokalsamfunnene og ungdomsmiljøene, ikke minst for å forebygge kriminalitet.

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med å forbedre straffereaksjonene for ungdom og har hatt forslag til lovendringer på høring som nå følges opp. Forslagene skal bidra til at reaksjonene fungerer bedre etter formålet, og skal blant annet føre til raskere iverksettelse, større fleksibilitet og bedre bruddhåndtering, samtidig

som ungdommens rettssikkerhet ivaretas på en god måte. Vi skal ha tydelige reaksjoner som hjelper barn og unge tilbake til et kriminalitetsfritt liv, og til en situasjon der de kan bruke ressursene sine til beste både for seg selv og samfunnet.

Barn og unge som begår kriminalitet lever ofte i familier med store levekårsutfordringer. Regjeringens område-satsinger i storbyer skal bidra til bedre miljø, boforhold og levekår i byområder med store levekårsutfordringer. Satsingene er et samarbeid mellom stat og kommune, som ser flere virkemidler i sammenheng og bidrar til mer effektiv bruk av statlige og kommunale midler.

Ap- Sp- regjeringen har videre foreslått den største satsningen på politiet i et revidert nasjonalbudsjett som vi kjenner til. På fredag ble vårt forslag til revidert nasjonalbudsjett vedtatt i Stortinget og politiet får derfor 550 millioner kroner mer i 2023. Dette er midler som skal brukes for å sikre et sterkt og tilstedeværende politi i hele Norge.

SPØRSMÅL NR. 2501

Innlevert 11. juni 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 19. juni 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Søndag 11. juni måtte kraftselskapene betale for eksport av strøm til UK i tre timer.

Kunne vannet blitt holdt igjen magasinene i stedet, og hvis ikke, var er grunnen til at det ble eksportert og at man måtte betale for eksporten?

Svar:

Det har vært noen korte perioder de siste ukene der det har vært negativ kraftpris i Sør-Norge. Dette skyldes en kombinasjon av lavt forbruk og mye uregulerbar kraftproduksjon, fra både elvekraft og vind. I tillegg har det i disse periodene vært import fra utlandet, blant annet fra Tyskland og Nederland, på grunn av høy uregulerbar kraftproduksjon også der. Negativ pris oppstår fordi det er overproduksjon samlet sett. Dette betyr at produsentene «må betale for å produsere» i disse timene. Dette gjelder uansett hva kraften i disse timene blir brukt til, innenlandsk forbruk eller eksport over utenlandskablene.

I de aktuelle timene på søndag 11. juni var det eksport til Storbritannia. Dersom en ikke hadde hatt denne

eksportmuligheten kunne prisene i Sør-Norge vært enda mer negative og produsentene måtte da betalt enda mer for å produsere i disse timene.

I perioder med negativ pris vil vannkraftprodusenter med magasin ha insentiv til å stoppe eller redusere sin kraftproduksjon så mye som mulig. Samtidig bidrar opprinnelsesgarantier til at produsenter med uregulerbar produksjon kan ha insentiver til å produsere selv om prisene er negative.

Flyt over utenlandsforbindelsene gir også flaskehalsinntekter, som er handlet volum multiplisert med prisforskjellen mellom landene. Disse inntektene tilfaller eierne av forbindelsene. På norsk side er dette Statnett.

SPØRSMÅL NR. 2502**Innlevert 11. juni 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 20. juni 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor langt departementet er kommet i prosessen med å implementere energieffektiviseringsdirektivet fra 2012?

BEGRUNNELSE:

Norge vurderte i fire år om energieffektiviseringsdirektivet var EØS-relevant før vi kom frem til en konklusjon i energimeldingen fra 2016 hvor OED skriver:

«Regjeringen vurderer at energieffektiviseringsdirektivet fra 2012 er i grenseområdet for hva som må innlemmes i EØS-avtalen. Regjeringen har besluttet at direktivet skal innlemmes i EØS-avtalen med nødvendige tilpasninger, og arbeidet med dette pågår nå i EØS-EFTA-landene.»

Energieffektiviseringsdirektivet ble vedtatt av EU 25.10.2012. Alle EU-land hadde en frist frem til 05.06.2014 med å innføre dette direktivet. Målet var 20 prosent energieffektivisering innen 2020.

Det finnes nok av EU-direktiver som ikke tjener norske strømkunder godt. Å få ned strømkostnadene er derimot vinn-vinn; det kutter i regningsbunken og frigjør kraft til andre formål.

Svar:

Stortinget behandlet nylig Prop. 100 L (2022-2023) med forslag fra regjeringen om endringer i energiloven og

naturgassloven. Lovforslagene ble opprinnelig utarbeidet for å være i tråd med krav i energieffektiviseringsdirektivet av 2012 (2012/27/EU). Når lovendringene og tilhørende forskrifter er fastsatt, vil reguleringen i Norge være i samsvar med sentrale deler av direktivet.

Lovendringene går ut på at aktører som planlegger å bygge nye eller foreta omfattende oppgraderinger av energi- og industrianlegg, skal pålegges å gjennomføre en kost-nytteanalyse for å utnytte overskuddsvarme. Ved etablering av datasentre av en viss størrelse, skal også nytten ved utnytting av overskuddsvarmen analyseres. Videre er det vedtatt krav om at store foretak regelmessig skal gjøre energikartlegginger. Det ble også vedtatt lovhjemler for at departementet kan gi forskrift om måling og fakturering av varmeenergi og naturgass.

I vurderingen av innlemmelse av direktivet fra 2012 er det etter mitt syn nødvendig at senere endringer vedtatt i EU også trekkes inn. Dette er pågående diskusjoner, og jeg må komme tilbake til spørsmålet om innlemmelse av energieffektiviseringsdirektivet i EØS-avtalen.

Samtidig vil jeg understreke at energieffektivisering er et viktig satsingsområde for regjeringen fremover.

For å sikre en helhetlig tilnærming har regjeringen varslet at det skal legges fram en handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi senest sammen med statsbudsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 2503**Innlevert 11. juni 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 16. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden overføre ansvaret med rv. 19 gjennom Moss til Nye Veier?

BEGRUNNELSE:

Det er veldig treg fremdrift på arbeidet med rv. 19 gjennom Moss. Når regjeringen også nedprioriterer samferdsel og kutter i veibudsjettene er jeg bekymret for at mossingene må vente enda lenger på rv. 19. Samtidig ser vi at Statens vegvesen ikke har evnet å finne løsninger. Nye Veier har

siden FrP fikk opprettet det vært en enorm suksess. Selskapet har ført til nytenkning, enorme besparelser og raske realisering av veiprojekter. Det å få inn friske øyne på rv. 19-prosjektet kan være en god ide.

Svar:

Som en del av forberedelsene til ny Nasjonal transportplan for perioden 2025-2036 har både Statens vegvesen og Nye Veier AS fått i oppdrag å gå igjennom sine porteføljer.

De ble bedt om å vurdere om porteføljene og prosjektene er riktig dimensjonert og inneholder de riktige tiltakene. 31. mars leverte både Statens vegvesen og Nye Veier AS sine prioriteringer. Frem til Nasjonal transportplan legges frem våren 2024 vil regjeringen jobbe med sine prioriteringer for å best mulig kunne løse de utfordringer transportsektoren har fremover. I dette arbeidet vil vurdering av porteføljene til både Nye Veier AS og Statens vegvesen inngå.

SPØRSMÅL NR. 2504

Innlevert 10. juni 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Mener statsråden at det gir et riktig inntrykk at man regner en innvandrere som sysselsatt hvis en kun jobber 1 time i uken?

BEGRUNNELSE:

Det å ha fakta knyttet til innvandring- og integrering er viktig for å sørge for at man har en debatt basert på kunnskap, ikke kun synsing og følelser. Det å sørge for at innvandrere som kommer til Norge blir selvforsørgende er veldig viktig da arbeid i de fleste tilfeller er den viktigste integreringsarenaen. SSB operer med at man regnes som sysselsatt hvis en arbeider kun 1 time i uken. De færreste vil være enige i en slik definisjon og det skapes da et feilaktig inntrykk av hvor mange innvandrere som faktisk er sysselsatt.

Svar:

Sysselsetting av innvandrere bør måles på samme måte som sysselsettingen av den øvrige befolkningen. Jeg mener det ikke blir riktig hvis en skulle ha stilt høyere krav til når en innvandrere er definert som sysselsatt, enn den øvrige befolkningen. SSB utarbeider offisiell statistikk over sysselsettingen i Norge. Sysselsatte defineres av SSB på følgende måte:

«Sysselsatte er personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller siviltjeneste regnes som sysselsatte.

Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte. Dette følger anbefalingene fra den internasjonale arbeidsorganisasjonen ILO.

For sysselsatte med flere arbeidsforhold i referanseuken, fastsettes ett som det viktigste. Opplysninger om personenes jobb- og bedriftsrelaterte kjennemerker gjelder det viktigste arbeidsforholdet. Sysselsatte omfatter lønnstakere og selvstendig næringsdrivende.

Personer som har ulønnet permisjon eller permittering med forventet varighet på under 90 dager regnes som sysselsatt.»

Som det fremgår over, følger dette anbefalingene fra den internasjonale arbeidsorganisasjonen ILO. Jeg er enig i at det er viktig å ha fakta knyttet til innvandring og integrering, og det publiseres jevnlig statistikk rundt innvandreres arbeidsdeltakelse bl.a. etter sosioøkonomiske kjennetegn, som alder, kjønn og utdanning, næringsfordelt sysselsetting og etter arbeidstid, herunder heltids- eller deltidsarbeid.

I artikkelen Innvandrere i Norge 2023 Hvor mye jobber innvandrere i Norge? publisert 8. juni på SSB.no er det blant annet statistikk over hvor mange innvandrere som er i jobb og hvor mange som har heltids- og deltidsjobb fordelt blant annet på landbakgrunn og kjønn.

I et oppdrag fra Nordisk ministerråd har forskere fra By- og regionforskningsinstituttet NIBR fulgt til sammen 280 000 flyktninger bosatt i Sverige, Norge og Danmark i 11 år. Rapporten ble publisert i mai i fjor. Forskerne så på hvorvidt flyktningene er i jobb eller under utdanning, hvor de befinner seg på lønnsstigen, samt forskjeller i integreringspolitikken i de tre landene. I rapporten ser forsk-

erne på forskjellige nivåer av integrering i arbeidsmarkedet. Når arbeidsdeltakelse i denne rapporten blir definert som å ha minst en time lønnet arbeid i uken deltar om lag 60 prosent av mennene og 40 prosent av kvinnene i

arbeidslivet etter ti år i landet. Når forskerne derimot ser på hvem som har inntekt som er rundt medianinntekten i de tre landene er det kun 35 til 40 prosent av mennene og 15 til 20 prosent av kvinnene som defineres som i arbeid.

SPØRSMÅL NR. 2505

Innlevert 11. juni 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 19. juni 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil regjeringen i den varslede mineralstrategien legge til rette for etableringen av en digital markedsplass for overskuddsmasse, i tråd med stortingets vedtak 455 den 8. januar 2023?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Innst 124 S (2022-2023) vedtok Stortinget å be regjeringen "legge til rette for etableringen av en digital markedsplass for overskuddsmasse, etter modell av Bærum Ressursbank." (vedtak 455).

Spørsmålsstilleren mener at en digital markedsplass for overskuddsmasse bør inngå som en del av den kommende mineralstrategien. Det haster å få på plass løsninger som sikrer mer sirkularitet for overskuddsmassene fra store pågående utbyggingsprosjekter, slik at store kostnader og klimagassutslipp knyttet til transport kan reduseres i tråd med nasjonale mål.

Bærum Ressursbank er et offentlig prosjekt under Bærum kommune som arbeider for mest mulig ombruk, gjenvinning og nyttiggjøring av overskuddsmasser (stein, jord, betong, asfalt m.m.) fra bygge- og infrastrukturprosjekter. Formålet med Bærum Ressursbank er at disse overskuddsmassene skal bli sett på som en ressurs som har en verdi som kan bli gjenbrukt eller gjenvunnet, fremfor å bli behandlet som avfall.

Svar:

Langsiktig og bærekraftig forvaltning av ressurser er et grunnprinsipp i regjeringens areal-, nærings- og miljøpolitikk. Overgangen til en sirkulær økonomi skal sikre at verdiene i materialer, produkt og ressurser beholdes i omløp i økonomien så lenge som praktisk og økonomisk mulig. At ressursene utnyttes bedre, er viktig for å minimere negative klima- og miljøkonsekvenser.

Overskuddsmasser fra samferdselsprosjekter, byggeprosjekter og mineralutvinning kan i en del tilfeller benyttes til andre formål. Alternative anvendelser vil avhenge av egenskapene til de konkrete massene. Grove steinmasser kan for eksempel brukes til veibygging eller annen infrastruktur, selges til bruk som fyllmasser, eller eksporteres til andre land.

Jeg er kjent med arbeidet til Bærum ressursbank med utvikling av markeder for overskuddsmasser. Bedre markedsløsninger og infrastruktur for håndtering av overskuddsmasser er i tråd med regjeringens politikk for en mer fremtidsrettet ressursforvaltning, og der man mobiliserer både private og offentlige aktører for å oppnå målene om mindre mineralavfall og bedre ressursbruk.

Regjeringen vil om kort tid presentere en mineralstrategi. Her vil vi vise hvilke grep vi foreslår for å bidra til økt sirkularitet og bærekraft i mineralnæringen.

SPØRSMÅL NR. 2506**Innlevert 11. juni 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 16. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Har regjeringa senka ambisjonsnivået når det gjeld å styrke sosiale rettar for sjølvstendig næringsdrivande, eller legg regjeringa opp til å forbetre desse rettane i statsbudsjettet 2024 som oppfølging av Stortinget sitt vedtak i 2022 etter framlegg frå Venstre om at regjeringa skal utgreie om sjølvstendig næringsdrivande og frilansarar skal opparbeide seg sterkare rett til inntektssikring, inkludert forbetring av sjukelønsordninga og sosiale ordningar for sjølvstendig næringsdrivande?

GRUNNGJEVING:

I pressemeldinga regjeringa sende ut fredag 9. juni i samband med innspel til utfordringar knytt til sosiale ordningar for sjølvstendig næringsdrivande og frilansarar, blir statsråden sitert på at "Regjeringen mener sjølvstendig næringsdrivende og frilanseres rettigheter er gode". Det er tilsynelatende ingen ambisjon om at innspela regjeringa ber om skal gi betre ordningar for sjølvstendig næringsdrivande.

I Hurdalsplattformen står det at Ap/Sp-regjeringa skal "Utrede og forbedre sosiale ordningar for sjølvstendig næringsdrivende", og våren 2022 ba eit samla Storting etter framlegg frå Venstre om at regjeringa skal "...utrede om sjølvstendig næringsdrivende og frilansere skal opparbeide seg sterkere rettigheter til inntektssikring, inkludert forbedring av sykelønnsordninga og sosiale ordningar for sjølvstendig næringsdrivende".

Svar:

Regjeringen er i gang med å følge opp punktene i Hurdalsplattformen knyttet til de sosiale ordningene for sjølvstendig næringsdrivende og frilansere. Slik punktene er formulert i den politiske plattformen, innebærer det at vi først må utrede og vurdere dagens ordninger. Det samme gjelder for anmodningsvedtaket fra Stortinget i 2022, hvor vi bl.a. er bedt om å utrede om sjølvstendig næringsdrivende og frilansere skal opparbeide seg sterkere rettigheter til inntektssikring (vedtak 456 av 31. mars 2022).

Sjølvstendig næringsdrivende og frilansere har mange av de samme rettighetene til sosiale ordninger som arbeidstakere. Det er noen forskjeller, noe som både må ses i sammenheng med skatteinnbetalingene og at sjølvstendige og frilansere anses for å være sin egen arbeidsgiver. I tillegg er ordningene for disse gruppene innrettet i lys av at næringsvirksomhet og frilansoppdrag ofte innebærer

større grad av fleksibilitet og mulighet til å tilpasse eget arbeid, som for mange er en viktig motivasjon bak valget om å jobbe som sjølvstendig eller frilanser, slik at det vil variere i hvilken grad man har behov for inntektssikring ved f.eks. sykdom. En analyse fra 2016 viser at sjølvstendig næringsdrivende kom bedre ut enn arbeidstakere når man ser utbetalingene til sosiale ordninger opp mot skattebelastningen. Etter at denne rapporten ble utarbeidet, er sykepengedekningen økt fra 65 prosent til 80 prosent uten at trygdeavgiften er tilsvarende justert. Dersom sjølvstendig næringsdrivende ønsker lavere risiko, kan de velge å organisere virksomheten sin som et AS og selv bli ansatt. Da får de samme rettigheter som arbeidstakere når inntekten tas ut som lønn, og samme forpliktelser påløper (bl.a. arbeidsgiveravgift).

Vurderingene vi hittil har gjort av sjølvstendig næringsdrivende og frilanseres sosiale ordninger, gir regjeringen grunn til å si at rettighetene samlet sett er gode. Samtidig vet vi at det er noen utfordringer, og disse er det viktig for oss å se nærmere på. Innspillbrevet som ble sendt ut 9. juni 2023, vil forhåpentligvis gi oss bedre kunnskap om hvilke utfordringer sjølvstendige og frilansere selv opplever med sine rettigheter. Det vi ønsker innspill på er avgrenset til konkrete områder der regjeringen er kjent med at det er forbedringspotensiale.

Som vi har varslet i Meld. St. 22 (2022–2023) Kunstnarkår vil regjeringen bl.a. se nærmere på grensen for når det skal foretas en skjønnsmessig fastsettelse av sykepengegrunnlaget for arbeidstakere og frilansere. I tillegg vil vi gjøre en vurdering av forsikringsordningene for tilleggssykepenger, bl.a. basert på funn fra en evaluering av Vista Analyse. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har også gitt Arbeids- og velferdsdirektoratet i oppdrag å bl.a. vurdere behov for tiltak knyttet til veiledning og forvaltning av disse gruppenes rettigheter. Vi vil også vurdere behov for informasjonstiltak rettet mot sjølvstendig næringsdrivende og frilansere.

Regjeringen har allerede gjennomført en viktig endring som skal sikre riktig klassifisering av arbeidsfolk. Endringene i arbeidsmiljøloven som innebærer en tydeliggjøring av arbeidstaker-begrepet, skal bidra til at den som i realiteten bestemmer hvordan arbeidet skal utføres, har rettigheter og plikter som arbeidsgiver. Det skal bidra til å gjøre det mer forutsigbart hvilke rettigheter og plikter man har i arbeidslivet.

Samtidig er det viktig for meg å understreke at regjeringen er opptatt av at dem som faktisk skal være, og som vil ønske å arbeide som sjølvstendig næringsdrivende

eller frilanser, skal ha gode rettigheter. Dagens sosiale ordninger, sett opp mot innbetalingene, mener vi er gode. Vårt pågående arbeid med utvalgte problemstillinger og områder er likevel viktig, og vil kunne resultere i forslag

til endringer som kan bidra til å gjøre det enklere å være selvstendig næringsdrivende eller frilanser. Det kan handle vel så mye om informasjon og kunnskap, som rettighetene i seg selv.

SPØRSMÅL NR. 2507

Innlevert 11. juni 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 19. juni 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

I 2007 gjennomførte norske styrkar ein større operasjon i Afghanistan der målet var å pågripa ein Taliban-leiar. I fjor haust vart det kjent i media at feil mann vart tatt til fange.

Kva opplysningar fekk departementet frå Forsvarets spesialkommando (FSK) om identiteten til den pågripne mannen og om han var målet for operasjonen, og kva for identitet vart oppgitt i rapporten laga av FSK i etterkant av operasjonen, ein såkalla Post Operations Report?

GRUNNGJEVING:

17. september 2007 gjennomførte soldatar frå Forsvarets spesialkommando (FSK) ein større operasjon i Tagabdalen nordaust for Kabul. Målet for operasjonen var å pågripa ein Taliban-leiar som heitte Qari Nejat. I fjor haust vart det kjent i media at feil mann vart tatt til fange under operasjonen.

Afghansk sikkerheitspoliti og amerikanske styrkar vart berre timar etter operasjonen klar over at feil mann vart arrestert. Også Etterretningstenesta og den norske ambassaden i Kabul vart kjent med at feil mann vart tatt til fange i operasjonen. Dette varsla også ambassaden Forsvarsdepartementet om.

Den norske ambassaden i Kabul delte etter operasjonen eit bilde av den pågripne mannen med ein afghansk menneskerettsorganisasjon. Denne organisasjonen, Afghan Independent Human Rights Committee (AIHRC), hadde ansvar for å følgja opp fangar som vart tatt til fange av vestlege styrkar. På bildet som ambassaden delte med denne organisasjonen, står det:

«Bilde av Mohamed NASEEM etter pågripelsen».

Mannen som vart tatt heitte altså Mohammad Naseem. Naseem fremma i 2010 eit krav om erstatning og oppreisning mot norske styresmakter. I eit brev datert

12. november 2010 frå Forsvarsdepartementet, heiter det mellom anna:

«Mohammad Naseem ble pågrepet 17. september 2007 kl. 0108 om natten lokal tid, og overlevert til NDS samme natt kl. 0440 lokal tid. Alle personene i huset hvor anholdelsen fant sted, ble tatt under kontroll uten noen som helst form for maktbruk. Mohammad Naseem var rolig både i huset og under transporten for overlevering til NDS, og fulgte instruksjonene fra de norske styrkene. Han samarbeidet hele tiden. Angående norske styrker opplyser at det ikke ble brukt noen form for makt mot vedkommende. Taktisk utspørring av Naseem ble heller ikke gjennomført i og med at tolk ikke var tilgjengelig under operasjonen.»

Svar:

I tråd med etablerte rutinar rapporterte FSK til Forsvarets Operative Hovudkvarter og ikkje til FD. FD fekk i den aktuelle saka difor ikkje informasjon direkte frå FSK. Dei norske styrkane var overførte til koalisjonsstyrken International Security Assistance Force (ISAF) kommando på tidspunktet pågripinga fann sted, og fylgde rutinar som fastsett av ISAF. Dei norske styrkane opptredde korrekt i høve til operasjonens gjennomføringsordre, reglar og prosedyre. Om pågripinga blei gjort på grunnlag av feilaktig etterretning, er dette noko som ligg utafor dei norske styrkanes ansvarsområde, idet ein har forhold seg til ei pågripingsordre frå ISAF HQ (hovudkvarteret for ISAF), som den norske styrken ikkje hadde moglegheit til å etterprøve i forkant av eller under operasjonen.

Den ovannemnde rapporten (Post Operations Report) er ein rapport norske styrkar leverte til operasjonssleiinga (ISAF) i etterkant av enda oppdrag. Opplysningane i denne rapporten kan ikkje frigjevast på bakgrunn av gradering.

SPØRSMÅL NR. 2508**Innlevert 11. juni 2023 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 19. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Når ble Norsk handicapforbund og Funksjonshemmedes fellesorganisasjon informert om at universell utforming ikke var et absolutt krav til nye fjerntog, og skjedde det før anbudet ble lyst ut slik at de fikk mulighet til å komme med innsigelser til beslutningen?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsministeren har i skriftlige svar til flere stortingsrepresentanter de siste ukene beskrevet prosessen rundt anbudsutlysningen for anskaffelse av nye fjerntog.

Norske Tog skal selv ha gjennomført markedsanalyser, for deretter å beslutte at det ikke skulle stilles et absolutt krav om trinnfri adkomst i utlysningen.

Imidlertid er flere spørsmål og detaljer i prosessen ikke redegjort om. Det gjelder blant annet spørsmålet om når de store organisasjonene som representerer funksjonshemmede, ble gjort kjent med avgjørelsen.

Svar:

Forut for anskaffelsen av nye fjerntog har Jernbanedirektoratet utført en konseptvalgutredning med bred involvering av ulike brukergrupper. Norske tog har i tråd med anskaffelsesregelverket gjennomført markedsanalyser for å få oversikt over hvilke typer tog markedet kan levere for den tiltenkte bruken. Tog som trafikkerer lange strekninger, har andre krav til komfort og utrustning enn lokaltog. Derfor er hensynet til innvendig utforming og tilgjengelighet tillagt stor vekt. Dette er i tråd med innspill fra brukerorganisasjonene som deltar i Toggruppa for universell utforming. Togene skal ha sovekupeer, serveringsvogn, arbeidsplasser osv. og samtidig tåle tøffe norske forhold ved kjøring i høyfjellet på vinterstid osv. Dette legger en del tekniske premisser for utformingen av toget, særlig plassering av hjul, understell og nødvendig teknisk utstyr, slik at gulvhøyden ved dørene må være høyere.

Togprodusentenes respons, samt påfølgende anbudsrunde, viser ifølge Norske tog at markedet for denne type fjerntog er begrenset. I kravspesifikasjonen til Norske tog, basert på Jernbanedirektoratets oppdragsbeskrivelse, har det ligget inne krav om best mulig tilgjengelighet for alle reisende. Ingen togprodusenter leverte tilbud om tog med trinnfri adkomst. Dette betyr at Norske tog måtte velge en togtype som medfører at en del personer med funksjonsnedsettelse må benytte rampe/heis for på- og avstigning.

Det ble avholdt et innspillmøte med brukerorganisasjonene i Toggruppa 2. oktober 2019. Dette er et brukervedvirkningsforum som ledes av Jernbanedirektoratet på vegne av Samferdselsdepartementet. Toggruppa har vært hovedarena for samhandling og kommunikasjon mellom brukerorganisasjonene (herunder Norsk handicapforbund, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon), Jernbanedirektoratet, Norske tog, togoperatørene, m.fl. Det ble i dette møtet ikke fremmet krav om trinnløs adkomst til toget, utover at det må sikres trygg og behagelig på- og avstigning til flere plattformhøyder.

Norske tog sendte kravspesifikasjonen på høring 30. juni 2021 til Toggruppa. Her kommer det frem at trinnløs adkomst ikke er et krav til anskaffelsen. I forkant av høringsfristen 15. august 2021 ble det 13. august 2021 avholdt et møte for å gjennomgå fortrukne løsninger for universell utforming. Det kom ikke innsigelser under dette møtet og i høringsuttalelser fra brukerorganisasjonene til Norske tog sitt forslag til kravspesifikasjon. Konkurransgrunnlaget med kravspesifikasjon gikk ut i markedet 28. oktober 2021.

Diskusjonen om universell utforming av nye fjerntog har i stor grad omhandlet at togene ikke har trinnfri adkomst. Tog med trinnfri adkomst gir i seg selv ikke en universelt utformet transporttjeneste. Det er i dag varierende høyde og utforming på de 335 stasjonene i Norge, og kostnadene ved å oppgradere alle plattformene som fjerntogene stanser ved til standard plattformhøyde er svært høye. Stadig flere stasjoner blir oppgradert for å kunne tilby en universelt utformet transporttjeneste. Det gjenstår fortsatt et betydelig arbeid med stasjonsoppgraderinger for å tilby dette i hele landet.

Fjerntogene skal betjene mange forskjellige kundesegmenter, og behovene varierer på strekningene fjerntogene skal trafikere. Personer med funksjonsnedsettelse representerer en stor gruppe med ulike behov. Foruten personer som benytter seg av rullestol, snakker vi om blant annet synshemmede, hørselshemmede og personer med kognitiv svikt. Disse vil ha andre behov enn personer som benytter seg av rullestol, for eksempel knyttet til informasjon og service. Ikke alle personer med kognitiv svikt vil ha et ønske eller behov om tilgang til hele toget. Enkelte eldre med vanskeligheter for å bevege seg er avhengige av at det er kort vei til for eksempel toalett og bistrovogn.

Jeg er opptatt av at alle skal ha god tilgang til jernbanetjenestene, og løsningene for assistanse for på- og avstigning må fungere tilfredsstillende for de aktuelle

brukergruppene. Dette vil jeg som tidligere nevnt på tilsvarende spørsmål følge opp videre, både i styringen av virksomhetene i jernbanesektoren og i dialog med brukerorganisasjonene. Norske tog skal nå sammen med leverandøren gjennom en designfase der de siste tilpasninger og justeringer foregår før toget settes i produksjon. I denne fasen vil brukerorganisasjonene i Toggruppa for

universell utforming naturligvis bli invitert til å delta. Jeg har i møte 23. mai med Norske tog og Jernbanedirektoratet fått bekreftet at de vil ta størst mulig hensyn til brukerorganisasjonenes ønsker og behov slik at løsningene er så nært opp til målet om universelt utformede transporttjenester som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2509

Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 22. juni 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å gi norsk næringsliv tydelige, forutsigbare og rammer for hvordan de skal forholde seg til selskaper som står på Ukrainas liste over International Sponsors of War, hvilken status mener statsråden at Ukrainas svarteliste har og bør ha, og kan statsråden redegjøre for hvordan listen er å forstå og hvordan næringslivet bør forholde seg til den?

BEGRUNNELSE:

En rekke selskap har bestemt seg for å fjerne produkter fra norske Freia fra hyllene, siden deres eierselskap Mondelez fortsatt har opprettholdt produksjon i Russland. Produktene som nå fjernes, er imidlertid produsert i Norge, av norske arbeidstakere. De selger ikke produkter i Norge som er produsert i Russland, og de eksporterer heller ingen Freia-produkter til Russland.

Mondelez er langt fra det eneste selskapet på denne listen. Mondelez er heller ikke den eneste store, internasjonale dagligvareleverandøren på listen. Freia leverer til både dagligvarekjeder og andre leverandører – og Oljefondet har andeler i eierselskapet Mondelez. En boikott av alle selskap som direkte og indirekte nevnes på Ukrainas såkalte svarteliste (International Sponsors of War) vil kunne få konsekvenser for svært mange norske arbeidsplasser.

Norge har entydig sluttet opp om EUs sanksjonspakke mot Russland. De til enhver tid gjeldende sanksjonene gir både tydelighet og forutsigbarhet om hvordan det norske næringslivet skal agere for å bidra til å redusere Russlands evne til å finansiere den folkerettsstridige krigen. Sanksjonene mot Russland er nedfelt ved forskrift i norsk rett.

Denne svartelisten til Ukraina består av selskaper som ikke nødvendigvis er sanksjonert mot etter dette regelver-

ket. Dette skaper til dels betydelig usikkerhet i norsk næringsliv om hvordan man skal forholde seg til den.

Svar:

De ulike delspørsmålene i representantens spørsmål ble grundig belyst i et møte i Utenriksdepartementet 14. juni mellom representanter for norsk nærings- og arbeidsliv og statssekretærene Eivind Vad Petersson (UD) og Halvard Ingebrigtsen (NFD). De tilstedeværende har gitt uttrykk for at dette var et godt og oppklarende møte.

I denne saken er det viktig å skille klart mellom de europeiske sanksjonene også Norge har innført og den ukrainske listen «International Sponsors of War».

Sanksjoner er et av de viktigste tiltakene det internasjonale samfunn har til rådighet for å reagere mot Russlands folkerettsbrudd i Ukraina. Sanksjonene er rettet mot områder av russisk samfunn som har betydning for evnen til å gjennomføre krigen eller som bidrar til å finansiere den.

Norge har sluttet opp om alle EUs sanksjonspakker, med noen mindre tilpasninger. Disse er gjennomført i forskrift med hjemmel i norsk lov. Norske selskaper og privatpersoner er pålagt å følge sanksjonene som norske myndigheter har innført. Verken Freia eller Mondelez er på listen over selskaper som er sanksjonert av EU og Norge.

Listen «International Sponsors of War» er publisert på nettsidene til det ukrainske anti-korrupsjonsbyrået. Den omfatter ca. 30 selskaper som hevdes å bidra til Russlands krigføring, f.eks. gjennom inntekter til den russiske staten. Hensikten er trolig å legge press på selskapene slik at de velger å forlate Russland – og dermed bidra til å svekke den russiske økonomien og krigsevnen.

Listen er et ukrainsk initiativ. Den er ikke del av EUs eller Norges sanksjonsregelverk. Det er heller ingen sam-

menheng mellom at selskapene oppføres på den ukrainske listen og innføringen av vestlige sanksjoner.

Norske myndigheter forholder seg til de vedtatte sanksjonene. Norske bedrifter og enkeltpersoner er pålagt å følge de sanksjonene som gjelder. Som nevnt er verken Freia eller Mondelez på listen over selskaper som er sanksjonert av EU og Norge.

Utover dette må det i et samfunn som Norge være opp til folk, bedrifter og organisasjoner å gjøre egne etiske

vurderinger for seg selv. Det riktige er at den enkelte tar selvstendige valg om hva de vil kjøpe og hvem de vil handle med.

I et liberalt demokrati bør det være det grenser for hva myndighetene skal ta stilling til på vegne av bedrifter og befolkning.

Tilsvarende rolleforståelse og arbeidsdeling ble meg bekjent også praktisert av regjeringen representanten Hofstad Helleland selv var en del av.

SPØRSMÅL NR. 2510

Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 20. juni 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsministeren seie seg tilfreds med at importen av russiske varer har blitt redusert betydeleg mindre i Noreg enn i våre nordiske naboland etter at Russland invaderte Ukraina i februar 2022 og er han enig med statssekretæren i NFD i at det er «...lite hensiktsmessig å måle og rangere effekten av sanksjonene i ulike land...», eller meiner statsministeren det er mulig å gjere meir for å avgrense norsk handel med Russland som bidrar inn i den russiske krigsøkonomien?

GRUNNGJEVING:

Svenske Kommerskollegium har analysert handelsstatistikk frå EU sitt statistikkontor Eurostat og laga ei oversikt over kvart av EU-landa sin varehandel med Russland i perioden mars 2022 til og med februar 2023, samanlikna med tilsvarande periode året før.

Oversikten syner at Sverige har hatt ein reduksjon i importen til Russland på 90 prosent i perioden, Danmark 66 prosent reduksjon og Finland 52 prosent reduksjon.

Sidan Noreg ikkje er med i EU, har ikkje Svensk Kommerskollegium henta inn tilsvarande tal frå Noreg, men i følge SSB sin statistikk for utanrikshandel har beløpet Noreg importerer varer for berre blitt redusert med 38 prosent mellom mars 2022 og februar 2023 samanlikna med tilsvarande periode året før (Kjelde: Dagbladet Børsen 8. juni – det gjeld også sitatet i sjølve spørsmålet).

Svar:

Som ei reaksjon på Russlands folkerettsstridige åtak på Ukraina, har EU innført omfattande sanksjonar som

Noreg har slutta opp om. Over 1400 personar og over 200 verksemdar er no listeførte av EU. Alle av desse er også listeførte i norsk rett. Norske verksemdar er pålagde å følgja opp desse sanksjonane som norske styresmakter har innført gjennom lov. Sanksjonane er i stadig utvikling, og EU arbeider no med å utforma den ellefte sanksjonspakken.

Etterlevinga av sanksjonane mot Russland er god. Importen er redusert kraftig samanlikna med tidlegare år. Dei siste tilgjengelege tala viser at importen av varer frå Russland i mai i år hadde ein verdi på 149 millionar kroner mot 1 319 millionar i mai 2022, ein reduksjon på 89 pst. Dersom vi ser på dei siste 12 månadene var importen på 9 milliardar kroner, mot 24,9 milliardar kroner i første periode, ein nedgang på 64 pst.

Sanksjonane mot Russland er omfattande, men målretta. Formålet med sanksjonane er å redusera Russlands evne til å finansiera og skaffa innsatsvarar til den folkerettsstridige åtakskrigen mot Ukraina og råka støttespelarar til åtakskrigen. Det er ikkje innført ein full handelsboikott og det er difor ikkje i seg sjølv eit mål at importen skal bli redusert så mykje som mogleg. Det er tillate å importera varer frå Russland, så lenge ein overheld sanksjonsregelverket. Moglegheitene for å driva handel med Russland er no sær avgrrensa og inneber høg risiko.

Ulike land hadde ei ulik samansetting av handelen med Russland før den russiske invasjonen av Ukraina, ulik geografi og ulike relasjonar. Det er difor ikkje eit godt mål på effekten av sanksjonane å gjera ei rein samanlikning av kor mykje den totale importen er redusert.

SPØRSMÅL NR. 2511**Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 21. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Korleis har Helse- og omsorgsdepartementet involvert relevante fagmiljø i prosessen og kva konsekvensutgreiingar ligg til grunn for forslaget i Revidert Nasjonalbudsjett om å flytte Kreftregisteret frå dei regionale helseforetaka over til Folkehelseinstituttet?

GRUNNGJEVING:

Forslaget i RNB om å flytte Kreftregisteret har skapt opprør i medisinske fagmiljø generelt og miljø som arbeider med kreftforskning spesielt. Leiinga i Kreftregisteret har varsla om mulige konsekvensar, og fråvere av involvering. Tillitsvalde frå Legeforeningen, Sykepleierforbundet, Tekna, Forskerforbundet og NITO advarer på det sterkaste mot flyttinga. Det samme gjer kreftlegane i Norsk Onkologisk forening og Kreftforeningen.

Det danske Kreftregisteret har sendt brev til HOD der dei advarar sterkt etter egne erfaringar med ei liknande flytting. IARC (International Agency for Research on Cancer) har også sendt brev til HOD og advart mot forslaget.

Det er umulig ut frå den knappe omtalen i RNB å få oversikt over prosessen og faktagrunnlaget som ligg bak flyttinga, og eg ber difor Helse- og omsorgsministeren gjere nærare greie for dette.

Svar:

Det er behov for å forbetre og effektivisere forvaltning og utvikling av helseregistera og å leggje til rette for enklare datafangst og auka bruk av datamaterialet. Ei samling av helseregister i ein etat skal bidra til å nå desse måla, bl.a. gjennom å fremme utvikling og harmonisering av innhaldet i registera. Fordelen med å samle registera i ein kunnskapsetat som Folkehelseinstituttet, er at forvaltning av innhaldet i registera blir knytt tettare opp mot miljøa i helseforvaltninga som skal nytte registera. Dermed legg vi til rette for at registera treffer samfunnet sin samla behov for å få tilgang til kunnskap og for å utnytte registerdata betre i forskning, innovasjon og utvikling av tiltak knytte til folkehelsa og helse- og omsorgstenestene. Som ein del av helseforvaltninga vil Kreftregisteret i større grad kunne vere eit samla miljø for heile helsetenesta i Noreg, i staden for å vere tilknytt eitt sjukehus.

Det er ingen tvil om at Kreftregisteret har ein solid posisjon, stor tillit hos befolkninga og er ein internasjonalt omtykt merkevare. Det skal vi ta vare på. Vi har vurdert konsekvensar av tiltaket og meiner det er avgjerande at

fagmiljøet i Kreftregisteret blir halde samla. Kreftregisteret vil fortsetje å vere i dei same lokala med umiddelbar nærleik til Oslo universitetssjukehus HF og forskning og klinikk skal framleis jobbe tett saman. Det blir lagt til grunn at oppgåvene og funksjonane til Kreftregisteret skal vidareførast og vidareutviklast også ved endra organisatorisk forankring. Samlinga av helseregistera betyr ei prioritering og eit lyft av helsedatafeltet i stort. Det er naturleg at eit omtykt og nasjonalt miljø som Kreftregisteret inngår i ei slik samling.

Involvering og medverknad av dei rørte er avgjerande for at endringa skal bli vellukka. Eg er oppteken av god dialog og vil sørge for at Kreftregisteret blir teken med i gjennomføringa av endringane i den sentrale helseforvaltninga. Dette arbeidet er godt i gong.

Eg vil påpeke at samanlikninga med Danmark ikkje er treffande fordi den endringa som er foreslått i Noreg ikkje er tilsvarande. Til forskjell frå Danmark har vi valgt ei løysing som nettopp held Kreftregisteret samla, og dermed skal vi ikkje oppleve dei erfaringane som danske fagmiljø har skildra. I Danmark blei det registerfaglege skiltet frå det medisinsk faglege. Dette er ikkje løysinga for Noreg, vi vil halde aktiviteten i Kreftregisteret samla.

SPØRSMÅL NR. 2512**Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 19. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kva er berekna vedlikeholdsetterslepet på vegnettet pr i dag på fylkes og riksvegnettet i heile landet?

GRUNNGJEVING:

Vedlikeholdsetterslepet er stort landet over både på riks og fylkevegane.

I media i dag kan vi sjå at vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegane i Møre og Romsdal har gått frå ca. 8 milliard kr til no berekna til over 16 milliard kr.

Svar:

Det blei gjort nye berekningar av vedlikeholdsetterslepet på riksveg i grunnlagsmaterialet til Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033. Vedlikeholdsetterslepet der blei anslått til om lag 30 mrd. 2020-kr ved inngangen til 2022, med eit usikkerheitsspenn mellom 25 og 40 mrd. 2020-kr. Prisomrekna tilsvarende dette om lag 38 mrd. 2023-kr, med eit usikkerheitsspenn mellom 32 og 51 mrd. 2023-kr. Det er stor usikkerheit ved berekningane av vedlikeholdsetterslepet.

Regjeringa har i samband med i årets reviderte nasjonalbudsjett auka midlane til drift og vedlikehald av riksvegar med 1,2 milliardar kroner. Samla sett blir nivået

på løyvinga til drift og vedlikehald på riksvegar i 2023 med dette rekordhøgt.

Fram til 2020 blei fylkesvegane forvalta av Statens vegvesen på oppdrag frå fylkeskommunane under ein felles (sams) vegadministrasjon. Sams vegadministrasjon blei avvikla 1. januar 2020 som ein del av regionreforma. Det er nå fylkeskommunane sine egne vegadministrasjonar som forvaltar fylkesvegnettet. Samferdselsdepartementet har ikkje løpande oversikt over det totale vedlikeholdsetterslepet på fylkesveg eller kva vedlikehald- utbetring- eller fornyingstiltak som er gjort på fylkesvegnettet sidan avviklinga av sams vegadministrasjon.

I Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 blir det lagt til grunn at det er behov for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget om tilstanden på fylkesvegane. I Prop. 1 S (2021-2022) for Samferdselsdepartementet blir det opplyst at Statens vegvesen i 2022 saman med fylkeskommunane skal starte opp eit arbeid med å samordne ei kartlegging av vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegnettet. I mars 2022 gav Samferdselsdepartementet oppdraget til Statens vegvesen. Statens vegvesen koordinerer prosjektet i samarbeid med fylkeskommunane. Samferdselsdepartementet har bedt Statens vegvesen om å arbeide med sikte på å levere eit oppdatert kunnskapsgrunnlag i samband med arbeidet med neste Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 2513**Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 21. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan ministeren forklare kvifor politiet ser ut til å prioritere i stor grad kontrollar på noko av dei tryggaste vegane, framfor å prioritere dei mest ulykkesutsatte vegane?

GRUNNGJEVING:

2022 var eit begredelig år med tanke på alvorlige ulykker og dødsulykker i trafikken her i landet. Dette ser dessverre ut til å fortsette med mange ulykker også så langt i år.

Eg køyrer mykje bil, og det er påfallande at politiet stort sett er fraværende i trafikkbildet generelt med uniformerte køyretøy, og ant. kontrollar er svært lave. Derimot er aktiviteten med sivile politibilar og slike kontrollar synleg på anten motorvegen frå Mjøsbrua til Oslo eller vi-

dare frå Mjøsbrua og nordover i området med midtdeler og forbikøyringsfelt. Dette er noko av dei vegsystema vi har her i landet med lågast ant. ulykker og som framstår som noko av dei tryggaste vegane vi har her i landet. Kvifor politiet prioriterar disse vegane kan ikkje vere av fagleg art, men er nok eit forsøk på å fylle opp statskassa litt til.

Svar:

Spørsmålet er stilet samferdselsminister Jon-Ivar Nygård, som har videresendt det til meg for besvarelse.

Politiets strategi er å gjennomføre målrettede kontroller på ulykkesutsatte vegstrekninger, samtidig som det også gjennomføres kontroller på tilfeldige steder. Dette gir

den mest effektive forebyggende effekten da trafikantene ikke vil kunne beregne eller forutsette hvor politikontrollene finner sted.

Politiets prioritering av steder og strekninger for kontrollvirksomheten bygger på kunnskap. Europa- og riksveier var i 2022 bortimot tre ganger så ulykkesbelastede som fylkesveiene, og mer enn ni ganger så ulykkesbelastede som kommunale veier målt i antall drepte og hardt skadde per kilometer vei. Dette er årsaken til at politiet prioriterer trafikkkontroller på disse veitypene. Utrykningspolitiet vil også i sommer legge vekt på kontroller i 80-sone, som er fartssonen som er mest utsatt for trafikkulykker med alvorlig utfall.

SPØRSMÅL NR. 2514

Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 14. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en tidslinje med detaljert informasjon om alle møter som samferdselsmyndighetene har hatt med lokale aktører på Helgeland i forkant av beslutning om å øke det lokale bidraget med 66 mill. kroner ifm. lengre rullebane?

BEGRUNNELSE:

Det vises til svar fra finansministeren på Høyres spørsmål til revidert nasjonalbudsjett om prosess med lokale aktører på Helgeland i forkant av beslutning i forslag til revidert nasjonalbudsjett om å øke det lokale bidraget med 66 mill. kroner.

I svaret fra Finansministeren, som virker å være forankret hos samferdselsministeren, gis det inntrykk av at det har vært dialog i forkant med lokale aktører som forventes å betale den ekstra regningen på 66 mill. kroner. Likevel viser en nylig reportasje i Rana Bland at de lokale representantene som det hevdes å vært kontakt med i forkant, avviser dette blankt på direkte spørsmål fra Rana Blad og foreleggelse av finansministerens svar til Høyre.

Det er altså betydelig avvik mellom regjeringens svar til Stortinget og realitetene lokalt på Helgeland. Derfor bes det om en full redegjørelse for alle relevante møter som har funnet sted i forkant med lokale aktører om ekstraregningen på 66 mill. kroner, både kommunen, private aktører eller andre.

Svar:

Jeg viser til Finansdepartementets svar på spørsmål 440 fra finanskomiteen / Høyres fraksjon av 19. mai 2023. Av svaret går det fram at spørsmålet var lagt fram for Samferdselsdepartementet. I svaret fra Samferdselsdepartementet heter det:

«I forkant av framleggelsen av Prop. 118 S (2022–2023) har det vært dialog mellom de lokale aktørene og Samferdselsdepartementet. I dialogen har de lokale aktørene fremmet sine synspunkter på en eventuell rullebaneforlengelse.»

Jeg viser her konkret til møte mellom meg, Rana kommune og Polarsirkelen Lufthavnutvikling 31. mars 2023. Av svaret på spørsmål 440 framgår det at spørsmålet om lokal finansiering av rullebaneforlengelsen ikke var en del av dialogen på dette møtet.

SPØRSMÅL NR. 2515**Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 19. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener justisministeren at Norge som part til Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel ETS nr.197 er forpliktet etter denne konvensjonens artikkel 16 (1) til å bistå norske borgere som er ofre for menneskehandel også når ofret befinner seg på territoriet til en stat som ikke er part til konvensjonen?

BEGRUNNELSE:

Ordlyden i konvensjonens artikkel 16 (1) pålegger "The Party of which a victim is a national" å legge til rette for («facilitate») at ofre for menneskehandel tilbakeføres uten utgrunnet eller urimelig opphold. Bestemmelsen stiller ikke krav om at mottakerlandet har anmodet om en slik repatriering for at hjemstaten skal hente hjem, eller tilrettelegge for at sine egne borgere som er offer for menneskehandel kommer seg tilbake til sitt hjemland. Artikkel 16 (2) i konvensjonen snakker om hvilket ansvar mottakerland har før en eventuell repatriering av ofre for menneskehandel. Denne bestemmelsen kan imidlertid ikke leses slik at den handleplikten som påhviler hjemstaten etter artikkel 16 (1), i å bistå i ofre for menneskehandel, er begrenset til å gjelde territorium til andre konvensjon-

sparter. Det vises her også til konvensjonens artikkel 2, som ikke inneholder noen geografisk begrensning i virkeområdet til konvensjonen. Tvert imot sier denne bestemmelsen at konvensjonen kommer til anvendelse på faller former for menneskehandel.

Svar:

Den aktuelle konvensjonens artikkel 16 regulerer tilbakeføring av ofre for menneskehandel fra en statspart til en annen. Bestemmelsen pålegger staten som et offer er hjemmehørende i, å «legge til rette for og godta» tilbakeføring av offeret fra en annen statspart uten ugrunnet eller urimelig opphold.

Selv om konvensjonen ikke er til hinder for tilbakeføring fra en stat som ikke er part i konvensjonen, eller fra et område som ikke er kontrollert av en stat, kan det uansett ikke utledes fra dette noen generell plikt for statspartene til aktivt å hente hjem potensielle ofre for menneskehandel uavhengig av hvor de oppholder seg, under hvilke omstendigheter og hva de selv måtte ønske.

Norske borgere i utlandet som ønsker konsulær bistand kan kontakte utenriksstjenesten.

SPØRSMÅL NR. 2516**Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 19. juni 2023 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Er det lovlig for nordmenn å spille hos utenlandske spillingselskaper (Jeg setter pris på om det er mulig med et ja/nei svar)?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsdepartementet har ansvar for blant annet lovarbeid og rettssikkerhet. Det har over flere år pågått en debatt om tiltak for å begrense tilgang og mulighet for nordmenn til å spille hos utenlandske

spillselskaper. Det hadde derfor vært en fordel å få avklart om det lovlig eller ulovlig for nordmenn å spille hos utenlandske spillingselskaper.

Jeg setter pris på om det er mulig med et kort ja/nei svar.

Svar:

Ja, det er lovlig for nordmenn å spille pengespill som tilbys av utenlandske spillingselskaper. Det er imidlertid strengt forbud å tilby eller medvirke til å tilby pengespill rettet

mot det norske markedet uten tillatelse etter pengespilloven. Utenlandske spillingselskaper som retter sine pengespill mot nordmenn, bryter derfor loven, og risikerer straff og sanksjoner.

Dessverre er det fremdeles mange som ikke vet eller som er usikre på hvem som har tillatelse til å tilby pengespill i Norge. Dette tror jeg imidlertid vil endre seg som følge av vårt forslag om å innføre DNS-blokkering av

nettspill som uten tillatelse retter seg mot Norge. Tiltaket vil medføre at personer som forsøker å kontakte slike spillnettsider, får opp en side med informasjon om at spilltilbudet er ulovlig, og dermed blokkert. Dette er det behov for, all den tid utenlandske spillingselskaper tilbyr spill med langt høyere risiko og færre ansvarlighetstiltak enn de lovlige, norske spillene.

SPØRSMÅL NR. 2517

Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 20. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Flere steder opplever innbyggere at gang- og sykkelveinettet er ufullstendig utbygd. Da kan redusert fartsgrense øke sikkerheten. Noen kommuner, blant andre Giske, opplever imidlertid at Statens vegvesen (SVV) avslår forespørsler om dette, fordi veien oppfyller standard for fartsgrensen som er satt. Standard for gående og syklende synes ikke å være en del av denne vurderingen.

Vil statsråden instruere SVV om at fartsgrenser skal reduseres utenfor tettbebygde strøk der kommuner/fylkeskommuner ber om det?

BEGRUNNELSE:

Et eksempel på at Statens vegvesen (SVV) ikke vil sette ned fartsgrensen, på tross av manglende gang- og sykkelvei, er i Giske kommune. Kommunen består av flere øyer som knyttes sammen av broer, naturlig nok uten alternative ruter. Frem til broene er det gang- og sykkelvei, men over broene mangler dette. Dette tvinger syklister og gående ut i veibanen, noe som skaper farlige situasjoner.

I dag er det 80-sone over begge broene, men kommunen har bedt Statens Vegvesen sette ned fartsgrensen. Dette har blitt avslått. Begrunnelsen er at veien "oppfyller standard for 80-sone". Eksemplet fra Giske er ikke unikt.

Samtidig er det fastslått i fartsgrensekriteriene fra Statens vegvesen at fartsgrensen skal settes til 60 utenfor tettbebygde strøk på "strekninger med behov for redusert fart på grunn av mangelfull langsgående eller tverrgående tilrettelegging for gående og syklende."

Når kommuner ber om å få satt ned fartsgrensen til 60 eller lavere, på grunn av nettopp manglende tilrettelegging for gående og syklende, bør dette derfor være en forespørsel det er lett å imøtekomme.

Svar:

Vegnormal N300 Trafikkskilt inneholder bestemmelse for valg av fartsgrense (fartsgrensekriterier). Disse er bindende for Statens vegvesen, og kommuner/fylkeskommuner kan ikke be Statens vegvesen om å treffe fartsgrensevedtak som er i strid med kriteriene.

Generell fartsgrense utenfor tettbygd strøk er 80 km/t. For riksvei og fylkesvei kan Statens vegvesen treffe vedtak om lavere fartsgrense. Kommunen kan treffe vedtak om lavere fartsgrense på kommunal vei.

Fartsgrense 60 km/t brukes i hovedsak på veier med mange avkjørsler, mye gang/sykkel-aktivitet langs veien og randbebyggelse. Det må gjøres individuelle vurderinger og utøves skjønn i hvert enkelt tilfelle.

Skiltvedtak regnes som lokal forskrift og det er dermed ikke klageadgang etter forvaltningsloven. Skiltforskriften § 31 gir imidlertid nærmere angitte myndigheter mulighet til å be om at Vegdirektoratet overprøver skiltmyndighetens vedtak.

Etter at fartsgrensekriteriene for 70 km/t ble oppdatert i 2022, gjør Statens vegvesen nye vurderinger av flere veistrekninger opp mot de reviderte kriteriene for 70 km/t. Enkelte strekninger vil få nedsatt fartsgrensen til 70 km/t som følge av denne gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 2518**Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 23. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Har regjeringen, i forbindelse med arbeidet med ny strategi for eID i offentlig sektor, vurdert hvor mye det vil koste norske skattebetalere å utvikle offentlige eID-løsninger, fremfor å videreutvikle allerede eksisterende markedsbaserte løsninger?

BEGRUNNELSE:

Kommunal- og distriktsdepartementet offentliggjorde 24. april en ny strategi for eID i offentlig sektor. Et sentralt mål i strategien er at alle som har behov skal få tilgang til en sikker og brukervennlig digital identitet. I en pressemelding understreker statsråden at han ønsker å ivareta det gode samarbeidet mellom offentlig og privat sektor, der markedsaktørene har bidratt til at Norge er et av de mest digitaliserte landene i verden.

Noe overraskende inneholder strategien likevel en ambisjon om å utvikle en helt ny offentlig eID på sikkerhetsnivå høyt, i tillegg til å videreutvikle den offentlige eID-løsningen MinID. Det kommer ikke frem hvor mye dette skal koste norske skattebetalere, men offentlige IT-prosjekter har en tendens til å bli både kostbare, risikofylte og tidkrevende. Undertegnede støtter målsetningen om å redusere digitalt utenforskap, men mener en mer fornuftig tilnærming kan være å bygge videre på jobben markedsaktørene har gjort. Det kan være hensiktsmessig og billigere å videreutvikle allerede eksisterende løsninger, fremfor å utvikle noe nytt i offentlig regi.

Det kan virke som om regjeringen ikke har tillit til at andre enn staten selv klarer å inkludere grupper som i dag står utenfor det digitale samfunnet. Det er lite samfunnsøkonomisk gunstig å utvikle kostbare offentlige løsninger når utfordringene med digitalt utenforskap potensielt kan løses gjennom samarbeid med etablerte og velfungerende markedsløsninger.

Svar:

Kort sagt er svaret på spørsmålet fra representanten at denne vurderinga er ein del av utgreiingsarbeidet som skal gjerast framover i arbeidet med å følge opp strategien. Det er ikkje førehandskonkludert i strategien at svaret på utfordringa i det digitale Noreg er ein offentlig utskriven eID – dette må sjølv sagt greiast ut først.

Den nyleg lanserte eID-strategien har mellom anna ein ambisjon om å sikre at alle brukarar som har behov for det, kan få og bruke ein eID på det tryggingnivået dei

har behov for. I denne samanhengen skal det greiast ut korleis ein eID på høgt tryggingnivå kan tilgjengeleggjerast for fleire.

Eg er samd med representanten i at det marknadsbaserte samarbeidet har ført til god utbreiing av eID i befolkninga, og at dei aller fleste har tilgang til, og kan bruke ein eID på høgt tryggingnivå. Som representanten er kjend med, er det likevel ein del brukargrupper som av ulike grunnar fell utanfor i dag, og anten ikkje får utskrive eller ikkje sjølv kan bruke ein eID på høgt tryggingnivå. Dette kan til dømes vere eldre, utlendingar eller personar med verje. Utfordringane er varierte og dette medfører at løysinga for desse gruppene heller ikkje nødvendigvis er like.

Ein av ambisjonane som er omtalte i strategien er å vurdere å etablere ein eID på høgt tryggingnivå i offentlig regi. Dette inneber ikkje nødvendigvis at det er staten som skal utvikle og utskrive ein slik eID, men at det bør kunne leggjast nokre føringar for inkludering av grupper som i dag fell utanfor. Eit samarbeid med marknadsaktørane i ulik grad er derfor framleis ein aktuell måte å sørgje for at alle norske borgarar får sikre og tilgjengelege eID-løysingar.

Vi må også vareta dei føringane som kjem med nytt eIDAS-regelverk (eIDAS 2.0) som er under forhandlingar i EU. Slik det ser ut no, vil medlemsstatane bli pliktige til å sørgje for at alle innbyggjarar kan få utskrive ei digital lommebok med ein eID på tryggingnivå høgt. For å sikre dette, vil det offentlege i ei viss grad måtte ta regi på korleis eID-løysinga skal formast ut, og anten utvikle sjølv eller skaffe frå marknaden.

SPØRSMÅL NR. 2519**Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 21. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan helse- og omsorgsministeren gjøre rede for status og framdrift i arbeidet med forbedringer av pasientreiseordningen, samt når hun tar sikte på å komme tilbake til Stortinget med omtale av forskriftsendringene?

BEGRUNNELSE:

I januar opplyste statsråden om at departementet arbeider med forslag til endringer i pasientreiseforskriften, og om at departementet vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere omtale av forskriftsendringene når disse har vært på offentlig høring, jf. Dokument nr. 15:1048 (2022-2023). Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol skrev at hun mener det er behov for forbedringer i pasientreiseordningen og at regjeringen vil forenkle og forbedre pasientreiseordningen. Mange melder om at det haster med forbedringer i pasientreiseordningen. Barn, kreftsyke og eldre pasienter i distriktene, også i Finnmark, opplever utrygghet og frustrasjon blant annet knyttet til ugunstige reisetider, og uttrykker at det er behov for forbedringer i praksis, raskt.

Svar:

Jeg ser i likhet med stortingsrepresentanten at det er behov for forbedringer i pasientreiseordningen.

De regionale helseforetakene har ansvaret for å organisere reisen i de tilfellene pasienten har behov for tilrettelagt transport av medisinske eller trafikale grunner.

Som jeg viste til i mitt tidligere svar er de regionale helseforetakene i foretaksmøte blitt pålagt å følge opp forslagene til forbedringer som følger av deres rapport Interregional utredning av organiseringen av pasientreiseområdet. De regionale helseforetakene har fulgt opp rapporten gjennom en rekke tiltak – enkelte er allerede gjennomført, mens andre er under utvikling og implementering:

- Arbeidet med ny rekvisisjonspraksis er gjennomført og det er enighet om nye retningslinjer/endringer i fremtidig rekvisisjonspraksis. Oppstart av pilot for IT-system for ny rekvisisjonspraksis er planlagt senere i 2023.
- Utredningen av standardiserte serviceparametere ble ferdigstilt i 2021. Det er utarbeidet seks nasjonale serviceparametere for måling og oppfølging av pasientens tjenester innen pasientreiseområdet. Venting på transport er et av måleparameterne.

- De regionale helseforetakene har videre utarbeidet et nasjonalt rammeverk for anbud og forvaltning av transportøravtaler i samarbeid med Sykehusinnkjøp HF og Pasientreiser HF.
- Den digitale satsingen innen pasientreiseområdet har fortsatt med stor styrke for å effektivisere tjenesten for både pasientene og helseforetakene. Videreutviklingen av selvbetjeningsløsningen på Helsenorge.no for reiser med rekvisisjon har som mål å sette pasienten i stand til selv å finne informasjon om og håndtere egne reiser. Første steg i videreutviklingen av selvbetjeningsløsningen for reiser med rekvisisjon ble lansert på Helsenorge.no i 2019. Løsningen er stegvis videreutviklet, og pasienter har fra 2021 hatt mulighet til å avbestille sine rekvirerte reiser og bekrefte «åpne» rekvisisjoner. Fra 2022 har pasientene hatt mulighet til å endre adresse, oppmøtetid og spesifisere noen spesielle behov for en reise. Det arbeides som angitt med å videreutvikle selvbetjeningsløsningene ytterligere.

Som jeg også orienterte om i mitt tidligere svar, har Helseledelse og kvalitetssikring på oppdrag fra departementet foretatt en evaluering av pasientreisereguleringen. Evalueringen viser flere forbedringspunkter, og det foreslås flere endringer i pasientreiseforskriften som skal bidra til at regelverket er enklere å forstå og praktisere. For å følge opp innspillene i rapporten, arbeider departementet med et høringsnotat med forslag til endringer i den nevnte forskriften. Departementet tar sikte på å sende ut høringsnotatet høsten 2023. Når forslagene har vært på offentlig høring og departementet har tatt endelig stilling til forslagene, vil departementet komme tilbake til Stortinget med en nærmere omtale av forskriftsendringene.

SPØRSMÅL NR. 2520**Innlevert 12. juni 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 19. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Ble de risikoreduserende tiltak som følge av sikkerhetsrisikoen som oppstod ved at statsråden installerte TikTok på en telefon med tilgang til Justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester, iverksatt før utløpet av 2022 eller først i 2023?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine skriftlige spørsmål nr. 1907, nr. 2060, nr. 2205 og nr. 2381 samt statsrådens besvarelse av spørsmålene. Spørsmålsstiller opplever statsrådets besvarelser som tilbakeholdne og lite opplysende. Dette er oppsiktsvekkende sett i lys av sakens historikk og statsrådets uttalelser i Stortingets ordinære spørretime den 08.02.23 om at dersom Stortinget har flere spørsmål om hennes TikTok-bruk, vil hun besvare disse etter beste evne.

På bakgrunn av hvordan statsråden besvarte de foregående spørsmålene, ble det i spørsmål nr. 2381 lagt til grunn et premiss i spørsmålet om at det ble gjennomført risikoreduserende tiltak som følge av sikkerhetsrisikoen som oppstod ved at statsråden installerte TikTok på en telefon med tilgang til Justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester. Dette premisset – med henvisning til at det bygger på statsrådets samlede besvarelse av de tre foregående spørsmål – ble også uttrykkelig nevnt i begrunnelsen for spørsmål nr. 2381. Spørsmålsstiller merker seg at premisset ikke be-

strides i statsrådets besvarelse av spørsmål nr. 2381, men vil igjen understreke at spørsmålene besvares på en lite tillitsvekkende måte.

Statsråden besvarer ikke tidspunktet for iverksettelsen av de risikoreduserende tiltak, og ber om forståelse for at hun ikke kan oppgi konkret når tiltakene ble iverksatt. Spørsmålsstiller har stor forståelse for at eksakt tidspunkt for når mottiltakene som følge av statsrådets installasjon av TikTok på en telefon med tilgang til Justis- og beredskapsdepartementets interne digitale infrastruktur og tjenester, ikke kan oppgis i et offentlig tilgjengelig spørsmål. På denne bakgrunn ble det da ikke etterspurt et eksakt tidspunkt, men hvilken kalendermåned dette ble gjort. Spørsmålet stilles nå med en enda videre tidsangivelse, nemlig før eller etter årsskiftet 2022-2023. Dersom dette spørsmålet ikke besvares, bes det om en henvisning til hvilket rettsgrunnlag som påberopes for ikke å besvare Stortingets spørsmål.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar på skriftlig spørsmål nr. 2060, nr. 2205 og nr. 2381. Justis- og beredskapsdepartementet gjør som nevnt risikoreduserende tiltak både regelmessig og etter hendelser. Departementet bekrefter at risikoreduserende tiltak ble gjennomført også mot slutten av 2022. Som tidligere nevnt er departementets vurdering at detaljert informasjon vil kunne gi potensielle trusselaktører informasjon om blant annet responstid og rutiner. Dette ber jeg om forståelse for at jeg ikke kan dele.

SPØRSMÅL NR. 2521**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 20. juni 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at Forbrukertilsynet har tilstrekkelig kapasitet og ressurser til å følge opp åpenhetsloven, herunder å realitetsbehandle klagesaker knyttet til virksomheter som ikke følger lovens krav?

BEGRUNNELSE:

Åpenhetsloven har nå virket i snart ett år. 30. juni når vi en historisk milepæl: selskapenes redegjørelse for deres aktsomhetsvurderinger offentliggjøres for første gang. Forbrukertilsynet har i startfasen prioritert ressurser

til å veilede virksomheter til å utføre gode aktsomhetsvurderinger og rapportere i henhold til åpenhetslovens krav.

Men tilsynet skal også håndtere klagesaker rettet mot virksomheter som ikke møter lovens innsynskrav. Det kan dreie seg om “enhver” sin rett til informasjon fra en virksomhet om hvordan den håndterer negative konsekvenser som har kommet til syne gjennom aktsomhetsvurderingene. Det kan også handle om virksomheter som ikke overholder kravet om å svare “skriftlig, dekkende og forståelig” eller som ikke svarer innenfor den fastsatte tidsfristen.

Det at loven gir mulighet for å klage inn virksomheter til tilsynet, har en skjerpande effekt på lovens formål om å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Per i dag er det rundt 15 klager på virksomheter som venter på Forbrukertilsynets realitetsbehandling. Til tross for at det har gått opptil ni måneder har det p.t. ikke vært fattet noen avgjørelser i disse sakene. Det gjelder blant annet Klassekampen som har klaget inn Bring, organisasjonen Framtiden i våre hender sin klage på IKEA og Dagens Næringsliv som har en klage rettet mot Statskraft. Dette er alle store selskaper som det er legitimt å knytte høye forventninger til når det gjelder åpenhetslovens krav, og derfor særlig viktig å kvittere ut så raskt som mulig i en klageprosess.

Svar:

Openheitslova har snart verka i eit år, og selskapa som lova gjeld for skal innan 30. juni for fyrste gong publisere rapportar om kva dei gjer for å sikre ansvarlege leverandørkjeder. I ei undersøking som Kontaktpunktet for Ansvarleg Næringsliv og Forbrukartilsynet gjennomførte i januar kjem det fram at det framleis er mange som ikkje er kjende med openheitslova. Forbrukartilsynet rettleier verksemdene om pliktene i lova. I tillegg til å gi omfattande rettleiing på nettsida si, deltek tilsynet på aktuelle møte, og held eigne webinar og føredrag. Virke og NHO har mykje kontakt med verksemdene og spelar viktige roller i å gjere lova kjend hos medlemmane sine. Tilsynet har dei seinaste månadene merka ei betydeleg auka interesse for å få rettleiing.

Etter openheitslova har forbrukarar og andre krav på å få informasjon om kva verksemdene gjer for å undersøke, førebygge og reparere brot på menneskerettar og arbeidstakarrettar. Dersom verksemdene ikkje gir tilstrekkeleg informasjon om dette kan dei som er ute etter informasjon klage til Forbrukartilsynet, som er tilsynsorgan.

Forbrukartilsynet rapporterer at det hittil har vore få slike klager, men at klagene som no er til handsaming tek mykje tid og ressursar. Fleire av desse sakene reiser spørsmål om kor langt retten på informasjon etter open-

heitslova går. Dette krev grundige vurderingar frå Forbrukartilsynet.

Eg er samd med representanten i at klagesaker som reiser viktige prinsipielle spørsmål bør handsamast så raskt som mogleg. Eg er trygg på at Forbrukartilsynet arbeider godt med openheitslova, og at tilsynet gjer gode prioriteringar i tilsynsarbeidet sitt. Barne- og familiedepartementet har tett fagleg kontakt med tilsynet i tillegg til den ordinære styringsdialogen. Regjeringa styrka Forbrukartilsynet med 10 millionar kroner til tilsyn og rettleiing etter openheitslova frå 2022. Eg viser også til at regjeringa har styrkt Forbrukartilsynet med 3 millionar kroner i revidert nasjonalbudsjett i 2023 for at tilsynet skal ha tilstrekkeleg kapasitet til arbeidet med regelverksutvikling og tilsyn med strømmarknaden. Dette vil gjere den totale ressursituasjonen i tilsynet betre.

Eg ser fram til å lese aktsemndrapportane som verksemdene skal publisere innan 30. juni, og på denne måten få vite meir om korleis norske verksemdar arbeider for å tryggje leverandørkjedene sine.

SPØRSMÅL NR. 2522**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 16. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvor langt har arbeidet i departementet kommet, og er det slik at komiteen kan forvente at saken kommer allereide til høsten?

BEGRUNNELSE:

På skriftlig spørsmål fra undertegnede datert 28.02.23 etterlyses handling for at personer som er innlagt på institusjon ikke skal miste ytelser de får mens de er innlagt. I sitt svar svarer statsråd:

"...og er fortsatt til behandling i departementet. Jeg tar sikte på å komme tilbake til Stortinget med saken på egnet måte i løpet av året."

Svar:

Saken representanten viser til, gjelder oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak av 10. juni 2021 nr. 1219 om reduksjon av ytelser fra folketrygden under langvarige institusjonsopphold.

Representanten Olsen stilte 28. februar 2023 spørsmål om når regjeringen vil legge fram en sak. Jeg skrev i mitt svar av 8. mars 2023 at saken var til behandling i departementet og at jeg tok sikte på å komme tilbake til Stortinget på egnet måte i løpet av året.

Det er fortsatt tilfelle.

SPØRSMÅL NR. 2523**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 19. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsråden opplyse hvor mange utenlandske statsborgere som har stemmerett ved høstens kommunevalg, og hvor stor andel av velgerne dette utgjør på landsbasis og i byene Oslo og Drammen?

BEGRUNNELSE:

For å stemme ved stortingsvalg må man være norsk statsborger og ha eller noen gang ha vært folkeregistrert som bosatt i Norge. For å stemme med kommune og fylkestingsvalg er det ikke et tilsvarende krav, men et krav om at man må ha stått innført i folkeregisteret som bosatt i Norge de tre siste årene før valgdagen, eller være statsborger i et annet nordisk land og ha blitt folkeregistrert som bosatt i Norge senest 30. juni i valgåret. Det gjør at langt flere personer har stemmerett ved lokalvalg enn ved stortingsvalg.

Svar:

Verken departementet eller Valdirektoratet sit på informasjon om kva statsborgarskap veljarane har. Departementet har derfor tatt kontakt med Statistisk Sentralbyrå (SSB).

SSB opplyser at dei publiserte førebelse data over talet på røysteføre i april i år. Dei strekar under at tala er estimerte. Årsaka er at det endelege manntalet ikkje var ferdig då tala vart publiserte. Røysteføre registrert med bustadadresse i Noreg blir førte inn i manntalet i den kommunen dei er folkeregistrert som busett den 30. juni i valåret. Manntalet er derfor ikkje klart før etter denne dato.

SSB opplyser om at det per april var:

- Om lag 358 400 utanlandske statsborgarar med røysterett i alt
- Om lag 67 491 utanlandske statsborgarar med røysterett i Oslo
- Om lag 8 930 utanlandske statsborgarar med røysterett i Drammen

Ifølgje SSB er rundt 8 prosent av dei røysteføre ved haustens val utanlandske statsborgarar, noko som er ein

nedgang på 1 prosentpoeng sidan 2019. I Oslo er talet rundt 12 prosent. Fordi statistikken er publisert på fylkesnivå og ikkje kommunenivå, har dei ikkje prosent for Drammen kommune.

SSB publiserer ikkje nye tall om røysteføre før valet, men vil publisere omfattande statistikk om veljarane og valdeltaking etter valet.

SPØRSMÅL NR. 2524

Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 19. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan helseministeren svare på hvor mange som mangler fastlege i Vestland, da i Bergen spesielt, spesifisert på ulike bydeler?

BEGRUNNELSE:

I september kunne vi lese at Bergen kommune lå på verstingtoppen i Allmennlegeforeningenes undersøkelse gjennomført blant landets fastleger. Over 6 000 bergensere manglet da fastlege. Dette er en krise mange enkeltmennesker og familier kjenner på.

Situasjonen i en rekke kommuner er langt verre enn først antatt, også i Vestland fylke. Dette skaper usikkerhet og bekymring for mange innbyggere som lurer på om de vil få helsetilbudet de har krav på. Det kan også virke som at det er vanskelig for lokalpolitikere å få en konkret tilbakemelding på hvordan situasjonen er per nå.

Svar:

I Vestland er det per 1. juni 2023 registrert 643 428 innbyggere på 692 ulike fastlegelister, hvorav 27 343 (4,25 %) av listeinnbyggerne er uten fast lege (gjelder 48 lister). Dette er på nivå med landsgjennomsnittet på 3,9 %. I tillegg er det 1.540 innbyggere (pr. 31. mai) som nylig har fått rett på fastlege, men likevel ikke har fått automatisk tildelt plass på en fastlegeliste siden det ikke er ledig plass i bostedskommunen (gjelder vanligvis tilbakeflytting til Norge og bosatte flyktninger).

I Bergen er det per 1. juni 2023 registrert 296 013 innbyggere på 256 ulike fastlegelister, hvorav 1 334 (0,45 %) av listeinnbyggerne er uten fast lege (gjelder to lister på to ulike legekantor i bydel Årstad). Dette er lavere enn landsgjennomsnittet på 3,9 %. Utover dette er det 13 fastlegeavtaler hvor oppsigelsestiden er utløpt og stillingene er under utlysning. De 13 avtalene gjelder 14 336 innbyggere og er fordelt på følgende bydeler:

- Arna: 1 avtale/liste
- Bergenhus: 5 avtaler/lister
- Fyllingsdalen: 1 avtale/liste
- Årstad: 3 avtaler/lister
- Åsane: 3 avtaler/lister

I tillegg er det 1 069 innbyggere (pr. 31. mai) som nylig har fått rett på fastlege, men likevel ikke har fått automatisk tildelt plass på en fastlegeliste siden det ikke er ledig plass i bostedskommunen (gjelder vanligvis tilbakeflytting til Norge og bosatte flyktninger).

SPØRSMÅL NR. 2525**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 16. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Synes statsråden at varslingsinstituttet fungerer etter hensikten også for varslere i offentlig sektor?

BEGRUNNELSE:

Man har de senere år lest i media om varslere i offentlig sektor som ikke føler at sin rettsikkerhet blir ivaretatt. Kommunene og stat har ofte tilgang til mer og bedre ressurser, enn en enkeltperson vil kunne ta seg råd til. Representanten har blitt gjort oppmerksom på at Nesodden kommune har vært i Tingretten hele 6 ganger om varslings saker på arbeidsplassen, der varslerne ikke har fått medhold i noen av sakene.

Svar:

Jeg forstår det slik at spørsmålet blant annet har sammenheng med varslings saker i Nesodden kommune hvor varslerne ikke har fått medhold i domstolen. Jeg kan ikke gå inn i konkrete saker, men vil understreke at det skal være trygt for alle arbeidstakere å varsle, uansett sektor.

De siste årene er det gjort flere grep for å styrke vernet av varslere i norsk arbeidsliv.

I 2016 ble det oppnevnt et offentlig utvalg, hvor også partene i arbeidslivet var representert, for å gjennomgå og vurdere varslingsreglene i arbeidsmiljøloven. Varslingsutvalget fremmet forslag til lovendringer og andre tiltak for å bedre varslervernet (NOU 2018: 6), og de fleste av utvalgets forslag til lovendringer ble vedtatt av Stortinget i 2019.

Arbeidsmiljøloven slår klart fast at alle arbeidstakere har rett til å varsle, og presiserer at arbeidstakere som varsler har et vern mot gjengjeldelse. Det vil si at alle former for straff eller andre negative reaksjoner mot en arbeidstaker som varsler om kritikkverdige forhold i tråd med lovens regler er forbudt. En arbeidstaker som blir møtt med gjengjeldelse etter å ha varslet har rett til å kreve oppreisning samt erstatning for økonomisk tap uten hensyn til arbeidsgivers skyld. Arbeidsgiver har videre en plikt til å sørge for at et varsel blir undersøkt innen rimelig tid, i tillegg til en særlig plikt til å påse at den som har varslet har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø.

Arbeidstilsynet, som har veiledningsansvaret for varslingsreglene, har de senere årene hatt et særlig fokus på varslings og styrket sin innsats knyttet til varslervernet. De har blant annet bygget opp en egen servicefunksjon som har spesialkompetanse om varslings, hvor arbeidstakere,

arbeidsgivere, tillitsvalgte mv. kan henvende seg for å få veiledning. Arbeidstilsynet har også ledet et prosjekt med andre offentlige myndigheter for å forbedre deres innsats som varslingsmottakere. Det er blant annet utarbeidet felles retningslinjer for hvordan offentlige myndigheter skal motta og håndtere varsler.

Fra 1. juli 2021 fikk Diskrimineringsnemnda myndighet til å behandle saker om gjengjeldelse etter varslings i arbeidslivet. Dette gjør det enklere og rimeligere for arbeidstakere som mener at de har blitt gjengjeldt etter varslings å få behandlet sin sak, og skal bidra til at gjengjeldelsesvernet blir mer effektivt.

Det er viktig at arbeidstakere (både i privat og offentlig sektor) tør å si ifra om kritikkverdige forhold på sin arbeidsplass og at de som varsler har et godt vern. Det er relativt kort tid siden lovendringene og de øvrige tiltakene som er gjort for å styrke varslervernet kom til, og de må få tid til å virke. Jeg vil imidlertid følge med på utviklingen på dette området videre fremover.

SPØRSMÅL NR. 2526**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 16. juni 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil finansministeren be Norges Bank om å trekke oljefondet ut av selskaper som står på den ukrainske antikorrupsjonsmyndighetens svarteliste fordi de fortsetter å operere i Russland?

BEGRUNNELSE:

I februar 2022 ba finansdepartementet Norges Bank om å fryse alle investeringer i Russland, og å utarbeide en plan for å trekke seg ut av selskapene. Hensikten med dette, og hensikten med EUs stadig strengere sanksjoner mot Russland som Norge følger, er å svekke Russlands økonomiske evne til å fortsette krigen mot Ukraina.

En gjennomgang av NBIMs investeringsoversikt viser at Statens Pensjonsfond Utland ved årsskiftet hadde investert nær 60 milliarder kroner i selskaper som står på den ukrainske antikorrupsjonsmyndighetens (NCAP) svarteliste. Disse selskapene er Procter & Gamble, SLB/Schlumberger, Mondelez, Xiaomi, OTP Bank, Great Wall Motor, Raiffeisen, Danieli, Construction Engineering Corp, Bonduelle og Buzzi Unicem.

Putins stadige overgrep mot Ukraina er avhengig av en fungerende russisk økonomi, og av at utenlandske selskapers virksomhet i Russland bidrar til Russlands økonomi. Selskaper som fortsetter å operere i Russland etter krigsutbruddet gir Russland legitimitet, og bidrar til å finansiere de russiske overgrepene mot Ukraina.

Svar:

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har som mål å oppnå høyest mulig avkastning med en akseptabel risiko, slik det er nedfelt i lov om Statens pensjonsfond og i forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet til Norges Bank. Innenfor denne finansielle rammen skal fondet forvaltes ansvarlig. Det forventes også at selskapene i fondets portefølje følger relevante lover og regelverk, inkludert gjeldende internasjonale sanksjoner mot Russland. Den ukrainske listen som det vises til er ikke en del av Norges og EUs sanksjonsregelverk, men en liste som er publisert på hjemmesiden til det ukrainske anti-korrupsjonsbyrået.

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Etikkrådet og Norges Bank. Departementet fastsetter de overordnede rammer for forvaltningen. Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Etikkrådet overvåker fondets portefølje for grove normbrudd som er i strid med retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. Retningslinjene gjelder blant annet grove brudd på menneskerettigheter og alvorlige krenkelsener av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner. I slike saker avgir Etikkrådet tilrådinger til bankens hovedstyre, som tar beslutninger om observasjon, utelukkelse eller eierskapsutøvelse. Arbeidsdelingen er nedfelt i lov om Statens pensjonsfond og har bred støtte i Stortinget. Det følger av arbeidsdelingen at departementet ikke foretar vurderinger av enkeltselskaper.

SPØRSMÅL NR. 2527**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 30. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at Statsforvalteren får reell hørings- og innsigelsesmulighet i saken om bygging av IKEA på det såkalte Deli-jordet i Vestby som åpenbart er et brudd på regionale planer og nasjonale strategier?

BEGRUNNELSE:

Ved siste rullering av kommuneplanen i Vestby fattet kommunestyret et vedtak om at det umiddelbart skulle startes et arbeid med rullering av kommuneplanen med

sikte på å tilbakeføre Deli-jordet, også kalt "Ikeajordet" til LNF. Dette ble vedtatt enstemmig 18 mars 2019.

Vedtaket lyder:

"Det startes umiddelbart en begrenset rullering av kommuneplanen med sikte på å tilbakeføre "IKEA-jordet" til LNF. Samtidig bes rådmannen fremme sak om bygge- og deleforbud for samme område."

Å unngå at Deli-jordet i Vestby ble nedbygd med Ikea varehus var en stor og viktig jordvernsak i mange år, med betydning langt ut over dette jordet og Vestby kommune isolert sett.

Da forslag til kommuneplan for Vestby ble sendt høring høsten 2022 lå dette arealet fortsatt avsatt til næringsformål i kartet i kommuneplanens arealdel, mens teksten omtale at området skulle tilbakeføres til LNF. Vestby kommune har i planforum med Viken fylkeskommune også presisert at dette var en feil i kartet.

Høringssvarene fra både Statsforvalteren og Viken fylkeskommune legger til grunn og presiserer at området må tilbakeføres til LNF, men det er ikke lagt inn innsigelser knyttet til dette. Når kommuneplanens arealdel nå er lagt ut til andregangsbehandling, foreslår rådmannen at Deli-jordet også i framtida skal være næringsformål, og at IKEA skal få bygge et kjøpesenter. Vi antar at det er flere enn Venstre i Vestby og Viken som er overrasket over dette. Også i endelig forslag til rullering av kommuneplanen fastslår rådmannen i Vestby at det at Deli-jordet ikke var tilbakeført til LNF-området i høstingsutkastet var en feil.

Svar:

Regjeringa har som mål å styrke jordvernet, og har formidla dette tydeleg til kommunane. Landbruks- og matministeren og kommunal- og distriktsministeren sende 23. mars 2022 eit brev til alle kommunane og bad dei

føre ein streng jordvernpolitikk i si arealforvaltning og vurdere om areal som er sett av til føremål som inneber omdisponering av dyrka jord, skal tilbakeførast til LN-FR-føremål. Den nye jordvernstrategien som blei vedteken av Stortinget 15. juni i år har som mål at omdisponeringa av dyrka mark skal avgrensast til maksimalt 2 000 dekar pr år, og at målet skal nås innan 2030. Strategien understrekar at kommunane er viktige aktørar i jordvernarbeidet, og at jordvern må vektast høgt i lokal arealpolitikk.

Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027 som blei vedtekte ved kongeleg resolusjon 20. juni i år, har òg klare føringar om jordvern. Det er forventa at fylkeskommunar og kommunar bidreg til å styrke jordvernet og at arealforvaltninga bidreg til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med jordvernstrategien frå 2023, og til at drifta av jordbruksareal kan oppretthaldast. Ved revisjon av kommuneplanens arealdel vurderer kommunane om tidlegare godkjent arealbruk skal endrast av omsyn til mellom anna jordvern.

Vestby kommune vedtok 19. juni at Delijordet framleis skal vere forretningsføremål i kommuneplanens arealdel. Ved høyring av planen uttalte statsforvaltaren at vidareføring av Delijordet som næringsføremål er i strid med nasjonale og regionale jordverninteresser. Det er heller ikkje i tråd med signala i planprogrammet om at arealet skulle tilbakeførast til LNF-føremål, og varsel om oppstart av reguleringsarbeid i juni 2021 med sikte på å oppheve reguleringsplanen for området.

Viss vi skal nå jordvernmålet må kommunane føre ein strengare jordvernpolitikk og unngå utbygging på dyrka mark som ikkje er nødvendig ut frå sterke samsynsomsyn. Saman med landbruks- og matministeren vil eg vurdere kva som kan gjerast i saka ut frå føresegnene i plan- og bygningslova.

SPØRSMÅL NR. 2528

Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 21. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Stortinget vedtok med virkning fra 2019 å endre regelverket om stønad til gruppe 2- bil (kassebil) til også å omfatte personer med tidvis utagerende atferd. Signaler fra pårørende tyder på at denne endringen oppleves som

lite reell og at praktiseringen av regelverket er betydelig strengere enn det som var lovgivers intensjon med regelendringen.

Vil statsråden ta en gjennomgang av praktiseringen av regelverket med aktuelle brukerorganisasjoner og for-

valtningen, med sikte på å justere praksis mer i samsvar med lovgivers intensjon?

BEGRUNNELSE:

Gruppen av barn, ungdom og voksne denne regelen- dringen skulle omfatte er relativ marginal og omfatter ei gruppe som vil ha behov for omfattende hjelp hele livet. Dette er som oftest personer betydelig grad av psykisk ut- viklingshemning ofte i kombinasjon med andre diagnos- er som eksempelvis autisme. Personer som i en del tilfeller kan utagere og som det kan være krevende å ramme inn. Disse vil også som passasjerer i bil utgjøre en betydelig risikofaktor hva trafikksikkerhet angår og vil kunne ut- gjøre en fare for bilfører og medpassasjerer.

Etter regelendringen var det meningen at nettopp denne gruppen skulle kunne søke å få innvilget kassebil av hensyn til trafikksikkerhet.

Det skulle vise seg å bli svært vanskelig for mange. Både pårørende, hjelpeapparat og enkelte kommuner har forsøkt, stort sett uten hell. Noen få har etter opptil flere år med søknader, avslag og anker fått innvilget stønad til bil.

Argumentene som går igjen, er at disse brukerne like- godt kan skjermes ved innstallering av pleksiglass, og at man må prøve ut dette først. Et argument som oppleves som krevende både med hensyn til verdighet, men også trafikksikkerhet. Hvis det oppstår en trafikkuulykke, kan en slik innramming, gjøre det ekstra vanskelig.

Avslagene på søknad om bil fra NAV inneholder også pålegg om tvangsbruk, noe som ellers er strengt regulert i annen lovgivingen. Enkelte kommuner får til svar at de må sitte og holde brukeren fast i baksete og at to ansatte må sitte bak i bilen, en på hver side av brukeren.

Mange av disse barna, ungdommene og voksne bor også hjemme og skal kunne leve frie og verdige liv. Få fam- ilier har en slik mulighet å være tre i en bil for å kjøre til og fra barnehage, skole, hjem, avlasting, bolig, lege, butikk og andre steder de ferdes. Det har heller ikke kommunen ressurser til. Ved å påtvinge ansatte/pårørende til å utøve tvang er ikke dette bare svært krenkende for den det gjelder, men setter helperne i en etisk og faglig uholdbar situasjon. Dette vil for øvrig i neste omgang trigge utager- ing og bidra til økt trafikksikkerhetsrisiko.

Svar:

Det ble i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspar- tiet, Venstre og Kristelig Folkeparti av 20. november 2018 bestemt at ordningen for stønad til bil i gruppe 2 (ofte st kassebiler) skulle utvides til også å omfatte brukere som er avhengig av spesialtilpasset bil som følge av tidvis utager- ende atferd, jf. Innst. 15 S (2018– 2019). Bevilgningen un- der kap. 2661, post 74 ble økt med 32 mill. kroner i Stats- budsjettet 2019 til dette formålet.

Endringen ble initiert av anmodningsvedtak nr. 1012, 15. juni 2018:

«Stortinget ber regjeringen snarligst, og senest i samband med budsjettet for 2019, vurdere om rett til bilstøtte klasse 2 også bør gis til mennesker som ikke har sterkt begrenset gang- funksjon, men som av andre grunner, for eksempel utvikling- shemming med tidvis utagerende atferd, er avhengige av tilret- telagt bil.»

Vedtaket ble truffet ved behandling av Prop. 85 S (2017–2018), Innst. 400 S (2017–2018).

Fra og med 1.1.2019 ble derfor forskrift av 7. mars 2003 nr. 290 om stønad til motorkjøretøy eller annet transport- middel (bilstønadforskriften) § 2 fjerde ledd utvidet til å omfatte

«medlemmer som grunnet utagerende adferd må skjermes fra førermiljøet i bilen av trafikksikkerhetshensyn».

Før dette var bil i gruppe 2 forbeholdt medlemmer som ikke er i stand til å komme seg inn og ut av bil uten å benytte heis eller rampe eller som har sterkt begrenset gangfunksjon.

I denne saken foreligger det ikke særlige forarbeider eller forutgående høringsrunder som kan gi nærmere veiledning om lovgivers intensjon for saksbehandlerne utover ordlyden i anmodningsvedtaket og forskriften. Arbeids- og velferdsdirektoratet fulgte opp endringen i bilstønadforskriften i sine retningslinjer (rundskriv til bil- stønadforskriften (R10-07H)):

Fra og med 1.1.2019 ble forskriftens § 2, 4. ledd utvi- det til også å gjelde «medlemmer som grunnet utagerende adferd må skjermes fra førermiljøet i bilen av trafikksik- kerhetshensyn». Det medfører at det kan gis stønad til en bil i gruppe 2, selv om vedkommende ikke er avhengig av å stige inn og ut av bilen med heis eller rampe eller har en sterkt begrenset gangfunksjon. Det er en forutsetning at det er nødvendig med en bil i gruppe 2, jf. nødvendighet- skriteriet i folketrygdloven § 10-6. Den utagerende ad- ferden må være så betydelig at medlemmet må skjermes fra førermiljøet i bilen av trafikksikkerhetsmessige hen- syn og at det av den grunn er behov for en større bil. For eksempel kan vedtak om bruk av tvang etter helse- og omsorgstjenesteloven kap. 9 eller bemanningssituasjo- nen rundt bruker ved transport være momenter i denne vurderingen.

Ved vurderingen av om nødvendighetsvilkåret for gruppe 2 er oppfylt for personer med utagerende adferd, har Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyst meg om at det tas utgangspunkt i hva som er en egnet bil i den konk- rete situasjonen. Dette er en vanskelig vurdering, og utfall- et beror blant annet på hvordan den utagerende adferden arter seg. I denne vurderingen må det gjøres en avveining av hvilke tiltak som er nødvendig for å ivareta trafikksik- kerheten opp mot hvor inngripende det aktuelle tiltaket er for medlemmet. Dersom medlemmets transportbehov

kan dekkes på forsvarlig måte i en egnet personbil, vil det ikke være nødvendig med en spesialtilpasset kassebil.

Etaten har sett enkelte problemstillinger knyttet til fortolkningen av bestemmelsen. Disse vil nå vil bli gjen-

nomgått for å se om det er behov for å gjøre ytterligere avklaringer i rundskrivet for å sikre at praksis er i henhold til intensjonen med regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2529

Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 21. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil regjeringen endre karantene-reglene for blodgivning for menn som har sex med menn?

BEGRUNNELSE:

I dag må menn som har sex med menn vente i minst 12 måneder siden siste seksuelle kontakt for å gi blod etter dagens retningslinjer. Nylig har andre land som Danmark, Sverige og Canada gjort endringer i sine regelverk for denne gruppen, som i stor grad oppleves som urimelig. I fjor fikk Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet i oppgave å vurdere endringer i karantene-reglene for blodgivning for menn som har sex med menn. Det hadde frist 1. april 2023.

Det er derfor relevant å høre hvordan regjeringen ligger an i dette arbeidet.

Svar:

Blodgivere gjør en uvurderlig innsats for samfunnet og for andre mennesker. Det er viktig å legge til rette for at de som kan og vil gi blod, kan gjøre dette på en trygg måte. For å opprettholde tilliten til blodgiversystemet må vi ha et regelverk som er oppdatert og basert på faglige kunnskap om risiko. Det må ikke være unødvendig vanskelig for noen grupper å gi blod. Samtidig vil jeg understreke at blodet i blodbanken skal være trygt og at pasient-sikkerheten er det viktigste.

Talspersoner for skeive har tatt opp at dagens regelverk er urimelig. Vi ser at andre land, blant annet Danmark, Sverige og Canada, har gjort endringer i sine regelverk for denne gruppen. Det er bakgrunnen for at vi i 2022 ga Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet i oppdrag å vurdere endringer i karantene-regelverket for blodgivning for menn som har sex med menn.

Jeg er opptatt av det skal være faglige vurderinger som ligger til grunn for regelverket, og ikke politiske synspunkter. Det vi som politikerne imidlertid kan gjøre, er å be fagetatene gjøre en kunnskapsoppdatering og vurdere om det er behov for å endre regelverket.

Helsedirektoratet har svart på oppdraget som ble gitt i 2022. Folkehelseinstituttet har bistått Helsedirektoratet ved å gjennomføre en smittevern-faglig vurdering av å endre karantene-reglene for menn som har sex med menn. Den smittevern-faglige vurderingen tilsier at menn som har sex med menn kan vurderes som blodgivere på lik linje med heteroseksuelle blodgivere med en karantenetid på seks måneder fra siste nye eller tilfeldige seksualpartnere.

Helsedirektoratet vil følge opp rådene fra Folkehelseinstituttet gjennom revisjon av den faglige retningslinjen for blodgivning. De tar sikte på at endringen av reglementet vil skje ved inngangen av 2024.

SPØRSMÅL NR. 2530**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Irene Heng Lauvsnes****Besvart 21. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva blir de endelige prosjektkostnadene for Ryfast (fordelt på Hundvågtunellen og Ryfylketunnelen), hvor mye bidrar staten med finansiering og hvor mye har staten fått inn i momsinntekter på Ryfast-prosjektet?

BEGRUNNELSE:

Ryfast er en fastlandsforbindelse bestående av Hundvågtunnelen og Ryfylketunnelen, og ble bygget for å skape et felles bo- og arbeidsmarked mellom Nordjæren og Ryfylke. Prosjektet ble vedtatt i Stortinget i 2012, da med 93 % bompengandel. Resterende midler skulle betales av fylket og kommunene. Forutsetningen for prosjektet var at 2 ferjesamband skulle legges ned, at det skulle koste 5,2 mrd. (prop. 109S) og at det skulle gis 30-50 % rabatt for pendlerne. Etter Stortingsvedtaket er det åpnet for privat ferjedrift Oanes-Lauvvik, prosjektet ble betydelig dyrere og det gis nå kun 20 % rabatt med brikke. El-bil var ikke en del av regnestykket i 2012 og Stortinget har i ettertid vedtatt halv pris på elbiler. Prosjektet ble dyrere da det ble innført 25 % moms på tunellbygging i ettertid av Stortingsvedtaket. Ryfast er et fergeavløsningsprosjekt som ikke har fått del i noen fergeavløsningsmidler. De siste årene kostet ferjesambandet 120 mill. årlig. Ryfast er et

riksvei-prosjekt hvor det kan se ut som at Staten som eier, ikke netto har bidratt med midler.

Svar:

Finansieringen av Rv. 13 Ryfast er basert på bompenger og lokale tilskudd som fastsatt i Prop (109 S 2011-2012). Stortinget sluttet seg til et forslag om økt kostnadsramme for prosjektet gjennom behandlingen av Prop. 59 S (2021-2022), jf. Innst. 222 S (2021-2022). Ny kostnadsramme er om lag 11,2 mrd. 2023-kr.

Statens vegvesen opplyser at prosjektet nå har en sluttprognose på 11,1 mrd. 2023-kr, inkludert oppgradering av Hølleslitunnelen på Fv. 523. Prosjektet er ikke endelig avsluttet. Sluttprognosen har følgende fordeling mellom de ulike finansieringskildene:

- Statlige midler: 2 mrd. kr
- Bompenger 8,7 mrd. kr
- Tilskudd fra lokale myndigheter 0,4 mrd. kr.

Statens vegvesen opplyser videre at det ikke er mulig å fordele kostnadene på Hundvågtunnelen og Ryfast-tunnelen. Tjenester som gjelder utbygging av offentlig veg er merverdiavgiftspliktig, og merverdiavgift inngår i sluttprognosen for prosjektet som er oppgitt ovenfor. Merverdiavgift på leverandørfakturaene er på om lag 2 mrd. kr.

SPØRSMÅL NR. 2531**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 20. juni 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere et pilotprosjekt med hydrogenlokomotiv på Rørosbanen eller Nordlandsbanen, slik at vi sikrer overgang fra diesel til fornybar drift av togene på strekningene?

BEGRUNNELSE:

Strekningen Hamar - Trondheim bruker i dag dieseltog. BaneNOR mener at elektrifisering vil bli uforholdsmessig dyrt. Vi vet også at kraftsituasjonen lokalt på strekning er utilstrekkelig og vil måtte medføre betydelige forsterkninger av nettet og eventuelt lokale utbygginger for å sikre strekningen strøm. Vi har en lignende situasjon på Nordlandsbanen, der lokomotivene også driftes på diesel.

Tyskland har innført hydrogentog i delstaten Niedersachsen. Østerdalen er hovedåren for tungtransport på vei. De store lastebilprodusentene som Volvo, Scania og Mercedes jobber aktivt med løsninger for hydrogendrift. Det gjøres parallelt med utvikling av batteridrift, men hydrogen ansees å være bedre egnet for tungtransport enn batteri. Dette skyldes to forhold; ladetid er kritisk for tungtransport og tunge batterier medfører begrensninger på totalvekt på kjøretøyene. India har som første land i verden vedtatt en strategi for overgang til hydrogen for all tungtransport.

Svar:

I Hurdalsplattformen går det frem at Regjeringen vil legge til rette for hel- eller delelektrifisering, eller bruk av annen teknologi, for å redusere utslipp fra gjenværende dieselstrekninger på jernbanen. Med dette som utgangspunkt, ga jeg Jernbanedirektoratet i oppdrag å gjennomføre en konseptvalgutredning (KVU GREEN) for reduserte utslipp

av klimagasser på jernbane. I denne utredningen vil det vurderes ulike alternativer som reduserer utslipp fra jernbanen, herunder elektrisk drift, batteridrift, hybriddrift og hydrogendrift. Alternativene vil vurderes opp mot dagens driftsform, og vil omfatte både kostnader og fordeler og ulemper ved ulike driftsformer, samt en vurdering av behovet for ombygging eller utskifting av kjøretøy og maskiner på sporet.

Utredningsarbeidet skal lede til en rapport som jeg etter planen skal motta 18. september i år. Deretter skal det gjennomføres KS1 av funnene i utredningen før regjeringen tar stilling til saken. For øvrig har Stortinget bedt regjeringen legge frem en tidfestet fremdriftsplan for å få de gjenværende dieseldrevne jernbanestrekningene over på nullutslippsteknologi. Regjeringen vil følge dette opp så snart KVU for reduserte utslipp av klimagasser på jernbane er behandlet i departementet. Når anbefalingen om teknologi foreligger, vil det være naturlig å se nærmere på spørsmål om eventuelle pilotprosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2532

Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 20. juni 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan vil ministeren, i samarbeid med andre instanser, jobbe for at det skal være trygt for ansatte i barnehager og skoler å snakke om og undervise om Pride?

BEGRUNNELSE:

Diskusjonen om Pride-undervisningen har de siste årene vært betent i media og på sosiale medier. Flere har tatt til orde for at barnehage og skole ikke skal ha Pride, kjønn og homofil som tema. Man har kunnet lese innlegg som omtaler Pride som en ideologi og forsøk på å både forvirre og omvende barn til å bli skeive. Tonen har tidvis vært truende og for mange fremstått som aggressiv. 12. juni stengte en barneskole i Vadsø etter at det var framsatt trusler på epost til skolen knyttet til Pride-undervisningen.

Leder av utdanningsforbundet, Steffen Handal skriver i en artikkel publisert på forbundets sider 09.06.23:

"Skolens og barnehagens mandat i dette er klokkeklart: vi skal aktivt bidra til inkludering og likeverd, og vi skal aktivt motarbeide alle former for diskriminering. Med andre ord er verdigrunnlaget skoler og barnehager står på, helt i tråd med

noen viktige verdier PRIDE løfter fram som samhold, solidaritet, respekt og toleranse og alles rettighet til fritt å leve sin egen identitet. Det har gjort skoler og barnehager til svært viktige arenaer i det daglige inkluderingsarbeidet, og PRIDE har vært en anledning til samtaler om og feiring av mangfold."

(<https://www.utdanningsforbundet.no/nyheter/2023/pride---feiring-og-kamp?fbclid=IwAR-0TROQV22N1tFgEuiJ9jMSneLMvkgXlRnsIaO5TnixPO-ABt8Q-xoh4nmh4>)

Svar:

Jeg er i likhet med representanten Bae Nyholt opptatt av at alle ansatte i barnehage og skole skal føle seg trygge på jobb. Det er derfor alvorlig og uakseptabelt om ansatte i skoler og barnehager utsettes for trusler når de jobber med tema knyttet til Pride.

Rammeplan for barnehagen slår fast at barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av blant annet kjønn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Overordnet del av læreplanverket er tydelig på at skolen skal sørge for at menneskeverdet og de verdiene som støtter opp om det, legges til grunn for opplæringen. Likeverd og likestilling er verdier som er sentrale i skolen, og som må ivaretas og forsterkes. Skolen skal formidle kunnskap og fremme holdninger som sikrer disse verdiene.

Læreplanverket (LK20/LK20S) har en bred tilnærming til seksualitetsopplæringen. Det inngår i det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring, og elevene skal jobbe med tema knyttet til seksualitet i flere fag og på flere trinn. I samfunnsfag skal elevene for eksempel lære om variasjoner i seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Utdanningsdirektoratet har utviklet et støttemateriell som handler om ulike sider av temaene kjønn og seksualitet i læreplanverket for skolen. Materiellet skal hjelpe lærerne til å planlegge og gjennomføre god seksualitetsopplæring tilpasset elevenes alder og modenhet.

Alle ansatte i barnehagen og skolen har rett til et trygt arbeidsmiljø. Det er skoleeierne og barnehageeiere som har ansvar for arbeidsmiljøet i kraft av å være arbeidsgivere. Arbeidet skal legges til rette slik at arbeidstakers integritet og verdighet ivaretas. Det er skoleeiere og barnehageeiere som skal vurdere arbeidsmiljøtiltak lokalt, og eventuelt sette inn tiltak ved behov.

SPØRSMÅL NR. 2533

Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 21. juni 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre greie for hva regjeringen konkret har gjort så langt i arbeidet med en nullvisjon mot all drukning, og hva som er planen fremover?

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag på nrk.no 11. juni med tittelen «Siv Jensen hardt ut mot regjeringen». Her opplyser kommunikasjonsrådgiver i Nærings- og fiskeridepartementet at regjeringen har nullvisjon på agendaen og at berørte departementer har «igangsatt et arbeid for å vurdere en nullvisjon for all drukning», men at arbeidet er på et tidlig stadium. Det opplyses også om at arbeidet har prioritet.

Ifølge organisasjonen Flyte dør det i snitt 93 mennesker årlig etter drukning i Norge. Regjeringen opplyste på egne nettsider 18. januar i år at regjeringen har etablert en nullvisjon for omkomne og hardt skadde på sjøen, og at Sjøfartsdirektoratet allerede hadde levert et faglig grunnlag for en nullvisjon og at direktoratet jobber videre med en konkret handlingsplan. Dette er nesten fem måneder siden. Det bes derfor om at statsråden redegjør fra hva regjeringen har gjort så langt i denne saken, og hva som er de konkrete planene fremover.

Svar:

Regjeringen har etablert en nullvisjon om ingen omkomne og hardt skadde på sjøen. Nullvisjonen omfatter fartøy og innretninger underlagt Sjøfartsdirektoratets forvaltnings- og tilsynsansvar, og begrenser seg ikke til utelukkende drukningsulykker. Sjøfartsdirektoratet fikk den 13. februar i år i oppdrag å utarbeide en handlingsplan. Denne handlingsplanen skal bestå av konkrete tiltak som er gjennomførbare og virkningsfulle. Arbeidet skal skje i samarbeid med andre offentlige og private aktører. Det er et omfattende arbeid, som omfatter fartøygrupper med ulik risikoprofil. Sjøfartsdirektoratet har levert en skisse til tidslinje for det videre arbeidet til departementet. Forslaget er under behandling.

På fritidsbåtområdet eksisterer det allerede en handlingsplan mot fritidsbåtulykker som løper fra 2019-2023. Revisjonen av denne vil være naturlig å se i sammenheng med Sjøfartsdirektoratets øvrige nullvisjonsarbeid.

Når det gjelder arbeidet med en nullvisjon for all drukning, er ansvaret for drukningsforebygging generelt spredt mellom ulike departementer. Drukning skjer fra båt, under bading og etter fall fra land. Ulykkene er fordelt på sjø, vann, elver og basseng. Sammen med berørte statsråder har jeg igangsatt et arbeid for å vurdere en nullvisjon for all drukning, ikke bare knyttet til bruk av båt. Vi har god dialog med Flyte og regjeringen er godt kjent med deres engasjement for en nullvisjon for drukningsulykker.

Regjeringen jobber også med flere tiltak for å bedre sjøsikkerheten, og har igangsatt et arbeid med å utrede om det bør innføres et nasjonalt obligatorisk småbåtregister. Jeg har nettopp mottatt første del av utredningen fra Sjøfartsdirektoratet. Utredningen viser at et slikt register kan bidra til å øke sjøsikkerheten på en rekke punkter. Vi vil arbeide videre med forslaget om å etablere et slikt register. Videre ble det innført krav om høyhastighetsbevis for fritidsbåtførere 1. juni 2023, et arbeid som ble igangsatt av forrige regjering. Dette vil gi økt kunnskap og fokus på farene knyttet til høy hastighet.

I tilknytning til at mange drukningsulykker skjer ved fall fra land, har også Kystverket sendt informasjon til alle kommuner om mulighetene kommunene har til å stille vilkår til livreddende utstyr i forbindelse med tillatelser som blir gitt etter havne- og farvannsloven § 14. I tillegg har Kystverket og Sjøfartsdirektoratet utarbeidet plansjen En sikker havn, som gir gode råd om hvordan kaifront og flytebrygge kan utstyres med redningsstige og annet utstyr. Kystverket har sendt plansjen til alle kommuner.

Avslutningsvis understreker jeg at ett liv tapt til drukning er ett for mye, og antallet drukningsulykker er noe regjeringen ser alvorlig på.

SPØRSMÅL NR. 2534

Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 20. juni 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden bidra til at det skal være trygt for ansatte i barnehager og skoler å gi god og riktig undervisning om Pride?

BEGRUNNELSE:

Det er en pågående diskusjon om Pride-undervisningen, og ansatte i barnehage og skole føler utrygghet. Det er viktig at ansatte i skole og barnehage føler seg trygge slik at de kan gi den undervisningen de skal og som er i tråd med læreplanene Stortinget har vedtatt.

Svar:

Jeg er i likhet med representanten Jønnes opptatt av at alle ansatte i barnehage og skole skal føle seg trygge på jobb. Det er derfor alvorlig og uakseptabelt om ansatte i skoler og barnehager utsettes for trusler når de jobber med tema knyttet til Pride.

Rammeplan for barnehagen slår fast at barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av blant annet kjønn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Overordnet del av læreplanverket er tydelig på at skolen skal sørge for at menneskeverdet og de verdiene som støtter opp om det, legges til grunn for opplæringen. Likeverd og likestilling er verdier som er sentrale i skolen, og som må ivaretas og forsterkes. Skolen skal formidle

kunnskap og fremme holdninger som sikrer disse verdiene.

Læreplanverket (LK20/LK20S) har en bred tilnærming til seksualitetsopplæringen. Det inngår i det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring, og elevene skal jobbe med tema knyttet til seksualitet i flere fag og på flere trinn. I samfunnsfag skal elevene for eksempel lære om variasjoner i seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Utdanningsdirektoratet har utviklet et støttemateriell som handler om ulike sider av temaene kjønn og seksualitet i læreplanverket for skolen. Materiellet skal hjelpe lærerne til å planlegge og gjennomføre god seksualitetsopplæring tilpasset elevenes alder og modenhet.

Alle ansatte i barnehagen og skolen har rett til et trygt arbeidsmiljø. Det er skoleeierne og barnehageeiere som har ansvar for arbeidsmiljøet i kraft av å være arbeidsgivere. Arbeidet skal legges til rette slik at arbeidstakers integritet og verdighet ivaretas. Det er skoleeiere og barnehageeiere som skal vurdere arbeidsmiljøtiltak lokalt, og eventuelt sette inn tiltak ved behov.

SPØRSMÅL NR. 2535**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Peter Frølich****Besvart 19. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over alt sikkerhetsutstyr og annet utstyr som er relevant for donasjoner som er destruert mellom krigsutbruddet og dags dato, og vil statsråden endre praksis slik at sikkerhetsutstyr som er etterspurt i Ukraina ikke destrueres?

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag i Nettavisen 08.06.23 om at "Norge brenner utstyr som etterlyses i Ukraina". Av artikkelen fremkommer det at brukbart sikkerhetsutstyr fra norsk politi, destrueres i norske forbrenningsovner fremfor å sendes til Ukraina.

Svar:

For Norge er det svært viktig å støtte Ukraina som følge av Russlands angrepskrig. Bistanden er på en rekke områder, - og omfatter også sivilt og militært utstyr.

Ukraina har gjennom krigen meldt inn ulike behov i ulike kanaler. Det er EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) som er den primære kanalen for statlige sivile

materielldonasjoner fra Norge til Ukraina, en ordning som har vist seg å være funksjonell for å koordinere sivile humanitære materielle donasjoner til Ukraina. Avhending, kassering og destruksjon av utstyr foregår ofte ute i den enkelte virksomhet der utstyret disponeres. Departementet har derfor ingen samlet oversikt over hvilket utstyr som eventuelt er destruert ute i virksomhetene og som har kunnet samsvare med innmeldte behov fra Ukraina. Det er for øvrig offentliggjort 16. juni at politiet kan donere utstyr som har gått ut på dato. Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 2536 fra representanten Frølich for utfyllende informasjon om hvilke tiltak som er gjort i forbindelse med dette.

Jeg vil samtidig understreke at Norge bidrar med betydelig støtte til Ukraina gjennom Nansen-programmet, der støtten går i mange ulike etablerte kanaler. Flere av kanalene er i samarbeid med andre land og/eller internasjonale organisasjoner. For enkelte materielle kategorier vil det, forutsatt at materialet er tilgjengelig, være mer effektivt å støtte innkjøp av store kvanta materielle som sendes direkte til Ukraina enn å sende svært begrensede kvanta fra Norge med tilhørende betydelige logistikkostnader.

SPØRSMÅL NR. 2536**Innlevert 13. juni 2023 av stortingsrepresentant Peter Frølich****Besvart 20. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva konkret har statsråden gjort for å følge opp praksisen etter at statsråden i Stortinget 25.04.2023 uttalte at hun måtte komme tilbake til saken, og det bes også opplyst om når eventuelle undersøkelser og/eller grep ble iverksatt?

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag i Nettavisen 08.06.23 om at "Norge brenner utstyr som etterlyses i Ukraina". Av artikkelen fremkommer det at brukbart sikkerhetsutstyr fra norsk

politi, destrueres i norske forbrenningsovner fremfor å sendes til Ukraina.

Det vises videre til debatten i Stortinget vedr. Innstillingen fra kontroll- og konstitusjonskomiteen i sak om regjeringens håndtering av krigen i Ukraina. Under debatten tok undertegnede opp problemstillingen om at flere ansatte i politiet selv hadde tatt initiativ til å samle inn relevant utstyr, men at de fikk beskjed om at bl.a. hjelmer, kevlarvester og eksplosivsikre drakter ikke kunne sendes til Ukraina fordi de skulle destrueres. På spørsmål om statsråden kjente til omfanget av denne praksisen, opplyste statsråden i debatten 25.04.2023 at "Det må jeg

få komme tilbake til når det er et så konkret spørsmål". Undertegnede kan ikke se å ha mottatt en tilbakemelding om saken.

Svar:

Det er allerede donert skuddsikre vester fra politiet til Ukraina, noe jeg opplyste Kontroll- og konstitusjonskomiteen om i oktober 2022. Vestene ble donert mai 2022. Disse vestene var ikke gått ut på dato, og av den grunn kunne de bli donert uten opphold. Politidirektoratets (POD) innledende vurdering i 2022, var at det ikke var anbefalt å donere vester som var utgått på dato. Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2211 fra Stortingsrepresentant Erlend Larsen i juni 2022. På bakgrunn av økt kunnskap og større bevissthet på utviklingen i Ukraina har POD nå gjort nye vurderinger, der de har konkludert med å åpne for at vester og annet sikkerhetsutstyr som har gått ut på dato kan doneres.

På bakgrunn av dette er det allerede gjort en rekke konkrete tiltak for å sikre at ikke flere skuddsikre vester blir destruert. POD har stanset destruksjon av skuddsikre vester i alle politidistrikt og i særorgan. Videre prosess vil følges opp i tiden som kommer, inntil nye rutiner er på plass. Det er også etablert kontaktpunkt mot DSB, som kontaktpunktet i Norge for UCPM, for å koordinere en eventuell oversendelse til Ukraina. Egne rutiner for innsamling fra politidistriktene vil også snart bli etablert. Jeg har også bedt om en oversikt over hva politiet har fått destruert av sikkerhetsutstyr i perioden fra krigsutbrudd til i dag. Etter det Forsvaret kan opplyse er det om lag 900 hjelmer og 250 vester som har blitt destruert i perioden.

De nye vurderingene som er gjort, baserer seg på at justissektoren fortløpende har fått og får henvendelser fra flere hold med forslag til donasjon og bidrag til Ukraina, noe som har resultert i en løpende diskusjon om hva som kan doneres og ikke. I forlengelsen av disse diskusjonene har det vært naturlig å se nærmere på de vurderingene som ble gjort tidligere. Skuddbeskyttende verneutstyr som ikke lenger var godkjent ble tidligere vurdert til å kunne sette ukrainske liv i fare, da det potensielt ikke fungerer etter hensikten. Vi ser likevel at ukrainske myndigheter, i mangelen av noe bedre, kan benytte dette utstyret selv om det ikke lengre er godkjent for bruk hos norsk politi.

Det er viktig å understreke at selv om det åpnes opp for donasjon, er det fortsatt nødvendig å vurdere risikoen ved å ta dette materiellet i bruk. Dette er noe vi vil informere ukrainske myndigheter om i oversendelsen, slik at de kan gjøre denne risikovurderingen. I tillegg er det viktig at mottaker og bruker av vernevestene informeres før bruk, slik at mottaker selv er bevisst at det kan innebære risiko. Det vil legges ved informasjon om utløpsdato og produktbeskrivelse i en eventuell oversendelse av tilbud om donasjon slik at ukrainske myndigheter kan vurdere og beslutte om de ønsker å ta imot utstyret eller ikke.

Skuddsikre vester er underlagt lisensplikt med hjemmel i eksportkontrollloven, noe som gjør at eksport av slike typer donasjoner, krever godkjenning av Utenriksdepartementet som har det konstitusjonelle ansvaret for eksportkontroll. Jeg legger til grunn at dette ikke vil forhindre fremtidige donasjoner av skuddsikre vester, selv om de er utgått på dato.

SPØRSMÅL NR. 2537

Innlevert 14. juni 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 22. juni 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Freitag 9. juni åpnet batteriselskapet Morrow sitt forskningssenter i Grimstad, i samarbeid med UiA. 70 batteriforskere skal ha sitt arbeidssted her og utvikle fremtidige batteriløsninger for salg til Europa. Morrow holder i dag på med bygging av første trinn av sin batterifabrikk i Arendal, i Eyde Energipark. Store støtteordninger i USA og andre land gjør det vanskelig å konkurrere på like vilkår.

Kan statsråden avklare om regjeringen planlegger å komme med noen risikoavlastende tiltak, ev. hvilke, og når de kan forventes?

BEGRUNNELSE:

Batteriprojektene Freyr og Corvus har begge truet med å trappe ned eller droppe fabrikkbygging i Norge om ikke staten bidrar mer. De oppgir amerikanernes IRA pakke som årsak, da de kan få mer støtte ved flytting til USA.

Amerikanernes Inflation Reduction Act (IRA), gir svært gunstige betingelser for grønne prosjekter, og flere prosjekter i Norge har dermed slitt med å regne videre utvikling av prosjektene hjem i Norge.

Morrow ber ikke om statsstøtte og subsidier som andre aktører har gjort, men at regjeringen og staten bidrar med forutsigbare rammevilkår, fleksibilitet, risikoavlastning, finansieringsordninger, evt. skattetiltak.

Regjeringen har store planer for grønt industriløft og at hele Norge skal eksportere. Enn så lenge er dette først og fremst synlig i festtaler, og ikke så mye i praktisk politikk og tiltak.

Når alle trinn av hele Morrows fabrikk står ferdig kan sysselsettingen være opp mot 2500 personer, noe som er veldig mye for Arendal, og Agder, som sliter med levekår-sutfordringer.

Ut fra den voldsomme konkurransen norske aktører møter fra utenlandske risikoavlastnings og støttetiltak, så er det interessant å høre om regjeringen planlegger å møte dette, og hvordan.

Svar:

USAs Inflation Reduction Act og EUs Net Zero Industri Act med tilhørende Critical Raw Materials Act vil sette større fart på grønn omstilling og utvide markedene for grønne produkter. Siden USA er et av landene i verden med størst utslipp, både totalt og per innbygger, er det positivt at amerikanerne nå innfører tiltak som bidrar til å bekjempe klimaendringene. Samtidig kan dette utfordre konkurransekraften til enkelte avgrensede, mindre modne norske næringer. Usikkerhet om relative rammevilkår og lønnsomhet kan sette prosjekter på vent og på kort sikt gjøre det mer krevende å skaffe kapital til realisering av grønne prosjekter i Norge. Dette er noe regjeringen tar på alvor.

Verdikjeden for batterier er høyt prioritert av denne regjeringen. Batterier er pekt ut som et av syv særlige innsatsområder i veikartet for grønt industriløft, som vi lanserte i fjor sommer. Det er imidlertid viktig å understreke at Norge ikke starter på null. I veikartet, som ble lansert før IRA, har regjeringen foreslått 100 tiltak som skal bidra til å øke investeringene i grønne verdikjeder. I forlengelsen av Grønt industriløft lanserte vi Norges batteristrategi med ti grep for bærekraftig industrialisering, som i sum skal være kraftfulle nok til å tiltrekke privat kapital som må til for å etablere fabrikker langs hele batteriverdikjeden i Norge. Hele verden etterspør mer fornybar kraft og grønn teknologi, og Norge er godt posisjonert til å bidra gjennom vår omfattende erfaring med produksjon av fornybar kraft, elektrifisering av samfunnet, prosessindustriens materialkompetanse og offshoreaktiviteten.

Etter fremleggelsen av veikartet og batteristrategien har mye skjedd. Flere selskaper har foretatt investeringer og kommet viktige skritt videre i realiseringen av sine

prosjekter i Norge, og det inngås stadig nye partnerskap mellom bedrifter i Norge og på tvers av land.

Virksomheter som ønsker å etablere seg i batteriverdikjeden har både mange av de samme behovene som næringslivet ellers, men også noen særtrekk som krever ekstra oppmerksomhet. Gjennom virkemiddelapparatet vårt kan vi bidra med risikoavlastning. Et av grepene i batteristrategien er derfor å stille opp med kapital, lån og garantier som utløser privat kapital. Blant annet har Siva investert 320 mill. kroner, sammen med Morrow, for å bygge batterifabrikk i Arendal, og Innovasjon Norge har gitt tildelinger av lån og tilskudd til både Morrow og Beyond på til sammen 325 mill. kroner. Videre deltar vi på ministernivå som fast medlem av European Battery Alliance, som det eneste landet utenfor EU, og vi jobber med å etablere en kobling mellom ambisiøse norske batteriprojekter og etablerte IPCEI-initiativer på feltet. Dette skaper bedre rammevilkår for norsk batteriindustri.

Den norske samfunnsmodellen kjennetegnes av høy grad av frihet, tillit og ansvar til den enkelte medarbeider, generelt høyt utdanningsnivå i befolkningen, sosial trygghet til alle og en distriktsprofil som tar hele landet i bruk gjennom et desentralisert tilbud av utdanning, velferd og infrastruktur. Dette er goder som gir høy produktivitet og en evne til å drive kontinuerlig forbedringsarbeid. Dersom norske batteriaktører lykkes med å legge seg i toppsjiktet når det gjelder effektiv produksjon, kan dette raskt overstige effekten av subsidiepakker som IRA.

Virksomheter må tenke seg godt om når det gjelder hvor de skal investere. En avgjørelse om hvor en bedrift skal bygge sin neste fabrikk skal stå seg over tid. Her spiller tidsavgrensede støttepakker som IRA en rolle, men det er ikke den eneste eller viktigste rollen, etter mitt syn.

Jeg er opptatt av å bygge langsiktig norsk konkurransekraft for de neste tiårene. Verden har endret seg, men behovet for grønn teknologi har bare blitt større. Ambisjonene våre om bærekraftige og lønnsomme arbeidsplasser for fremtiden, utslippsreduksjoner og grønn omstilling, og redusert sårbarhet i sentrale verdikjeder er uendret. Virkemidlene våre, også der hvor staten gir risikoavlastning, skal være utformet slik at de gir god konkurranse om midlene, slik at vi sikrer at det er de beste prosjektene som får støtte. Vi vurderer løpende hvordan vi best kan innrette næringspolitikken, også opp mot det som kommer fra USA og EU.

SPØRSMÅL NR. 2538**Innlevert 14. juni 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 19. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden at lovverket – herunder Etterretningstjenesteloven – på en klar og utvetydig måte angir grensen mellom PST og E-tjenestens ansvarsområde og handlingsrom, og deler PST statsrådets oppfatning på dette punkt?

BEGRUNNELSE:

Terrorangrepet i Oslo den 25. juni i fjor, gir grunnlag for flere spørsmål rundt norske myndigheters innsats i forkant av angrepet. Evalueringsrapporten etter angrepet, som ble fremlagt den 8. juni i år, bekrefter dette og gir i seg selv grunnlag for flere kritiske spørsmål om myndighetenes innsats i perioden rett forut for angrepet.

Forholdet mellom Politiets Sikkerhetstjeneste (PST) og Etterretningstjenesten (E-tjenesten) er regulert i lovverket. Det vises herunder særlig til kapittel 4 i etterretningstjenesteloven hvor e-tjenestens aktivitet på norsk jord er regulert, og kapittel 10 hvor etterretningstjenestens informasjonsutveksling er regulert.

Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn statsrådets tilbakemelding på om hun mener lovverket på en klar og utvetydig måte angir grensegangen mellom PST og E-tjenestens ansvarsområde og handlingsrom. Videre ønskes det opplyst om PST deler statsrådets oppfatning på dette punkt.

Svar:

Jeg mener dagens regelverk på en god måte angir rammene for PSTs ansvarsområder.

Etterretningstjenesteloven ble vedtatt av Stortinget sommeren 2020 og trådte i sin vesentlighet i kraft 1. januar 2021. Forsvarsministeren peker på at dette regelverket ble fastsatt etter omfattende høringer og diskusjon, herunder om grensesnittet mellom E-tjenesten og PST. Lovarbeidet bidro til viktige klargjøringer i så måte.

Informasjonsutveksling mellom E-tjenesten og PST er også regulert i Instruks om samarbeidet mellom Etterretningstjenesten og Politiets sikkerhetstjeneste, som blant annet angir samarbeidsområder, betydningen av nærhet og tillit, samt regler om utveksling av informasjon.

Når det er sagt, så vil det alltid kunne være gråsoner eller konkrete saker der disse reglene og prinsippene må tolkes og avgjøres i hvert enkelt tilfelle. Det er mitt og forsvarsministerens inntrykk at PST og E-tjenesten i slike saker finner gode og konstruktive løsninger. Dersom det er saker som krever avklaring vil det som normalt heves til departementene.

Den virkeligheten tjenestene opererer innenfor er blitt mer kompleks. Samarbeidet mellom de to tjenestene blir enda viktigere, noe også rapporten fra 25. juni-utvalget viser. Sammen med forsvarsministeren skal jeg følge opp dette samarbeidet særskilt, i lys av evalueringstvalgets rapport.

SPØRSMÅL NR. 2539**Innlevert 14. juni 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 21. juni 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Til Nationen den 6. juni uttalte Per Vidar Kjølmoen, stortingsrepresentant og sentralstyremedlem i Arbeiderpartiet, at «Høyre er i ferd med å gå langt ut mot høyre og forlate sentrum av norsk politikk, og bli et radikalt høyreparti». Jeg mener Kjølmoens uttalelser er polariserende og split-

tende, og at de bidrar til å slå Høyre i hartkorn med ekstremister og samfunnsnedbrytende krefter.

Står statsministeren bak budskapet fra Kjølmoen, og hvis nei, vil statsministeren beklage uttalelsene?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Nationen den 6. juni gikk Per Vidar Kjølmoen, stortingsrepresentant og sentralstyremedlem i Arbeiderpartiet, ut mot Høyres alternativ til jordbruksoppjøret. I artikkelen står det at Kjølmoen beskylder Høyre «for å drive splitt og hersk, og advarer mot høyreradikale tendenser». Kjølmoen er i tillegg sitert på følgende:

«Jeg opplever at Høyre er i ferd med å gå langt ut mot høyre og forlate sentrum av norsk politikk, og bli et radikalt høyreparti».

Det følger av PSTs nasjonale trusselvurdering for 2022 at

«[y]tre høyre er en samlebetegnelse for høyreradikale og høyreekstreme ideologier og har to sentrale kjennetegn: For det første ideen om at stat og folk skal være en enhet. Grupper som ikke regnes å tilhøre denne enheten, anses som en trussel. For de andre er ytre høyre enten motstandere av demokratiet som styreform, eller så utfordrer de sentrale liberale verdier som demokratiet bygger på».

Til VG den 28. mars 2018 uttalte Støre at:

«Norge har et sterkt immunforsvar mot polarisering og fronter som står mot hverandre, men vi er ikke immune. Jeg er urolig over tegn til at vi vokser fra hverandre. Politikken kan gjøre noe med dette, men kan også forsterke frontene. Vi må føre debatter der vi snakker med hverandre, ikke bare om hverandre».

Jeg er helt enig med Støre i hans uttalelser. Nå ser vi at en fremtredende tillitsmann i Arbeiderpartiet forsøker å slå partiet Høyre i hartkorn med høyreradikale, kun fordi Høyre foreslår en inntektsvekst til bøndene på 15 % i stedet for 23 %. Det er oppsiktsvekkende, og bidrar til polarisering og et uforsonlig ordskifte. Jeg ønsker derfor å invitere statsministeren til en dialog om Kjølmoens retorikk og anklager mot Høyre.

Svar:

I Prop. 121 S (2022–2023) Endringer i statsbudsjettet 2023 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppjøret 2023 m.m.) har regjeringen lagt årets jordbruksoppjøret frem for Stortinget.

I Innst. 487 S (2022–2023) viser flertallet i Næringskomiteen til at partene 5. juni 2023 ble enige om å støtte den inngåtte jordbruksavtalen. Flertallet viser blant annet til at dette vil styrke selvforsyningen i Norge, bidra til å tette inntektsgapet og sørge for at den norske bonden fremdeles kan produsere god og trygg mat over hele landet. Jordbruksavtalen har en økonomisk ramme på 4,15 mrd. kroner. Avtalen innebærer blant annet at målprisene økes med 864 mill. kroner og at bevilgningene over statsbudsjettets kap. 1150 økes med 2,9 mrd. kroner. Jordbruket gis dermed full kostnadskompensasjon fra 2023 til 2024, og det legges til rette for kronemessig lik inntektsvekst som for lønsmottakerne. Det gis videre full kompensasjon for

svikt i forutsetningene i fjorårets oppgjør, både med hensyn på inntektsutvikling fra 2021 til 2023, og større vekst i årslønn for lønsmottakere enn prognosert i fjor. I tillegg legges det til rette for en nivåheving i inntektsmulighetene på 60 000 kroner per årsverk ut over kronemessig lik inntektsvekst som lønsmottakerne fra 2023 til 2024. I sum utgjør økningen i inntektsmuligheter fra 2023 før oppgjør til 2024 23 pst. eller vel 110 000 kroner per årsverk.

I den samme Innstillingen har Høyre, sammen med Fremskrittspartiet, foreslått at overføringene på kap. 1150 reduseres med 1,2 mrd. kroner for 2024. Forslaget begrunnes med at det vil være uheldig å øke overføringene til landbruket så mye som oppjøret legger opp til i en tid hvor vanlige lønsmottakere har begrenset lønnsvekst. Partiene mener at kutt i overføringene til jordbruket vil åpne for å satse mer på andre områder. Partiene viser videre til at selv med 1,2 mrd. kroner i frigjorte midler til andre prioriteringer vil bønder, ifølge Landbruks- og matdepartementets beregninger, få en inntektsmulighet på over 16 pst., som er tre ganger det ordinære lønnsoppjøret.

Som statsråd er det ikke min rolle å felle noen dom over et sitat en stortingsrepresentant har gitt til en avis i forbindelse med en sak som ble behandlet i Stortinget. Spørsmålsstiller har valgt å kun gjengi deler av sitatet til stortingsrepresentant Kjølmoen. På et generelt grunnlag vil jeg framholde at jeg mener at alle har et ansvar for å behandle hverandre med respekt og bidra til et nøkternt og ansvarlig politisk ordskifte. Jeg vil oppfordre alle på tvers av de politiske skillelinjene å bidra til en sunn politisk debatt.

SPØRSMÅL NR. 2540**Innlevert 14. juni 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 21. juni 2023 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Hvilke tiltak gjør statsråden med tanke på den kritiske tørkesituasjonen som nå preger store deler av Sør-Norge og har statsråden en kriseplan i det tilfellet at avlingene blir hardt rammet av tørke i sommer?

BEGRUNNELSE:

Melkebonde Nora Sandberg fra Furnes i Ringsaker påpekte 13.06 på NRK nyheter at det nå er så tørt at ho er bekymret for nok fôr til vinteren. I hennes område har det falt 75 % mindre nedbør i mai sammenlignet med normalår. Dette er ikke unikt for Innlandet, men gjelder store deler av Sør-Norge. Det er kritisk og vil ventelig gi inntektstap av både avling og fôr.

Det er viktig å være i beredskap for den situasjonen som kan komme, og flere tiltak kan allerede nå settes i verk for å redusere skadeomfanget. Dette kan være ekstra-bevilgninger til vanningsanlegg i de områdene det er nok vanntilgang.

Etter den svært tørre sommeren i 2018 sikret KrF en krisepakke for tørkerammede bønder på 525 millioner kroner i ekstra kompensasjon som følge av tørken og avlingsskader. Hvis årets sommer i samme grad rammer avlingene, er det viktig at det allerede nå utarbeides en beredskapsplan med virkningsfulle tiltak, samt at det forberedes for en eventuell krisepakke. Dette er viktig for bøndenes forutsigbarhet i en situasjon der tørken for mange er fortvilende.

Svar:

Vi står nå i en alvorlig situasjon med varmt og tørt vær i vekstperioden i områder som står for en betydelig del av jordbruksproduksjonen i Norge. Mange produsenter er bekymret for avlingene, og dette er en bekymring jeg fullt ut deler.

Jeg hadde mandag et første møte med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag for å diskutere tørkesituasjonen. Jeg har også tett dialog med Landbruksdirektoratet. Sammen med næringa vil jeg fortløpende vurdere situasjonen og hvilke tiltak det er behov for.

De siste rapportene viser at det er svært tørt på Sør- og Østlandet og i Rogaland, men at det er en del interne variasjoner i disse områdene. Flere steder vil det bli vesentlig reduserte avlinger av både korn og grovfôr. Kommer det snart tilstrekkelig med regn, kan grasavlinger delvis berges.

Vi har gode ordninger som kompenserer matprodusentene økonomisk. I bunnen ligger også en betydelig økning i inntektsmulighetene i jordbruket under denne regjeringen, som gir økt økonomisk trygghet sammenliknet med forrige regjeringsperiode. Tilskudd ved produksjonssvikt er en enkel og effektiv ordning som er ganske unik for Norge. I 2018 ble det utbetalt om lag 2 mrd. kroner over ordningen, og den har senere blitt justert og forbedret i jordbruksoppgjørene.

Det ble høstet viktig læring etter erfaringene fra 2018, og vi har en tiltaksmeny fra den gangen. Men hver sesong og krise er spesiell, og jeg vil vurdere hva som er det reelle behovet for tiltak i år i nær dialog med faglagene.

SPØRSMÅL NR. 2541**Innlevert 14. juni 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 22. juni 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er status for prøveprosjektene med ulike modeller for fleksibel skolestart?

BEGRUNNELSE:

Hovedregelen i Norge er at man begynner på skolen i august det året man fyller seks år jf. opplæringsloven § 2-1 tredje ledd. Dersom en sakkyndig vurdering tilsier det,

og det foreligger samtykke fra foreldre, har barn rett til å begynne på skolen ett år senere. Et barn som har fylt 5 år innen 1.april kan også begynne i skolen et år tidligere, dersom det foreligger sakkyndig vurdering og foreldrene søker om det eller samtykker til det.

Reglene videreføres i ny opplæringslov med unntak av 1.april-regelen. Høyre og Venstre foreslo at det ikke skulle stilles krav om sakkyndig vurdering for tidlig eller utsatt skolestart, men forslaget ble nedstemt.

Under to prosent av kullet får utsatt eller fremskutt skolestarten. Rundt tre prosent av alle barn født i årets siste kvartal får utsatt skolestart, og en like stor andel av barna født i årets første kvartal får fremskutt skolestart. Det er først og fremst gutter som får utsatt skolestart og jenter som får den fremskutt.

Det finnes lite systematisk kunnskap om hvordan kommunene praktiserer dagens regelverk for fleksibel skolestart, og hvilken betydning utsatt eller fremskutt skolestart har for barna, sosialt og faglig. Regjeringen varslet i Meld. St. 6 (2019-2020) at den ville gi kommunene mulighet til å prøve ut modeller for fleksibel skolestart.

Svar:

Det er viktig at alle elever som begynner i første klasse får en trygg og god skolestart. Barna som møter skolen for første gang, skal oppleve at overgangen fra barnehagen til skolen er forutsigbar og tilpasset med utgangspunkt i elevens behov. Overordnet del av læreplanverket slår fast

at lærerne må følge elevenes utvikling og gi dem støtte tilpasset deres alder, modenhets- og funksjonsnivå.

Regjeringen Solberg la fram Meld. St. 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO. Ett av tiltakene i meldingen var å gi kommunene mulighet til å prøve ut nye modeller for fleksibel skolestart. Som jeg svarte stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug i januar, fikk Utdanningsdirektoratet i 2019 i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å invitere kommuner til å prøve ut ulike modeller for fleksibel skolestart. Det var bare Trondheim kommune og Kristiansand kommune som ønsket å prøve ut ulike modeller for fleksibel skolestart, selv etter utvidet søknadsfrist. Kommunene valgte å gjennomføre utprøvingen innenfor dagens regelverk, og de rapporterer derfor ikke til nasjonale utdanningsmyndigheter om resultatene.

I arbeidet med ny opplæringslov har det blitt vurdert hvilke regler som bør gjelde for tidlig og utsatt skolestart. Jeg mener det er svært viktig at vedtak om tidlig og utsatt skolestart blir godt utredet ettersom dette er vedtak som har betydning for hele skoleløpet til barnet. Krav om sakkyndig vurdering bidrar til å sikre at alle slike vedtak er godt utredet. Et barn som får tidlig eller utsatt skolestart må forlate barnehagegruppen tidligere enn de jevnaldrende barna eller bli igjen når de andre begynner på skolen. En sakkyndig vurdering bidrar til å redusere risikoen for negative konsekvenser som utsatt eller tidlig skolestart kan ha for barnet på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 2542

Innlevert 14. juni 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 22. juni 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for at Utdanningsdirektoratet har besluttet at Aarjelsaemien Virehtiesáafoe (Sørsamisk Kunnskapspark) ikke lenger får lov å tilby undervisning i nordsamisk?

BEGRUNNELSE:

I 2015 foreslo departementet å legge ned Sameskolen for Midt-Noreg på grunn av det lave elevtallet. Den gang hindret Venstre en nedleggelse av tilbudet, og siden den gang er elevtallet femdoblet gjennom det nye Sørsamisk Kunnskapspark. Kunnskapsparken gir et fjernunder-

visningstilbud for samisk språkopplæring og språksamlinger, med særlig vekt på sørsamisk og lulesamisk. I 30 år har de i tillegg gitt tilbud i nordsamisk språkopplæring, og tilbudet er åpent for alle elever fra hele landet.

Formålet med kunnskapssenteret er å medvirke til å utvikle samisk identitet, språk og kultur, og kunnskapsparken har 14 lærerårsverk der alle har godkjent kompetanse.

Muligheten til å tilby samisk språkopplæring på tvers av språkene lulesamisk, sørsamisk og nordsamisk, bidrar til å styrke kvaliteten på undervisningen og gi et bedre språkopplæringstilbud til flere.

Samisk språk er viktig for å utvikle den samiske kulturen, og for å bøte på konsekvensene av fornorskningspolitikken. Dette er tydelig i Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, og er understreket også i Stortingets behandling av Stortingsmeldingsmeldingen om samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Svar:

Det stemmer at regjeringen Solberg foreslo å legge ned Sameskolen i Midt-Norge, og at flertallet på Stortinget viste til det særskilte ansvaret for sørsamisk som utsatt språk da de ga signaler om å videreføre aktivitet.

Da Åarjelsaemien Vierhtiesåafoe/Sørsamisk kunnskapspark ble re-etablert som kunnskapspark i 2017 var det for å tilby språkopplæring i sørsamisk, i form av fjernundervisning og språksamlinger, til elever som ikke kan få et stedlig opplæringstilbud i sin kommune. UNE-SCO definerer både lulesamisk og sørsamisk som alvorlig truede språk og det er få fagmiljø som kan dette, i motsetning til nordsamisk som er mer utbredt. Det å sikre et nasjonalt kompetansemiljø innen sørsamisk har ligget der som kunnskapsparkens mandat i årene siden den gang. Etter forespørsel fra flere miljøer har mandatet blitt utvidet til å inkludere lulesamisk, der det også er begrenset med andre kompetansemiljøer.

Kunnskapsdepartementet har delegert til Utdanningsdirektoratet (Udir) å styre Sørsamisk kunnskapspark og to andre statlige samiske virksomheter. Udir rapporterer om at antall fjernundervisningselever i sørsamisk ved

kunnskapsparken har gått ned, samtidig som antall fjernundervisningselever i Nord-samisk har gått opp de siste årene. For å sikre at vi ivaretar et stabilt fagmiljø i sørsamisk, har de bedt virksomheten vri sin aktivitet fra nord-samisk over til sør- og lulesamisk, i tråd med mandatet og føringene fra Stortinget.

Dette skal skje over tid, og elever som i dag har et tilbud på nordsamisk, skal få fortsette med det utskoleløpet. Slik gir vi trygghet og forutsigbarhet for de berørte elevene og familiene.

Jeg merker meg at det er en debatt om hva sørsamisk kunnskapspark skal være. Dette vil mitt departement følge opp i dialogen med Utdanningsdirektoratet og med Sametinget. Jeg vil understreke at det ikke har vært snakk om å nedlegge eller avvike kunnskapsparken. Tvert imot, i statsbudsjettet for 2022 ble bevilgningen til Sørsamisk kunnskapspark økt med 1,2 mill. kroner som følge av økt antall elever.

Jeg er opptatt av at barn og unge får mulighet til å lære om samisk språk og kultur, og det er viktig at dette tilbudet blir ivarettatt. For å få en god språkopplæring i alle de samiske språkene har vi i budsjettet for 2023 styrket tilskuddsordningen for samisk i grunnopplæringen med 17,5 mill. kroner, slik at kommunene står bedre rustet til å gi et godt tilbud til alle elever som ønsker opplæring i samisk, uavhengig av hvor de bor. I revidert budsjett for 2023 har regjeringen også foreslått 5 millioner kroner ekstra til samiske læremidler, som vil gi samiske lærere mer tid til undervisning fremfor å lage egne læremidler.

SPØRSMÅL NR. 2543

Innlevert 14. juni 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 20. juni 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan finansministeren bekrefte at samtlige utenlandske og norske flyselskap med trafikk i og fra Norge betaler flypassasjeravgiften i tråd med forskriften, og hvis dette ikke er tilfelle, ber jeg om at han oppgir hvor mange som ikke betaler flypassasjeravgiften, og begrunnelse for dette?

BEGRUNNELSE:

Det vises til spørsmål fra Hans Andreas Limi (besvart 01.06.2023) om hvilke flyselskaper som per i dag betaler flypassasjeravgift. Finansministeren svarer at en slik

oversikt ikke kan gis fordi opplysningene er å anse som bedriftsmessige forhold som er taushetsbelagte. Finansministeren opplyser imidlertid om at det er 46 registrerte avgiftspliktige i flypassasjeravgiften. På denne bakgrunn ber jeg om en bekreftelse på at alle flyselskap med trafikk i og fra Norge betaler avgiften, hvor mange som eventuelt ikke betaler, og hva som er begrunnelsen.

Svar:

Flypassasjeravgiften er – på samme måte som alle andre særavgifter – basert på et prinsipp om egenfastsetting, det

vil si at virksomheten selv må vurdere om den er avgiftspliktig og skal registrere seg hos avgiftsmyndighetene enten selv eller ved representant. Videre skal den avgiftspliktige uoppfordret beregne og innbetale det som er korrekt avgift i henhold til regelverket. Avgiftsmyndighetene kan

gi nærmere veiledning og foretar kontroll med etterlevelsen av regelverket.

Det er ikke grunnlag for å anta at de avgiftspliktige for flypassasjeravgiften i mindre grad følger opp sine forpliktelser enn andre særavgiftspliktige.

SPØRSMÅL NR. 2544

Innlevert 14. juni 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 21. juni 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kan statsråden gi ei oversikt over kva budsjettmessige konsekvensar Høgre sitt alternativ til revidert nasjonalbudsjett vil ha per fylkeskommune?

GRUNNGJEVING:

I sitt alternativ til revidert nasjonalbudsjett gjer Høgre framlegg om å kutte i overkant av 2 milliarder i kommunesektoren. Det er gjennom budsjetta til kommunene og fylkeskommunene mange av velferdstenestene våre vert finansierte. SV ber diror om ei oversikt over kva for økonomiske konsekvensar Høgre sine kutt i partiet sitt

alternativ til Revidert nasjonalbudsjett for 2023 vil ha å seie for landet sine ulike fylkeskommuner, sett opp mot forslaget frå SV og regjeringa.

Svar:

Tabell 1 viser fordelinga per fylkeskommune av forslag til kutt i Høgres alternative budsjett for revidert nasjonalbudsjett 2023. For somme av sakene manglar departementet informasjon om korleis kutta er tenkt innretta, og det har derfor vore naudsynt å lage overslag ut frå visse føresetnader.

Tabell 1 Overslag på fylkesfordeling av kutt i Høgres alternative budsjett, RNB 2023. Utvalde saker. Tal i mill. kroner

Fylke	Gratis ferje	Kompensasjon prisvekst	Tannhelse- reform	Ekstraordinære kons- esjonskraft-inntekter	Nærings- utvikling	Sum
	Kol. 1	Kol. 2	Kol. 3	Kol. 4	Kol. 5	Kol. 6
Viken	-2,9	-210,7	-85,7	0,0	-5,9	-305
Oslo	0,0	-106,3	-59,8	0,0	-3,4	-170
Innlandet	-0,6	-78,1	-27,1	0,0	-11,6	-117
Vestfold og Telemark	-3,2	-76,7	-29,2	0,0	-5,8	-115
Agder	-1,0	-62,1	-25,6	-34,9	-4,6	-128
Rogaland	-8,9	-97,4	-37,2	-6,5	-3,6	-154
Vestland	-17,9	-149,9	-54,4	-13,6	-14,5	-250
Møre og Romsdal	-12,3	-71,2	-20,0	0,0	-8,6	-112
Trøndelag	-5,0	-104,8	-43,0	0,0	-11,7	-164
Nordland	-31,0	-73,4	-17,5	0,0	-14,6	-137
Troms og Finnmark	-12,2	-69,4	-20,5	0,0	-15,6	-118
Sum	-95	-1 100	-420	-55	-100	-1 770

Kol. 1: Erstatte gratis ferje på fylkesveg med låg ferjetakst (kap. 572 post 60, -95 mill. kroner):

Fylkeskommunane får i 2023 til saman 180,8 mill. kroner for å kunne innføre gratis ferjer på trafikksvake samband og til samfunn utan vegsamband til fastlandet. Høgre foreslår å avvikle ordninga og erstatte den med låg ferjetakst. Departementet kjenner ikkje til korleis ordninga med låg ferjetakst er tenkt innretta. I tabellen er det lagt til grunn at kuttet på 95 mill. kroner vil bli fordelt etter fylkeskommunane sin del av løyvinga til gratis ferjer.

Kol. 2: Kutt i auke i frie inntekter (-100 mill. kroner) og kutt i kompensasjon for auka prisvekst (-1 mrd. kroner). Eingongstiltak (kap. 572 post 60)

Styrking av dei frie inntektene og kompensasjonen for auka prisvekst er i forslaget frå regjeringa fordelt etter samla kostnadsnøkkel. Kuttet er fordelt mellom fylkeskommunane på same måte.

Kol. 3: Tannhelsereforma – avvikling av ordninga for aldersgruppene 21–24 år (kap. 572 post 60, -420 mill. kroner)

Kuttet er fordelt mellom fylkeskommunane etter talet på innbyggjarar i aldersgruppa 21–24 år.

Kol. 4: Ekstraordinære konsesjonskraftinntekter (kap. 572 post 60, -55 mill. kroner)

Trekket i rammetilskotet til fylkeskommunane for konsesjonskraft baserer seg på at 90 pst. av dei anslåtte verdiane utover ein gjennomsnittspris på 70 øre/kWh blir trekt inn, samtidig som 100 øre/kWh blir sett som tak ved utrekning av trekket i dei tilfella fylkeskommunane skulle ha inngått fastprisavtalar til ein høgare pris.

Om dei faktiske prisane frå dei inngåtte fastprisavtalane i staden hadde blitt lagt til grunn for trekket og alt over 70 øre/kWh hadde blitt trekt inn, ville trekket ha utgjort 55 mill. kroner meir for fylkeskommunane enn forslaget til regjeringa. Denne reduksjonen i rammetilskotet på 55 mill. kroner ville ha fordelt seg mellom fylkeskommunane som vist i kol. 4.

Kol. 5: Kutt i tilskot til mobiliserande og kvalifiserande næringsutvikling (kap. 553 post 61, -100 mill. kroner)

Kuttet er fordelt mellom fylkeskommunane etter same fordelingsnøkkel som er brukt til å fordele midlane i statsbudsjettet.

I tillegg har Høgre foreslått eit kutt på 8,467 mill. kroner i kap. 541 post 60 til breiband, eit kutt på 28,854 mill. kroner i kap. 553 post 60 bygdevekstavtalar og eit kutt på 204,669 mill. kroner i 573 post 62 i kompensasjon for delingskostnader for fylkeskommunane. Desse kuttane er ikkje fordelt på dei ulike fylkeskommunane.

SPØRSMÅL NR. 2545

Innlevert 14. juni 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 22. juni 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvilke konkrete planer har statsråden for oppfølgingstilbudet for adoptivfamilier, og hvilken kompetanse, erfaring og bakgrunn har representantene som skal utføre ettervernet?

BEGRUNNELSE:

I oktober 2021 ba Romantisert innvandring om en uavhengig gransking av adopsjoner til Norge etter funn av menneskehandelsaker nasjonalt og internasjonalt. Etter press fra både politisk hold med bl.a. SV, adopsjonorganisasjoner og potensielle ofre, samt mediebildet, annonserte Barne- og familieminister Kjersti Toppe i januar at departementet har vedtatt en uavhengig gransking.

Staten har formidlet adopsjoner siden slutten av 1950-tallet, og de siste 30 årene har adoptivfamilier bedt om et ettervernstilbud. Det var derfor gledelig å lese i

VG-debattinnlegget «Gransking av adopsjon må ha tillit» (5. mai 2023), forfattet av Barne- og familieministeren, at ministeren er tydelig på at departementet vil prioritere et oppfølgingstilbud på statsbudsjettet i 2024.

Svar:

Eg ynskjer å styrkje oppfølginga av adopterte etter adopsjon, og har gitt Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) i oppdrag å utvikle fleire etteradopsjonstiltak. To norske forskingsrapportar frå 2020 og 2021 viser behovet for nettopp dette: Forskingsrapporten Bedre føre var OG etter snar frå Folkehelseinstituttet viser at fleire adopterte og familiane deira opplever vanskar, og fleire treng òg styrkt oppfølging. Vidare viser forskingsrapporten Rasisme, diskriminering og tilhørighet blant utenlandsadopterte i Norge, utført av Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) ved Oslomet, at om lag halvparten av utanlands-

adopterte har opplevd forskjellsbehandling og rasisme. Fleire utanlandsadopterte opplever at dei utanfrå blir oppfatta som ikkje å vere norske, og kan oppleve det som vanskeleg.

Buudir har også vurdert dette, og anbefalte i ei utgreiing i 2021 (Etteradopsjonstilbud til adopterte og familiane deira. Kartlegging av behov og forslag til tiltak) styrking av oppfølginga av adopterte. På grunn av dette kunnskapsgrunnlaget har eg i departementet sitt tildelingsbrev for 2023 gitt fire oppdrag til Buudir (oppdrag 23-26) som gjeld oppfølging av adopterte og familiane deira etter adopsjon:

- 1) Buudir skal etablere kurs for adoptivforeldre. Rasisme og utanforskap er blant tema som må inkluderast. Målet er å gi god foreldrestøtte og rettleiing om tenestetilbodet, og dessutan gi moglegheit for å danne nettverk. Det skal vurderast om eit tilbod til adopterte barn og ungdommar bør inkluderast.
- 2) Buudir skal etablere bistand til adopterte til søk etter biologisk opphav.
- 3) Buudir skal utvikle ei kompetanseteneste for adopterte og familiane deira etter adopsjonen, som både skal gi

individuell rettleiing til adopterte og familiane deira om tenestetilbodet etter adopsjon, og gi informasjon/fagstøtte om adopsjonsspesifikke problemstillingar til bruk for aktuelle tenester.

- 4) Buudir skal vurdere utvikling av eit prøveprosjekt med samtalestøtte til nasjonalt og internasjonalt adopterte, etter svensk modell omtalt i punkt 3.10.2.1. i Bufdirs utgreiing.

Utvikling av ei kompetanseteneste for adopterte og familiane deira etter adopsjon vil vere det første tiltaket som kjem på plass. Den skal etter planen vere operativ frå 15. august 2023, og skal driftast av Bufetat region aust. Bufetat region aust har eit solid fagmiljø på adopsjon, og har allereie fleire nasjonale oppgåver på adopsjonsfeltet. Mellom anna arrangerer dei i dag adopsjonsførebuande kurs for adoptivsøkarar.

Når det gjeld bistand til adopterte til søk etter biologisk opphav, så vil også det vere ei teneste som frå hausten av skal verte tilbydt av Bufetat region aust. Dei skal etter planen starte opp med dette frå 1. september 2023.

Det blir arbeidd med desse tiltaka i Buudir no.

SPØRSMÅL NR. 2546

Innlevert 15. juni 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 21. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Beslutningen om å ikke lenger gi mennesker med PNH legemiddelet gir etter min mening en urimelig forskjellbehandling av mennesker som lever med samme sykdom.

Er statsråden enig i min vurdering av at dette gir forskjellsbehandling, hva vil statsråden gjøre for å sørge for likeverdig behandling av mennesker som fikk diagnosen før og etter beslutningen ble tatt, og vil statsråden sørge for at helsepersonell opplever at det er en mulighet til å gjøre individuelle vurderinger for enkeltpasienter for å sørge for forsvarlig helsehjelp?

BEGRUNNELSE:

NRK hadde nylig en mediesak om pasienter med PNH som nå nektes livsnødvendig behandling. PNH er en svært sjelden og livstruende blodsykdom med svært høy dødelighet om man ikke får behandling med såkalte komplemmenthemmere. Det finnes en effektiv medisin som gjør at de som er rammet av denne alvorlige sykdommen kan

leve nærmest symptomfritt. Denne behandlingen nektes de nå tilgang til. Fordi Beslutningsforum høsten 2022 landet på at pasienter som får PNH etter 26. september, ikke lenger skal få legemiddelet Soliris. Det betyr at pasienter som fikk påvist sykdommen før september vil fortsette å få medisinen, samtidig som pasienter som fikk sykdommen etter den gitte datoen, ikke får den i det hele tatt. Konsekvensene for de som lever med sykdommen er store. Mennesker som har PNH lever med mangedoblet risiko for blodpropp, økt risiko for hjerneslag, nyresvikt og leversvikt.

I svar på skriftlig spørsmål fra Stortinget svarer helseministeren at:

"Pasienter med rett til nødvendig helsehjelp har krav på forsvarlig helsehjelp. Kravet om forsvarlighet skal også ligge til grunn for innretningen av tjenestetilbudet som de regionale helseforetakene har ansvar for".

Statsråden svarer videre:

"Jeg kan ikke ta stilling til hvorvidt helsehjelpen til en konkret pasient eller pasientgruppe er forsvarlig. Denne vurderingen er det som nevnt over behandlerne helsepersonell og tjenesten som gjør, og jeg forventer at de oppfyller sin lovpålagte plikt til å yte forsvarlige tjenester".

Når det gjelder denne pasientgruppen har sentrale fagmiljøer og helsepersonell uttalt at de fortviler over at behandlingen med legemiddelet Soliris ikke lenger er tilgjengelig for deres pasienter. Fordi Beslutningsforum besluttet at Soliris ikke i skulle innføres i Norge.

Svar:

Ved behandling av Meld. St. 34 (2015–2016) Verdier i pasientens helsetjeneste – Melding om prioritering og Meld. St. 38 (2020–2021) Nytte, ressurs og alvorlighet – Prioritering i helse- og omsorgstjenesten, har Stortinget gitt sin tilslutning til følgende gjennomgående nasjonale prinsipper for prioritering i helse- og omsorgstjenesten: nytte, alvorlighet og ressursbruk. Beslutninger om finansiering av legemidler skal baseres på en vurdering av hvorvidt innføringen er i tråd med prinsippene for prioritering, uavhengig av hvem som har finansieringsansvaret.

I oppfølgingen av Meld. St. 34 (2015–2016) Verdier i pasientens helsetjeneste – Melding om prioritering, ble finansieringsansvaret for flere legemidler til behandling av sjeldne sykdommer overført fra folketrygden til de regionale helseforetakene. Overføringen hadde som formål å samle behandlingsansvaret og finansieringsansvaret. I forbindelse med overføringen ble det besluttet at de regionale helseforetakene skulle gjennomgå de overførte legemidlene for å vurdere hvilke legemidler som var aktuelle for metodevurdering i systemet for Nye metoder.

Legemiddelet ekulizumab (Soliris) har vært markedsført i Norge siden 2009, og finansieringsansvaret ble overført fra folketrygden til helseforetakene fra 1. februar 2019. Tidligere har noen pasienter fått dekket ekulizumab via ordningen med individuell stønad på blå resept. Individuell stønad er en ordning der den enkelte lege søker om en individuell refusjon på vegne av pasienten. Frem til 2018 var det ikke krav om at nytten skulle stå i et rimelig forhold til kostnadene for å få innvilget individuell refusjon etter blåreseptordningen. Det forelå derfor ingen vurdering av om ekulizumab er en kostnadseffektiv behandlingsmetode for noen av indikasjonene, før det ble innvilget individuell stønad. Pasienter som stod på behandling før overføring av finansieringsansvaret, har fått behandlingen videreført så lenge den enkelte kliniker mener at det er medisinsk indikasjon for dette.

Spørsmålet representanten stiller om forskjellsbehandling av nye og tidligere pasienter gjør seg gjeldende i tilfellene der enkelte legemidler som tidligere er tatt i bruk i helsetjenesten, viser seg å ikke oppfylle prinsippene for prioritering. Det er en problemstilling som også vil gjøre seg gjeldende når pasienter har fått tilgang til en metode

gjennom en unntaksordning mens metodevurdering pågår, eller dersom metoder blir innført midlertidig med krav om revurdering etter en tids bruk. I slike tilfeller kan revurderingen i praksis innebære at nye pasienter ikke vil få en gitt behandling, mens allerede igangsatt behandling videreføres.

Jeg har forståelse for at dette er en krevende situasjon. Alternativet ville være å avslutte behandlingen for de som har igangsatt behandling tidligere. Dette vil ikke være i tråd med praksis knyttet til overføring av finansieringsansvaret beskrevet av de regionale helseforetakene i 2020 (Legemidler mot sjeldne sykdommer (nyemeter.no)). Samtidig vil alternativet om å videreføre bruk av legemiddelet både for nye og tidligere pasienter også innebære en forskjellsbehandling, siden den aktuelle metoden da ikke ville bli vurdert etter samme prinsipper for prioritering som øvrige legemidler.

Til representantens påstand om forsvarlighet i behandlingstilbudet til denne pasientgruppen, viser jeg til mine tidligere svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2444 og 2496. Jeg kan ikke uttale meg om det behandlingstilbudet en enkelt pasient eller pasientgruppe tilbys er forsvarlig eller ikke. Det følger av pasient- og brukerrettighetsloven at det er statsforvalteren som er klageinstans dersom pasienter mener at deres rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten ikke er oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 2547**Innlevert 15. juni 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 22. juni 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva synes statsråden om at kraftselskapene får ta ekstra mye fra strømkundene som følge av valutakursen, og vil statsråden gjøre noe for å hindre denne ekstra kostnaden for folk og næringsliv?

BEGRUNNELSE:

Når norske kraftprodusenter selger strøm produsert i Norge til norske kunder, gjør de gjerne dette over strømbørsen Nord Pool. Her handles det gjerne i euro. Når kronekursen svekkes mot euroen øker strømprisen. Dermed kan strømmen nå koste opp mot tjue prosent mer enn den ville gjort for en tid tilbake, med annen kronkurs. Dette er en ekstraprofit til kraftselskapene som ikke skyldes forhold i kraftmarkedet, men kronekursen. Det er en unødvendig effekt for varer som reelt er omsatt internt i Norge. Staten har fortsatt delvis eierskap i kraftbørsen, selv om den forrige regjeringen privatiserte store deler av den. Kraftbørsen er regulert av NVE og Olje- og energidepartementet.

Svar:

Norge er en del av et felles nordisk kraftmarked, som igjen er knyttet til det europeiske kraftmarkedet gjennom overføringsforbindelser. Det nordiske kraftmarkedet er også priskoblet med store deler av Europa. Dette betyr at kraftprisene i de ulike områdene beregnes gjennom en felles europeisk prisalgoritme. For å kunne gjøre dette må alle kjøps- og salgsbud konverteres til samme valuta, som er euro.

Regjeringen har lagt frem flere tiltak for å hjelpe folk og næringsliv med å håndtere høye strømpriser. Den midlertidige strømstønsordningen for husholdninger skal hjelpe folk med å håndtere ekstraordinært høye strømpriser. Ordningen har blitt endret og forbedret i flere omganger. For næringslivet er det lagt til rette for inngåelse av fastprisavtaler gjennom endringer i grunnrenteskatten. I en overgangsperiode i påvente av endringene i grunnrenteskatten, ble det i 2022 også opprettet to midlertidige ordninger som skulle hjelpe strømintensive foretak med å omstille seg i lys av de høye strømprisene, henholdsvis en lånegarantiordning og en energitilskuddsordning.

SPØRSMÅL NR. 2548**Innlevert 15. juni 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 26. juni 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden foreta seg noe for å stoppe kommuner og fylkeskommuner som bryter med vedtak i Stortinget og regjeringen og begynner å tilby velferdstjenester til personer som oppholder seg illegalt i Norge?

BEGRUNNELSE:

Et bredt flertall på Stortinget har gjentatte ganger slått fast at personer som oppholder seg illegalt i Norge ikke skal ha rett på velferdsgoder (unntak for akutt helsehjelp). AP, H og SP har stått sammen med Fremskrittspartiet i dette synet på Stortinget, da det å tilby velferdstjenester til personer som oppholder seg illegalt i Norge vil undergrave

asylsystemet og stimulere flere personer uten beskyttelsesbehov til å oppholde seg illegalt i Norge. Dessuten oppleves det som meget urettferdig at personer som oppholder seg illegalt i flere tilfeller får bedre velferdstjenester enn lovlige norske borgere.

Svar:

Jeg viser til justis- og beredskapsministerens svar til deg av 4. oktober 2022 der det blant annet går fram at retten til å søke beskyttelse fra forfølgelse er en grunnleggende menneskerett. Personer som har fått avslag på sin søknad om beskyttelse i Norge har en plikt til å innrette seg etter vedtaket og forlate landet. I realiteten er det svært få som ikke

kan reise til sitt hjemland etter avslag dersom de samarbeider om retur. Personer som trenger assistanse for å returnere, gis tilbud om dette gjennom ulike returprogrammer. De som ikke forlater landet innen fristen for utreise, kan politiet uttransportere med tvang. Etter regjeringens syn er det viktig at de som ikke har fått beskyttelse forlater landet for å sikre tilliten til asylordningen.

Det går fram av regelverket hvilke velferdsytelser og -tjenester personer uten lovlig opphold har rett til. Re-

gelverket må praktiseres slik at Norge oppfyller sine forpliktelser etter internasjonale konvensjoner. Regelverket er ikke til hinder for å tilby ytelser og tjenester ut over det disse personene har krav på så lenge det er budsjettmessig dekning for det. Dette ligger innenfor det kommunale selvstyret som er nedfelt i kommuneloven § 2-1. Tildeling av ytelser og tjenester til personer uten lovlig opphold må heller ikke gå på bekostning av andre lovfestede rettigheter til enkeltpersoner.

SPØRSMÅL NR. 2549

Innlevert 15. juni 2023 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 20. juni 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mange av de 1 200 faste ansatte i bemanningsbyrå som faktisk har fått full fast stilling?

BEGRUNNELSE:

Førrige uke kunne man lese i Aftenposten at 1 200 fast ansatte i bemanningsbyrå har mistet jobben som følge av innleieforbudet for byggebransjen i Oslo og omegn. 14. juni uttalte 2. nestleder i LO til Frifagbevegelse at det var et gledelig tall at hele 1200 fast ansatte hadde mistet jobben. I departementets og statsrådens svar til EFTAS overvåkingsorgan ESA argumenteres det for at innleieforbudet fungerer, og at de som mister jobben i bemanningsbyrå får tilbud om full fast stilling.

Svar:

Etter forslag fra regjeringen har Stortinget besluttet innstramminger i regelverket om innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak. De vedtatte endringene trådte i kraft 1. april, med en overgangsordning fram til 1. juli i år.

Formålet med lovendringene om innleie er å bygge opp under hovedregelen i arbeidslivet om faste og direkte ansettelse i et topartsforhold mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. Etter regjeringens vurdering var det nødvendig å endre loven for å legge tydeligere til rette for faste og direkte ansettelse. Jeg viser til nærmere omtale i Prop. 131 L (2021-2022).

Regjeringen er opptatt av å følge med på utviklingen i bruken av innleie og i hvilken grad det skjer endringer i samsvar med målsettingene for regelverksendringene.

Når det gjelder byggenæringen særskilt, vil behovet for arbeidskraft bli påvirket av mange faktorer, slik som den generelle kostnadsutviklingen og utviklingen i etterspørsel, tilgang og pris på ulike innsatsfaktorer og reguleringer innen blant annet plan og bygging.

Etter avtale med Arbeids- og inkluderingsdepartementet har Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeidet egen statistikk over antall jobber i næringen utleie av arbeidskraft. De første tallene ble publisert i slutten av mai og vil bli oppdatert hvert kvartal framover.

SSBs tall viser så langt at antallet arbeidstakere ansatt i bemanningsforetak var om lag uendret i første kvartal 2023 sammenlignet med samme periode i fjor. Ifølge SSB har Viken og Oslo vært to av de fylkene der flest byggearbeidere fra utleienæringen hadde sitt arbeidssted. Totalt var det over 2 200 slike jobber med arbeidssted i disse fylkene i første kvartal 2023. Det var imidlertid 700 færre jobber enn i første kvartal 2022.

Som en del av oppdraget fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet skal SSB også utarbeide analyse der de følger personer som slutter i utleienæringen og se på hvilke næringer de går til eller om de går ut av arbeidsmarkedet. Dette vil bidra til å belyse temaet som tas opp i spørsmålet. SSB skal publisere dokumentasjon om dette mot slutten av inneværende år.

Jeg nevner også at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i samarbeid med partene i arbeidslivet har satt i gang en følgeevaluering av de nye bestemmelsene om innleie fra bemanningsforetak. Et av temaene for prosjektet er å kartlegge om arbeidstakere i større grad oppnår fast ansettelse i virksomhetene der det er blitt benyttet innleie. Utviklingen må måles over tid. De første resultatene fra denne kartleggingen legges fram mot slutten av 2024.

SPØRSMÅL NR. 2550**Innlevert 15. juni 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 21. juni 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Under kampen FFK - Start søndag 11. juni ble en Start-supporter nakenvisitert av politiet på et toalett på stadion. Hendelsen ble filmet, og den har fått mye oppmerksomhet. Formålet skal ha vært mistanke om at personen hadde med seg bluss e.l. Hendelsen er uvanlig, men ikke unik. Bruken av nakenvisitasjon har på flere ulike områder i senere år møtt kritikk, med rette slik denne representanten ser det, for å være uforholdsmessig.

Mener justisministeren det er forholdsmessig å nakenvisitere fotballsupportere på jakt etter bluss?

BEGRUNNELSE:

Diskusjonen om forholdsmessighet ved politiets maktbruk har de siste årene kommet for fullt.

Høyesterettsdommene i 2022 om rusavhengiges befatning med narkotika til egen bruk i 2022, var utløsende for Riksadvokatens nye retningslinjer om samme tema. Politiets mulighet til å benytte maktmidler, ble innskrenket. Forholdsmessighetsvurderinger står helt sentralt.

En høyesterettsdom samme år slo fast at den omfattende bruken av nakenvisitasjoner i norske fengsler, bryter med menneskerettighetene.

Samme år ble klimaaktivister flere steder i landet nakenvisitert i arresten etter sivil ulydighet. I Trøndelag tingrett fikk flere av dem fratrekk i boten på grunn av nakenvisitasjonen.

En høyesterettsdom samme år nyanserte forholdsmessighetsvurderingene rundt sivil ulydighetsaksjoner og hevet listen for politiinnngripen.

Slik kan man fortsette med eksempler fra senere år.

I fotballsammenheng hører nakenvisitasjon til unntakene, og godt er det. Men dette var likevel ikke første gang det skjer. Tidligere har det blant annet rammet RBK-supportere. For denne representanten fremstår det som et overtramp overfor dem det gjelder. Politiet benytter seg av et svært inngrepende virkemiddel for å avdekke et forhold som i verste fall straffes med et forholdsvis beskjedent forelegg, men antagelig bare konfiskasjon av blussene og eventuelt bortvisning.

Et slikt inngrepende virkemiddel i preventivt øyemed hører ikke hjemme på fotballstadioner i 2023. Spørsmålet er om justisministeren og regjeringen deler den vurderingen.

Svar:

Jeg er ikke kjent med hva som var hjemmelsgrunnlaget for den aktuelle visitasjonen, ei heller alle sakens opplysninger. Om et inngrep, for eksempel en visitasjon, er forholdsmessig, vil være avhengig av omstendighetene i den konkrete sak og situasjonen. Det kan vanskelig svares ja eller nei på spørsmålet om forholdsmessigheten av å visitere fotballsupportere i sin alminnelighet for å avdekke for eksempel bluss, og om en ev. nakenvisitasjon er tilstrekkelig begrunnet og forholdsmessig.

Den konkrete visitasjon som det refereres til skal etter det jeg har fått opplyst vært anmeldt til Spesialenheten, som skal ha iverksatt undersøkelser.

